

Mieczysław Beńko
inspektor kontroli finansowej
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku

Chojnice, dnia 6.02.2020 r.

Pan
Arseniusz Finster
Burmistrz Miasta Chojnice

W załączeniu przekazuję końcową część projektu protokołu kompleksowej kontroli Gminy Miejskiej Chojnice (od strony 141 do strony 184) w celu zapoznania się i wniesienia ewentualnych uwag/wyjaśnień.

Uwagi/wyjaśnienia proszę wnosić pisemnie do dnia 7.02.2020 r.

M. Beńko

.....
podpis inspektora kontroli

Otrzymałem dnia: *7.02.2020*

Arseniusz Finster

.....
podpis

**REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W GDAŃSKU**

PROTOKÓŁ

kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych Gminy Miejskiej Chojnice,
przeprowadzonej w Urzędzie Miejskim w Chojnicach, w okresie od dnia 14 października
2019 r. do dnia 7 lutego 2020 r.

ZAKRES KONTROLI – SPIS TREŚCI:

I. USTALENIA OGÓLNO – ORGANIZACYJNE.....	3
1.1. Dane ogólne	3
1.2. Kierownictwo jednostki	5
1.3. Wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne	6
1.4. System kontroli zarządczej	10
1.5. Kontrole zewnętrzne	15
II. KSIĘGOWOŚĆ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ	19
2.1. Gospodarka pieniężna i rozrachunki.....	19
2.2. Stan i kompletność urządzeń księgowych budżetu i urzędu.....	25
2.3. Sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inna	25
2.4. Inwentaryzacja	27
III. BUDŻET JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.....	30
A. DOCHODY BUDŻETOWE.....	30
3.1. Dochody z tytułu subwencji, udziałów gminy w dochodach budżetu państwa, z tytułu dotacji oraz dochody klasyfikowane jako otrzymane środki.....	31
3.2. Dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych	35
3.3. Dochody z majątku	66
B. WYDATKI BUDŻETOWE.....	81
3.5. Wydatki bieżące	81
3.6. Wydatki majątkowe.....	107
3.7. Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji.....	131
3.8. Dług publiczny, przychody i rozchody budżetu.....	146
3.9. Gospodarka odpadami komunalnymi.....	153
IV. GOSPODARKA MIENIEM.....	163
4.1. Gospodarka mieniem komunalnym	163
4.2. Inwentaryzacja roczna rzeczowych składników majątku	169
V. ROZLICZENIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO Z JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI	171
5.1. Rozliczenia z jednostkami budżetowymi.....	171
5.2. Rozliczenia z samorządowymi zakładami budżetowymi	177
5.3. Rozliczenia rachunków dochodów	177
5.4. Samorządowe osoby prawne.....	178

I. USTALENIA OGÓLNO – ORGANIZACYJNE

1.1. Dane ogólne

- 1) Tematyka kontroli: Kontrola kompleksowa gospodarki finansowej i zamówień publicznych.
- 2) Kontrolujący: Mieczysław Beńko – starszy inspektor kontroli finansowej; Waldemar Staszewski – inspektor kontroli finansowej, działający na podstawie upoważnień nr 59/19 i 60/19 z dnia 23.09.2019 r., wydanych przez Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.
- 3) Okres objęty kontrolą: Lata 2015-2018 oraz inne okresy w miarę potrzeby.
- 4) Termin przeprowadzenia kontroli: Kontrola przeprowadzona w okresie od dnia 14.10.2019 r. do dnia 7.02.2020 r.
- 5) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Urząd Miejski w Chojnicach
ul. Stary Rynek 1
89-600 Chojnice.
- 6) Użyte w niniejszym protokole skrótowe określenia oznaczają:
  - gmina - Gminę Miejską Chojnice;
  - burmistrz - Burmistrza Miasta Chojnice;
  - urząd miejski - Urząd Miejski w Chojnicach.

1.1.1. Wykaz jednostek organizacyjnych

- 1) W 2018 roku zadania gminy realizowały jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe) wymienione w tabeli:

L.p.	Nazwa jednostki organizacyjnej gminy	Adres jednostki
1	2	3
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach	Plac Niepodległości 7; 89-600 Chojnice
2.	Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej w Chojnicach	ul. Strzelecka 31a; 89-600 Chojnice
3.	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Juliana Rydzkowskiego w Chojnicach	ul. 31 Stycznia 21; 89-600 Chojnice
4.	Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Jarosza Hieronima Derdowskiego w Chojnicach	ul. Wicka Rogali 18; 89-600 Chojnice
5.	Szkoła Podstawowa Nr 7 im. Jana Karnowskiego w Chojnicach	ul. Tuwima 2; 89-600 Chojnice

6.	Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Jana Pawła II w Chojnicach	ul. Młodzieżowa 44; 89-600 Chojnice
7.	Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 3 im. Pamięci Kolejarzy Chojnickich w Chojnicach	ul. Dworcowa 6; 89-600 Chojnice
8.	Złobek Miejski w Chojnicach	ul. Młodzieżowa 7; 89-600 Chojnice

- 2) W latach 2015-2018 na terenie gminy nie funkcjonował żaden samorządowy zakład budżetowy.
- 3) Zadania gminy realizują dwie samorządowe instytucje kultury, tj.:
- Chojnickie Centrum Kultury w Chojnicach, posiadające siedzibę w Chojnicach przy ul. Swarżycza 1;
  - Miejska Biblioteka Publiczna w Chojnicach, posiadająca siedzibę w Chojnicach przy ul. Wysokiej 3.
- 4) Na terenie gminy funkcjonuje 5 jednoosobowych spółek gminy, tj.:
- Centrum Park Chojnice Spółka z o.o. w Chojnicach, ul. Huberta Wagnera 1;
  - Chojnickie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. w Chojnicach, ul. Mickiewicza 12A;
  - Miejskie Wodociągi Spółka z o.o. w Chojnicach, Pl. Piastowski 27A;
  - Miejski Zakład Komunikacji Spółka z o.o. w Chojnicach, ul. Angowicka 53;
  - Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Spółka z o.o. w Chojnicach, ul. Bankowa 13.
- 5) Kontrolowana gmina posiada też udziały w trzech innych spółkach prawa handlowego, tj.:
- w spółce „Promocja Regionu Chojnickiego z siedzibą w Chojnicach” – współnikami tej spółki są też: Powiat Chojnicki, Gmina Wiejska Chojnice oraz Gmina Konarzyny;
  - w spółce „Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Spółka z o.o. w Nowym Dworze” – współnikami tej spółki jest 10 gmin z terenów powiatów chojnickiego i człuchowskiego;
  - w spółce „Pomorski Fundusz Pożyczkowy z siedzibą Gdańsku”.

W dwóch pierwszych spółkach gmina posiada udziały o wartości przekraczającej 10% kapitału zakładowego spółki.

1.1.2. Uczestnictwo w związkach komunalnych

- 1) Na podstawie opublikowanego na internetowej stronie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji „Wykazu związków międzygminnych – stan na dzień 30 września 2019 r.” ustalono, że na koniec III kwartału 2019 r. kontrolowana gmina figurowała jako uczestnik dwóch związków międzygminnych, tj. *Związku Gmin Dorzecza Brdy w Bydgoszczy* (poz. 119 ww. wykazu) oraz *Związku Gmin Chojnickich w siedzibą w Chojnicach* (poz. 179 wykazu), zarejestrowanych odpowiednio w 1994 i 1998 r.

- 2) W protokołach z poprzednich kompleksowych kontroli gminy wykazano, że Związki te nie działają, pomimo że nie zostały zlikwidowane – w przywołanym „Wykazie związków...” nie było adnotacji o ich likwidacji.

Z ustnych informacji udzielonych przez panią Joannę Rekowską – zastępcę dyrektora Wydziału Finansowego wynikało, że w okresie objętym kontrolą nie realizowano żadnych wydatków na rzecz ww. Związków.

1.1.3. Wykaz jednostek pomocniczych

Na terenie kontrolowanej gminy działa 10 jednostek pomocniczych. Są to Samorządy Mieszkańców Osiedli: Nr 1 – „Śródmieście”; Nr 2 – „Bytowskie”; Nr 3 – „Słoneczne – Leśne”; Nr 4 – „Hallera – Bursztynowe”; Nr 5 – „700-Lecia – Kaszubskie”; Nr 6 – „Małe Osady – Pawłówko”; Nr 7 – „Żwirki i Wigury”; Nr 8 – „Michała Drzymały”; Nr 9; Nr 10 – „Kolejarz – Prochowa”.

1.2. Kierownictwo jednostki

- 1) Burmistrzem Miasta Chojnice od dnia 9.11.1998 r. jest pan Arseniusz Finster, na kadencję 2018-2023 wybrany w wyborach powszechnych przeprowadzonych w dniu 21.10.2018 r.
  - 2) Zastępcą burmistrza od dnia 9.11.2018 r. jest pan Adam Kopczyński, powołany na to stanowisko zarządzeniem Nr 131/2018 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 5 listopada 2018 r. w sprawie powołania Zastępcy Burmistrza Miasta Chojnice.
W okresie wcześniejszym (od dnia 28.11.2014 r. do dnia 8.11.2018 r.) zastępcą burmistrza był pan Edward Pietrzyk, powołany na to stanowisko zarządzeniem Nr 2/2014 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 28 listopada 2014 r. w sprawie powołania zastępcy Burmistrza Miasta Chojnice, odwołany zarządzeniem Nr 130/2018 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 5 listopada 2018 r. w sprawie odwołania zastępcy Burmistrza Miasta Chojnice.
  - 3) Sekretarzem miasta od dnia 1.08.1993 r. jest pan Robert Wajlonis, zatrudniony na podstawie umowy o pracę.
  - 4) Skarbnikiem miasta od dnia 13.06.2017 r. jest pani Wioletta Szreder, powołana na to stanowisko uchwałą Nr XXXIII/377/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 12 czerwca 2017 r. w sprawie powołania Skarbnika Gminy Miejskiej Chojnice.
- Powierzenie pani Wioletcie Szreder przez kierownika kontrolowanej jednostki obowiązków i odpowiedzialności, o jakich mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 869), w zakresie: prowadzenia rachunkowości jednostki; dokonywania dyspozycji środkami pieniężnymi; dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych, nastąpiło w dniu 13.06.2017 r. Zapisy o powierzeniu pani

Wioletcie Szreder ww. obowiązków i odpowiedzialności zawarto w spisany w tym dniu „Porozumieniu zmieniającym umowę o pracę”.

- Pani Wioletta Szreder spełnia warunki określone w art. 54 ust. 9 ustawy o finansach publicznych – posiada wykształcenie i przygotowanie zawodowe niezbędne do zajmowania stanowiska skarbnika miasta.
- Poprzednim skarbnikiem miasta (w okresie od dnia 30.08.1996 r. do dnia 12.06.2017 r.), była pani Krystyna Perszewska, powołana uchwałą Nr XXI/208/96 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 30 sierpnia 1996 r. w sprawie powołania skarbnika miasta, odwołana z tego stanowiska uchwałą Nr XXXIII/376/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 12 czerwca 2017 r. w sprawie odwołania Skarbnika Gminy Miejskiej Chojnice.

1.3. Wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne

Poniżej przedstawiono uregulowania obowiązujące w 2018 roku, tj. w ostatnim roku okresu objętego kontrolą, jak też uregulowania wprowadzone po tym okresie, do dnia zakończenia kontroli.

1.3.1. Statut jednostki samorządu terytorialnego

- 1) Ustrój gminy określa *Statut Miasta Chojnice* przyjęty uchwałą Nr I/4/02 Rady Miejskiej z dnia 15 listopada 2002 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Chojnice. Uchwałą ze statutem ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 97 z dnia 27 grudnia 2002 r., pod poz. 2576.
- 2) Od uchwalenia *Statutu* do końca okresu objętego kontrolą był on zmieniany pięciokrotnie. W kontrolowanym czterolecu *Statutu* zmieniano dwukrotnie – zmian dokonano uchwałami organu stanowiącego gminy – Nr XLVIII/577/18 z dnia 1 października 2018 r. w sprawie zmiany Statutu Miasta Chojnice (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 24.10.2018 r., poz. 4021) oraz Nr XLIV/587/18 z dnia 9 listopada 2018 r. w sprawie zmiany Statutu Miasta Chojnice (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 13.11.2018 r., poz. 4402).
- 3) Ustalono, że w dniu 21.10.2019 roku Rada Miejska w Chojnicach przyjęła uchwałę Nr XI/147/19 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Chojnice. Uchwałę tę, wraz załączonym Statutem, opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 28 listopada 2019 r., pod poz. 5384.

1.3.2. Regulamin organizacyjny urzędu

- 1) W okresie do dnia 24.05.2018 roku organizację i zasady funkcjonowania urzędu miejskiego określał *Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Chojnicach*, wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 72/2016 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia

16 września 2016 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Chojnicach.

Od dnia 25.05.2018 roku w kontrolowanej jednostce obowiązywał *Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Chojnicach*, wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 63/2018 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Chojnicach. Z § 1 tego zarządzenia wynikało, że *Regulamin* załączony do tego zarządzenia był tekstem jednolitym poprzedniego *Regulaminu*.

- 2) Analizując Regulamin Organizacyjny ustalono m.in., że wśród kilkunastu komórek organizacyjnych (wydziały, referaty, samodzielne stanowiska pracy) funkcjonowały: Wydział Finansowy; Wydział Kontroli Wewnętrznej; Wydział Windykacji; Straż Miejska oraz stanowisko Audytora Wewnętrznego.
- 3) Od dnia 1.09.2019 roku w kontrolowanej jednostce obowiązuje *Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Chojnicach* wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 43/2019 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 18 kwietnia 2019 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Chojnicach.

1.3.3. Dokumentacja opisująca przyjęte zasady (politykę) rachunkowości

- 1) W 2018 roku tematyka, o jakiej mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 351) uregulowana była w załączniku do zarządzenia Nr 13/18 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 12 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości oraz zakładowego planu kont. Z zarządzenia tego wynikało, że miało ono wejść w życie z dniem wydania, z mocą obowiązującą od dnia 1.01.2018 r. Zarządzeniem tym uchylono obowiązujące do tego czasu zarządzenie Nr 47/17 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości oraz zakładowego planu kont.
- 2) Załączona do zarządzenia *Dokumentacja przyjętych zasad rachunkowości dla Gminy Miejskiej Chojnice* podzielona była na 12 części, zatytułowanych: „I. Zasady ogólne”; „II. Metody wyceny aktywów i pasywów”; „III. Plan kont dla organu finansowego”; „IV. Plan kont dla organu finansowego”; „V. Plan kont dla jednostki budżetowej”; „VI. Zasady ujmowania przychodów (dochodów budżetu gminy) w ewidencji organu i Urzędu”; „VII. Ewidencja dochodów Skarbu Państwa”; „VIII. Ewidencja dowodów księgowych”; „IX. Ogólne zasady ewidencji wynikające z techniki obsługi programów komputerowych”; „X. Ochrona danych księgowych”; „XI. Sprawozdawczość” oraz „XII. Inwentaryzacja”.

Szczegółowe uregulowania wprowadzone tym zarządzeniem będą przywoływane przy omawianiu poszczególnych zagadnień objętych kontrolą. Niektóre z tych uregulowań przedstawiono poniżej.

- Z części „I. Zasady ogólne” dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości wynikało m.in., że:
  - opis funkcjonowania kont jest zgodny z opisem zawartym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911);
  - w jednostce obowiązują zasady ewidencji księgowej określone w publikacji *Komentarz do planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych oraz dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego* autorstwa Marii Augustowskiej i Wojciecha Rupy, wydanej przez Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o. w Gdańsku, przy czym przypisanie poszczególnych wydatków do kosztów rodzajowych określono w załączniku do „Zasad rachunkowości”;
  - ewidencja zdarzeń gospodarczych związanych z działalnością gminy odbywa się w Systemie Finansowo-Księgowym Księgowości Budżetowej „FKB+”, opracowanym przez firmę RADIX Systemy Komputerowe w Gdańsku;
  - ewidencja kont pozabilansowych organu finansowego i jednostki budżetowej prowadzona jest łącznie w księdze kontowej według kontrahentów.

- W części „III. Rozliczenia między organem gminy a jej jednostkami budżetowymi” zawarto zapis o treści – cyt. „Jednostki budżetowe gminy całość uzyskanych dochodów odprowadzają na konto organu gminy w ciągu miesiąca. Na koniec roku budżetowego rachunki bieżące jednostek budżetowych winny wykazywać salda zerowe”.
Punkt odnoszący się do zasilania jednostek w środki pieniężne mówił, że zasilanie następuje – cyt.: „w miarę uzasadnionych potrzeb związanych ściśle z realizacją wydatków w danym czasie (może to być kilka razy w miesiącu) w oparciu o składane zapotrzebowania na środki pieniężne”
- W części „V. Plan kont dla jednostki budżetowej” zawarto zapis mówiący, że w jednostce nie prowadzi się konta 980 – „Plan finansowy wydatków budżetowych”, gdyż – cyt.: „plan wydatków ewidencjonowany jest w elektronicznym systemie komputerowym programu księgowego Radix FKB+ na koncie 130, na którym księgowane są realizowane wydatki oraz w programie Ministerstwa Finansów BeSTi@.”
- W części „IX. Ogólne zasady ewidencji wynikające z techniki obsługi programów komputerowych” zapisano, że w urzędzie miejskim prowadzi się ewidencję podatku VAT naliczonego oraz należnego z tytułu zakupu i sprzedaży. Do systemu komputerowego „FKB+” zaczytywane są rejestry sprzedaży poszczególnych wydziałów i na tej podstawie tworzony jest łączny rejestr sprzedaży w formie jednolitego pliku kontrolnego. Jednostki

organizacyjne gminy przesyłają elektronicznie własne rejestry zakupu i sprzedaży w formie jednolitych plików kontrolnych. System „FKB+” generuje jednolity plik kontrolny dla gminy, przekazywany do Ministerstwa Finansów. Powyższy system umożliwia też sporządzenie zbiorczych deklaracji VAT-7 i VAT-27.

W tej samej części zawarto uregulowania mówiące o księgowaniu na koncie 201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” zobowiązań wobec kontrahentów według następującej zasady: opisane i zatwierdzone faktury z datą wpływu do Wydziału Finansowego przypadającą przed szóstym dniem następnego miesiąca (do 5-tego dnia miesiąca) mają być księgowane w koszty okresu, którego dotyczą, z kolei faktury otrzymane przez Wydział Finansowy po tym terminie mają być księgowane w koszty w dacie zapłaty. Zobowiązania za grudzień według faktur otrzymanych i zapłaconych do 25 stycznia kolejnego roku budżetowego mają być księgowane w koszty roku budżetowego, którego dotyczą, faktury otrzymane po tym terminie mają być księgowane w koszty w dniu zapłaty.

- 3) Od wejścia w życie ww. zarządzenia do dnia rozpoczęcia niniejszej kontroli kierownik kontrolowanej jednostki wydał 3 zarządzenia zmieniające uregulowania wprowadzone w styczniu 2018 roku – Nr 174/18 z dnia 31 grudnia 2018 r.; Nr 2/19 z dnia 2 stycznia 2019 r. oraz Nr 56/19 z dnia 20 maja 2019 r.

Nowe uregulowania wprowadziły zmiany m.in. w zasadach ujmowania dochodów gminy w ewidencji organu finansowego i urzędu miejskiego oraz w zasadach funkcjonowania kont 290 – „Odpisy aktualizujące należności”, 720 – „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” i 750 – „Przychody finansowe”.

Przywołane na wstępie zarządzenie burmistrza w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości z „Dokumentacją przyjętych zasad rachunkowości...” załączono do akt roboczych kontroli. Wykaz akt roboczych kontroli stanowi załącznik do niniejszego protokołu kontroli.

[„Zestawienie akt roboczych kontroli”

- załącznik nr 1 do protokołu]

[Zarządzenie Nr 13/18 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 12 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości oraz zakładowego planu kont wraz z załącznikiem pn. „Dokumentacja przyjętych zasad rachunkowości dla Gminy Miejskiej Chojnice” -

- poz. 1 akt kontroli]

- 4) Ustalono, że od dnia 1.01.2017 roku we wszystkich 10 gminnych jednostkach budżetowych obowiązują *Zasady centralizacji rozliczeń podatku od towarów i usług VAT w Gminie Miejskiej Chojnice*, wprowadzone do stosowania zarządzeniem Nr 89/16 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie wprowadzenia zasad centralizacji rozliczeń podatku od towarów i usług VAT w Gminie Miejskiej Chojnice.

W *Zasadach centralizacji (...)* określono m.in.: osoby odpowiedzialne za ich wdrożenie (kierownicy jednostek); zasady wystawiania dokumentów dotyczących sprzedaży towarów i usług; sposób oznaczania danych identyfikacyjnych na fakturach sprzedaży; zasady prowadzenia rejestru sprzedaży i rejestru zakupów towarów i usług; obieg dokumentów niezbędnych do sporządzenia skonsolidowanej deklaracji VAT-7, jak też termin sporządzania takiej deklaracji i zapłaty podatku wynikającego z deklaracji.

1.3.4. Umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym

W latach 2015-2018 gmina nie zawierała i nie realizowała umów o partnerstwie publiczno-prywatnym. Informacji takiej udzieliła pani Joanna Rekowska – zastępca dyrektora Wydziału Finansowego urzędu miejskiego.

1.3.5. Terminowość złożenia oświadczeń o stanie majątkowym

- 1) Terminowość składania oświadczeń o stanie majątkowym, o jakich mowa w art. 24h ustawy o samorządzie gminnym sprawdzono w oparciu o oświadczenia składane:
  - w 2018 roku na koniec i początek kadencji;
  - do dnia 30.04.2019 roku (według stanu na dzień 31.12.2018 r.);
  - w trakcie 2019 r., np. na dzień powołania lub zatrudnienia, odwołania z zajmowanego stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę.

Kontrolą objęto oświadczenia o stanie majątkowym składane przez: burmistrza, zastępcę burmistrza, sekretarza gminy, skarbnika miasta oraz osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu burmistrza.

- 2) Ustalono, że wszystkie osoby zobowiązane do składania oświadczeń o stanie majątkowym (stanowiące próbę kontrolną) złożyły terminowo takie oświadczenia. Terminowe złożenie oświadczeń stwierdzono na podstawie dat wpływów oznaczonych na kopertach z oświadczeniami majątkowymi, wpływ których zaewidencjonowano w rejestrze korespondencji przychodzącej urzędu miejskiego.
- 3) O terminowym złożeniu oświadczeń przez wszystkie osoby zobowiązane do złożenia oświadczeń Rada Miejska w Chojnicach została poinformowana pismem OR.2124.1.6.2019 burmistrza miasta z dnia 14.10.2019 r.

1.4. System kontroli zarządczej

Kontrolę funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w gminie oraz w urzędzie miejskim przeprowadzono za rok 2018.

1.4.1. Wykonywanie kontroli wewnętrznej przez Radę (komisję rewizyjną)

- 1) Plan pracy Komisji Rewizyjnej na 2018 rok przyjęto uchwałą Nr XLII/492/18 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 12 lutego 2018 r. w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Chojnicach na 2018 rok.
Z załącznika do tej uchwały wynikało, że w 2018 roku zadania kontrolne Komisji Rewizyjnej obejmowały następujące kontrole:
  - kontrolę kosztów utrzymania w 2017 roku stadionów miejskich i innych obiektów sportowych zarządzanych przez Referat Kultury, Sportu, Rekreacji i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi;
  - kontrolę działalności statutowej Chojnickiego Centrum Kultury w 2017 roku;
  - kontrolę realizacji w 2017 roku regulaminu utrzymania czystości i porządku w mieście w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi i kosztów z niej wynikających.
- 2) Powyższy plan pracy zmieniono uchwałą Nr XLIII/508/18 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 26 marca 2018 r. zmieniającą uchwałą Nr XLII/492/18 (...). Po zmianie planu kontrola działalności statutowej Chojnickiego Centrum Kultury obejmować miała rok 2017 oraz I kwartał 2018 roku.
- 3) Ustalono, że wszystkie zaplanowane kontrole zostały zrealizowane. Ustalenia kontroli zawarto w „Protokołach z kontroli przeprowadzonych przez Komisję Rewizyjną Rady Miejskiej w Chojnicach” oznaczonych numerami od 24/18 do 26/18. Przedstawione w protokołach ustalenia nie wskazywały na wystąpienie jakichkolwiek nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

1.4.2. Kontrola środków finansowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

- 1) Przepisy art. 15a ust. 1 i 2 obowiązującej do dnia 12.07.2018 roku ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1049) oraz przepisy art. 83 ust. 1 i 2 obowiązującej od dnia 13.07.2018 roku ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2019 r., poz. 1115) nakładały na organy samorządu terytorialnego obowiązek powiadamiania Generalnego Inspektora Informacji Finansowej („GIIF”) o podejrzeniach popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, jak też opracowania instrukcji postępowania na wypadek sytuacji podejrzenia popełnienia takiego przestępstwa.
- 2) W 2018 roku ww. tematykę regulowała *Instrukcja w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu*, wprowadzona do stosowania zarządzeniem

Nr 6/12 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji dotyczącej przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu.

Według zapisu w § 2 tego zarządzenia za realizację zadań wynikających z art. 15 i art. 15a ww. ustawy w kontrolowanej jednostce odpowiada dyrektor Wydziału Finansowego.

- 3) Ustalono, że w kontrolowanym czterolecu nie było przypadków powiadamiania GIIF o stwierdzonych próbach „prania pieniędzy” – prowadzony w jednostce „Rejestr powiadomień GIIF” nie zawierał żadnych wpisów z kontrolowanego okresu.
- 4) W trakcie niniejszej kontroli nie powzięto podejrzeń o próbach wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

1.4.3. Funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej

- 1) Zasady, cele oraz funkcje kontroli zarządczej w gminie oraz urzędzie miejskim określono zarządzeniem Nr 11/2010 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 2 lutego 2010 r. w sprawie organizacji i zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w Gminie Miejskiej Chojnice.
W kontrolowanym 4-leciu dokonano jednej zmiany ww. zarządzenia – zarządzeniem Nr 197/2017 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie zamiany zarządzenia Nr 11/2010 (...) dokonano zmiany polegającej na uaktualnieniu wykazu jednostek, w których wykonywany jest audyt wewnętrzny.
- 2) Z § 10 ust. 3 zarządzenia wynikał obowiązek corocznego składania przez kierowników wszystkich jednostek organizacyjnych gminy, w terminie do końca kwietnia, pisemnego oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za rok poprzedni.
Ustalono, że pismami AW.1720.4.2018 z dnia 7.05.2018 roku i AW.1720.5.2019 z dnia 8.05.2019 r. pani Anna Wrycz-Rekowska – audytor wewnętrzny poinformowała burmistrza miasta o złożeniu przez kierowników jednostek organizacyjnych gminy i instytucji kultury oświadczeń o stanie kontroli zarządczej odpowiednio za rok 2017 oraz za rok 2018. Z pism i załączonych oświadczeń wynikało, że we wszystkich jednostkach w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.
- 3) W kontrolowanej jednostce funkcjonuje Wydział Kontroli Wewnętrznej, do zadań którego – stosownie do zapisów w *Regulaminie Organizacyjnym* – należy m.in.: prowadzenie kontroli finansowych i organizacyjno-prawnych; weryfikacja umów zawartych z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań własnych gminy; wydawanie decyzji administracyjnych związanych z rozliczeniem dotacji; przygotowywanie zawiadomień do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych o ujawnionych okolicznościach naruszenia dyscypliny finansów publicznych, jak też sporządzanie półrocznych i rocznych informacji o przebiegu i efektach kontroli.

- 4) Na podstawie sporządzonej przez ww. Wydział „Informacji o przebiegu i efektach kontroli za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018” ustalono, że w 2018 roku pracownicy tego Wydziału przeprowadzili 23 kontrole, w tym:
- jedną kontrolę w jednostkach organizacyjnych gminy – w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chojnicach sprawdzono windykację świadczeń rodzinnych w 2017 r.;
  - 9 kontroli w urzędzie miejskim – były to: 4 kontrole w Wydziale Budowlano-Inwestycyjnym w zakresie postępowań przetargowych i realizacji zadań inwestycyjnych; 3 kontrole w Wydziale Finansowym w zakresie wystawiania decyzji podatkowych, windykacji podatków oraz rozliczania dotacji udzielonych w związku z usuwaniem skutków nawałnicy; kontrola w Wydziale Organizacyjnym w zakresie prowadzenia Biuletynu Informacji Publicznej oraz kontrola w Referacie Kultury, Sportu, Rekreacji i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w zakresie prowadzenia ewidencji środków trwałych i wyposażenia;
  - 13 kontroli zewnętrznych – były to kontrole wykorzystania dotacji budżetowych przez stowarzyszenia, kościelną osobę prawną i przedszkola niepubliczne.
- 5) Ustalono, że przywołane na wstępie zarządzenie Nr 11/2010 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 2 lutego 2010 r. w sprawie organizacji i zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w Gminie Miejskiej Chojnice obowiązywało do końca 2019 r.
- W dniu 31.12.2019 roku kierownik kontrolowanej jednostki wydał zarządzenie Nr 169/2019 w sprawie organizacji systemu kontroli zarządczej w Gminie Miejskiej Chojnice. Zarządzeniem tym wprowadzono do stosowania *Regulamin działania systemu kontroli zarządczej w Gminie Miejskiej Chojnice* oraz regulamin zatytułowany *Procedura zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miejskim w Chojnicach*.

1.4.4. Audyt wewnętrzny

- 1) Ujęte w uchwałach budżetowych kontrolowanej gminy dochody i przychody, a także wydatki i rozchody były wyższe od kwoty określonej w art. 274 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. W związku z powyższym na gminie spoczywał obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego.
- Ustalono, że w 2018 roku gmina realizowała obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego. Audyt wykonała pani Anna Wrycz-Rekowska, zatrudniona w kontrolowanej jednostce na stanowisku audytora wewnętrznego.
- 2) Plan audytu wewnętrznego na 2018 rok przyjęto zarządzeniem Nr 194/2017 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie planu audytu wewnętrznego na 2018 r.

- W przywołanym planie wymieniono następujące tematy zadań zapewniających:
    - 1/ „Analiza ryzyka w procesie tworzenia budżetu obywatelskiego i wydatkowania środków przez samorządy mieszkańców osiedli”;
    - 2/ „Ocena realizacji działań i osiągnięcia celów określonych w Strategii Rozwoju Miasta Chojnice”;
    - 3/ „Zwiększenie efektywności systemu kontroli zarządczej w wybranych jednostkach Gminy Miejskiej Chojnice”
    - 4/ „Ocena wdrożenia przepisów prawnych dotyczących ochrony danych osobowych przez podległe Gminie Miejskiej Chojnice jednostki budżetowe”;
    - 5/ „Realizacja projektów współfinansowanych ze środków UE przez Wydział Edukacji, Wychowania i Zdrowia”
    - 6/ „Nakłady na realizację zadań związanych z ochroną środowiska w Chojnicach w porównaniu z innymi samorządami”.

  - Wymienionym powyżej zarządzeniem kierownik kontrolowanej jednostki przedłużył też termin wykonania planu audytu za 2017 rok, do dnia 30.01.2018 r.
- 3) Ustalono, że na mocy zarządzenia Nr 143/2018 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 21 listopada 2018 r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr 194/2018 (...) wprowadzono zmianę w planie rocznym audytu wewnętrznego. Zmiana polegała na odstąpieniu od realizacji (skreśleniu z planu) zadań „Ocena realizacji działań i osiągnięcia celów określonych w Strategii Rozwoju Miasta Chojnice” (zadanie 2) oraz „Realizacja projektów współfinansowanych ze środków UE przez Wydział Edukacji, Wychowania i Zdrowia” (zadanie 5) – cyt. za § 1 zarządzenia: „na rzecz przeprowadzenia czynności doradczych z inicjatywy Burmistrza Miasta Chojnice”.
- 4) Ze sporządzonego w dniu 30.01.2019 r. przez panią Annę Wrycz-Rekowską – audytora wewnętrznego „Sprawozdania z wykonania planu audytu za rok 2018” wynikało, że wszystkie zaplanowane zadania zapewniające zostały zrealizowane. Ponadto audytor dokończyła rozpoczęte w 2017 roku zadanie zapewniające pn. „Bezpieczeństwo informacji w wybranych jednostkach Gminy Miejskiej Chojnice” oraz wykonała czynności doradcze z inicjatywy burmistrza miasta, dotyczące: realizacji wybranych wniosków radnych Rady Miejskiej Chojnice; finansowania inwestycji polegającej na modernizacji budynku Chojnickiego Centrum Kultury; analizy porównawczej podatku od środków transportowych w Chojnicach i Brusach; analizy porównawczej z innymi samorządami w zakresie dochodów własnych, dochodów budżetowych, liczby mieszkańców oraz wysokości diet radnych; analizy wynagrodzeń pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnicach.

- 5) Ustalono, że końcowe „Sprawozdania z przeprowadzenia audytu” (sporządzone dla poszczególnych zadań audytowych) zawierały wnioski/zalecenia.
- Załączone do sprawozdań dokumenty wskazywały, że tylko w przypadku dwóch zadań audytowych (nr 4 i nr 6) podjęto działania, mające na celu realizację wniosków z audytu. Kierownicy jednostek organizacyjnych gminy złożyli informacje o wykonaniu wniosków dotyczących ochrony danych osobowych, z kolei dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska urzędu miejskiego złożył informację o wykonaniu zaleceń dotyczących ochrony środowiska.
  - Stwierdzono, że kontrolowana jednostka nie podjęła udokumentowanych działań, wymaganych przepisami § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 506), w odniesieniu do zaleceń zawartych w sprawozdaniach z przeprowadzenia audytu, dotyczących zadań audytowych nr 1 („Analiza ryzyka w procesie tworzenia budżetu obywatelskiego i wydatkowania środków przez samorzady mieszkańców osiedli”) oraz nr 3 („Zwiększenie efektywności systemu kontroli zarządczej w wybranych jednostkach Gminy Miejskiej Chojnice”).
W myśl przywołanych powyżej przepisów audytowany, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania sprawozdania, ustala sposób i termin realizacji zaleceń oraz wyznacza osoby odpowiedzialne za realizację zaleceń. Sprawozdania dotyczące tych zadań audytor wewnętrzny przekazał odpowiednio w dniach 27.04.2018 r. i 30.07.2018 r.
  - Działania, o jakich mowa powyżej, podjęto w trakcie kontroli, po upływie odpowiednio 18 i 15 miesięcy od otrzymania sprawozdań z przeprowadzenia audytu. Pismami OR.0147.2.2019 i OR.0147.3.2019 z dnia 29.10.2019 roku burmistrz miasta wydał Dyrektorowi Generalnemu – Sekretarzowi Miasta polecenia oparte na zaleceniach zawartych w ww. sprawozdaniach, jak też wyznaczył terminy ich realizacji. Najkrótsze terminy wykonania zaleceń upływały w dniu 15.11.2019 r., najdłuższe – w dniu 31.12.2019 r.

1.5. Kontrole zewnętrzne

- 1) Poprzednią kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w gminie Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku przeprowadziła w okresie od dnia 2.02.2015 r. do dnia 30.07.2015 r.
Ustalenia kontroli, obejmującej lata 2011-2014, zawarto w protokole omówionym na naradzie pokontrolnej w ostatnim dniu kontroli.

- 2) Wystąpienie pokontrolne Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku (pismo WK.0804/10/4/K/2015 z dnia 22.09.2015 r.) do kontrolowanej jednostki wpłynęło w dniu 28.09.2015 r.
- Wyszczególnione w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości dotyczyły:
    - nieujęcia w planie finansowym urzędu miejskiego dochodów budżetu nieujętych w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych;
    - nieujęcia w 2014 r. w planie finansowym (po stronie wydatków) urzędu miejskiego dotacji celowych – dotacje ujęto w planach finansowych jednostek organizacyjnych gminy: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnicach oraz Ośrodka Profilaktyki Rodzinnej w Chojnicach;
    - prowadzenia w Wydziale Gospodarowania Nieruchomościami szczegółowej ewidencji rozrachunkowej dochodów z majątku gminy w sposób niesprawdzalny, bez możliwości uzyskania m.in. analitycznych danych o przypisach, odpisach, wpłatach, zwrotach oraz początkowych i końcowych saldach kont (dochody ze sprzedaży nieruchomości), w której zapisy nie odzwierciedlały stanu rzeczywistego (dochody z najmu i dzierżawy nieruchomości) oraz w niezamykanych na koniec roku obrotowego odręcznych kartotekach bez jakichkolwiek oznaczeń w zakresie nazwy jednostki, tytułu wpłat, numerów identyfikacyjnych dowodów księgowych dokumentujących wpłaty (dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności);
    - zawierania w 2014 r. umów na dzierżawę (najem) nieruchomości gminy na czas nieoznaczony, bez zachowania trybu przetargowego w sytuacjach, do których nie miały zastosowania dopuszczające drogę bezprzetargową uregulowania uchwały Nr XXXVII/429/10 Rady Miejskiej z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie ustalenia zasad zawierania na czas dłuższy niż 3 lata umów najmu i dzierżawy nieruchomości Gminy Miejskiej Chojnice;
    - przyznania w 2014 roku zastępcy burmistrza i skarbnikowi miasta (osoby zatrudnione na podstawie powołania) nagród pieniężnych na podstawie regulaminu wynagradzania, mającego zastosowanie wyłącznie do pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę;
    - zawarcia w 2014 roku niektórych umów pożyczek ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych określających wyższe kwoty pożyczek i dłuższe terminy ich spłaty od maksymalnych kwot i terminów spłat określonych w obowiązującym w jednostce regulaminie tego Funduszu;
    - przyznania 5 wspólnotom mieszkaniowym i Zakładowi Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Chojnicach dotacji celowych na remonty zabytkowych budynków na podstawie niekompletnych wniosków, z naruszeniem postanowień uchwały Rady

Miejskiej w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

- W wystąpieniu pokontrolnym przywołano również ustalenie kontroli dotyczące realizowania przez Gminę Miejską Chojnice porozumienia zawartego, z naruszeniem ustawy o bibliotekach, z Gminą Wiejską Chojnice, na mocy którego Miejska Biblioteka Publiczna w Chojnicach wykonywała zadania biblioteki publicznej Gminy Wiejskiej Chojnice.
- 3) O sposobie realizacji wniosków pokontrolnych burmistrz poinformował Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku pismem (bez numeru) z dnia 15.10.2015 r., które do Izby wpłynęło w dniu 21.10.2015 r.

Z przywołanego pisma wynikało m.in., że:

- od stycznia 2016 roku w planie finansowym urzędu miejskiego miały być ujmowane również wszystkie dochody organu finansowego;
- od stycznia 2016 roku wszystkie dotacje celowe miały być ujmowane w planie finansowym urzędu miejskiego;
- w październiku 2015 roku w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami wdrożono zakupione programy komputerowe do ewidencji dzierżaw, użytkowania wieczystego oraz do windykacji należności, umożliwiające prowadzenie analitycznej ewidencji rozrachunkowej dochodów z majątku gminy;
- pracownicy Wydziału Gospodarki Nieruchomościami zostali zobowiązani do przestrzegania ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz uchwał Rady Miejskiej przy wydzierżawianiu nieruchomości gminy na okres dłuższy niż 3 lata;
- przyznając nagrody pracownikom zatrudnionym na podstawie powołania omyłkowo przywołano nieprawidłową podstawę prawną – pismem z dnia 7.10.2015 r. sprostowano podstawę prawną pism informujących o przyznaniu nagród;
- pouczone członków Komisji Pracowniczej o konieczności przestrzegania uregulowań regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych;
- zobowiązano pracowników Referatu ds. Architektury Miejskiej i Konserwacji Zabytków do bezwzględnego przestrzegania przepisów i uregulowań wewnętrznych przy udzielaniu dotacji z budżetu gminy.

Na realizację wniosków pokontrolnych zawartych w wystąpieniu pokontrolnym zostanie zwrócona szczególna uwaga w trakcie niniejszej kontroli.

- 4) Zgodnie z art. 8 ust. 3 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a. tiret drugie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r.,

poz. 1429) organy władzy publicznej są obowiązane udostępniać w Biuletynie Informacji Publicznej dane publiczne, w tym dokumentację przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie podmiotów ją przeprowadzających.

- Stwierdzono, że protokół z przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku i zakończonej w dniu 30.07.2015 roku kompleksowej kontroli gminy nie został opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej.

Według stanu na dzień 14.10.2019 r., tj. na dzień rozpoczęcia niniejszej kompleksowej kontroli gminy, publikacje dotyczące kontroli (12 pozycji w zakładce „Kontrolne”) z lat 2015-2019 obejmowały wyłącznie plany pracy Wydziału Kontroli Wewnętrznej oraz informacje o przebiegu i efektach kontroli przeprowadzonych przez ten Wydział.

- W sprawie nieudostępnienia protokołu kontroli w Biuletynie Informacji Publicznej pisemne wyjaśnienie złożył pan Arseniusz Finster – burmistrz. W wyjaśnieniu zawarta została informacja, że na niezamieszczenie protokołu wpłynęły problemy techniczne związane z przebudową systemu informatycznego.

Wyjaśnienie burmistrza załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pana Arseniusza Finstera – burmistrza, w sprawie nieopublikowania w Biuletynie Informacji Publicznej protokołu kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku –

– poz. 2 akt kontroli]

- Protokół z poprzedniej kompleksowej kontroli gminy, przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku w 2015 r., wraz z otrzymanym w dniu 28.09.2015 roku wystąpieniem pokontrolnym oraz sporządzoną w dniu 15.10.2015 r. odpowiedzią burmistrza miasta na to wystąpienie, zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej w trakcie niniejszej kontroli (w dniu 30.10.2019 r.), po upływie ponad 4 lat od sporządzenia tych dokumentów.

- 5) Na podstawie zapisów w „Księżce kontroli” ustalono, że w okresie pomiędzy poprzednią i obecną kompleksową kontrolą gminy przeprowadzono 7 kontroli zewnętrznych w zakresie gospodarki finansowej lub dotyczących realizacji zadań finansowanych środkami publicznymi. Wynikające z ewidencji kontroli podstawowe informacje o przeprowadzonych kontrolach zawarto w tabeli:

Rok	Instytucja kontrolna	Kontrola w okresie	Tematyka kontroli
1	2	3	4
2015	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku	17.08. – – 21.08.2017 r.	Kontrola projektu pn. <i>Rekultywacja 15 składowisk odpadów komunalnych zlokalizowanych na obszarze działania Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze</i>
	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku	23.11. – – 4.12.2015 r.	Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2014 r. w wybranych rozdziałach i paragrafach.
2016	Nie przeprowadzono kontroli		
2017	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku	27.07. – – 28.07.2017 r.	Kontrola projektu RPPM.03.01.00-22-0071/16 (<i>Aktywne przedszkolaki – upowszechnienie oraz podniesienie jakości edukacji przedszkolnej w Mieście Chojnice</i>)

2018	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku	23.03.2018 r.	Realizacja Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej (2018) – ul. Człuchowska
	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku	21.06. – – 25.06.2018 r.	Realizacja projektu na podstawie umowy RPPM.11.01.00-22-0008/16-000 (<i>Poprawa gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi na terenie Chojnicko-Człuchowskiego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego</i>)
	Zakład Ubezpieczeń Społecznych O/Słupsk	11.10. – – 6.12.2018 r.	Kontrola okresowa
2019	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku	16.04.2019 r. – – 18.04.2019 r.	Kontrola realizacji projektu na podstawie umowy RPPM.09.01.02-22-0001/16 (<i>Utworzenie transportowych węzłów integrujących wraz ze ścieżkami pieszo-rowerowymi i rozwojem sieci publicznego transportu zbiorowego na terenie Chojnicko-Człuchowskiego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego</i>)

II. KSIĘGOWOŚĆ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

2.1. Gospodarka pieniężna i rozrachunki

Kontrolę w zakresie gospodarki pieniężnej i rozrachunków przeprowadzono w oparciu o rok 2018.

2.1.1. Obsługa bankowa

- 1) Ustalono, że w 2018 roku bankową obsługę budżetu kontrolowanej gminy wykonywał Bank Spółdzielczy w Chojnicach, wybrany w postępowaniu o zamówienie publiczne w dniu 6.06.2014 r.
- 2) Obsługa bankowa prowadzona była w oparciu o „umowę dotyczącą prowadzenia bankowej obsługi budżetu gminy miejskiej Chojnice i budżetu jednostek organizacyjnych zawartą w dniu 25.06.2014 r.

Z umowy zawartej po wyborze oferty banku wynikało m.in., że bank zobowiązał się do obsługi budżetu gminy, budżetów jednostek organizacyjnych oraz budżetów nowopowstałych jednostek organizacyjnych, jeśli takie zostałyby utworzone w okresie obowiązywania umowy.

Bank zobowiązał się do niepobierania żadnych opłat za: otwieranie, likwidację i prowadzenie rachunków; udostępnianie systemu elektronicznej obsługi bankowej; przyjmowanie wpłat i realizację wypłat gotówkowych; realizację przelewów, wydawanie i użytkowanie kart płatniczych oraz wydawanie czeków, a także innych czynności (np.: opinii bankowych, zmiany karty wzorów podpisów).

Kontrolując wyciągi bankowe urzędu miejskiego nie stwierdzono aby ww. bank obciążał kontrolowane jednostki opłatami za prowadzenie rachunku lub za inne czynności związane z obsługą bankową.

Umowę zawarto na okres od dnia 1.07.2014 r. do dnia 30.06.2019 r.

2.1.2. Gospodarka kasowa

- 1) Urząd Miejski w Chojnicach prowadzi własną kasę. Kasa była prowadzona również w całym okresie objętym niniejszą kontrolą.
- 2) Obowiązujące w 2018 roku zasady gospodarki kasowej uregulowano w dwóch niżej wskazanych instrukcjach kasowych wprowadzonymi zarządzeniami Burmistrza Miasta Chojnice:
  - Nr 70/15 z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kasowej (obowiązywało do 11.01.2018 r.);
  - Nr 10/2018 z dnia 12 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kasowej (obowiązującej od 12.01.2018 r.).
  - Pierwsza z przywołanych *Instrukcji* określała sposób przechowywania gotówki, wymagania stawiane osobie wykonującej obowiązki kasjera oraz zasady transportu wartości pieniężnych i gospodarki kasowej. Scharakteryzowano w niej także dowody księgowe oraz sposób i zasady wypełniania formularzy i druków kasowych. W instrukcji zawarto również regulacje dotyczące inwentaryzacji kasy. Treść *Instrukcji* obowiązującej od dnia 12.01.2018 r. poszerzono o uregulowania dotyczące postępowania w przypadku otrzymania fałszywego znaku pieniężnego oraz przyjmowania wpłat bezgotówkowych.
  - Od wydania ww. *Instrukcji* do końca okresu objętego kontrolą nie była ona zmieniana. Zmiany polegającej na uaktualnieniu zarządzenia poprzez dodanie § 10 Ewidencja obrotu i kwot podatku VAT, uwzględniającej art.111 ust.1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2174), dokonano już po okresie objętym kontrolą, zarządzeniem Nr 3/19 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 2 stycznia 2019 r.
- 3) W dniu 23 stycznia 2020 roku przeprowadzono kontrolę kasy urzędu miejskiego. Kontrola miała na celu m.in sprawdzenie zgodności rzeczywistego stanu gotówki w kasie ze stanem wynikającym z ewidencji.
Przeprowadzona kontrola nie wykazała żadnych różnic tj. nie stwierdzono nadwyżki kasowej lub niedoboru gotówki w kasie.
Protokół kontroli kasy stanowi załącznik do niniejszego protokołu kontroli.
[Protokół kontroli kasy Urzędu Miejskiego w Chojnicach - załącznik nr 2 do protokołu]
- 4) Ustalono, że w kasie kontrolowanej jednostki prowadzone są dwa raporty do ewidencji obrotów gotówkowych.
- 5) Kontrolę dokumentowania operacji kasowych oraz terminowości odprowadzania na rachunek bankowy dochodów budżetowych przeprowadzono w oparciu o próbę 13 raportów kasowych.
Numery skontrolowanych raportów przedstawiono poniżej - w nawiasach wskazano dzień za jaki sporządzono raport kasowy: 21 (31.01.2018 r.); 41 (28.02.2018 r.); 63

(30.03.2018 r.); 83 (30.04.2018 r.); 124 (29.06.2018 r.); 146 (31.07.2018 r.); 168 (31.08.2018 r.); 188 (28.09.2018 r.); 190 (2.10.2018 r.); 211 (31.10.2018 r.); 213 (5.11.2018 r.); 231 (30.11.2018 r.) i 237 (10.12.2018 r.).

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

2.1.3. Gospodarka drukami ścisłego zarachowania

- 1) W 2018 roku tematykę gospodarowania drukami ścisłego zarachowania regulowała *Instrukcja ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania*, wprowadzona do stosowania zarządzeniem Nr 9/2018 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 12 stycznia 2018r. w sprawie wprowadzenia instrukcji ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania.
- 2) Z *Instrukcji* wynika, że w kontrolowanej jednostce do druków ścisłego zarachowania zaliczono: zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, licencje na wykonanie transportu drogowego taksówką, licencje na wykonanie krajowego transportu drogowego rzeczy, bloczki opłaty administracyjnej za brak opłaty za postój w strefie płatnego parkowania, kwitariusze przychodowe, arkusze spisu z natury, karty pojazdu, bloczki mandatów karnych, legitymacje pracowników samorządowych, karty przydziału do formacji obrony cywilnej.
- 3) W *Instrukcji* zapisano, że osobami odpowiedzialnymi za prawidłową ewidencję, gospodarkę i zabezpieczenie druków ścisłego zarachowania w poszczególnych wydziałach mieli być pracownicy wyznaczeni przez burmistrza miasta. Nadzór nad prawidłowością obrotu drukami ścisłego zarachowania miał sprawować sekretarz miasta (za wyjątkiem druków ścisłego zarachowania USC). Nad prawidłowością obrotu druków ścisłego zarachowania USC nadzór miał sprawować kierownik USC.
- 4) W dniu 23.01.2020 roku w trakcie kontroli kasy porównano rzeczywisty stan ilościowy zapasów druków ścisłego zarachowania ze stanem ewidencyjnym. W wyniku przeprowadzonej kontroli niezgodności nie stwierdzono. Szczegółowe ustalenia z kontroli druków ścisłego zarachowania zawarto w protokole kontroli kasy urzędu miejskiego, który stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

2.1.4. Rozrachunki i roszczenia

- 1) W obowiązującym w 2018 roku zakładowym planie kont przewidziano prowadzenie w ewidencji księgowej budżetu gminy (organu finansowego) 10 syntetycznych bilansowych kont rozrachunkowych (222, 223, 224, 225, 226, 227, 240, 250, 260, 290). Na powyższe złożyły się wszystkie konta w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami

Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911) oraz konta 226 i 227 prowadzone na potrzeby rozliczenia podatku VAT.

Ustalono, że w ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki występowały wszystkie konta wymienione w zakładowym planie kont.

Na czterech z utworzonych kont, tj. na koncie 225 - „Rozliczenie niewygasających wydatków” 250 – „Należności finansowe”, 260 – „Zobowiązania finansowe” i koncie 290 – „Odpisy aktualizujące należności” nie zaksięgowano w trakcie roku żadnej operacji księgowej.

- 2) Zakładowy plan kont dla urzędu miejskiego (jednostki budżetowej) przewidywał prowadzenie w ewidencji księgowej 13 syntetycznych bilansowych kont zespołu 2 – „Rozrachunki i roszczenia”, tj. kont: 201, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 229, 231, 234, 240, 245 oraz 290.

W planie nie przewidziano prowadzenia czterech z siedemnastu kont rozrachunkowych wymienionych w załączniku nr 3 do przywołanego powyżej rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów, tj. kont: 227 – „Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich”; 228 – „Rozliczenie środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi”; 230 – „Rozliczenia z budżetem środków europejskich” oraz mającego zastosowanie do izb administracji skarbowej konta 235 – „Rozliczenia dochodów budżetowych z tytułu podatków”.

Ustalono, że do ewidencji księgowej 2018 roku wprowadzono wszystkie konta wymienione w zakładowym planie kont.

2.1.5. Terminowość regulowania zobowiązań

Kontrolę terminowości regulowania zobowiązań przeprowadzono na przykładzie zobowiązań z tytułu:

- dostaw, robót i usług;
- podatku dochodowego od osób fizycznych;
- składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy;
- wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

2.1.5.1. Terminowość regulowania zobowiązań z tytułu dostaw, robót i usług

- 1) Na terminowość regulowania zobowiązań wobec dostawców oraz wykonawców robót i usług zwracano uwagę przy kontroli wydatków urzędu miejskiego, zarówno bieżących, jak i majątkowych.
- 2) Ustalono, że w kontrolowanej jednostce prowadzono 633 aktywne konta rozrachunkowe. Szczegółową kontrolę przeprowadzono sprawdzając wydatki związane z zapłatą zobowiązań wynikających z faktur wystawionych na kontrolowaną jednostkę przez trzech

przedsiębiorców, dla których kontrolowana jednostka prowadzi niżej wskazane konta rozliczeniowe:

- 201-114-00000-0000-00 - kontrolą objęto 9 faktur, za które zapłacono w lutym 2018 r.;
- 201-336-00000-0000-00 - kontrolą objęto 4 faktury, za które zapłacono w lipcu 2018 r.;
- 201-285-00000-0000-00 - kontrolą objęto 4 faktury, za które zapłacono w listopadzie 2018 r.

3) Kontrola wykazała opóźnienia w zapłacie zobowiązań wynikających z 4 faktur wystawionych przez przedsiębiorcę, dla którego prowadzono indywidualne konto rozliczeniowe o numerze 201-114-00000-0000-00. Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli przedstawiono w poniższej tabeli:

Numer faktury	Data wystawienia faktury	Data wpływu do urzędu	Kwota do zapłaty w (zł)	Termin płatności	Data zapłaty	Ilość dni opóźnienia
Vat 111/17	31.12.2017 r.	Brak daty wpływu	11.998,17	30.01.2018 r.	7.02.2018 r.	8
Vat 4/18	31.01.2018 r.	1.02.2018 r.	1.500,00	14.02.2018 r.	21.02.2018 r.	7
Vat 5/18	31.01.2018 r.	1.02.2018 r.	700,00	14.02.2018 r.	21.02.2018 r.	7
Vat 7/18	31.01.2018 r.	1.02.2018 r.	97,20	14.02.2018 r.	21.02.2018 r.	7

Zwrócono uwagę, że na fakturze Vat nr 111/17 z dnia 31.12.2017 r. nie zamieszczono daty jej wpływu do urzędu miejskiego.

W sprawie stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie regulowania zobowiązań wyjaśnienie złożyła pani Beata Zielińska – starszy inspektor w Wydziale Komunalnym i Ochrony Środowiska urzędu miejskiego, która podała m.in. – cyt.: *Fakturę Vat 111/17 z dnia 31.12.2017r. na kwotę 11.998,17 zł opisałam w dniu 29.01.2018 r. i przekazałam do podpisu oraz dalszej realizacji przez Wydział Finansowy. Natomiast faktury: Vat 4/18 z dnia 31.01.2018r. na kwotę 1.500,00 zł; Vat 5/18 z dnia 31.01.2018 r. na kwotę 700,00 zł; Vat 7/18 z dnia 31.01.2018 r. na kwotę 978,20 zł zostały przeze mnie opisane po upływie terminu płatności wskazanego na fakturze. Przekroczenie najprawdopodobniej spowodowane było dużą ilością obowiązków służbowych na zajmowanym stanowisku (...).*

[Wyjaśnienie pani Beaty Zielińskiej w sprawie przekroczenia terminów płatności -

- poz. 3 akt kontroli]

2.1.5.2. Odprowadzanie podatku dochodowego od osób fizycznych

1) Kontrolę odprowadzania podatku dochodowego przeprowadzono na przykładzie podatku dochodowego od osób fizycznych, naliczonego od wynagrodzeń klasyfikowanych w § 401 – „Wynagrodzenia osobowe pracowników” i § 417 – „Wynagrodzenia bezosobowe” w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin...” w okresie od początku lutego do 31maja 2018 r.

- 2) Kontrola obejmująca obroty na koncie 225 – „Rozrachunki z budżetami” w ewidencji urzędu miejskiego ustaliła, że zaliczki na podatek dochodowy odprowadzано bez naruszenia terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1387 ze zm.).

2.1.5.3. Odprowadzanie składek na FUS i FP

- 1) Terminowość odprowadzania składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy sprawdzono na przykładzie składek naliczonych w okresie od stycznia do listopada 2018 r., klasyfikowanych w § 401 i 417 wydatków w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin(...)”.
- 2) W wyniku kontroli obrotów na koncie 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” ustalono, że odprowadzając składki nie przekraczано terminu określonego w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 300).

2.1.5.4. Odprowadzanie składek na PFRON

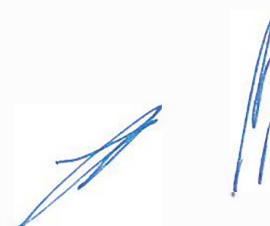
- 1) W 2018 roku kontrolowana jednostka nie realizowała wydatków klasyfikowanych w § 414 – „Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych”. w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin...”
- 2) Na podstawie przedłożonych deklaracji miesięcznych (12 deklaracji) oraz deklaracji rocznej sporządzonej za rok 2018 ustalono, że urząd miejski korzystał ze zwolnień wynikających z art. 21 ust. 2, 2a, 2b, 2e ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1172), gdyż wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w kontrolowanej jednostce przekraczał 6% ogółu zatrudnionych.

2.1.6. Zobowiązania wymagalne oraz wydatki niewygasające

a) Zobowiązania wymagalne

W sporządzonym za 2018 rok kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji kontrolowana jednostka nie wykazała żadnych zobowiązań wymagalnych.

W trakcie czynności kontrolnych sprawdzono zapłaty w styczniu 2019 roku faktur wystawionych w 2018 roku, których termin płatności wypadał w 2018 roku. W trakcie kontroli nie stwierdzono występowania takich zobowiązań.

b) *Wydatki niewygasające*

W 2018 roku kontrolowana jednostka nie realizowała wydatków niewygasających, gdyż organ stanowiący gminy nie podjął uchwały w sprawie określenia wydatków, które nie wygasają z upływem 2017 roku.

2.2. Stan i kompletność urządzeń księgowych budżetu i urzędu

- 1) Ustalono, że w Wydziale Finansowym kontrolowanej jednostki prowadzono księgi rachunkowe zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 351). Księgi były prowadzone w oparciu o przepisy rozdziału drugiego („Prowadzenie ksiąg rachunkowych”) ustawy o rachunkowości.
- 2) Nieprawidłowości w sposobie prowadzenia ewidencji księgowej przez Wydział Gospodarowania Nieruchomościami, stwierdzone w czasie kontroli, przedstawiono w dalszej części niniejszego protokołu „3.3.Dochody z majątku”. Podział co do prowadzenia ewidencji księgowej przez ww. wydział wynikał z uregulowań wewnętrznych jednostki (Polityka rachunkowości).

2.3. Sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inna

- 1) Kontrolę sprawozdawczości przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2018. W zakresie wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego kontrolą objęto rok 2019.
- 2) Przeprowadzono analizę porównawczą danych wynikających z ewidencji księgowej urzędu miejskiego z danymi ze sporządzonych za 2018 rok sprawozdań jednostek budżetowych gminy, w zakresie dochodów i wydatków budżetowych. Zakresem kontroli objęto także dane wykazane w sprawozdaniach z wykonania planów dochodów i wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności sprawdzono czy suma danych wykazanych w jednostkowych sprawozdaniach Rb-27S i Rb-28S złożonych przez gminne jednostki budżetowe jest spójna z danymi wykazanymi w sprawozdaniu jednostki samorządu terytorialnego.
- 3) Ustalono, że wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-27S sporządzonym za 2018 rok z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego dochody budżetowe gminy wynosiły 173.682.358,59 zł i stanowiły sumę dochodów wynikających z 9 jednostkowych sprawozdań Rb-27S – sprawozdań sporządzonych przez 8 gminnych jednostek organizacyjnych działających w formie jednostek budżetowych oraz sprawozdania jednostkowego urzędu miejskiego.

Ze sprawozdań wynikały następujące wielkości dochodów wykonanych przez poszczególne gminne jednostki budżetowe (w zł):

Lp.	Nazwa jednostki sporządzającej sprawozdanie Rb-27S	Dochody wykazane w sprawozdaniu
1	2	3
1.	Urząd Miejski w Chojnicach	171.786.240,79
2.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Chojnicach	163.112,16
3.	Szkoła Podstawowa Nr 5 w Chojnicach	164.202,75
4.	Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 3	346.154,83
5.	Szkoła Podstawowa Nr 7 w Chojnicach	407.227,42
6.	Szkoła Podstawowa Nr 8 w Chojnicach	158.007,02
7.	Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej w Chojnicach	18.792,19
8.	Żłobek Miejski w Chojnicach	177.876,33
9.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach	460.745,10
Razem:		173.682.358,59

- 4) Wykazane w sporządzonym za 2018 rok rocznym sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wydatki budżetowe gminy w wysokości 199.926.013,14 zł stanowiły sumę wydatków wynikających z 8 jednostkowych sprawozdań Rb-28S sporządzonych przez gminne jednostki organizacyjne oraz sprawozdania jednostkowego sporządzonego przez urząd miejski.

Wielkości wydatków wynikających ze sprawozdań jednostkowych zestawiono w tabeli (w zł):

Lp.	Nazwa jednostki sporządzającej sprawozdanie Rb-28S	Wydatki wykazane w sprawozdaniu
1	2	3
1.	Urząd Miejski w Chojnicach	102.737.255,54
2.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Chojnicach	9.556.758,43
3.	Szkoła Podstawowa Nr 5 w Chojnicach	7.222.985,31
4.	Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 3	7.403.782,05
5.	Szkoła Podstawowa Nr 7 w Chojnicach	8.179.717,29
6.	Szkoła Podstawowa Nr 8 w Chojnicach	6.692.680,83
7.	Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej w Chojnicach	950.025,53
8.	Żłobek Miejski w Chojnicach	994.739,17
9.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach	56.188.068,99
Razem:		199.926.013,14

- 5) Na podstawie pisemnej informacji z dnia 17.01.2020 r. (informację dołączono do akt roboczych kontroli) udzielonej przez pana Arseniusza Finstera – burmistrza miasta o sposobie potrącenia wynagrodzenia zasadniczego wraz z dodatkami nauczycielom za udział w strajku w 2019 roku ustalono, że za czas strajku nauczycielom zostały potrącone wynagrodzenia w całości, w następujący sposób: {wynagrodzenie zasadnicze/8 godzin x ilość dni roboczych} x {8 godzin x ilość dni strajku nauczyciela}.

W strajku udział wzięło 77,4% zatrudnionych nauczycieli (352 strajkujących na 455 zatrudnionych).

- Ze złożonego wyjaśnienia wynikało także, że w okresie od 01.05.2019 r. do 31.12.2019r.:
  - nie dokonywano zmian regulaminu wynagradzania w zakresie dodatku motywacyjnego, dodatku funkcyjnego, za godziny nadwymiarowe i godziny

- doraźnych zastępstw, dodatku za warunki pracy oraz innych, które mogły pełnić funkcję „rekompensat” z tytułu utraconych wynagrodzeń za czas strajku;
  - nie zwiększono nauczycielom dodatku motywacyjnego.
- W okresie od 01.05.2019 r. do 31.12.2019 r. zostały przyznane nagrody nauczycielom z okazji Dnia Edukacji Narodowej, w oparciu o uchwałę Nr XXVIII/322/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 23 stycznia 2017 roku w sprawie ustalenia regulaminu określającego tryb i kryteria przyznawania nagród dla nauczycieli ze specjalnego funduszu nagród. Ogółem przyznano 84 nagrody dla nauczycieli, z czego nagrody burmistrza przyznano 10 nauczycielom (po 2 nagrody w każdej szkole) pozostałe 74 nagrody zostały przyznane nauczycielom przez dyrektorów poszczególnych szkół.

2.4. Inwentaryzacja

- 1) W 2018 roku w kontrolowanej jednostce obowiązywała *Instrukcja inwentaryzacyjna dla Urzędu Miejskiego w Chojnicach*, wprowadzona do stosowania zarządzeniem Nr 93/04 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 31 grudnia 2004 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji inwentaryzacyjnej.

Przywołana *Instrukcja* nie zawierała żadnych uregulowań dotyczących inwentaryzacji należności.

- 2) Inwentaryzację należności przeprowadzono na podstawie zarządzenia Nr 128/18 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 15 października 2018 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej. W zarządzeniu tym wymieniano m.in. skład komisji inwentaryzacyjnej, pola oraz zespoły spisowe, przy czym nie wskazano zespołu spisowego w sprawie weryfikacji należności.

W sprawie stwierdzonych nieprawidłowości podczas kontroli wyjaśnienie złożyła pani Wioletta Szreder – skarbnik miasta. W kwestii niewskazania w ww. zarządzeniu składu zespołu spisowego do weryfikacji należności wyjaśniająca podała – cyt.: *W zarządzeniu nr 124/18 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 15 października 2018 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej w punkcie 5 i 7 nie podano składów komisji inwentaryzacyjnej z powodu zmian organizacyjnych na poszczególnych stanowiskach.*

Treść wyżej wskazanego wyjaśnienia, załączonego do akt roboczych kontroli, będzie przywoływana także w dalszej części protokołu.

[Wyjaśnienie złożone przez panią Wiolettę Szreder w sprawie dwóch nieprawidłowości, kserokopia zarządzenia Nr 124/18 Burmistrza Miasta Chojnice – poz. 4 akt kontroli]

- 3) Z komputerowego wydruku „Zestawienie kont – syntetyczne”, sporządzonego na dzień 31.12.2018 r. wynikało, że konta rozrachunkowe (konta zespołu 2 – „Rozrachunki

i roszczenia) w ewidencji księgowej urzędu miejskiego wykazywały następujące salda należności i zobowiązań (w zł):

Oznaczenie o nazwa konta rozrachunkowego	Saldo Wn konta na dzień 31.12.2018 r.	Saldo Ma konta na dzień 31.12.2018 r.
1	2	3
201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”	0	904.643,46
221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”	10.214.777,99	5.410,00
222 – „Rozliczenia dochodów budżetowych”	0	
223 – „Rozliczenia wydatków budżetowych”	0	
224 – „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu (...)	439.619,73	
225 – „Rozrachunki z budżetami”	0	
226 – „Długoterminowe należności budżetowe”	108.321,18	
229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”	0	126.596,79
231 – „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”	0	664.542,06
234 – „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”	551.525,51	
240 – „Pozostałe rozrachunki”	0	544.277,60
245 – „Wpływy do wyjaśnienia”	0	
290 – „Odpisy aktualizujące należności”	0	916.905,88

- 4) Powyższe stany należności kontrolowanej jednostki wynikały również ze sporządzonego na dzień 31.12.2018 r. „Protokołu z inwentaryzacji przeprowadzonej drogą weryfikacji sald, podpisanego przez panie: Gabrielę Kryger i Aleksandrę Thiede – pracownice Wydziału Finansowego urzędu miejskiego. Wielkości te występowały jako stany konta przed i po weryfikacji należności.
- 5) Na podstawie okazanej do kontroli dokumentacji z inwentaryzacji należności urzędu miejskiego ustalono:

a) *Konto 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych*

Końcowe saldo należności w wynosiło 10.214.777,99 zł, które przedstawiono w poniższej tabeli:

Źródło dochodów budżetowych	Należności na dzień 31.12.2018 r.
1	2
Urzędy skarbowe	211.050,64
Kara za odstąpienie od umowy	14.000,00
Zajęcie pasa drogowego	50.207,36
Wieczyste użytkowanie gruntów	116.265,49
Grzywny i kary od osób prawnych	4.944.935,31
Czynsze dzierżawne	44.034,50
Czynsze GP ZGM	150.798,35
Gospodarka mieszkaniowa – media PKP	1.236,44
Gospodarka mieszkaniowa - odsetki	29.778,46
Gospodarka komunalna – energia CHCK	23.333,30
Czynsze ZGM	654.885,99
Cmentarze dochody	4.950,00
Dochody z najmu – SM nr 3 najem sali	776,23
Dochody – energia SM nr 3	190,76
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	1.301.858,45
Podatek rolny – osoby prawne	53,00
Podatek od środków transportowych – osoby prawne	53.495,60
Podatek od nieruchomości odsetki – osoby prawne	299.366,22
Podatek od środków transportowych odsetki – osoby prawne	21.182,50
Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne	1.241.038,92
Podatek rolny – osoby fizyczne	1.941,96
Podatek od środków transportowych – osoby fizyczne	232.116,11
Podatek od nieruchomości odsetki – osoby fizyczne	380.471,07

Podatek rolny odsetki – osoby fizyczne	837,83
Podatek od środków transportowych odsetki – osoby fizyczne	165.164,40
Kara umowna – wykonanie dokumentacji	40.898,23
Gospodarka śmieciowa	221.934,27
Sprzedaż drewna	486,50
Najem i dzierżawa	7.358,92
Media	131,18
RAZEM:	10.214.777,99

b) *Konto 224 - Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu (....)*

Końcowe saldo należności w wysokości 439.619,73 zł zinwentaryzowano jako należności od 7 beneficjentów dotacji wymienionych w tabeli:

Beneficjent dotacji – przeznaczenie dotacji	Należności na dzień 31.12.2018 r.
1	2
Dotacja termomodernizacja – powiat	458,03
Efekt energetyczny oraz rozliczenie – SZP powiat	458,02
Dotacja – budowa hospicjum stacjonarnego um. 39	389.000,00
Program polityki zdrowotnej – in vitro	46.042,00
Dotacja usługi opiekuńcze – stowarzyszenie Spróbuj sam	2.981,11
Rozliczenie dotacji- Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie um.48	222,55
Dotacje dla powiatu – poprawa efekt OZE	458,02
RAZEM:	439.619,73

c) *Konto 226 – Długoterminowe należności budżetowe*

Saldo Wn tego konta na dzień 31.12.2018 r. (108.321,18 zł) przedstawiało stan należności opisanych jako:

Rodzaj należności	Należności na dzień 31.12.2018 r.
1	2
Wykup mieszkań	24.777,00
Sprzedaż ratalna i użytkowanie wieczyste	83.544,18
RAZEM:	108.321,18

d) *Konto 234 – Rozrachunki z pracownikami*

Końcowe saldo Wn tego konta w wysokości 551.525,51 zł przedstawiało stan należności z tytułu udzielonych pożyczek pracownikom z funduszu socjalnego urzędu.

Stwierdzono, że inwentaryzację wszystkich należności przeprowadzono wyłącznie metodą weryfikacji. Kontrolowana jednostka nie zinwentaryzowała swoich należności drogą potwierdzenia sald od 3 kontrahentów, na sumę 950,84 zł. Ustalenie to dotyczy należności występujących na dzień 31.12.2018 r. na następujących kontach:

- 221-/900-90004-0870/00 - 486,50 zł (zakup drewna opałowego);
- 221-/900-90004-0750/00 - 333,16 zł (najem kabli);
- 221-/900-90004-0830/00 - 131,18 zł (energia elektryczna).

Zgodnie z art. 26 ust.1 pkt 2 jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki, w tym papierów wartościowych

w formie zdematerializowanej, należności, w tym udzielonych pożyczek, z zastrzeżeniem pkt 3, oraz powierzonych kontrahentom własnych składników aktywów - drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic.

Przyczyny nieprzeprowadzenia inwentaryzacji metodą potwierdzenia stanów (sald) wyjaśniła pani Wioletta Szreder – skarbnik miasta w przywołanym wcześniej wyjaśnieniu podając – cyt.: *Przyczyną nie przeprowadzenia inwentaryzacji należności poprzez uzyskanie od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości stanów tych aktywów, wykazanych w księgach rachunkowych była reorganizacja na stanowiskach poszczególnych pracowników Wydziału Finansowego i przejęcia przez nich obowiązków służbowych.*

III. BUDŻET JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Kontrolę wykonania dochodów i wydatków budżetowych przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2018, za wyjątkiem wydatków inwestycyjnych – w tym zakresie kontrola obejmowała także lata 2016-2017.

A. DOCHODY BUDŻETOWE

- 1) Szczegółową kontrolę dochodów budżetowych gminy przeprowadzono w oparciu o rok 2018.
- 2) Na podstawie sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku tym gmina wykonała dochody w wysokości 173.682.358,59 zł. Dochody te były o 17.993.195,41 zł niższe od planowanych (191.675.554,00 zł) – plan wykonano w 91%.
- 3) Ze sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego wynikało, że na wykonane w tym roku dochody budżetowe złożyły się dochody bieżące na sumę 164.550.181,92 zł oraz dochody majątkowe w wysokości 9.132.176,67 zł.
- 4) Dochody wykazane w przywołanych sprawozdaniach wynikały z ewidencji księgowej budżetu gminy (organu finansowego) – takie były obroty na stronie Ma konta 901 – „Dochody budżetu”.

3.1. Dochody z tytułu subwencji, udziałów gminy w dochodach budżetu państwa, z tytułu dotacji oraz dochody klasyfikowane jako otrzymane środki

3.1.1. Subwencje

W 2018 roku wpływy z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa wyniosły 36.250.791,00 zł i stanowiły 21% wszystkich dochodów budżetu gminy. Na powyższą kwotę złożyły się:

- 75801 - „Część oświatowa subwencji ogólnej (...)” - 30.723.342,00 zł;
- 75807 - „Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin” - 5.206.217,00 zł;
- 75831 - „Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin” - 321.232,00 zł.

3.1.2. Udziały gminy w podatku dochodowym

Dochody gminy z tytułu udziału w podatku dochodowym wyniosły 37.629.652,42 zł i stanowiły 22% wszystkich jej dochodów budżetowych.

Klasyfikowane w § 001 wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych wyniosły 35.890.037,00 zł, z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych zrealizowano wpływy w wysokości 1.739.615,42 zł (§ 002).

3.1.3. Dotacje celowe z budżetu państwa

- 1) W 2018 roku gmina zrealizowała 52.533.656,48 zł dochodów z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa. Dochody te stanowiły 30% wszystkich dochodów budżetu gminy. Wykonanie dochodów z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa z podziałem na poszczególne paragrafy przedstawiono w tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie – paragraf klasyfikacji dochodów	Wykonanie (zł)
1	2	3
1.	Dotacje celowe na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami – § 201	22.760.036,78
2.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - § 202	5.000,00
3.	Dotacje celowe na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin) – § 203	5.114.395,04
4.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych – § 204	9.374,80
5.	Dotacje celowe na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (...), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci – § 206	24.644.849,86
Razem:		52.533.656,48

- 2) Ustalenia w zakresie wykonania dochodów z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa w poszczególnych rozdziałach budżetu a także rozliczenia dotacji otrzymanych przedstawiono w dalszej części protokołu kontroli („3.7.1. Rozliczenie otrzymanych dotacji”).

3.1.4. Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych

- 1) W 2018 roku gmina otrzymała 831.042,80 zł dotacji klasyfikowanych w § 626 – „Dotacje z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych”. Dochód ten wykonano w rozdziale 92695 – „Pozostała działalność”.
- 2) Ustalono, że dotację kontrolowana gmina otrzymała z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Podstawę otrzymania dotacji stanowiła umowa nr 2017/0173/0334/SubA/DIS/SZ z dnia 12.09.2017 r. o dofinansowanie ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej zadania inwestycyjnego w ramach *Programu rozwoju szkolnej infrastruktury sportowej – edycja 2017*.
- 3) Otrzymaną dotację gmina wykorzystwała do budowy obiektów sportowych (boiska, bieżnia lekkoatletyczna) przy Szkole Podstawowej nr 5 w Chojnicach.

3.1.5. Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ustawy o finansach publicznych, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego

- 1) Wpływy z tytułu dotacji, o jakich mowa w tytule wyniosły w 2018 roku 6.026.951,72 zł. Dochody te wykonano w paragrafach i rozdziałach wymienionych w tabeli poniżej:

Paragraf	Rozdział	Wykonane dochody (zł)
1	2	3
§ 200 – „Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich”	85395 – „Pozostała działalność”	528.469,33
§ 205 – „Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”	80103 - „Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych”	55.552,00
	85395 – „Pozostała działalność”	482.533,20
§ 620 – „Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich”	70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”	2.461.160,93
	80101 - „Szkoły podstawowe”	614.666,32
	90001 - „Gospodarka ściekowa i ochrona wód”	1.702.433,39
	92601 - „Obiekty sportowe”	180.994,22
§ 625 – „Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”	85395 – „Pozostała działalność”	1.143,33
Razem:		6.026.951,72

- 2) Dochód w wysokości 528.469,33 zł w rozdziale 85395 „Pozostała działalność” w § 200 gmina otrzymała na dofinansowanie dwóch programów: *Stop bezrobociu i wykluczeniu oraz Stop wykluczeniu - start na pracę*. W kontrolowanej gminie zadania te realizował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach.
- 3) Klasyfikowane w § 205 dochody w rozdziałach:
- 80103 - „Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych” w wysokości 55.552,00 zł kontrolowana gmina otrzymała jako dofinansowanie na realizację programu *Aktywne przedszkolaki*. Podstawą otrzymania dotacji przez gminę była umowa zawarta z Województwem Pomorskim nr RPPM.03.01.00.-22-0071/16-00 z dnia 13.03.2017 r.;
  - 85395 – „Pozostała działalność” dotację w wysokości 482.533,20 zł gmina otrzymała na dofinansowanie dwóch niżej wymienionych programów:
    - a) *Wiem więcej - mogę więcej* - 295.712,70 zł. Ustalono, że podstawą otrzymania dotacji przez gminę była umowa zawarta z Województwem Pomorskim nr RPPM.03.02.01.-22-0091/15-00 z dnia 20.11.2016 r.;
    - b) *Rozwój usług społecznych* (186.820,50 zł) program ten realizował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach.
- 4) Podstawę wykonania w § 620 w rozdziałach:
- 70005 dochodu w wysokości 2.461.160,93 zł:
    - a) *Poprawa efektywności energetycznej oraz rozwój OZE w Chojnicko Człuchowskim MOF - Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej. Termomodernizacja wraz z przebudową Chojnickiego centrum Kultury* (879.993,65 zł).
Ustalono, że kontrolowana jednostka dotację otrzymała na podstawie porozumienia – nr FR/1/2016 z dnia 25.01.2016 r. zawartego z Powiatem Chojnickim. Ten z kolei dotację na realizację projektu otrzymał z Województwa Pomorskiego. Podstawą otrzymania dotacji przez powiat była umowa zawarta z Województwem Pomorskim nr RPPM.10.02.01.-22-0017/16-00 z dnia 28.06.2016 r. Zadanie to realizował urząd miejski wraz z Chojnickim Domem Kultury w Chojnicach;
    - b) *Utworzenie transportowego węzła integrującego wraz ze ścieżkami pieszo rowerowymi w Chojnicach* (1.581.167,28 zł). Podstawą otrzymania dotacji przez gminę była umowa zawarta z Województwem Pomorskim nr RPPM.09.01.02.-22-0001/16-00 z dnia 12.12.2016 r.
  - 80101 - „Szkoły podstawowe” 614.665,32 zł gmina otrzymała w ramach dofinansowania programu *Poprawa efektywności energetycznej oraz rozwój OZE w Chojnicko Człuchowskim MOF - Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej. Termomodernizacja wraz z przebudową budynków Szkoły Podstawowej nr 3*. Zadanie te zrealizował urząd miejski wspólnie ze Szkołą Podstawą nr 3 w

Chojnicach. Kontrolowana gmina dotację otrzymała na podstawie porozumienia – nr FR/1/2016 z dnia 25.01.2016 r. zawartego z Powiatem Chojnickim.

- 90001 - „Gospodarka ściekowa i ochrona wód” 1.702.433,39 zł środki te gmina otrzymała na dofinansowanie projektu *Poprawa gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi na terenie miasta MOF Chojnice – Człuchów* na podstawie umowy nr RPPM.1101.00.22-0008/16-00 zawartej w dniu 18.08.2017 r. z Województwem Pomorskim.
  - 92601 - „Obiekty sportowe” 180.994,22 zł środki te otrzymano w ramach dofinansowania programu *Poprawa efektywności energetycznej oraz rozwój OZE w Chojnicko Człuchowskim MOF - Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – Rozbudowa i przebudowa wraz z termomodernizacją obiektów na terenie CHKS Kolejarz*. Ustalono, że dotację kontrolowana gmina otrzymała na podstawie porozumienia – umowy partnerskiej nr FR/1/2016 z dnia 25.01.2016 r. zawartej z Powiatem Chojnickim.
- 5) Wykonany w 2018 roku w rozdziale 85395 – „Pozostała działalność” § 625 dochód w wysokości 1.143,33zł dotyczył dofinansowania programu *Wiem więcej - mogę więcej*. Ustalono, że podstawą otrzymania dotacji przez gminę była umowa zawarta z Województwem Pomorskim nr RPPM.03.02.01.-22-0091/15-00 z dnia 20.11.2016 r.

3.1.6. Dochody klasyfikowane jako otrzymane środki

- 1) W 2018 roku gmina zrealizowała 187.515,63 zł dochodów klasyfikowanych jako otrzymane środki. Dochody te wykonano w paragrafach i rozdziałach wymienionych w tabeli:

Paragraf	Rozdział	Wykonane dochody (zł)
1	2	3
§ 269 – „Środki z Funduszu Pracy otrzymane na realizację zadań wynikających z odrębnych ustaw”	85404 – „Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka”	12.505,00
§ 270 – „Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin (...), pozyskane z innych źródeł”	80101 – „Szkoły podstawowe”	2.091,00
§ 628 – „Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych”	90005 – „Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu”	172.919,63
Razem:		187.515,63

- 2) Klasyfikowane w § 269 rozdziału 85404 środki w wysokości 12.505,00 zł gmina otrzymała na realizację zadań wynikających z umowy w sprawie dofinansowania zadań własnych gminy w zakresie realizacji programu *asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018*. W kontrolowanej gminie zadania te realizował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach.

- 3) Wykonany w rozdziale 80101 i § 270 dochód w wysokości 2.091,00 zł dotyczył dofinansowania wydarzenia szkolnego w Szkole Podstawowej nr 7 w Chojnicach *Terminal LNG im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego w Świnoujściu*. Program był realizowany przez Szkołę Podstawową nr 7 w Chojnicach.
- 4) Klasyfikowane w 628 i rozdziale 90005 – „Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu” środki w wysokości 172.919,63 zł otrzymano w ramach dofinansowania programu *Modernizacja źródeł energii cieplnej na terenie Gminy Miejskiej Chojnice w ramach konkursu Czyste powietrze Pomorza (edycja 2017)* Dotację tę otrzymano z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku na podstawie „Umowy dotacji nr WFOŚ/D/I-22B/226/2017” z dnia 4.10.2017 roku.

3.2. Dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych

Kontrolę dochodów gminy z tytułu podatków i opłat przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2018.

3.2.1. Księgowa ewidencja podatków i opłat oraz postępowanie podatkowe przy ustalaniu wysokości zobowiązania podatkowego

- 1) Obowiązujące w kontrolowanej jednostce w 2018 roku przepisy regulujące zagadnienia zakresu deklaracji i informacji podatkowych umieszczono w uchwale Nr XV/133/15 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 30 listopada 2015 roku w sprawie określenia wzorów formularzy dla potrzeb wymiaru i poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 14 grudnia 2015 r. poz. 4101).
- 2) Przepisy określające zasady ewidencji podatków i opłat lokalnych wprowadzono do stosowania zarządzeniem Nr 13/18 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 12 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości oraz zakładowego planu kont.
Z przywołanego zarządzenia wynika, że księgową ewidencję podatków i opłat należało prowadzić przy użyciu programów i systemów komputerowych RADIX i Groszek.
- 3) Należności z tytułu dochodów budżetowych należało ujmować się na koncie 221. Ewidencję szczegółową dowodów księgowych jako organu podatkowego należało prowadzić przy użyciu niżej wskazanych programów komputerowych:
  - a) w zakresie podatku od środków transportowych w systemie Windows według programu, którego autorem jest Tadeusz i Roman Groszek z Legionowa;
  - b) opłaty z tytułu posiadanego psa oraz opłaty targowej przy pomocy programu RADIX „REJ+” i „WIP +”;
  - c) pozostałe podatki lokalne przy pomocy programu RADIX w systemie operacyjnym Windows – system naliczania podatków od gruntów i nieruchomości „POGRUN+” oraz system windykacji opłat i podatków „WIP+”.

- 4) W okresie objętym kontrolą organ podatkowy nie prowadził kontroli podatkowych.

3.2.2. Podatek od nieruchomości

- 1) Stawki podatku obowiązujące w 2018 r. określono uchwałą Nr XL/462/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości i wprowadzenia innych zwolnień niż określone w ustawie (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 5 stycznia 2018 r. poz. 50).
- 2) Wysokość stawek podatkowych określonych w przywołanej uchwale oraz ich stosunek procentowy do górnych granic stawek podatkowych przedstawia poniższa tabela:

Przedmiot opodatkowania	Stawka uchwalona przez Radę Miejską	Stawka ustawowa (maksymalna)	Stosunek stawki uchwalonej do ustawowej
1	2	3	4
BUDYNKI LUB ICH CZĘŚCI (za 1 m² powierzchni użytkowej)			
a) mieszkalne	0,53 zł	0,77 zł	69%
b) posiadające jedyne źródło ogrzewania nie na paliwo stałe	0,27 zł		35%
c) związane z prowadzeniem działalności gospodarczej innej niż rolnicza lub leśna oraz budynki mieszkalne lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej	19,70 zł	23,10 zł	85%
d) zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	8,24 zł	10,80 zł	76%
e) zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych przez podmioty udzielające takich świadczeń	3,79 zł	4,70 zł	80%
f) pozostałe, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	5,92 zł	7,77 zł	76%
BUDOWLE	2% wartości	2% wartości	100%
GRUNTY			
a) związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków (za 1 m ² powierzchni)	0,71 zł	0,91 zł	78%
b) pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrowni wodnych (za 1 ha pow.)	3,39 zł	4,63 zł	73%
c) od pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego w wysokości 0,22 zł (od 1 m ² powierzchni)	0,22 zł	0,48 zł	46%
d) niezabudowane, objęte obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777) i położone na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym, obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego	2,98 zł	3,04 zł	98%

- 3) Wyżej wskazaną uchwałą z podatku od nieruchomości zwolniono:
- nieruchomości lub ich części zajęte w zakresie świadczenia pomocy społecznej, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej;
  - nieruchomości lub ich części zajęte przez: domy opieki społecznej, biblioteki publiczne, jednostki realizujące zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z upośledzeniem umysłowym.

Wyżej wskazane zwolnienia obowiązywały z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej;

- c) powierzchnię piwnic i strychów, z wyjątkiem zajętych na mieszkanie, garaż lub prowadzenie działalności gospodarczej;
  - d) w budynkach mieszkalnych, w których nie było strychu ani piwnicy zwolniono od podatku – 15 m² powierzchni budynku gospodarczego, jeżeli pełnił on faktycznie funkcję strychu lub piwnicy. Zwolnienie to dotyczyło budynku gospodarczego usytuowanego w najbliższym otoczeniu budynku mieszkalnego;
  - e) grunty budynki i budowle lub ich części zajęte na cmentarze komunalne.
- 4) W 2018 r. wpływy z podatku od nieruchomości wyniosły 17.831.962,29 zł, co stanowiło 10,27 % dochodów budżetowych gminy. Osoby prawne i jednostki organizacyjne zapłaciły 11.042.040,58 zł. Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości od osób fizycznych wyniosły 6.789.921,71 zł.
- 5) Ustalenia dotyczące dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 031 - „Wpływy z podatku od nieruchomości” zostały przedstawione poniżej z podziałem na osoby prawne i osoby fizyczne.

Osoby prawne i jednostki organizacyjne

- 1) Szczegółowa ewidencja rozrachunkowa prowadzona do konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w zakresie kontrolowanego podatku obejmowała 284 konta w tym:
- 249 kont z bieżącymi przypisami zobowiązania podatkowego, wprowadzonymi na podstawie złożonych deklaracji podatkowych. Organ podatkowy jednemu z podatników określił zobowiązanie podatkowe na podstawie art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej.
  - 35 kont bez bieżącego przypisu podatku – konta prowadzone do rozliczeń byłych podatników nieposiadających w kontrolowanym roku przedmiotów opodatkowania.
- 2) W roku objętym kontrolą organowi podatkowemu deklaracje złożyło 309 podatników, w tym 25 współwłaścicieli nieruchomości. Prawidłowość wyliczeń podatku od nieruchomości w deklaracjach oraz zgodność przypisów ze złożonymi deklaracjami sprawdzono na przykładzie 60 losowo wybranych podatników, dla których prowadzono szczegółowe konta podatkowe oznaczone FN.3120.2018 o numerach: 1, 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 105, 110, 115, 120, 130, 135, 140, 145, 150, 155, 160, 165, 170, 175, 180, 185, 190, 195, 200, 205, 210, 215, 220, 225, 230, 235, 240, 245, 250, 255, 260, 265, 270, 275, 280, 285, 290, 295, 300.

3) Ustalono, że w przypadku 7 złożonych deklaracjach podatnicy, korzystali ze zwolnień ustawowych:

- 1 podatnik - Fundusz Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego korzystał ze zwolnienia wynikającego z art. 13 ust. 6 ustawy o gwarancjach sumienia i wyznania,
- 1 podatnik - Kościół Zielonoświątkowy w Chojnicach zwolniony na podstawie art. 29 ust. 2 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Zielonoświątkowego w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4 podatników wskazało jako podstawę zwolnienia art. 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (Polski Związek Działkowców, Urząd Miejski w Chojnicach, Towarzystwo Przyjaciół Hospicjum, Szkoła Podstawowa nr 1).
- 1 z deklaracji, w której nie zadeklarowano zobowiązania podatkowego złożyła Powiatowa Bursa Szkolna w Chojnicach. Ustalono, że podatnik nie wykazał budynków gruntów podlegających opodatkowaniu, a jedynie wykazał powierzchnie budynków i gruntów.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1170) opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają następujące nieruchomości lub obiekty budowlane: 1) grunty; 2) budynki lub ich części (...).

W związku z powyższym poproszono o złożenie wyjaśnień panią Ewę Szymanowicz – dyrektora Wydziału Finansowego.

W złożonym wyjaśnieniu z dnia 12.11.2019 roku wyjaśniająca podała m.in. – cyt.: *Bursa zapewnia opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania opieki szkolnej poza miejscem stałego zamieszkania. Bursa zapewnia opiekę i wychowanie uczniom gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, w tym uczniom wymagającym stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania.*

[Kserokopie: danych ewidencji gruntów i budynków, deklaracji na podatek od nieruchomości za rok 2018, korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za rok 2018, deklaracji na podatek od nieruchomości za rok 2019, korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za rok 2019, Wyjaśnienie pani Ewy Szymanowicz - dyrektor Wydziału Finansowego w sprawie nieopodatkowania Powiatowej Bursy Młodzieży Szkolnej w Chojnicach – poz. 5 akt kontroli]

4) Na podstawie komputerowych wydruków sporządzonych na dzień 31.12.2018 r.” ustalono następujące wielkości kwotowe (w zł):

Wyszczególnienie	Podatek od nieruchomości – osoby prawne
1	2
- należności początkowe	404.188,66
- nadpłaty początkowe	19.563,54
- przypisy	11.538.342,05
- odpisy	501.065,05
- wpłaty	11.306.054,62
- zwroty	264.014,04
- nadpłaty końcowe	12.658,80
- należności końcowe	392.520,34
w tym, zaległości	308.168,34

- 5) Wykazane w sprawozdaniu Rb-27S nadpłaty w podatku od nieruchomości osób prawnych wynosiły 12.658,80 zł i były to nadpłaty 70 podatników. Końcowe należności gminy w tym podatku wynosiły 392.520,34 zł, w tym zaległości 308.168,34 zł – były to zaległości 70 osób prawnych.
- 6) Ustalenia kontroli w zakresie windykacji zaległości przedstawiono w odrębnej części niniejszego protokołu („3.2.15. Windykacja należności podatkowych i opłat”).

Osoby fizyczne

- 1) W sporządzonym za 2018 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano 6.789.921,71 zł dochodów klasyfikowanych w § 031- „Podatek od nieruchomości” w rozdziale 75616 - „Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych osób fizycznych”.
- 2) Szczegółowa ewidencja podatkowa prowadzona dla podatku od nieruchomości osób fizycznych obejmowała 10.222 kont podatników z bieżącymi przypisami podatkowymi. Prawidłowość wyliczeń zobowiązania podatkowego oraz prawidłowość naniesionych przypisów sprawdzono na podstawie losowo dobranej próby kontrolnej obejmującej 62 podatników:
  - a) 46 podatników ujętych w ewidencji podatku od nieruchomości, którym ustalono zobowiązanie podatkowe decyzjami oznaczonymi FN.3120.1.2018 o następujących numerach: 125, 248, 249, 375, 669, 875, 1375, 1750, 2092, 2250, 2500, 2625, 2875, 3000, 3500, 3828, 3875, 4375, 4500, 5125, 5500, 6000, 6250, 6500, 6750, 6875, 7125, 7750, 7875, 8000, 8125, 8250, 8375, 8500, 9250, 9375, 9500, 9625, 9750, 10125, 10250, 10375, 10625, 10750, 10875, 11000;
  - b) 16 podatników, którym ustalono zobowiązanie podatkowe decyzjami w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego oznaczonych FN.3127.1.2018 o niżej wskazanych numerach: 75, 100, 125, 150, 175, 200, 225, 235, 250, 275, 300, 350, 375, 400, 525, 550.

W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

- 3) W oparciu o „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2018 r. ustalono następujące syntetyczne dane kwotowe obejmujące przypisy, odpisy, zwroty, wpłaty oraz salda początkowe i końcowe kont podatkowych (w zł):

Wyszczególnienie	Podatek od nieruchomości osoby fizyczne	Podatek od nieruchomości - osoby fizyczne hipoteka	Razem
1	2	3	4
należności początkowe	1.192.594,56	48.810,12	1.241.404,68
nadpłaty początkowe	72.035,54	0	72.035,54
przypisy	7.352.795,00	0	7.352.795,00

odpisy	512.496,81	0	512.496,81
wpłaty	6.864.211,54	0	6.864.211,54
zwroty	74.289,83	0	74.289,83
nadpłaty końcowe	80.126,49	0	80.126,49
należności końcowe	1.251.061,99	48.810,12	1.299.872,11
w tym zaległości	1.190.748,01	48.810,12	1.239.558,13

- 4) Nadpłaty wykazane w sprawozdaniu Rb-27S i powtórzone sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy w zakresie podatku od nieruchomości osób fizycznych wynosiły 80.156,49 zł i były to nadpłaty 1.470 podatników. Z kolei zaległości w podatku od nieruchomości osób fizycznych wynosiły 1.190.748,01 zł, na które złożyły się zaległości 1.230 osób.
- 5) Ustalono, że dane wykazane w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego oraz powtórzone sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy były spójne z ewidencją księgową.
- 6) Szczegółowe ustalenia kontroli w zakresie windykacji zaległości przedstawiono w odrębnej części niniejszego protokołu („3.2.15.Windykacja należności podatkowych i opłat”).

3.2.3. Podatek rolny

- 1) Organ stanowiący gminy skorzystał z upoważnienia ustawowego do obniżenia ceny żyta dla celów obliczania podatku rolnego, które wynika z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tj.: Dz.U. z 2017 r., poz. 1892).
- 2) Do obliczenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku rolnym za 2018 r. należało przyjmować cenę żyta wynikającą z Uchwały Nr XXXIX/442/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 27 listopada 2017 roku w sprawie: obniżenia średniej ceny skupu żyta stanowiącej podstawę do obliczenia podatku rolnego (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 8 grudnia 2017 r. poz. 4360), która wynosiła 50,00 zł za kwintal. Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zaliczenia gmin oraz miast do jednego z czterech okręgów podatkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr. 143, poz. 1614) kontrolowana gmina została zaliczona do II okręgu podatkowego.
- 3) Rada gminy nie wprowadziła innych zwolnień w podatku rolnym poza zwolnieniami wynikającymi z ustawy.
- 4) W 2018 roku wpływy z podatku rolnego wyniosły łącznie 70.177,63 zł, co stanowiło niecałe 1% dochodów budżetowych gminy, z tego wpływy z tytułu podatku rolnego od osób prawnych i jednostek organizacyjnych wyniosły 4.205,00 zł. Wpływy z podatku rolnego osób fizycznych wyniosły 65.972,63 zł. Szczegółowe ustalenia dotyczące dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 032 - „Wpływy z podatku rolnego” z podziałem na osoby prawne i osoby fizyczne zostały przedstawione poniżej.

Osoby prawne i jednostki organizacyjne

- 1) Szczegółowa ewidencja rozrachunkowa prowadzona do konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w zakresie kontrolowanego podatku obejmowała 22 konta rozrachunkowe z bieżącym przypisem podatkowym.
- 2) W roku objętym kontrolą organowi podatkowemu deklaracje podatkowe złożyło 25 podatników, w tym 3 osoby będące współwłaścicielami. W jednej ze złożonych deklaracji nie wykazano zobowiązania podatkowego. Jednemu z podatników określono zobowiązanie podatkowe w trybie przewidzianym w art. 21 § 3 Ordynacji Podatkowej. Kontrolą objęto wszystkie 25 deklaracji oznaczonych symbolami FN.3121.2018 od numeru 1 do numeru 24 i nr 26.
- 3) Deklarację, w której nie wykazano zobowiązania podatkowego złożył Powiat Chojnicki (FN.3121.22.2018) wskazując, jako podstawę prawną zwolnienia art. 12 ustawy o podatku rolnym. Poza wyżej wskazaną deklaracją podatkową Powiat Chojnicki w kolejnej deklaracji z dnia 20.03.2018 r. zadeklarował zobowiązanie podatkowe w wysokości 1,00 zł, wyliczone jako udział 1/22 w prawie własności działki gruntowej nr 5265, który nabył od Gminy Miejskiej Chojnice w dniu 13 marca 2018 r. Ustalono, że od ww. dnia nieruchomości stanowiła współwłasność 3 osób tj.: Gminy Miejskiej Chojnice (20/22), Powiatu Chojnickiego (1/22) oraz 1 osoby fizycznej (1/22). W toku dalszych czynności kontrolnych stwierdzono, że deklaracji podatkowej nie złożyła osoba fizyczna będąca współwłaścicielem tej nieruchomości. Zobowiązanie podatkowe temu podatnikowi organ podatkowy ustalił decyzją nr FN.3127.1.444.2018 z dnia 25.01.2018 r.
- 4) W sprawie stwierdzonych nieprawidłowości poproszono o złożenie wyjaśnienia panią Ewą Szymanowicz – dyrektorem Wydziału Finansowego, która podała m.in., że podatnik zadeklarował swoje zobowiązanie podatkowe w podatku rolnym w formie „Informacji IR-1. Złożone wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli.
[Kserokopie: pisma przewodniego Powiatu Chojnickiego, deklaracji złożone] przez Powiat Chojnicki, decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe osobie fizycznej, informacja (raport) z rejestru gruntów, wyjaśnienie pani Ewy Szymanowicz - dyrektor Wydziału Finansowego -
- poz. 6 akt kontroli]
- 5) Na podstawie szczegółowej ewidencji podatkowej ustalono następujące wartości kwotowe w zakresie przypisów, odpisów, wpłat i zwrotów a także początkowe i końcowe salda w tymże podatku:

- należności początkowe	-	0,00 zł,
- nadpłaty początkowe	-	0,00 zł,
- przypisy	-	4.367,00 zł,
- odpisy	-	109,00 zł,
- wpłaty	-	4.205,00 zł,
- zwroty	-	0,00 zł,
- nadpłaty końcowe	-	0,00 zł,
- należności końcowe	-	53,00 zł.

- 6) Żaden z podatników nie posiadał nadpłaty w podatku rolnym, zaległości osób prawnych wynosiły 53,00 zł i były to zaległości 2 podatników.
- 7) Ustalenia kontroli w zakresie windykacji zaległości przedstawiono w odrębnej części niniejszego protokołu („3.2.15. Windykacja należności podatkowych i opłat”).

Osoby fizyczne

- 1) Szczegółowa ewidencja rozrachunkowa prowadzona do konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w zakresie podatku rolnego od osób fizycznych obejmowała 1080 aktywnych kont rozrachunkowych.
- 2) Ustalono, że organ podatkowy wydał 1.069 decyzji ustalających zobowiązanie podatkowe, w tym 589 w ramach łącznego zobowiązania pieniężnego. Prawidłowość wyliczeń zobowiązania podatkowego oraz prawidłowość naniesionych przypisów sprawdzono na podstawie losowo dobranej próby kontrolnej obejmującej 16 podatników ujętych w ewidencji podatku rolnego, którym ustalono zobowiązanie podatkowe decyzjami oznaczonymi FN.3120.1.2018 o następujących numerach: 1, 11, 67, 104, 110, 119, 125, 172, 185, 273, 309, 329, 368, 370, 396. 440.

W kontrolowanym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

- 3) Na podstawie szczegółowej ewidencji podatkowej ustalono następujące wartości kwotowe w zakresie przypisów, odpisów, wpłat i zwrotów a także początkowe i końcowe salda w tymże podatku:

- należności początkowe	-	7.111,99 zł,
- nadpłaty początkowe	-	2.083,00 zł,
- przypisy	-	64.770,00 zł,
- odpisy	-	3.271,00 zł,
- wpłaty	-	67.423,13 zł,
- zwroty	-	1.450,00 zł,
- nadpłaty końcowe	-	4.546,83 zł,
- należności końcowe	-	5.102,16 zł,
- w tym zaległości	-	5.102,16 zł.

- 4) Nadpłaty w podatku rolnym osób fizycznych wynosiły 4.546,83 zł, były to nadpłaty 147 osób. Zaległości wynosiły 5.102,16 zł, na tę kwotę złożyły się zaległości 78 dłużników podatkowych.
- 5) Ustalenia kontroli w zakresie windykacji zaległości przedstawiono w odrębnej części niniejszego protokołu („3.2.15. Windykacja należności podatkowych i opłat”).

- 6) Stosownie do przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1027) kontrolowana jednostka miała obowiązek odprowadzić 2% zrealizowanych dochodów z tytułu podatku rolnego, na rzecz właściwej miejscowo izby rolniczej. Z załącznika nr 1 do pisma z dnia 6.12.2018 r. w sprawie przekazania odpisu na konto Pomorskiej Izby Rolniczej podpisanego przez panią Ewę Szymanowicz – dyrektor Wydziału Finansowego wynika, że wpływy z podatku rolnego oraz przekazany odpis kształtowały się następująco:

Kwartał 2018 r.	Wpływy z podatku (w zł)	Wysokość wyliczonego odpisu 2% (w zł)	Kwota przekazana po zaokrągleniu (w zł)	Data przekazania
I	25.617,80	512,35	512,35	04.04.2018 r.
II	24.283,95	485,68	485,68	03.07.2018 r.
III	10.727,11	214,55	214,55	02.10.2018 r.
IV	9.239,39	184,79	184,39	06.12.2018 r.
wyrównanie	977,11	19,54	19,54	03.01.2019 r.
ogółem:	70.845,36	1.416,91	1.416,91	x

W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

3.2.4. Podatek leśny

- 1) Do celów obliczenia podatku leśnego za 2018 rok należało uwzględnić stawki podatkowe obliczone na podstawie średniej ceny sprzedaży drewna, która za 1 m³ wynosiła 197,06 zł. Powyższa wartość wynikała z komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statycznego z dnia 20 października 2017 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej na podstawie średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2017 r. (M.P. 2017 r., poz. 963).

Zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r., poz. 1821 ze zm.) organ stanowiący gminy miał prawo do obniżenia średniej ceny sprzedaży drewna do celów podatkowych, z przysługującego jej uprawnienia rada gminy nie skorzystała.

- 2) W 2018 roku wpływy z podatku leśnego wyniosły 3.480,00 zł, co stanowiło mniej niż 1 % dochodów budżetowych gminy. Osoby prawne i jednostki organizacyjne zapłaciły 3.346,00 zł, wpływy z tytułu podatku leśnego od osób fizycznych wyniosły 134,00 zł i były realizowane w ramach łącznego zobowiązania pieniężnego.

Osoby prawne

- 1) Szczegółowa ewidencja rozrachunkowa prowadzona do konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w zakresie kontrolowanego podatku obejmowała 5 kont rozrachunkowych, wprowadzonymi na podstawie złożonych deklaracji podatkowych przez osoby prawne. W 2018 r. organ podatkowy nie określał zobowiązania podatkowego na podstawie art. 21 § 3 Ordynacji Podatkowej.

- 2) W roku objętym kontrolą organowi podatkowemu złożono 5 deklaracji podatkowych, nie wystąpiły przypadki złożenia deklaracji bez zadeklarowanego podatku.

Wysokość zadeklarowanych podatków oraz prawidłowość naniesionych przypisów sprawdzono obejmując próbą kontrolną wszystkich 5 podatników.

W kontrolowanym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

- 3) Na podstawie szczegółowej ewidencji podatkowej dla osób prawnych ustalono następujące wartości kwotowe w zakresie przypisów, odpisów, wpłat i zwrotów a także początkowe i końcowe salda w tymże podatku:

- należności początkowe	-	0,00 zł,
- nadpłaty początkowe	-	0,00 zł,
- przypisy	-	3.346,00 zł,
- odpisy	-	0,00 zł,
- wpłaty	-	3.346,00 zł,
- zwroty	-	0,00 zł,
- nadpłaty końcowe	-	0,00 zł,
- należności końcowe	-	0,00 zł.

- 4) Na koniec 2018 roku nie występowały nadpłaty podatku leśnym od osób prawnych. Gmina nie posiadała także należności końcowych w tym podatku.

Osoby fizyczne

- 1) Szczegółowa ewidencja rozrachunkowa prowadzona do konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w zakresie podatku leśnego od osób fizycznych obejmowała 3 konta rozrachunkowe. W roku objętym kontrolą organ podatkowy ustalił zobowiązanie podatkowe 3 podatnikom podatku leśnego od osób fizycznych w ramach łącznego zobowiązania podatkowego.

- 2) Prawidłowość wyliczeń zobowiązania podatkowego oraz prawidłowość naniesionych przypisów sprawdzono obejmując próbą kontrolną wszystkich (3) podatników, którym ustalano zobowiązanie podatkowe decyzjami oznaczonymi FN.3127.84.2018, FN.3127.90.2018, FN.3127.122.2018.

W kontrolowanym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

- 3) Na podstawie szczegółowej ewidencji podatkowej ustalono następujące wartości kwotowe w zakresie przypisów, odpisów, wpłat i zwrotów a także początkowe i końcowe salda w tymże podatku:

- należności początkowe	-	0,00 zł,
- nadpłaty początkowe	-	0,00 zł,
- przypisy	-	134,00 zł,
- odpisy	-	0,00 zł,

- wpłaty	- 134,00 zł,
- zwroty	- 0,00 zł,
- nadpłaty końcowe	- 0,00 zł,
- należności końcowe	- 0,00 zł.

- 4) Wśród podatników podatku leśnego od osób fizycznych na koniec 2018 roku nie występowały nadpłaty w podatku rolnym. Podatnicy nie posiadali zaległości wobec organu podatkowego z tego tytułu.

3.2.5. Sprawozdawczość podatkowa w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego

- 1) Ustalono, że kontrolowana jednostka sporządziła i przesłała terminowo do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku sprawozdanie podatkowe SP-1 w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego, o jakim mowa w art. 7b ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 2455).
- 2) Część A sprawozdania została przesłana w dniu 13.02.2018 r., w której wykazano prawidłowe zróżnicowane stawki podatku od nieruchomości, cenę żyta dla celów obliczania podatku rolnego uchwalone przez organ stanowiący gminy. Podano także cenę sprzedaży drewna do celów obliczania podatku leśnego. W części 4 sprawozdania „Uchwały rady gminy” wymieniono właściwe uchwały Rady Miejskiej w Chojnicach. W przywołanych uchwałach określono obowiązujące w 2018 roku stawki podatku od nieruchomości oraz ceny żyta, do ustalenia podatku rolnego. Z uwagi na fakt, że organ stanowiący nie obniżył ceny drewna dla potrzeb podatku leśnego stawka wykazana w sprawozdaniu wynikała ze średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2017 r. (M.P. 2017 r., poz. 963). Stwierdzono, że kontrolowana jednostka w sprawozdaniu wykazywała stawki podatków, średnią cenę skupu żyta oraz średnią cenę sprzedaży drewna z dokładnością wynikającą z ww. uchwał oraz z komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statycznego.
- 3) Część B sprawozdania przesłano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w dniu 12.07.2018r. Informacje zawarte w kolumnie „Podstawa opodatkowania” tej części sprawozdania oparto na danych wynikających z trzech „Sprawozdań okresowych” dotyczących podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego według stanu na dzień 30.06.2018 r. Wydruki wygenerowano z systemu POGRUN+. W części 4 sprawozdania „Uchwały rady gminy” wymieniono właściwą uchwałę Rady Miejskiej w Chojnicach, będącą podstawą zwolnień w podatku od nieruchomości. W dniu 17.08.2018 roku kontrolowana jednostka złożyła korektę sprawozdania, korygowana treść dotyczyła części 2 „Podatek rolny”, w której

uprzednio błędnie wykazano powierzchnię gruntów stanowiących podstawę opodatkowania.

3.2.6. Podatek od środków transportowych

- 1) Uchwałą Nr XV/135/15 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 14 grudnia 2015 r. poz. 4103) organ stanowiący gminy uchwalił stawki podatku od środków transportowych obowiązujące w 2018 r.
- 2) W 2018 r. wpływy z podatku od środków transportowych wyniosły 1.137.086,86 zł, co stanowiło mniej niż 1% dochodów budżetowych gminy. Osoby prawne i jednostki organizacyjne zapłaciły 360.885,20 zł, wpływy z tytułu podatku środków transportowych od osób fizycznych wyniosły 776.201,66 zł.

Osoby prawne i jednostki organizacyjne

- 1) Szczegółowa ewidencja rozrachunkowa prowadzona do konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w zakresie kontrolowanego podatku obejmowała 63 konta rozrachunkowe, w tym 32 „nieaktywne” bez aktualnego przypisu. Przypis zobowiązania podatkowego na 2018 r. dla 31 podatników wprowadzono na podstawie 29 złożonych deklaracji podatkowych. Dwóm podatnikom organ podatkowy określił zobowiązania podatkowe na podstawie art. 21 § 3 Ordynacji Podatkowej.
- 2) Prawidłowość wyliczeń zobowiązania podatkowego oraz prawidłowość zaksięgowanych przypisów sprawdzono obejmując kontrolą deklaracje złożone przez 11 podatników, które oznaczono FN.3124.2.2018 o następujących numerach: 1, 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 30, 33 oraz jednego podatnika, któremu określono zobowiązanie podatkowe na rok 2018 (dec.FN.3124.2.27.2018 z dnia 14.08.2018 r.).
- 3) Kontrola wykazała, że podatek dla którego prowadzono indywidualne konto rozliczeniowe o numerze 500047 nie złożył deklaracji podatkowej Organ podatkowy określił ww. podatnikowi zobowiązanie podatkowe za rok 2018 w wysokości 1.956,00 zł (decyzja FN.3124.2.27.2018). Dalsze czynności kontrolne doprowadziły do ustalenia, że adresatem ww. decyzji określającej był podatek będący osobą prawną, który w dniu 22.03.2017 r. został wykreślony z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

Zgodnie z art. 272 pkt 1 lit. a Ordynacji podatkowej organy podatkowe pierwszej instancji, z zastrzeżeniem art. 272a, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu sprawdzenie terminowości składania deklaracji (...). Z kolei zgodnie z art. 274a § 1. tej samej ustawy organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub sprawozdania finansowego lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku.

Stwierdzono, że zobowiązanie podatkowe na rok 2017 temu podatnikowi również zostało określone przez organ podatkowy w tej samej wysokości (decyzja FN.3124.2.26.2017).

Zwrócono się o złożenie wyjaśnienia w sprawie niepodjęcia właściwych czynności sprawdzających wobec ww. podatnika, co skutkowało określeniem zobowiązania podatkowego na lata 2017 i 2018 osobie, która nie znajdowała się w rejestrze przedsiębiorców prowadzonym przez Krajowy Rejestr Sądowy.

W wyjaśnieniu z dnia 04.12.2019 roku pani Ewa Szymanowicz – dyrektor Wydziału Finansowego podała m.in. – cyt.: (...) *pracownik zajmujący się podatkiem od środków transportowych w 2018 r. nie posiadał wiedzy o wykreśleniu spółki PJP Droter z Krajowego Rejestru Sądowego w dniu wydania decyzji określającej wysokość zobowiązania w podatku od środków transportowych, co spowodowało, że dnia 01-09-2018 r. został dokonany przypis na koncie podatnika nr 500047 na I ratę 2018 r. w kwocie 978,00 zł i II ratę 978,00 zł (łącznie 1956,00 zł), a w 2019 r. został dokonany odpis tej kwoty.*

Treść złożonego wyjaśnienia będzie przywołana w dalszej części niniejszego protokołu „3.2.15 Windykacja należności”.

Do akt roboczych kontroli załączono:

[Wyjaśnienie z dnia 4.12.2019 r. złożone przez panią Ewę Szymanowicz, kserokopie: decyzji określającej zobowiązanie podatkowe na rok 2017 i decyzji określającej zobowiązanie podatkowe na rok 2018, 1 i 2 stronę odpisu KRS nr 367739 – poz. 7 akt kontroli]

- 4) Na podstawie szczegółowej ewidencji podatkowej ustalono następujące wartości kwotowe w zakresie przypisów, odpisów, wpłat i zwrotów a także początkowe i końcowe salda w tymże podatku:

- należności początkowe	-	73.584,80 zł,
- nadpłaty początkowe	-	88,00 zł,
- przypisy	-	366.247,00 zł,
- odpisy	-	25.905,00 zł, (w tym umorzenia 624,00 zł)
- wpłaty	-	362.964,20 zł,
- zwroty	-	2.079,00 zł,
- nadpłaty końcowe	-	1.696,00 zł,
- należności końcowe	-	55.191,60 zł,
- w tym zaległości	-	55.191,60 zł.

- 5) Dane, które wyszczególniono powyżej wykazano również w sprawozdaniu Rb-27S za rok 2018. Końcowe należności gminy w tym podatku wynosiły 54.649,66 zł i stanowiły zaległości 5 osób prawnych. Nadpłaty w podatku wynosiły 1.696,00 zł i były to nadpłaty 3 podatników.

- 6) Ustalenia kontroli w zakresie windykacji zaległości przedstawiono w odrębnej części niniejszego protokołu („3.2.15. Windykacja należności podatkowych i opłat”).

Osoby fizyczne

- 1) Szczegółowa ewidencja rozrachunkowa prowadzona do konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w zakresie kontrolowanego podatku obejmowała 244 konta rozliczeniowe, w tym 102 z bieżącymi przypisami zobowiązania podatkowego. Przypisy na 2018 rok wprowadzono na podstawie 89 złożonych deklaracji w sprawie podatku od środków transportowych osób fizycznych oraz 13 decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego na podstawie art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej.
- 2) Prawidłowość wyliczeń zobowiązania podatkowego oraz prawidłowość naniesionych przypisów skontrolowano w oparciu o 22 podatników, którzy złożyli deklaracje podatkowe oznaczone - FN.3124.1.2018 o następujących numerach: 1, 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 41, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 73, 76, 82, 88, 94, 99, 102.

W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

- 3) W oparciu o szczegółową ewidencję podatkową ustalono następujące wartości kwotowe w zakresie przypisów, odpisów, wpłat i zwrotów, a także początkowe i końcowe salda w podatku od środków transportowych osób fizycznych:

- należności początkowe	-	238.033,87 zł,
- nadpłaty początkowe	-	2.358,10 zł,
- przypisy	-	808.920,00 zł,
- odpisy	-	36.278,00 zł,
- wpłaty	-	795.191,36 zł,
- zwroty	-	18.989,70 zł,
- nadpłaty końcowe	-	17.054,50 zł,
- należności końcowe	-	249.170,61zł,
- w tym zaległości	-	249.170,61zł.

- 4) Powyższe dane wykazano w sprawozdaniu Rb-27S za rok 2018. Końcowe należności gminy w tym podatku wynosiły 249.170,61 zł, na co złożyły się zaległości 28 osób fizycznych. Nadpłaty w podatku wynosiły 17.054,50 zł i były to nadpłaty 8 podatników.
- 5) Ustalenia kontroli w zakresie windykacji zaległości przedstawiono w odrębnej części niniejszego protokołu („3.2.15. Windykacja należności podatkowych i opłat”).

3.2.7. Dochody z opłat lokalnych: miejscowej, uzdrowskiej, targowej i od posiadania psów

- 1) W 2018 roku nie realizowano dochodów klasyfikowanych w § 044 – „Wpływy z opłaty miejscowej”. Organ stanowiący gminy nie podjął uchwały w sprawie opłaty miejscowej,

ponieważ miasto Chojnice nie spełnia warunków, jakie określono w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 roku w sprawie warunków, jakie powinna spełniać miejscowość, w której można pobierać opłatę miejscową (Dz.U. Nr 249, poz. 1851).

- 2) Dochody z opłaty uzdrowiskowej nie były w 2018 roku planowane i realizowane, gdyż miasto Chojnice nie jest miejscowością, której nadano status obszaru ochrony uzdrowiskowej na zasadach określonych w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1056).
- 3) Uchwałą Nr XV/132/15 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie opłaty targowej (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 14 grudnia 2015 r. poz. 4100) organ stanowiący gminy uchwalił dzienną stawkę opłaty targowej.
  - Uchwałą nr 291/G111/P/15 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie stwierdzenia nieważności części przepisów Uchwały Nr XV/132/15 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie opłaty targowej (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 5 lutego 2016 r. poz. 419) uchylono część przepisów ww. uchwały dotyczących określenia stawki opłaty targowej za sprzedaż na wskazanym placu targowym w oznaczone dni, zamiast wskazania jednoznacznie właściwej stawki kwotowej.
  - Uchwałą Nr XIX/193/16 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie opłaty targowej, ogłoszono tekst jednolity Uchwały Nr XV/132/15 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie opłaty targowej. Uchwały w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego nie opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.
  - W 2018 r. kontrolowana jednostka zrealizowała dochody budżetowe w § 043 - „Wpływy z opłaty targowej” w wysokości 115.768,10 zł, co stanowiło mniej niż 1% dochodów budżetowych gminy.
- 4) W 2018 roku nie realizowano dochodów klasyfikowanych w § 046 – „Wpływy z opłaty eksploatacyjnej.
- 5) Dochody klasyfikowane w § 037 - „Wpływy z opłaty od posiadania psów” w 2018 r. nie były realizowane, gdyż organ stanowiący gminy nie skorzystał ze swoich uprawnień w sprawie ustalenia wysokości ww. opłaty wynikających z art. 18a i 19 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2019 poz.1170).

3.2.8. Rozliczenie inkasentów podatków i opłat

- 1) W uchwale Nr IV/34/15 Rada Miejska w Chojnicach z dnia 9 marca 2015 roku w sprawie określenia inkasentów opłaty targowej i wynagrodzenia za inkaso (Dz. Urz. Woj.

Pomorskiego z dnia 25 marca 2015 r. poz. 1006) określiła 3 inkasentów opłaty targowej (Jan Kiedrowski, Aleksandra Kiedrowska i Karolina Kiedrowska) oraz wynagrodzenie za inkaso opłaty targowej w wysokości 7,9% pobranych opłat.

- 2) Z każdym inkasentem wskazanym w ww. uchwale w dniu 30 grudnia 2016 r. gmina zawarła umowę cywilnoprawną oznaczoną FN.3132.2017 od numeru 1 do 3. W umowach tych zawarto m.in. szczegółowe uregulowania dotyczące:
- miejsc i terminów poboru opłaty targowej oraz jej dokumentowania;
  - terminów wpłat zainkasowanej gotówki;
  - zasad wypłacania prowizji za inkaso.
- 3) Kontrolę pobierania i rozliczania opłaty targowej oraz wynagradzania inkasentów przeprowadzono na podstawie wpływów z opłaty targowej wpłaconych do kasy urzędu w lutym 2018 roku.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą wszystkie kwoty uzyskane z poboru opłaty targowej zostały wpłacone przez pana Jana Kiedrowskiego. Inkasent zainkasował ogółem 6.880,00 zł, z pobranych kwot inkasent rozliczył się w niżej wskazanych terminach i wysokościach:

- 01.02.2018 r. - 2.043,30 zł;
- 08.02.2018 r. - 1.454,10 zł;
- 15.02.2018 r. - 1.947,20 zł;
- 22.02.2018 r. - 1.435,40 zł.

Zgodnie z postanowieniami § 2 ust. 5 umowy z dnia 30 grudnia 2016 roku zawartej z panem Janem Kiedrowskim inkasentem opłaty targowej wynika, że inkasent miał obowiązek dokonywania wpłat z tytułu zainkasowanej opłaty targowej do kasy urzędu w poniedziałki i czwartki każdego tygodnia. Stwierdzono, że inkasent z pobranych kwot rozliczał się z uchybieniem terminu wynikającego z zawartej umowy. Każdy z wyżej wskazanych terminów przypadał we czwartek, natomiast żadnej wpłaty nie dokonano w poniedziałek. Dalsze czynności kontrolne doprowadziły do ustalenia, że opłaty zainkasowane w dniu 19 i 20 stycznia 2018 r. (piątek i sobota), których pobranie udokumentowano 15 kwitariuszami oznaczonymi numerami od 6905201 do 6905215 na łączną 187,80 zł wpłacono w kasie urzędu dopiero w dniu 1 lutego 2018 roku. W okresie od dnia 20.01.2018 roku do dnia wpłaty (1.02.2018 r.) przypadały 3 terminy, w których inkasent powinien dokonywać wpłat w kasie urzędu tj.: poniedziałki (22 i 29 stycznia 2018 r.) oraz we czwartek 25 stycznia 2018 r., ustalenia kontroli wskazują, że obowiązek ten nie był realizowany.

- 4) Zwrócono uwagę, iż na podstawie dokumentów potwierdzających pobranie środków pieniężnych nie można ustalić z jakiego tytułu została pobrana opłata targowa. Kwoty

pobrane przez inkasenta nie stanowiły wielokrotności stawek dziennych opłat targowych, obowiązujących w mieście Chojnice.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami poproszono o złożenie wyjaśnień.

W wyjaśnieniu z dnia 25.11.2019 roku pani Ewa Szymanowicz – dyrektor Wydziału Finansowego podała – cyt.:

1. W dniu 15-11-2019 r. wysłano do inkasenta – [REDAKTOWANE] pismo syg. FN.3132.1.2019 ze wskazaniem o wyjaśnienie podejmowanych przez inkasenta czynności polegających na tym, iż w miesiącu lutym 2018 r. dokonał wpłat zainkasowanej opłaty targowej do kasy tutejszego Urzędu Miejskiego w Chojnicach wyłącznie we czwartki tego miesiąca, tj. 08-02-2018 r., 15-02-2018 r., 22-02-2018 r. oraz 01-03-2018 r., a nie w poniedziałki i czwartki – jak wskazuje na to treść § 2 punkt 5 powyższej umowy o pobór opłaty targowej – Załącznik Nr 1.
2. W dniu 15-11-2019 [REDAKTOWANE] odebrał w/w pismo – potwierdzenie odbioru – Załącznik Nr 2.
3. W dniu 19-11-2019 r. przeprowadzono rozmowę z [REDAKTOWANE] z której powstała notatka służbowa – treść notatki służbowej stanowi Załącznik Nr 3.
4. W dniu 19-11-2019 r. [REDAKTOWANE] dostarczył do Wydziału Finansowego w Chojnicach odpowiedź na pismo z dnia 15-11-2019 r. syg. FN.3132.1.2019 – treść odpowiedzi stanowi załącznik Nr 4.

Nadmienić należy, iż po rozmowie z [REDAKTOWANE] inkasent został zobowiązany do prawidłowego dokonywania wpłat zainkasowanych kwot opłaty targowej zgodnie z treścią w/w umowy dotyczącej poboru opłaty targowej.

Do złożonego wyjaśnienia załączono kserokopie 4 załączników: pisma skierowanego do inkasenta, zwrotnego potwierdzenia odbioru doręczenia korespondencji, notatki służbowej sporządzonej przez panią Annę Trzebiatowską, wyjaśnienia [REDAKTOWANE]

Do akt roboczych kontroli załączono:

[Wyjaśnienie z dnia 25.11.2019 r. złożone przez panią Ewę Szymanowicz wraz załącznikami, kserokopia umowy zawartej z inkasentem – poz. 8 akt kontroli]

- 5) Kontrolą objęto także rozliczanie i wypłacanie wynagrodzenia [REDAKTOWANE] inkasentowi opłaty targowej.

Ustalono, że inkasent w lutym 2018 roku pobrał 6.051,50 zł tytułem opłaty targowej. Zgodnie z obowiązującą uchwałą inkasentowi przysługiwało wynagrodzenie 7,9% od pobranych kwot, co stanowiło 478,06 zł. Wynagrodzenie w tej wysokości zostało wypłacone inkasentowi w dniu 7 marca 2018 r. na podstawie faktury nr FV/16/18 z dnia 28.02.2018 roku.

W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

3.2.9. Udzielanie ulg w zapłacie podatków i opłata prolongacyjna

- 1) Ustalono, że organ stanowiący kontrolowanej gminy nie skorzystał z uprawnienia wynikającego z art. 57 § 7 Ordynacji Podatkowej, do wprowadzenia opłaty prolongacyjnej z tytułu rozłożenia na raty lub odroczenia płatności podatków oraz zaległości podatkowych, stanowiących dochód gminy.
- 2) Na podstawie „Sprawozdania okresowego podatku rolnego na dzień 31.12.2018 r.”, wygenerowanego z systemu podatkowego RADIX POGRUN+ ustalono, że 2018 roku organ podatkowy nie udzielił ulg z tytułu nabytych gruntów na powiększenie istniejącego lub utworzenie nowego gospodarstwa rolnego. W roku objętym kontrolą ze zwolnienia od podatku rolnego (lub obniżenia tego podatku) korzystało 2 podatników, którym ulgi udzielono we wcześniejszych latach. Ulgi wyniosły 221,33 zł, których udzielono decyzjami administracyjnymi organu podatkowego w roku 2012 (FN.3121.1.2012) i 2016 (FN.3121.1.2016).

3.2.10. Skutki finansowe (roczne) z tytułu udzielonych ulg i umorzeń oraz obniżenia górnych stawek podatkowych

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych

- 1) W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku wykazano skutki obniżenia górnych stawek podatkowych na łączną kwotę 4.805.094,74 zł, na co się złożyło:

- podatek od nieruchomości osoby prawne	- 1.623.110,73 zł,
- podatek od nieruchomości osoby fizyczne	- 2.265.910,26 zł,
- podatek rolny osoby prawne	- 2.110,80 zł;
- podatek rolny osoby fizyczne	- 3.124,95 zł;
- podatek od środków transportowych osoby prawne	- 256.398,00 zł,
- podatek od środków transportowych osoby fizyczne	- 654.440,00 zł.
- 2) Do kontroli przedłożono wydruk zatytułowany „Skutki obniżenia stawek podatku od nieruchomości za okres 01.01.2018 r. do 31.12.2018 – osoby prawne” Dokument został wygenerowany z systemu Radix POGRUN+ w dniu 31.12.2018 r. Przedstawiono w nim wyszczególnienie przedmiotów opodatkowania oraz wyliczenie podatku według stawek maksymalnych, a także wyliczenie podatku według stawek przyjętych przez radę gminy. Różnica między nimi wyniosła 1.623.110,73 zł i była konsekwencją obniżenia górnych stawek podatkowych.
- 3) Podobnie jak w podatku od nieruchomości osób prawnych do kontroli przedłożono wydruk zatytułowany „Skutki obniżenia stawek podatku od nieruchomości za okres 01.01.2018 r. do 31.12.2018 – osoby fizyczne”. Przedłożony do kontroli ww. wydruk z dnia 31.12.2018

roku również zawierał wszystkie informacje, o których mowa w przypadku podatku od nieruchomości osób prawnych. Z przedłożonego wydruku wynikało, że w przypadku podatku od nieruchomości osób fizycznych zmniejszenie wyniosło 2.265.910,26 zł.

- 4) Wydruk z systemu „Radix” o nazwie „Skutki obniżenia podatku rolnego os. prawne za okres 01.01.2018 – 31.12.2018” z dnia 31.12.2018 roku zawierał analogiczne dane, jak w przypadku wcześniej przywołanych dokumentów, dotyczących podatku od nieruchomości. Z wydruku wynikało, że skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku rolnym od osób prawnych zamknęły się kwotą 2.110,80 zł.
- 5) Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w przypadku osób prawnych udokumentowano wydrukiem o tytule „Skutki obniżenia podatku rolnego os. fizyczne za okres 01.01.2018 – 31.12.2018”. Ów dokument wygenerowano dnia 31.12.2018 roku, z informacji zawartych w powyższym wydruku wynikało, że obniżenie górnych stawek podatkowych w podatku rolnym od osób fizycznych skutkowało kwotą 3.124,95zł.
- 6) Wykazane w sprawozdaniu Rb-27S skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych zostały opracowane na podstawie 2 wydruków o takiej samej nazwie „Skutki obniżenia stawek podatkowych 2018 rok” Wydruki wygenerowano w dniu 3 stycznia 2019 roku z systemu Groszek - Auta 2018 Każdy z ww. wydruków zawierał m.in. informacje o wysokości podatku obliczonego w oparciu o: stawki ustawowe „Podatek maksymalny”, stawki obowiązujące na terenie gminy „Podatek lokalny” oraz skutki obniżenia górnych stawek podatkowych „Różnica”. Pierwszy z ww. wydruków zawierał informacje dotyczące skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych podatku od środków transportowych osób prawnych, które wynosiły 256.398,00 zł. Drugi z dokumentów zawierał dane dotyczące skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osób fizycznych. Obniżenie górnych stawek podatkowych w tym przypadku skutkowało kwotą 654.440,00 zł.
- 7) Nie wystąpiły finansowe skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku leśnym z uwagi na stosowanie przez organ stanowiący gminy stawki maksymalnej w podatku leśnym.
- 8) Nie stwierdzono rozbieżności między danymi wynikające z ewidencji księgowej a danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S oraz sprawozdaniu Rb PDP w zakresie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych.

Skutki udzielonych ulg i zwolnień bez ulg i zwolnień ustawowych

- 1) W sprawozdaniu Rb 27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku wykazano skutki udzielonych ulg i zwolnień bez ulg i zwolnień ustawowych w wysokości 192.428,40 zł.

Powyższa kwota obejmowała wyłącznie skutki udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości od osób prawnych i osób fizycznych.

- 2) W 2018 r. obowiązywały zwolnienia w podatku od nieruchomości wprowadzone uchwałą Rady Miejskiej w Chojnicach, wymienionej w punkcie „3.2.2. Podatek od nieruchomości”. Kontrolowana jednostka ww. sprawozdaniu Rb 27S w kolumnie 13 – skutki udzielenia ulg i zwolnień obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych) wykazała następujące dane:

- w rozdziale 75615 § 031 108.000,72 zł,
- w rozdziale 75616 § 031 84.427,68 zł.

- 3) Analogicznie, jak w przypadku skutków obniżenia górnych stawek podatkowych dane wykazane w sprawozdaniu opracowano na podstawie wydruków zatytułowanych „Skutki obniżenia stawek podatku od nieruchomości za okres 01.01.2018 r. do 31.12.2018” odpowiednio – „osoby prawne” i „osoby fizyczne” Dokumenty zostały wygenerowane z systemu Radix POGRUN+ w dniu 31.12.2018 r. Przy czym w części dotyczącej skutków będących następstwem podjętych uchwał przez organ stanowiący gminy wyliczenia dokonano na podstawie ręcznych adnotacji. Dokument podpisała pani Ewa Szymanowicz – dyrektor Wydziału Finansowego.

W zakresie objętych kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie Ordynacji Podatkowej: skutki umorzeń, rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności

- 1) W sporządzonym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku wykazano następujące skutki finansowe decyzji wydanych na podstawie Ordynacji Podatkowej w zakresie umorzenie zaległości podatkowych:

- podatek od nieruchomości osoby prawne	- 11.072,00 zł,
- podatek od nieruchomości osoby fizyczne	- 5.156,00 zł,
- podatek od środków transportowych	- 624,00 zł,
- podatek od spadków i darowizn	- 5.786,00 zł,
Ogółem	- 22.638,00 zł.

- 2) Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynika, że w 2018 roku organ podatkowy wydał 5 pozytywnych decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowych, kontrolą objęto 4 z nich tj.:

- 2 decyzje administracyjne, którymi 1 osobie prawnej umorzono odsetki od zaległości podatkowych (decyzja FN.3120.115.11.201–5.731,00 zł) i (decyzja

FN.3120.262.2.2018 - 5.341,00 zł) ogółem umorzono 1 osobie prawnej odsetki za zwłokę w wysokości 11.072,05 zł - nie umorzono należności głównej;

- 2 decyzje, którymi 2 osobom fizycznym umorzono zaległości podatkowe wraz odsetkami za zwłokę tj.: decyzja (FN.3120.115.9.2017 – należność główna 3.932,00 zł odsetki za zwłokę 35,00 zł) i decyzja (FN.3120.115.10.2017 – należność główna 1.180,00 zł odsetki za zwłokę 9,00 zł);

Stwierdzono, że sporządzonym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego w okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku wykazano zawyżone skutki finansowe. I tak:

- w rozdziale 75615 w § 031 podano 11.072,00 zł, które zawyżono o pełną kwotę (odsetki za zwłokę),
- w rozdziale 75616 w § 031 podano 5.156,00 zł, które zawyżono o 44,00 zł (odsetki za zwłokę).

Wszystkie umorzone zaległości tj. należność główną i odsetki wykazano w § 031, w którym nie należało wykazywać umorzonych odsetek za zwłokę.

Zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2014 r. poz. 1053) odsetki należało wykazać w § 091 „Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat”.

Zwrócono się o złożenie wyjaśnienia sprawie wykazania niewłaściwych danych w sprawozdaniu Rb 27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za rok 2018.

W sprawie stwierdzonych nieprawidłowości pismem z dnia 21.11.2019 roku wyjaśnień udzieliła pani Ewa Szymanowicz – dyrektor Wydziału Finansowego (treść niniejszego wyjaśnienia będzie przywoływana także w dalszej części protokołu).

(...) organ podatkowy nie sporządza sprawozdania Rb27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okresy sprawozdawcze, w tym przypadku za okres I – XII 2018 r., które sporządzane jest w systemie BeSTla. To sprawozdanie sporządzane jest przez innego pracownika Urzędu Miejskiego w Chojnicach, dlatego też jeżeli będzie taka konieczność, to organ podatkowy przygotowuje każdorazowo do sprawozdania kwoty skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa w rozbiciu na należności kwoty głównej oraz należności wynikające z odsetek za zwłokę.

Do akt roboczych kontroli załączono:

[Kserokopie 4 decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowych i odsetek za zwłokę nr: FN.3120.115.9.2017, FN.3120.115.10.2017, FN.3120.115.11.2017, FN.3120.262.2.2018 –

– poz. 9 akt kontroli]

W związku z powyższym zaistniała konieczność sporządzenia korekty sprawozdania Rb PDP i Rb-27S.

Rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności, zwolnienie z obowiązku pobrania oraz ograniczenie poboru

- 1) Na podstawie przedłożonych dokumentów ustalono, iż w 2018 roku organ podatkowy wydał 2 decyzje w sprawie odroczenia terminu płatności zobowiązania podatkowego FN.3120.272.11.2017 z dnia 7.02.2018 r. oraz FN.3120.29.5.2018 z dnia 31.12.2018 r. oraz 1 decyzję (FN.3120.29.3.2018 z dnia 20.06.2018 r. w sprawie rozłożenia zaległości podatkowych na raty.
- 2) Ustalono, że termin płatności wynikający z decyzji 3120.272.11.2017 z dnia 7.02.2018 r. przypadał w 2018 roku w związku z czym nie wywoływał skutków finansowych na przyszłe lata budżetowe.
- 3) Drugą z decyzji administracyjnych FN.3120.29.5.2018 z dnia 31.12.2018 r. odroczone termin płatności zaległości podatkowych (8.224,00 zł i odsetki 22,00 zł) do dnia 31 maja 2019 roku.
- 4) Z kolei z decyzji (FN.3120.29.3.2018) w sprawie rozłożenia zaległości podatkowych na raty wynika, że podatnikowi rozłożono na raty zaległości podatkowe (60.413,36 zł) oraz odsetki od zaległości podatkowych (10.131,00 zł). W 2019 roku i kolejnych latach przypadało do zapłaty 30 równych rat należności głównej 1.678,00 zł (50.340,00 zł) i 30 równych rat odsetek od zaległości podatkowych 281,00 zł (8.430,00 zł).
- 5) Ustalono, że skutki finansowe z tytułu rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności (...) wyniosły 50.340,00 zł. W sprawozdaniu Rb-27S sporządzonym za 2018 rok w rozdziale 75616 § 031 w kolumnie 15 (rozłożenie na raty, odroczenie terminu ...) wykazano 67.033,00 zł czym zawyżono skutki finansowe o kwotę 16.693,00 zł.
- 6) Wykazane w przywołanym sprawozdaniu Rb-27S dane o skutkach finansowych zostały powtórzone sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy. W związku z powyższym zaistniała konieczność sporządzenia korekty sprawozdania Rb PDP i Rb-27S.

3.2.11. Opłata adiacencka

- 1) W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku kontrolowana jednostka nie realizowała wpływów z tytułu opłaty adiacenckiej, gdyż na terenie gminy nie obowiązywała uchwała w sprawie opłaty adiacenckiej.
- 2) Ustalono, że do dnia 16 sierpnia 2011 roku na terenie gminy obowiązywała uchwała Nr XXXVIII/395/98 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 4 maja 1998 roku w sprawie opłat adiacenckich, którą organ stanowiący gminy uchylił uchwałą Nr X/104/11 Rady

Miejskiej w Chojnicach z dnia 17 sierpnia 2011 roku w sprawie uchylenia uchwały w sprawie opłat adiacenckich.

W sprawie nienaliczania opłaty adiacenckiej wyjaśnienie złożył pan Waldemar Gregus - dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego, który podał m.in. – cyt.: *Zgodnie z uchwałą Nr X/104/11 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 17 sierpnia 2011 roku w sprawie uchylenia uchwały w sprawie opłat adiacenckich brak jest podstaw prawnych do naliczania opłaty adiacenckiej. Ponadto informuję, iż od dnia uchylenia ww. uchwały organowi stanowiącemu gminy nie przedkładano projektu uchwały w sprawie naliczania opłat adiacenckich.*

[Oświadczenie z dnia 25.11.2019 r. złożone przez pana Waldemara Gregusa - dyrektora Wydziału Planowania Przestrzennego w sprawie nie naliczania opłat adiacenckich - poz. 10 akt kontroli]

3.2.12. Opłata planistyczna

- 1) W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku kontrolowana jednostka nie wykazała wpływów z tytułu opłaty planistycznej.
- 2) W sprawie nierealizowania dochodów budżetowym z tytułu opłaty planistycznej w roku 2018 oświadczenie złożył pan Waldemar Gregus – dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego. W złożonym oświadczeniu z dnia 2.12.2019 roku podano – cyt.:
W związku z trwającą w Urzędzie Miejskim w Chojnicach kontrolą Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku informuję, iż w roku 2018 nie wydano decyzji administracyjnych w sprawie ustalenia opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanej uchwaleniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z uwagi na niezastnienie przesłanek do ich wydania.

Cytowane oświadczenie załączono do akt roboczych kontroli.

[Oświadczenie z dnia 2.12.2019 r. złożone przez pana Waldemara Gregusa - dyrektora Wydziału Planowania Przestrzennego - poz. 11 akt kontroli]

3.2.13. Opłaty za zajmowanie pasa drogowego

- 1) W roku budżetowym 2018 kontrolowana jednostka zrealizowała dochody w wysokości 261.811,92 zł z tytułu zajęcia pasa drogowego, które zaewidencjonowano w § 069 - „Wpływy z różnych opłat” w rozdziale 60016 - „Drogi publiczne gminne”.
- 2) W 2018 roku obowiązywała uchwała Nr XVIII/194/04 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 26 kwietnia 2004 roku w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 19 maja 2004 r. Nr 60, poz. 1143).
Brzmienie § 3 uchwały wskazuje, że za niepełny rok kalendarzowy wysokość rocznych stawek opłat należało obliczać proporcjonalnie do liczby miesięcy (wliczając miesiące niepełne) umieszczenia urządzenia w pasie drogowym.
Zwrócono uwagę, że zgodnie z art. 40 ust. 5 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 2068) za niepełny rok kalendarzowy

wysokość rocznych stawek opłat obliczana jest za proporcjonalnie do liczby dni umieszczenia urządzenia w pasie drogowym.

- 3) Z przedłożonego do kontroli „Wykazu dróg gminnych” wynikało, że do tej kategorii zaliczono 223 drogi. Ponadto ustalono, że kontrolowana jednostka na mocy porozumienia zawartego z Powiatem Chojnickim z dnia 27 grudnia 2017 roku (KM.7021.2.1.2018) wykonywała zadania związane z utrzymaniem 4 dróg powiatowych położonych na terenie miasta Chojnice (ul.: Marszałka Józefa Piłsudskiego, Dworcowa, Warszawska, Świętopełka). Stawki opłat za zajęcie dróg powiatowych określono w uchwale Nr XIII/154/2012 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 22 lutego 2012 roku w sprawie określenia wysokości opłat za zajęcie pasa drogowego (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 8 marca 2012 r. poz. 917). Zgodnie z § 6 ww. porozumienia z Gmina Miejska Chojnice miała prawo pobierania opłat z tytułu zajęcia pasa drogowego wyżej wskazanych dróg powiatowych.
- 4) Obowiązki z zakresu naliczania opłat za zajęcie pasa drogowego wykonywała pani Milena Szewczyk – referent w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska.
- 5) Ustalono, że w 2018 roku burmistrz wydał 454 decyzje administracyjne, którymi zezwolono na zajęcie pasa drogowego. Kontrolą objęto ogółem 23 decyzje administracyjne, w tym 21 decyzji oznaczonych symbolem KM.7230.2.2018 i numerem: 11, 16, 34, 38, 48, 50, 54, 100, 110, 116, 128, 132, 134, 135, 137, 139, 141, 142, 145, 147, 217 oraz 2 decyzje oznaczone KM.7230.1.1.2018, KM.7230.3.7.2018. Powyższymi decyzjami administracyjnymi zezwolono na zajęcie pasa drogowego w celach handlowych (2 decyzje), prowadzenia robót (10 decyzji) oraz na umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego – 11 decyzji. Obliczenia opłat za zajęcie dokonano proporcjonalnie do liczby dni umieszczenia urządzenia w pasie drogowym zgodnie z art. 40 ust. 5 ustawy o drogach publicznych.
- 6) Stwierdzono następujące nieprawidłowości:
  - Decyzją nr KM.7230.54.2018 z dnia 12.04.2018 r. zezwolono na zajęcie pasa drogowego w celu prowadzenia robót przy ulicy Gdańskiej oraz naliczono opłatę w wysokości 930,00 zł, na co złożyło się:
    - zajęcie chodnika - $30\text{m}^2 \times 1,50 \text{ zł} \times 15\text{dni} = 675,00 \text{ zł}$;
    - zajęcie terenów zielonych - $17\text{m}^2 \times 1 \text{ zł} \times 15 \text{ dni} = 255,00 \text{ zł}$.
 Z treści uzasadnienia decyzji wynika, że została ona wydana zgodnie z wnioskiem strony. Ustalenia kontroli wskazują, że wnioskodawca wnosił o zezwolenie na zajęcie:
    - jezdni do 20% szerokości 8 m^2 ;
    - ciągu pieszego 30 m^2 ;
    - terenów zielonych - pobocza 17m^2 .

Naliczona opłata nie uwzględnia zajęcia jezdni (do 20% szerokości) $8 \text{ m}^2 \times 1,50$ (stawka wynikająca z uchwały) $\times 15$ dni (czas zajętego pasa) czym zaniżono opłatę o 180 zł.

- Z treści decyzji nr KM.7230.50.2018 z dnia 4.04.2018 r. wynika, że zezwolono na zajęcie pasa drogi gminnej przy ulicy Warszawskiej oraz naliczono opłatę z tego tytułu w wysokości 165,00 zł. Przy naliczeniu opłaty zastosowano stawkę za zajęcie 1 m^2 (jezdni do 20% szerokości) w wysokości 3,00 zł za m^2 . Ustalano, że ulica Warszawska jest drogą powiatową, w związku z powyższym przy naliczeniu opłat za zajęcie pasa drogowego należało stosować stawki wskazane w przywołanej powyżej uchwale Rady Powiatu Chojnickiego. Organ stanowiący powiatu nie uchwalił stawki za zajęcie pasa jezdni do 20% jej szerokości. Określił stawkę za zajęcie jezdni do 50% jej szerokości, która wynosi 6,00 zł za m^2 . W związku z powyższym należało naliczyć $15 \text{ m}^2 \times 6 \text{ zł} = 90,00$ za zajęcie pasa drogowego (jezdni do 20% szerokości) czym zaniżono opłatę o 45,00 zł.
- Stwierdzono, że w sentencjach wszystkich 23 decyzji objętych kontrolą nie zawarto właściwego pouczenia dotyczącego skutków nieterminowego wnoszenia opłat. Przywołana powyżej ustawa o drogach publicznych w art. 40d ust. 1 stanowi, że w przypadku nieterminowego uiszczenia opłat, o których mowa w art. 40 ust. 3 wynikających z umów zawieranych zgodnie z art. 22 ust. 2 i art. 39 ust. 7 oraz kar pieniężnych, o których mowa w art. 13k ust. 1 i 2, art. 29a ust. 1 i 2 i art. 40 ust. 12 pobiera się odsetki ustawowe za opóźnienie.

W sprawie stwierdzonych nieprawidłowości poproszono o złożenie wyjaśnienia.

W piśmie z dnia 26 listopada 2019 roku pani Milena Szewczyk referent w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska podała, że – cyt.:

Przy przygotowywaniu w programie projektu decyzji KM.7230.50.2018 z dnia 12.04.2018 r. w sprawie zajęcia pasa drogowego w celu budowy przyłącza kablowego TVK do działek nr 2089 i 4253/1 położonych przy ul. Warszawskiej w Chojnicach przez pomyłkę zaznaczono rodzaj zajętego pasa drogowego w postaci: jezdni do 20% szerokości zgodnie z wnioskiem strony ze stawka 3.00 zł, zamiast jezdni do 50% szerokości ze stawką 6,00 zł zgodnie z uchwałą nr XIII/154/2012 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie określenia wysokości opłat za zajecie pasa drogowego, która nie przewiduje zajęcia pasa do 20% szerokości.

W dalszej części wyjaśniająca podała, że – cyt.:

Decyzja KM.7230.54.2018 z dnia 12.04.2018 r. zezwalająca na zajęcie pasa drogowego, drogi gminnej przy ul. Gdańskiej w Chojnicach w celu budowy zjazdu z działki nr 521/4 i 1903/8 na działkę nr 518/3 w Chojnicach została wydana na wniosek [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE] Wnioskodawca podał rodzaj i powierzchnie zajętego pasa drogowego tj.: jezdni do szer. – 8 m^2 , ciąg pieszy – $30,00 \text{ m}^2$, zieleniec $17,00 \text{ m}^2$. Z załączonej do wniosku dokumentacji w postaci mapy w skali 1:500, która stanowi integralną część wniosku, a także planu sytuacyjnego budowy zjazdu, który załączony został do wniosku na

uzgodnienie projektu budowy zjazdu będącego w zasobach wydziału Gospodarki komunalnej i Ochrony Środowiska tut. Urzędu (sprawa KM.7230.5.127..2017) wynikało, iż zajęciu podlega chodnik oraz zieleniec. W związku z powyższym w wydanej decyzji pod uwagę wzięto zajęcie chodnika – 30,00m² oraz zielenca 17,00m². W uzasadnieniu decyzji nie uargumentowano tego faktu.

W końcowej części pisma wyjaśniono, że w pouczeniach wydanych decyzji błędnie wskazywano treść pouczenia o skutkach nieterminowego uiszczenia opłat. Poza tym podano, że: *Na przyszłość powyższy zapis w treści decyzji zostanie uszczegółowiony o odsetki ustawowe za zwłokę.*

Do akt roboczych kontroli załączono:

[Wyjaśnienie z dnia 26.11.2019 r. złożone przez panią Milenę Szewczyk, kserokopie: uchwały Nr XVIII/194/04 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 26 kwietnia 2004 r., w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego, uchwały Nr XIII/154/2012 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 22 lutego 2012 r., w sprawie określenia wysokości opłat za zajęcie pasa drogowego, wniosku o zezwolenie na zajęcie pasa drogowego przy ul. Warszawskiej, decyzji (KM.7230.50.2018) zezwalającej na zajęcie pasa drogowego i naliczeniu opłat wniosku o zezwolenie na zajęcie pasa drogowego przy ul. Gdańskiej, decyzji (KM.7230.54.2018) zezwalającej na zajęcie pasa drogowego i naliczeniu opłat – poz. 12 akt kontroli]

- 7) Ze szczegółowej ewidencji rozrachunkowej dotyczącej należności z tytułu opłaty za zajęcie pasa drogowego wynikało, że w 2018 r. na koncie 221 bilans otwarcia wynosił 84.848,15 zł, przypisano należności bieżące w wysokości 227.171,13 zł. Dochody z tytułu zajęcia pasa drogowego w 2018 r. w kontrolowanej gminie wyniosły 261.811,92 zł.
- 8) W 2018 roku bilans otwarcia konta 226 - „Długoterminowe należności budżetowe” wynosił 40.438,37 zł, w dniu 24.01.2018 r. po stronie Wn zaksięgowano wartość 50.000 zł, po stronie Ma konta zaksięgowano obroty na łączną kwotę 6.894,19 zł. Saldo konta na koniec 2018 roku wynosiło 83.544,18. Ustalono, że powyższa wielkość nie obejmowała należności wynikających z decyzji wydanych w poprzednich latach a dotyczących opłat należnych w latach następnych z tytułu zajęcia pasa drogowego.

W związku z powyższym w dniu 26.11.2019 r. wystosowano pisemne zapytanie do pani Wioletty Szreder – skarbnika miasta następującej treści: *Proszę wyjaśnić przyczynę nieobjęcia ewidencją konta 226 - „Długoterminowe należności budżetowe” należności z tytułu opłat wynikających z decyzji administracyjnych wydanych w poprzednich latach, z tytułu umieszczenia w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego.*

Na tak postawione pytanie w piśmie z dnia 26.11.2019 r., które złożyła pani Wioletta Szreder - skarbnik miasta otrzymano następujące wyjaśnienie – cyt.: (...) wyjaśniam, iż Wydział Finansowy ewidencjonuje operacje gospodarcze na podstawie dokumentów otrzymanych z Wydziału właściwego merytorycznie, w tym wypadku z Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska (KM). Z pism tych nie wynika, że występują należności dłuższe niż 1 rok (w załączeniu przekazuję kopię przykładowego

dokumentu). Celem sporządzenia sprawozdania RB-N, księgowo na podstawie pisma z Wydziału samodzielnie dokonuje podziału należności na wymagalne i na niewymagalne. Do wyjaśnienia załączono kserokopię pisma z dnia 9.10.2019 r. (brak oznaczenia), które zostało podpisane przez pana Jarosława Rekowskiego – dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - adresatem pisma był Wydział Finansowy. Z ww. pisma wynikało, że na koniec 2018 r. zaległości z tytułu opłaty za zajęcia pasa drogowego wynosiły 22.645,27 zł. Kontrolowana jednostka z tytułu tej opłaty posiadała również nadpłaty, które wynosiły 252,06 zł.

Do akt roboczych kontroli załączono:

**[Zapytanie kontrolującego w sprawie nieobjęcia ewidencją konta 226 należności z tytułu zajęcia pasa drogowego, wyjaśnienie z dnia 26.11.2019 r. złożone przez panią Wiolettę Szreder –
– poz. 13 akt kontroli]**

- 9) Ustalenia kontroli w zakresie windykacji zaległości przedstawiono w odrębnej części niniejszego protokołu („3.2.15. Windykacja należności podatkowych i opłat”).

3.2.14. Opłata za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

- 1) W 2018 r. gmina uzyskała 1.078.101,42 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 048 - „Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych” w rozdziale 75618 - „Wpływy z innych lokalnych opłat stanowiących dochody jednostki samorządu terytorialnego na podstawie ustaw”.
- 2) W okresie objętym kontrolą prowadzenie spraw związanych z udzielaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych należało do obowiązków pana Andrzeja Wadowskiego - starszego inspektora w Wydziale Spraw Obywatelskich.
- 3) W roku objętym kontrolą burmistrz miasta wydał ogółem 96 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Ilość udzielonych pozwoleń z podziałem na rodzaje alkoholi oraz na miejsce spożycia przedstawiono w poniższej tabeli:

Specyfikacja	Wydane zezwolenia, w zależności od zawartości alkoholu			
	Ogółem:	w tym:		
		do 4,5% oraz piwa	od 4,5% do 18% za wyjątkiem piwa	powyżej 18%
- w miejscu sprzedaży	20	10	3	7
- poza miejscem sprzedaży	42	14	12	16
- zezwolenia jednorazowe	34	34	0	0
Ogółem:	96	58	15	23

- 4) Kontrolą objęto 24 losowo wybrane postępowania administracyjne z 2018 r. oznaczone SO.7340.2018 i numerami: 3, 7, 13, 23, 25, 26, 35, 41, 45, 52, 56, 57, 58, 59, 61, 63, 66, 68, 70, 78, 83, 87, 88, 94.
- 5) Na podstawie wyżej wskazanych postępowania udzielono 24 zezwolenia, w tym:
  - 8 zezwoleń na spożycie alkoholu w miejscu sprzedaży - oznaczone SO.7340.2018 i numerami: 23, 26, 41, 52, 61, 64, 66, 88;

- 9 zezwoleń na spożycie alkoholu poza miejscem sprzedaży - oznaczone SO.7340.2018 i numerami: 7, 13, 25, 35, 45, 56, 78, 83, 87;
- 7 zezwoleń jednorazowych oznaczonych SO.7340.2018 o numerach: 57, 58, 59, 63, 68, 70, 94.

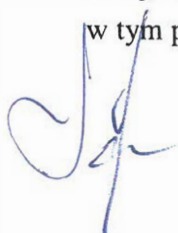
Ustalono, że podmioty ubiegające się o wydanie zezwolenia do wniosków dołączały dokumenty, o których mowa w art. 18 ust. 6 pkt 2, 3 i 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 2277).

- 6) W ramach wyżej przywołanych postępowań administracyjnych wygaszono 2 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych:
  - decyzja z dnia 2.11.2018 r. SO.7340.23.2018;
  - decyzja z dnia 26.11.2018 r. SO.7340.41.2018.
- 7) Kontrolą objęto także realizację obowiązku składania przez przedsiębiorców oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych za rok poprzedni oraz wnoszenie opłat za uzyskane zezwolenia. Do kontroli przyjęto próbę obejmującą 15 oświadczeń na 128 złożonych przez przedsiębiorców. Szczegółowej analizie poddano terminowość składania oświadczeń, terminowość wnoszenia opłat oraz ich wysokość.

W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

3.2.15. Windykacja należności podatkowych i opłat

- 1) W czasie kontroli ustalono, że kontrolowana jednostka wystawiła 1.610 upomnień wzywających do zapłaty zaległych podatków i opłat wraz z odsetkami za zwłokę i kosztami upomnienia. W przypadku braku wpłat podejmowano dalsze kroki prawne poprzez wystawianie tytułów wykonawczych, których w okresie objętym kontrolą wystawiono 407.
- 2) Kontrolę egzekwowania należności podatkowych oraz opłat przeprowadzono na podstawie próby obejmującej 33 zobowiązanych, którzy posiadali największe zaległości. Kontrolą objęto:
  - zaległości 4 podatników podatku od nieruchomości osoby prawne, których zaległości łącznie wynosiły – 234.613,41 zł, co stanowiło 76% wszystkich zaległości w tym podatku;
  - zaległości 8 podatników podatku od nieruchomości osób fizycznych, których zaległości łącznie wynosiły – 307.748,61 zł, co stanowił 26% wszystkich zaległości w tym podatku;

- zaległość 1 podatnika podatku rolnego - osoby prawne (wszystkie zaległości 53,00 zł);
- zaległości 3 podatników podatku rolnego (powyżej 100 zł) - osoby fizyczne, których zaległości łącznie wynosiły – 1.156,93 zł, co stanowiło 31% zaległości w tym podatku;
- zaległości 3 podatników podatku od środków transportowych osób prawnych, których zaległości łącznie wynosiły – 54.169,00 zł, co stanowił 98% zaległości w tym podatku;
- zaległości 7 podatników podatku od środków transportowych osób fizycznych, których zaległości łącznie wynosiły – 184.275,58 zł, co stanowił 74% zaległości w tym podatku;
- zaległości 6 zobowiązanych do zapłaty opłaty z tytułu zajmowania pasa drogowego, których zaległości łącznie wynosiły – 27.814,15 zł, co stanowiło 99% zaległości w tej opłacie.

3) Ustalenia poczynione na podstawie przedłożonych dokumentów i wydruków przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp.	Indeks podatnika	Zaległość na dzień 31.12.2018 r. (w zł)	Rok/lata powstania zaległości	Działania wierzyciela w 2018 r. w celu wyegzekwowania zaległości
1	2	3	4	5
podatek od nieruchomości osoby prawne				
1	139	81.987,66	2016-2018	Skierowano do egzekucji na podstawie 9 tytułów wykonawczych wystawionych w latach 2016-2017. W 2018 roku wystawiono 5 upomnień i 10 tytułów wykonawczych – egzekucja w toku. W 2019 organ egzekucyjny wyegzekwował 39.064,00 zł.
2	97	94.617,10	2014-2018	Skierowano do egzekucji na podstawie 16 tytułów wykonawczych wystawionych w latach 2014-2017. W 2018 r. wystawiono 6 upomnień i 6 tytułów wykonawczych – egzekucja w toku.
3	56	35.634,65	2016-2018	Wystawiono 4 upomnienia i 6 tytułów wykonawczych – egzekucja w toku. W 2019 roku złożono wniosek o zabezpieczenie zaległości podatkowych hipoteką przymusową.
4	54	22.374,00	2016-2018	Skierowano do egzekucji na podstawie 1 tytułu wykonawczego wystawionego w 2017 roku. W 2018 roku wystawiono 2 upomnienia i 2 tytuły wykonawcze – egzekucja w toku.
podatek od nieruchomości osoby fizyczne				
1	23567	11.929,61	2014-2018	Skierowano do egzekucji na podstawie tytułów wykonawczych wystawionych w latach 2015-2017. W 2018 roku wystawiono 2 upomnienia i 5 tytułów wykonawczych – egzekucja w toku.
2	216122	8.593,48	2016-2018	Skierowano do egzekucji na podstawie tytułów wykonawczych wystawionych w latach 2016-2017. W 2018 r. wystawiono 3 upomnienia i 3 tytuły wykonawcze – egzekucja w toku.
3	18	6.643,14	2017-2018	Skierowano do egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego w 2017r. W 2018 roku wystawiono 1 upomnień i 1 tytułów wykonawczy – egzekucja w toku.
4	788	18.725,63	2014-2018	Skierowano do egzekucji na podstawie tytułów wykonawczych wystawionych w latach 2015-2017. W 2018 roku wystawiono 2 upomnienia i 2 tytuły wykonawcze – egzekucja w toku.
5	7231	91.055,88	2006-2018	Skierowano do egzekucji na podstawie tytułów wykonawczych wystawionych w latach 2008-2017. W 2018 roku wystawiono 2 upomnienia i 2 tytuły wykonawcze – egzekucja w toku.
6	7070	138.426,50	2008-2018	Skierowano do egzekucji na podstawie tytułów wykonawczych wystawionych w latach 2010-2017. W 2018 r. wystawiono 4 upomnienia i 4 tytuły wykonawcze – egzekucja w toku.

7	92	26.712,00	2017-2018	Wystawiono 4 upomnienia i 4 tytuły wykonawcze – egzekucja w toku.
8	92424223	5.662,37	2017-2018	Wystawiono 3 upomnienia i 3 tytuły wykonawcze – egzekucja w toku.
podatek rolny osoby prawne				
1	22119	53,00	2017-2018	Wystawiono 1 upomnienie i 1 tytuł wykonawczy.
podatek rolny osoby fizyczne				
1	46885	134,00	2018	Wystawiono 1 upomnienie i 1 tytuł wykonawczy – egzekucja w toku.
2	7742	214,93	2017-2018	Wystawiono 1 upomnienie i 1 tytuł wykonawczy – egzekucja w toku.
3	13115	1.208,00	2015-2018	Skierowano do egzekucji na podstawie 1 tytułu wykonawczego wystawionego w 2017 r. W 2018 roku wystawiono 1 upomnienie i 1 tytuł wykonawczy – egzekucja w toku.
podatek od środków transportowych – osoby prawne				
1	500047	46.851,00	2012 - 2018	Skierowano do egzekucji na podstawie tytułów 9 wykonawczych wystawionych w latach 2012-2017. W 2017 roku organ egzekucyjny umorzył postępowanie ze względu na jego bezskuteczność. W 2018 o nie podjęto żadnych czynności.
2	500031	6.776,00	2018	Wystawiono 2 upomnienia i 2 tytuły wykonawcze egzekucja w toku.
3	500061	542,00	2017	W dniu 3.11.2017 r. ogłoszono upadłość.
podatek od środków transportowych – osoby fizyczne				
1	100021	43.003,40	2006-2016	Skierowano do egzekucji na podstawie 23 tytułów wykonawczych wystawionych w latach 2006-2017. W 2018 roku wystawiono 1 upomnienie i 1 tytuł wykonawczy - egzekucja w toku.
2	100032	14.640,00	2010-2016	W 2018 r. nie podejmowano żadnych czynności skierowano do egzekucji na podstawie 13 tytułów wykonawczych wystawionych w poprzednich latach.
3	100039	15.324,00	2010-2018	Skierowano do egzekucji na podstawie 15 tytułów wykonawczych wystawionych w latach 2010-2017. W 2018 roku wystawiono 1 upomnienie i 1 tytuł wykonawczy - egzekucja w toku.
4	100135	32.468,00	2010-2016	W 2018 r. nie podejmowano żadnych czynności skierowano do egzekucji na podstawie 12 tytułów wykonawczych wystawionych w poprzednich latach.
5	100154	16.746,90	2014-2018	Skierowano do egzekucji na podstawie tytułów wykonawczych wystawionych w poprzednich latach. W 2018 r. wystawiono kolejny tytuł wykonawczy na zaległość z 2018 roku.
6	100201	13.146,00	2010-2018	Skierowano do egzekucji na podstawie 9 tytułów wykonawczych wystawionych w latach 2010-2017. W 2018 roku wystawiono 1 upomnienie i 1 tytuł wykonawczy egzekucja w toku.
7	100220	48.947,28	1995-2001	W 2018 r. nie podejmowano żadnych czynności.
Opłata za zajęcie pasa drogowego				
1	27	15.266,38	2015-2017	Wysłano upomnienie – zaległość zapłacono 25.07.2018r. i 3.08.2018 r.
2	28	1.124,00	2017-2018	Wysłano upomnienie – zaległość zapłacono w dniu 3.08.2018 r.
3	16	2.193,00	2017	Wysłano upomnienie – zaległość zapłacono w dniu 22.10.2018 r.
4	188	1.350,00	2017	Wysłano upomnienie – zaległość zapłacono w dniu 14.08.2018 r.
5	43	2.730,00	2017	W dniu 24.07.2018 r. wysłano upomnienie dalszych kroków nie podjęto.
6	207	2.430,00	2015	W dniu 19.07.2018 r. wysłano upomnienie dalszych kroków nie podjęto.
7	35	1.098,00	2015	Wysłano upomnienie – zaległość zapłacono w dniu 1.08.2018 r.

- 4) W czasie kontroli ustalono, że w przypadku podatku od nieruchomości i podatku rolnego (nie wystąpiły zaległości w podatku leśnym) wierzyciel w sposób dostateczny podejmował czynności mające na celu wyegzekwowanie zaległości podatkowych.
- 5) W przypadku podatku od środków transportowych oraz opłaty za zajęcie pasa drogowego stwierdzono następujące nieprawidłowości:
- niepodjęcie czynności wierzyciela wobec podatnika podatku od środków transportowych (osoba fizyczna), dla którego prowadzono indywidualne konto rozliczeniowe o numerze 100220 – zaległości ww. podatnika na koniec 2018 roku wynosiły 48.947,28 zł i były to zaległości za lata 1995 – 2001.
  - niepodjęcie przez wierzyciela czynności zmierzających do wyegzekwowania zaległości z tytułu opłaty za zajęcie pasa drogowego wobec zobowiązanego, któremu ustalono opłatę za zajęcie pasa drogowego w 2017 roku w wysokości 2.730,00 zł

(decyzja KM.7230.43.2017 z dnia 27.04.2017 r. oraz 2.430,00 zł za zajęcie pasa drogowego w 2015 roku (decyzja KM.7230.207.2015 z dnia 24.11.2015

- 6) W toku dalszych czynności kontrolnych stwierdzono, że wierzyciel w 2018 roku wystawiał tylko upomnienia, natomiast nie wystawił żadnego tytułu wykonawczego, w celu wyegzekwowania opłat za zajęcie pasa drogowego.
- 7) Poproszono o złożenie pisemnego wyjaśnienia w sprawie niepodejmowania czynności egzekucyjnych mających na celu zabezpieczenia zaległości podatkowych oraz ich egzekwowania od ww. podatnika podatku od środków transportowych oraz zobowiązanych do zapłaty opłaty z tytułu zajęcia pasa drogowego.

W złożonym wyjaśnieniu z dnia 4.12.2019 roku, którego treść przywoływano już w niniejszym protokole „3.2.6. Podatek od środków transportowych” pani Ewa Szymanowicz dyrektor Wydziału Finansowego podała – cyt.: (...) *Pracownik zajmujący się podatkiem od środków transportowych od 11-04-2018 r. na polecenie kontrolującego odszukał notę księgową PK data wystawienia z 31-01-2002 r., dotyczącą odpisu należności długoterminowych zabezpieczonych hipoteką na kwotę 48.947,28 zł. Następnie zostało założone konto wymiarowe dotyczące wierzytelności długoterminowych o nr 100220 na Sikorski Ryszard, na którym zaksięgowano zaległości podatkowe od 1995 r. do 2001 r. z wpisem hipoteka. Powyższa operacja została dokonana w 2002 r, przez pracownika, do którego w tym czasie należały przedmiotowe obowiązki. Pracownik, aktualnie zajmujący się podatkiem od środków transportowych sprawdził, iż zaległość ta nie jest jednak zabezpieczona hipoteką i nie jest w stanie wyjaśnić dlaczego.*

W sprawie stwierdzonych nieprawidłowości w egzekwowaniu opłaty za zajęcie pasa drogowego wyjaśnienie złożyła pani Milena Szewczyk – referent w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, która w piśmie z dnia 29.11.2019 roku w sprawie nieprawidłowości w egzekwowaniu opłaty za zajęcie pasa drogowego podała m.in. numery decyzji i terminy wystawienia upomnień, które wysłano do 7 zobowiązanych oraz wskazała terminy wniesienia zaległych opłat (5 przypadków na 7). W pozostałych 2 przypadkach wyjaśniająca poinformowała, że opłaty nie zostały zapłacone. W końcowej części wyjaśniająca podała przyczynę niewystawiania tytułów wykonawczych w 2018 roku – cyt.: *W 2018 r. podjęto czynności związane z wystawianiem upomnień za zaległości z tytułu zajęcia pasa drogowego. Natomiast z nadmiaru obowiązków po powrocie z urlopu macierzyńskiego, licznymi zmianami, które zaszły przez okres nieobecności, a także z częstymi nieobecnościami związanymi z chorobami dziecka, dokumentacja nie została przekazana do Wydziału Windykacji w celu wystawienia tytułu wykonawczego. Wspomniana dokumentacja zostanie dostarczona do końca bieżącego roku.*

3.3. Dochody z majątku

Szczegółową kontrolę realizowanych przez gminę dochodów z majątku przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2018.

3.3.1. Dochody ze sprzedaży majątku

1) Na podstawie sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku objętym kontrolą gmina uzyskała 3.108.173,45 zł dochodów ze sprzedaży majątku. Na powyższą wartość złożyły się niżej wskazane dochody, które klasyfikowano w:

1.	§ 077 - „Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności (...)”	
-	rozdział 70005 – „Gospodarka gruntami...”	- 2.796.941,23 zł;
2.	§ 087 – „Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych”	
-	rozdział 75023 – „Urzędy gmin (...)”	- 645,65 zł;
-	rozdział 90004 – „Utrzymanie zieleni (...)”	- <u>310.586,57 zł;</u>
	Ogółem:	- 3.108.173,45 zł.

Z przywołanego sprawozdania wynikało także, że na dzień 31.12.2018 r. występowały zaległości w zapłacie należności klasyfikowanych w § 087 w wysokości 486,50 zł. Nie występowały nadpłaty w wyżej wskazanych dochodach.

2) Ustalono, że klasyfikowany w § 087 rozdziału 75023 dochód w wysokości 645,65 zł, był następstwem sprzedaży złomu (m.in. ze złomowanych parkometrów).

Kontrolowana jednostka wykonała także dochód klasyfikowany w § 087 w rozdziale 90004 w wysokości 310.586,57 zł, pochodzący ze sprzedaży drewna - przede wszystkim drewna opałowego na rzecz osób fizycznych. Dochody zrealizowane w § 077 rozdziału 70005 w wysokości 2.796.941,23 zł, pochodziły ze sprzedaży nieruchomości gminnych. Ustalenia dotyczące sprzedaży nieruchomości przedstawiono w punktach „3.3.1.1” i „3.3.1.2” tego protokołu, z podziałem na sprzedaż w drodze bezprzetargowej oraz sprzedaż w trybie przetargowym.

3) W 2018 roku na terenie gminy obowiązywały niżej wymienione uchwały Rady Miejskiej w Chojnicach mające zastosowanie w gospodarce nieruchomościami:

- uchwała Nr XXXVII/429/10 z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie ustalenia zasad zawierania na czas dłuższy niż 3 lata umów najmu i dzierżawy nieruchomości Gminy Miejskiej Chojnice nie będących lokalami mieszkalnymi (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 27 maja 2010 r., Nr 76, poz. 1331);

- uchwała Nr XXVII/293/12 z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie zasad sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Miejskiej Chojnice i bonifikat w sprzedaży (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 15 stycznia 2013 r., poz. 348).

Rozstrzygnięciem nadzorczym nr NK.III,4131.13.2013.KG Wojewody Pomorskiego z dnia 30 stycznia 2013 r. stwierdzono nieważność § 3 oraz § 4 w zakresie słów „jeżeli należność za lokal zostanie zapłacona do dnia sprzedaży” (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 6 lutego 2013r., poz. 816).

- 4) Na podstawie sporządzonego przez panią Maję Stormann – inspektor w Wydziale Gospodarowania Nieruchomościami urzędu miejskiego „Zestawienia transakcji zbycia nieruchomości dokonanych przez Gminę Miejską Chojnice od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.” ustalono, że w 2018 roku sfinalizowano 57 transakcji zbycia nieruchomości, w tym:
- 44 działek niezabudowanych, na cele budownictwa mieszkaniowego i usługowego, w trybie przetargowym;
  - 8 działek niezabudowanych pod zabudowę mieszkaniową, w trybie bezprzetargowym (na poprawę warunków zabudowy nieruchomości przyległej);
  - 3 działki niezabudowane pod zabudowę mieszkaniową usługową w trybie bezprzetargowym (na poprawę warunków zabudowy nieruchomości przyległej);
  - 1 lokal użytkowy na rzecz dotychczasowego najemcy, w drodze bezprzetargowej;
  - 1 działkę pod mieszkalnictwo i usługi, w ramach zamiany gruntów.

[Wykaz nieruchomości gminy zbytych w 2018 roku

- poz. 14 akt kontroli]

- 5) Szczegółową kontrolę przeprowadzono w oparciu o próbę 16 operacji zbycia nieruchomości (26% wszystkich transakcji przeprowadzonych w 2018 roku). Kontrolą objęto sprzedaż 8 działek pod zabudowę mieszkaniową, sprzedaż 6 działek na cele budownictwa mieszkaniowego i usługowego oraz 1 lokalu użytkowego na rzecz dotychczasowego najemcy, a także 1 transakcję zamiany gruntów.

Nieruchomości objęte próbą kontrolną zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Sprzedaż w drodze bezprzetargowej	Sprzedaż w trybie przetargowym	Zamiana gruntów
1	2	3
Grunty niezabudowane na cele budownictwa mieszkaniowego		
Działka nr 127/20 - 9 m ² w Chojnicach		
Działka nr 127/12 - 51 m ² w Chojnicach		
Działka nr 127/13 - 54 m ² w Chojnicach	Działka nr 4854 - 527 m ² w Chojnicach	
Działka nr 127/20 - 9 m ² w Chojnicach	Działka nr 5269 - 460 m ² w Chojnicach	
	Działka nr 355/203 - 7552 m ² w Chojnicach	
	Działka nr 355/45 - 843 m ² w Chojnicach	
Grunty niezabudowane na cele budownictwa mieszkaniowego i usług		
Działka nr 5276 – o pow. 612 m ² w Chojnicach		Działka nr 127/7 o pow. 0,0499 ha w Chojnicach
	Działka nr 5264 powierzchnia 716 m ² wraz z udziałem 1/22 części w działce nr 5265 o powierzchni 2766 m ² w Chojnicach	

	Działka nr 5262 powierzchnia 600 m ² wraz z udziałem 1/22 części w działce nr 5265 o powierzchni 2766 m ² w Chojnicach	
	Działka nr 5245 powierzchnia 600 m ² wraz z udziałem 1/22 części w działce nr 5265 o powierzchni 2766 m ² w Chojnicach	
	Działka nr 506/280 powierzchnia 498 m ² w Chojnicach	
	Działka nr 506/278 powierzchnia 551 m ² w Chojnicach	
Działka zabudowana częścią budynku przeznaczonego na cele handlowo-usługowe		
Działka nr 495/156 powierzchnia 0,0261 ha w Chojnicach		

3.3.1.1. Sprzedaż nieruchomości w drodze bezprzetargowej

- 1) Przedłożone do kontroli dokumenty dotyczące sprzedaży trzech działek przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i 1 działkę przeznaczoną na cele budownictwa mieszkaniowego i usług (na polepszenie warunków istniejącej zabudowy) oraz 1 działki na rzecz dotychczasowego najemcy, obejmowały:
- wnioski najemców o wyrażenie zgody na zakup zajmowanych gruntów, w celu poprawy warunków zabudowy nieruchomości przyległej;
  - uchwały organu stanowiącego gminy w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż gruntów;
  - aktualne operaty szacunkowe;
  - protokoły uzgodnień (rokowań) z nabywcami, określające m.in. przedmiot sprzedaży, wartość lokalu mieszkalnego, termin zapłaty ceny sprzedaży (do dnia zawarcia notarialnej umowy sprzedaży);
  - potwierdzenia zapłaty ceny sprzedaży gruntów;
  - notarialne umowy sprzedaży gruntów.

Ustalono, że koszty wyceny nieruchomości (operaty szacunkowe) ponosiła kontrolowana jednostka. Opłaty związane z przeniesieniem prawa własności nieruchomości nabywcy uiszczali do dnia podpisania aktu notarialnego.

- 2) Dokumentacja w sprawie zamiany gruntów stanowiących własność Gminy Miejskiej Chojnice i Powiatu Chojnickiego zawierała następujące dokumenty:
- propozycję zamiany gruntów wystosowaną przez burmistrza do Zarządu Powiatu Chojnickiego;
  - wyrażenie zgody przez Powiat Chojnicki na zamianę gruntów;
  - uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wyrażenia zgody na zamianę gruntów;
  - zarządzenie burmistrza w sprawie zamiany gruntów;
  - porozumienie pomiędzy Powiatem Chojnickim a Gminą Miejską Chojnice w sprawie zamiany nieruchomości;

- aktualny operat szacunkowy;
- notarialna umowa zamiany gruntów.

W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

3.3.1.2. Sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym

- 1) Kontrolę sprzedaży nieruchomości w trybie przetargowym przeprowadzono na przykładzie próby opisanej w punkcie „3.3.1. Dochody ze sprzedaży majątku” tj. obejmującej sprzedaż 4 działek pod zabudowę mieszkaniową (działki nr: 4854, 5269, 355/203 i 355/45) oraz 5 działek na cele budownictwa mieszkaniowego i usług (działki nr: 5364, 5262, 5245, 506/280 i 506/278).
- 2) W trakcie przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono przypadków naruszenia przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami. Kontrolowana jednostka przestrzegała przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2014 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1490 ze zm.).

3.3.1.3. Ewidencja księgowa rozrachunków z tytułu sprzedaży nieruchomości

- 1) Z obowiązujących w kontrolowanej jednostce uregulowań wewnętrznych (Polityka rachunkowości) wynika, że analityczna ewidencja należności i wpłat z tytułu sprzedaży mienia komunalnego, dzierżaw, użytkowania wieczystego prowadzona jest w Wydziale Gospodarowania Nieruchomościami w systemowym programie komputerowym firmy RADIX Systemy Komputerowe Gdańsk. System naliczania opłat „NDZ+” i „WIP+” przeznaczony jest do rejestracji umów najmu i dzierżaw oraz fakturowania należności z ich tytułu. Naliczanie opłaty z tytułu użytkowania wieczystego gruntów należało prowadzić w programie „EGW+” i „WIP+”. Z kolei programy „Faktura+” i „WIP+” służyć mają rejestracji i drukowaniu faktur i rachunków sprzedaży (...). Do 5 dnia każdego miesiąca Wydział miał uzgadniać kwoty zarejestrowanych analitycznie wpływów – dochodów z księgowaniem syntetycznym prowadzonym w Wydziale Finansowym.
- 2) Ustalono, że prowadzenie analitycznej ewidencji księgowej w Wydziale Gospodarowania Nieruchomościami powierzono pani Magdalenie Gibowskiej – inspektor.
W trakcie kontroli poproszono wyżej wskazaną osobę o przedłożenie wydruków z prowadzonej ewidencji, które pozwolą ustalić kwoty przypisanych należności, wpłaconych należności oraz należności początkowych i końcowych, a także wysokość nadpłat i zaległości w dochodach ze sprzedaży nieruchomości.
Pani Magdalena Gibowska – inspektor poinformowała, że ewidencja sprzedaży nieruchomości prowadzona jest ręcznie w księdze kontowej. Na podstawie danych w niej zawartych można jedynie stwierdzić, że po stronie Wn konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” ewidencjonowanych w § 077 w rozdziale 70005 zaksięgowano operacje na

łącną kwotę 2.796.941,23 zł, po stronie Ma konta nie zaksięgowano żadnych operacji. Stwierdzono także, że nie prowadzono ewidencji konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych”.

- 3) Ustalenia dotyczące nieprawidłowej ewidencji księgowej dochodów ze sprzedaży mienia zawarte były w 2 poprzednich protokołach z kontroli kompleksowych gminy, tj. przeprowadzonej w 2011 roku, podczas której stwierdzono, że pani Magdalena Gibowska wówczas podinspektor ewidencjonowała wpłaty w arkuszu kalkulacyjnym (EXCEL) oraz w 2015 roku, kiedy księgi rachunkowe były prowadzone z naruszeniem art. 24 ustawy o rachunkowości (niesprawdzalnie).

Pismem z dnia 13 stycznia 2020 roku pani Magdalena Gibowska – inspektor złożyła wyjaśnienie w sprawie 5 stwierdzonych nieprawidłowości. Wyżej wskazane wyjaśnienie będzie przywoływane w dalszej części niniejszego protokołu.

W sprawie nieprawidłowości w prowadzeniu ewidencji księgowej sprzedaży nieruchomości wyjaśniająca podała – cyt.: (...) *W 2018 roku nie prowadzono właściwej ewidencji sprzedaży oraz przekształcenia w związku z brakiem wiedzy w jaki sposób dane te należy wprowadzić do programu posiadanego przez UM w Chojnicach. W roku 2019, po konsultacjach z programistami programu Radix wszystkie dane zostały wprowadzone do programu WIP+, tworząc odpowiednie konta dla danych grup opłat (33 wykup nieruchomości, 29 opłata przekształceniowa) oraz przekazując dane do Wydziału Księgowości celem zawieszenia należności długoterminowych na koncie 226, a także przypisów bieżących na koncie 221.*

Do akt roboczych kontroli załączono:

[Wyjaśnienie z dnia 13.01.2020 r. w sprawie 5 nieprawidłowości, kserokopię (6 stron) księgi kontowej - poz. 15 akt kontroli]

3.3.2. Dochody z tytułu najmu lokali mieszkalnych

- 1) W 2018 roku na terenie gminy obowiązywał Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Chojnice w latach 2017-2021, przyjęty uchwałą Nr XXIX/336/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 20 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia „Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Chojnice na lata 2017-2021” (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2017 r., poz. 1269).

Z informacji zawartych w „Programie” wynikało m.in., że:

- mieszkaniowy zasób gminy na dzień 1.01.2017 r. obejmował 1.800 lokali komunalnych, na co złożyło się: 1.269 lokali komunalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych; 460 lokali komunalnych w budynkach stanowiących własność ZGM Sp. z o.o. oraz 71 lokali w budynkach prywatnych zarządzanych przez gminę
- na początku 2017 roku gmina posiadała 185 lokali socjalnych;

- administrowanie budynkami i lokalami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy zostało powierzone Zakładowi Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Chojnicach, wyłonionemu w trybie Prawa zamówień publicznych (§ 10 ust. 2 Programu);
  - podstawowym źródłem finansowania gospodarki mieszkaniowej gminy miały być dochody z czynszów za najem lokali mieszkalnych i użytkowych. Dodatkowym źródłem finansowania mogły być środki z funduszy Unii Europejskiej, budżetu państwa oraz kredyty na remonty i termomodernizacje.
- 2) Ustalono, że wartość szacunkowa zamówienia na administrowanie mieszkaniowym zasobem gminy nie przekraczała 30.000,00 euro. W związku z powyższym podmiot administrujący został wyłoniony na podstawie *Regulaminu udzielania zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty wskazanej w art.4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych*. Wyżej wskazany regulamin wprowadzono do stosowania zarządzeniem Nr 120/2017 z dnia 12.09.2017 r. Burmistrza Miasta Chojnice w sprawie Regulaminu udzielania zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty wskazanej w art.4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. Z § 6 *Regulaminu* wynikało, że pracownik odpowiedzialny merytorycznie zobowiązany jest do przekazania zaproszenia do złożenia ofert cenowych do co najmniej 3 wykonawców. W ramach postępowania oznaczonego KM.271.38.2017 wystosowano zaproszenia do składania ofert cenowych do 3 wykonawców - oferty złożyło 2 z nich. Najkorzystniejszą okazała się oferta złożona przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Chojnicach.
- Ustalono, że na administrowanie gminnym zasobem mieszkaniowym w dniu 28.12.2017 r. została zawarta umowa nr KM.272.54.2017 na okres od dnia 1.01.2018 r. do 31.12.2019 r. Z zawartej umowy wynikało, że za administrowanie wykonawca miał otrzymywać wynagrodzenie miesięczne za każdy metr kwadratowy administrowanej powierzchni tj.: lokalu mieszkalnego - 1,00 zł brutto oraz - 1,23 zł brutto z tytułu administrowania lokalem użytkowym.
- 3) W roku objętym kontrolą na terenie gminy miały obowiązywać stawki bazowe czynszu najmu lokali mieszkalnych ustalone w oparciu o udział procentowy wartości odtworzeniowej:
- dla umów na lokale mieszkalne zawartych na podstawie wskazań burmistrza po wejściu w życie uchwały miał obowiązywać czynsz w wysokości 3% wartości odtworzeniowej;
  - dla mieszkań wzniesionych po 2002 roku miał obowiązywać czynsz w wysokości 4% wartości odtworzeniowej.

Zastrzeżono, że czynsz może ulec wzrostowi nie więcej niż 5% w skali roku. Zastosowano także mechanizmy obniżające stawkę bazową czynszu, która miała być uzależniona od standardu lokalu mieszkalnego (m.in. stan techniczny budynku, wyposażenie mieszkania w wodę, kanalizację, c.o., odrębną kuchnię, łazienkę, itp.).

- Czynsz dla lokali socjalnych i tymczasowych ustalono również, jako udział procentowy, który w tych przypadkach miał wynosić 50% najniższego czynszu obowiązującego w gminnym zasobie mieszkaniowym.
  - W § 9 Programu przewidziano możliwość stosowania dodatkowych zniżek ze względu na wysokość dochodu gospodarstwa domowego najemcy. W sprawie szczegółowych uregulowań w tym zakresie organ stanowiący gminy wskazał kryteria wynikające z § 8 uchwały Nr XXV/270/16 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 28 października 2016 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Chojnice. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 22 listopada 2016 r., poz. 3859).
- 4) Na podstawie sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku tym gmina wykonała 1.119.537,73 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 075 – „Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze”.
- Ustalono, że na wyżej wskazaną kwotę złożyły się zrealizowane i rozliczone przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Chojnicach wpływy z najmu lokali mieszkalnych na sumę 287.276,08 zł oraz dochody z tytułu najmu lokali użytkowych (832.261,65 zł), których realizację opisano w dalszej części protokołu (3.3.3. Dochody z dzierżawy i wynajmu lokali użytkowych).

3.3.3. Dochody z dzierżawy i wynajmu lokali użytkowych

- 1) Dochody, o których mowa w temacie wyniosły 832.261,65 zł i zostały wykonane w rozdziałach przedstawionych w tabeli poniżej. W tabeli zawarto też wynikające z ww. sprawozdania informacje o końcowych należnościach, zaległościach i nadpłatach (w zł):

Rozdział budżetu	Dochody wykonane	Zaległości na 31.12.2018 r.	Nadpłaty na 31.12.2018 r.
1	2	3	4
60004 – „Lokalny transport zbiorowy”	220.143,65	0	0
70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”	457.666,81	208.734,28	13.918,38
75095 – „Pozostała działalność”	11.796,82	780,00	3,77
80101 – „Szkoły podstawowe”	94.561,03	4.044,86	0
85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”	17.821,07	0	0
85505 – „Tworzenie i funkcjonowanie żłobków”	25.232,84	0	0
90095 – „Pozostała działalność”	5.039,43	7.121,54	0
Razem:	832.261,65	220.680,68	13.922,15

- 2) Ustalono, że dochody zrealizowane w rozdziałach 80101, 85154 i 85505 - na sumę 137.614,94 zł, wykonały i rozliczyły z budżetem gminy gminne jednostki organizacyjne. Kontrolowana jednostka wykonała dochody w rozdziałach 60004, 70005, 75095 i 90095 na łączną sumę 694.646,71 zł. Szczegółowej kontroli poddano dochody zrealizowane przez urząd miejski.

Dochody z najmu i dzierżawy w rozdziale 60004

Wykonane w tym rozdziale dochody w wysokości 220.143,65 zł wynikały z wpłat dokonanych przez Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Chojnicach z tytułu najmu 3 autobusów przekazanych w użytkowanie przez Gminę Miejską Chojnice na podstawie umowy z dnia 7 czerwca 2018 roku (CRU 479/2018) oraz 5 kolejnych autokarów przekazanych spółce w grudniu 2018 r. na podstawie umowy z dnia 7 grudnia 2018 roku (CRU 880/2018). Ustalono, że przelewów dokonało 7 krotnie, jeden przelew w wysokości 3.898,50 zł, pięć przelewów w wysokości 34.989,00 zł każdy (174.930,00 zł) i jeden przelew w wysokości 41.315,15 zł.

Dochody z najmu i dzierżawy w rozdziale 70005

- 1) Dochody zrealizowane w tym rozdziale wynosiły 457.666,81 zł i pochodziły z najmu lokali użytkowych oraz dzierżaw gruntów.
- 2) Na podstawie wydruku przedłożonego do kontroli przez panią Magdalenę Gibowską zatytułowanego „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2018 r. i dzierżawy osoby prawne i fizyczne” ustalono następujące wielkości kwotowe w ewidencji (zł):

- należności początkowe	-	60.721,49 zł,
- nadpłaty początkowe	-	2.277,91 zł,
- przypisy	-	584.120,31 zł,
- odpisy	-	140.879,53 zł,
- wpłaty	-	555.757,80 zł,
- zwroty	-	98.090,99 zł,
- nadpłaty końcowe	-	13.918,38 zł,
- należności końcowe	-	57.952,88 zł,
- w tym zaległości	-	57.935,93 zł.

- 3) Ustalono, że przypisu należności dokonano na podstawie ewidencji „Wykaz umów” wykazu sporządzonego przez pracownika zajmującego się dzierżawą nieruchomości gminy. Wykaz ten zawierał m.in. dane o: dzierżawcy, numerze umowy, położeniu i powierzchni dzierżawionej nieruchomości; dacie zawarcia umowy i czasu jej obowiązywania, jak też wysokości opłat z tytułu najmu lub czynszu dzierżawnego.

- 4) Na koniec 2018 roku saldo zaległości wynosiło 57.935,93 zł, na które składały się zaległości 143 najemców,

Ustalenia w zakresie windykacji należności przedstawiono w odrębnym punkcie „3.3.6. Windykacja dochodów z majątku” niniejszego protokołu.

- 5) Obowiązujące stawki czynszu w 2018 roku za najem lub dzierżawę nieruchomości niemieszkalnych, określone zostały 2 zarządzeniami Burmistrza Miasta Chojnice:

- Nr 77/2016 z dnia 27 września 2016 roku w sprawie ustalenia stawki czynszu za najem lub dzierżawę nieruchomości niemieszkalnej oraz podania ujednoczonego wykazu stawek czynszów za najem lub dzierżawę nieruchomości niemieszkalnych.

W zarządzeniu tym określono odrębne zróżnicowane stawki dla nieruchomości, ze względu na cel najmu lub dzierżawy nieruchomości.

Stawki czynszu ustalone powyższym zarządzeniem obowiązywały do 17 stycznia 2018 roku;

- Nr 15/2018 z dnia 18.01.2018 roku w sprawie ustalenia stawki czynszu za najem lub dzierżawę nieruchomości niemieszkalnej oraz podania ujednoczonego wykazu stawek czynszów za najem lub dzierżawę nieruchomości niemieszkalnych.

Analogicznie, jak poprzednim zarządzeniem obowiązujące stawki opłat zróżnicowano ze względu na cel najmu lub dzierżawy nieruchomości.

- 6) Na podstawie przedłożonego do kontroli zestawienia umów dzierżawy i najmu lokali, sporządzonego przez panią Maję Stormann – inspektor w Wydziale Gospodarowania Nieruchomościami urzędu miejskiego ustalono, że w 2018 roku obowiązywało 576 umów najmu lokali lub dzierżawy gruntów. W roku objętym kontrolą gmina związana była 519 umowami zawartymi z osobami fizycznymi; 33 umowami z osobami prawnymi oraz 24 umowy z innymi podmiotami (wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe, komitety, stowarzyszenia itp.).

Szczegółową kontrolę w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów i uregulowań wewnętrznych przeprowadzono na przykładzie 54 umów dzierżawy (9% wszystkich umów), tj.:

- 15 umów zawartych z osobami fizycznymi na dzierżawę gruntów rolnych z przeznaczeniem ich na ogródki działkowe;
- 20 umów z przedsiębiorcami na dzierżawę gruntów na cele związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (m.in. działalność artystyczna, reklamy, handel);
- 11 umów zawartych z osobami fizycznymi na dzierżawę gruntów przeznaczonych na posadowienie garażu blaszanego;
- 8 umów zawartych ze wspólnotami mieszkaniowymi, spółdzielniami mieszkaniowymi, stowarzyszeniami, komitetami, itp. Na dzierżawę gruntów

z przeznaczeniem m.in. na: cele promocyjne, miejsca parkingowe, stanowiska do składowania odpadów (miejsca na kontenery).

- 7) Ustalono, że wszystkie umowy objęte kontrolą zawarto na okres nieprzekraczający 3 lat, w postanowieniach umownych zastosowano stawki Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w stosowaniu obowiązujących przepisów i uregulowań wewnętrznych jednostki.

Dochody z najmu i dzierżawy w rozdziale 75095

- 1) Wykonane w tym rozdziale dochody w wysokości 11.796,82 zł pochodziły z wpłat z tytułu najmu świetlicy Samorządu Mieszkańców Osiedla nr 3, położonej przy ulicy Jabłoniowej 43b w Chojnicach.
- 2) Ustalono, że w 2018 roku zawarto 41 umów najmu ww. wskazanej świetlicy. Szczegółową kontrolę w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów i uregulowań wewnętrznych przeprowadzono na przykładzie 15 umów najmu (36% wszystkich zawartych umów) oznaczonych GN.6845.2.2018 o następujących numerach: 1, 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33, 36, 39, 41.

W trakcie kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

Dochody z najmu i dzierżawy w rozdziale 90095

- 1) Zrealizowane w tym rozdziale dochody w wysokości 5.039,43 zł pochodziły z wpłat z tytułu najmu kanalizacji kablowych, słupów ogłoszeniowych oraz powierzchni słupów oświetleniowych.
- 2) W 2018 roku obowiązywało 7 umów najmu, szczegółową kontrolą objęto wszystkie obowiązujące umowy.
- 3) Ustalono, że 2 umowy dotyczyły najmu kanalizacji kablowych, 1 umowę na dzierżawę słupów ogłoszeniowych i 4 umowy udostępnienia miejsc na reklamę na słupach oświetleniowych.
- 4) Na koniec roku budżetowego kontrolowana jednostka posiadała należności w wysokości 7.121,54 zł i były to zaległości 1 osoby fizycznej.
Ustalenia w zakresie windykacji należności przedstawiono w odrębnym punkcie „3.3.6. Windykacja dochodów z majątku” niniejszego protokołu.

3.3.4. Dochody z tytułu opłat za zarząd i użytkowanie wieczyste nieruchomości

Opłata za trwały zarząd

- 1) W 2018 roku zrealizowano 2.901,00 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 047 – „Wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i służebności” i w całości były to wpływy z opłaty za trwały zarząd.

Wpłaty na ww. sumę wniosły dwie jednostki organizacyjne gminy – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach (345,00 zł) oraz Ośrodek Profilaktyki Społecznej w Chojnicach (2.556,00 zł).

- 2) Przepisów należności na 2018 rok (2.901,00 zł) dokonano na podstawie decyzji w sprawie przekazania w trwały zarząd Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Chojnicach decyzja - GP.72244-1/07 z dnia 1.06.2007 r. oraz Ośrodkowi Profilaktyki Społecznej w Chojnicach decyzja – GP.72244-4/05 z dnia 28.12.2005 r.
- 3) Przypisane należności zostały uregulowane przez ww. jednostki z zachowaniem obowiązujących terminów. Na koniec roku kontrolowana jednostka nie posiadała żadnych należności z tytułu dochodów klasyfikowanych w § 047.

Opłata za użytkowanie wieczyste nieruchomości

- 1) W 2018 roku gmina zrealizowała 397.407,07 zł wpływów z opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości. Wielkość taka wynikała z ewidencji księgowej dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 055 – „Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości” i rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”, dochody tej samej wysokości wykazano także w sporządzonym za 2018 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego. W przywołanym sprawozdaniu wykazano również zaległości w wysokości 124.049,83 zł i były to zaległości 219 użytkowników wieczystych. Na koniec roku budżetowego występowały także nadpłaty w dochodach z tego źródła w wysokości 7.784,34zł, na które składały się nadpłaty 84 osób.

Ustalenia w zakresie windykacji należności przedstawiono w odrębnym punkcie „3.3.6. Windykacja dochodów z majątku” niniejszego protokołu.

- 2) Na podstawie wydruku „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2018 r. Użytkowanie wieczyste – osoby prawne i fizyczne” ustalono następujące należności z tytułu dochodów budżetowych, klasyfikowanych w § 055 w rozdziale 70005:

- należności początkowe	-	101.509,83 zł,
- nadpłaty początkowe	-	7.812,85 zł,
- przypisy	-	503.603,61 zł,
- odpisy	-	86.628,03 zł,
- wpłaty	-	403.991,57 zł,
- zwroty	-	6.584,50 zł,
- nadpłaty końcowe	-	7.784,34 zł,
- należności końcowe	-	124.049,83 zł,
- w tym zaległości	-	124.049,83 zł.

- 3) Z przedłożonego do kontroli wydruku „Wykaz ilościowy użytkowników wieczystych w 2018” ustalono, że w 2018 roku przypisano należności z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste 1086 osobom fizycznym i 34 osobom prawnym.
- 4) Stwierdzono, że dane w zakresie przypisów i odpisów należności wykazanych w wydruku syntetycznym „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2018 r. użytkowanie wieczyste – osoby prawne i fizyczne” różnią się od danych wykazanych w wydruku analitycznym „Wykaz ilościowy użytkowników wieczystych w 2018”.

W pierwszym z wydruków wykazano należności w wysokości 503.603,61 zł, które były wyższe o 484,26 zł od należności wykazanych w drugim wydruku. Z kolei odpisy wykazane w pierwszym wydruku wynosiły 83.628,03 zł i były one wyższe o 410,66 zł od odpisów wykazanych w wydruku analitycznym.

W złożonym wyjaśnieniu z dnia 13.01.2020 r., którego treść przywoływano wcześniej w niniejszym protokole pani Magdalena Gibowska podała m.in. – cyt.: *Przypis na koniec okresu w programie WIP+ wynosi 503.603,31 jest on inny niż przypis pierwotny w programie wymiarowym EGW, w którym wynosi on 503.119,35 zł. różnica wynika z tego, iż w przypisie pierwotnym ujęto należności z tytułu trwałego zarządu w wysokości 345,00 zł (MOPS) oraz 2.556,00 zł Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej (łącznie 2.901,00 zł). Jeżeli od kwoty przypisu pierwotnego w programie wymiarowym EGW odejmiemy należności z tytułu trwałego zarządu przypis pierwotny z tytułu użytkowania wieczystego 502.218,35 zł dodając do tej kwoty przypis po zmianie w wysokości 3.385,26 zł otrzymujemy kwotę przypisu, która wynosi 503.603,61 zł.*

Różnicę dotyczącą odpisów wyjaśniono następująco – cyt.: *(...) w 2018 roku wystawiono błędnie fakturę VAT z tytułu użytkowania wieczystego na kwotę 204,60 (odprowadzony VAT 38,26 zł powinno 66,67 zł – różnica 28,41 zł oraz ujęto VAT w wysokości 7,49 zł, który jest nienależny, a ujęty w programie w związku z tym, iż dzierżawca nabył użytkowanie wieczyste, a nie ustanowiliśmy nowego prawa. W związku z powyższym od kwoty 446,56 zł (na zestawieniu przypisów i odpisów na dzień 31.12.2018 r.) należy odjąć 7,49 zł oraz 28,41 zł czyli łącznie 35,00 zł co daje kwotę odpisu w VAT w programie WIP+ 410,66 zł.*

3.3.5. Dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności

- 1) Ze sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych wynikało, że w roku objętym sprawozdaniem gmina uzyskała 39.173,60 zł dochodów klasyfikowanych w § 076 – „Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym i prawnym w prawo własności”. Dochody te wykonano w rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”.

- 2) Na powyższą kwotę złożyły się opłaty wniesione z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości ustalone decyzjami administracyjnymi burmistrza, wydanymi w latach 2012 – 2017 (12 decyzji) oraz 3 decyzjami wydanymi w 2018 roku.
- 3) Szczegółowej kontroli poddano wszystkie 3 postępowania zakończone wydaniem decyzji ostatecznych w 2018 roku oznaczonych GN i 6826.10.2015 (6.016,00 zł); 6.826.3.2016 (15.000,00 zł) i 6826.6.2018 (3.087,00 zł).
- 4) Stwierdzono, że dokumentacja z postępowania oznaczonego GN.6826.3.2016 nie zawiera wyceny nieruchomości podlegającej przekształceniu, dla której Sąd Rejonowy w Chojnicach V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi KW SL1C/00002554/6. Na podstawie ustnych wyjaśnień pani Mai Stormann – inspektor oraz pisma z dnia 26 lipca 2017 r. oznaczonego GN.6826.3.2016 skierowanego do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Słupsku ustalono, że akta sprawy GN.6826.3.2016 zostały przekazane do SKO w Słupsku, w celu przesłania ich do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku.

W trakcie trwającej kontroli jednostka pismem z dnia 3 stycznia 2020 r. (znak sprawy GN.6823.3.2016) wystąpiła do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Słupsku o zwrot akt ww. sprawy.

- 5) Prowadzenie analitycznej ewidencji księgowej opłaty z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości Wydziale Gospodarowania Nieruchomościami należało do obowiązków pani Magdaleny Gibowskiej – inspektor. W trakcie kontroli poproszono wyżej wskazaną osobę o przedłożenie wydruków z prowadzonej ewidencji.
  - Pani Magdalena Gibowska – inspektor poinformowała, że ewidencja prowadzona jest ręcznie w księdze kontowej. Z przedłożonej księgi kontowej wynikało, że w 2018 r. zaksięgowano jedynie operacje po stronie Wn konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” ewidencjonowanych w § 077 w rozdziale 70005 na kwotę 39.173,60 zł. Nie zaksięgowano żadnych operacji po stronie konta Ma. Stwierdzono także, że nie była prowadzona ewidencja konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych”.
  - Przyczyny niewłaściwego prowadzenia ewidencji księgowej dotyczącej dochodów z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości zostały wyjaśnione przez panią Magdalenę Gibowską w przywoływanym już wcześniej wyjaśnieniu z dnia 13.01.2020 r., w którym wyjaśniająca podała m.in., że nie miała wiedzy w jaki sposób dane te należy wprowadzić do programu posiadanego przez UM w Chojnicach.

[Kserokopie 2 stron księgi kontowej

- poz. 16 akt kontroli]

- 6) Na podstawie pisma z dnia 13 stycznia 2020 r. sporządzonego przez panią Magdalенę Gibowską – inspektor zatytułowanego „Zaległości z tytułu sprzedaży i przekształcenia użytkowania wieczystego” (ww. pismo dołączono do akt roboczych protokołu kontroli) ustalono, że zaległości z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości na dzień 31.12.2018 r. wynosiły 4.208,77 zł i były to zaległości 4 osób fizycznych. Wyjaśniająca podała, że - cyt.: *Zaległości zostały ustalone na podstawie otrzymanych decyzji przekształceniowych oraz od sprawdzenia czy dana należność została wpłacona w określonym w decyzji terminie.*

Wyżej wskazanych zaległości (4.208,77 zł) nie wykazano w sporządzonym za 2018 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych w § 076 – „Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym i prawnym w prawo własności”.

Przyczyny niewykazania w sprawozdaniu Rb-27S za 2018 r. ww. zaległości wyjaśniła pani Magdalena Gibowska w przywoływanym już wcześniej wyjaśnieniu – cyt.: *W związku z wyjaśnieniem braku prawidłowej ewidencji przekształcenia prawa użytkowania w prawo własności jak wyjaśniono w pkt 1 tego pisma, na koniec 2018 roku do Wydziału Księgowości nie przekazano wysokości zadłużenia z tytułu przekształcenia, gdyż nie wiedziałam, że należy to zrobić. Efektem tej sytuacji było nieuwzględnienie zadłużenia w sprawozdaniu Rb-27S.*

Do akt roboczych kontroli załączono:

[Pismo w sprawie wysokości zaległości z tytułu sprzedaży i przekształcenia użytkowania wieczystego – poz. 17 akt kontroli]

Ustalenia w zakresie windykacji należności przedstawiono w odrębnym punkcie „3.3.6. Windykacja dochodów z majątku” niniejszego protokołu.

3.3.6. Windykacja dochodów z majątku

- 1) Kontrolę windykacji należności majątkowych przeprowadzono na przykładzie:
  - 10 użytkowników wieczystych, których zaległości na dzień 31.12.2018 r. przekraczały 2.000,00 zł – łączna wartość zaległości tych osób wynosiła 75,759,58 zł, co stanowiło 64% zaległości;
  - 7 najemców (dzierżawców), których zaległości na dzień 31.12.2018 r. przekraczały 1.600,00 zł – łączna wartość zaległości tych osób wynosiła 36,597,79 zł, co stanowiło 55% zaległości.
  - 4 osób fizycznych z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, których zaległości na dzień 31.12.2018 r. wynosiły ogółem 4.208,77 zł, co stanowiło 100% zaległości.
- 2) Dokonane w trakcie kontroli ustalenia, oparte m.in. na wydrukach z ewidencji rozrachunkowej oraz na aktach prowadzonych spraw przedstawiono w tabeli:

Lp.	Numer/decyzji/ umowy/ lub rozliczenio- wego	Zaległości na dzień 31.12.2018r. (w zł)	Okres powstania zaległości rok/lata	Działania wierzyciela podjęte w stosunku do dłużników
1	2	3	4	5
Dochody z dzierżawy gruntu i najmu lokali użytkowych				
1.	27-00000339	11.860,98	2016-2018	W 2017 roku wystąpiono na drogę postępowania sądowego. Uzyskano tytuły wykonawczy na kwotę 7.556,22 zł - zaległość za lata 2016-2017. Wszczęto postępowanie egzekucyjne - egzekucja w toku. Na pozostałe zaległości wysłano okresowo wezwania do zapłaty. W dniu 21.11.2019 r. przekazano sprawę radcy prawnemu.
2.	27-00000005	5.774,69	2015-2018	Dwukrotnie wystąpiono na drogę postępowania sądowego za zaległości od października 2015 do października 2017 r. Po uzyskaniu tytułów wykonawczych dwukrotnie wszczęto egzekucję komorniczą - obje egzekucje bezskuteczne. Na kolejne zaległości wysłano dłużnikowi 3 wezwania do zapłaty w dniu: 26.03.2018 r., 29.10.2019 r., 26.11.2019 r. Dalszych czynności nie podjęto.
3.	27-00000536	1.676,73	2018	Nie podejmowano żadnych czynności egzekucyjnych, dłużnik zapłacił część długu 2.01.2019 r.(825,31 zł), 19.02.2019 r.(833,69 zł).
4.	27-00001514	1.850,66	2017-2018	Nie podejmowano żadnych czynności egzekucyjnych.
5	27-00000193	5.784,90	2017-2018	W 2018 roku wierzyciel wystąpił na drogę postępowania sądowego i uzyskał tytuł wykonawczy. Na wniosek dłużnika w dniu 25.04.2018 roku zawarto ugodę w sprawie spłaty zadłużenia.
6.	27-00001520	2.528,29	2015-2018	W dniu 30.01.2019 r. dłużnik zapłacił całe zobowiązanie.
7.	KM.7021.21.20 16	7.121,54	2016-2017	Wszczęto postępowanie sądowe i egzekucyjne - egzekucje zawieszono w dniu 21.03.2018 z mocy prawa z uwagi na otwarcie postępowania sanacyjnego.
Dochody z opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości				
1.	25-00001547	8.700,21	2016-2018	Regularnie wysłano wezwania do zapłaty zobowiązania. W 2019 roku wystąpiono na drogę postępowania sądowego. SR w Chojnicach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. W dniu 2 stycznia 2020 r. wierzyciel wystąpił do SR w Chojnicach o nadanie klauzuli wykonalności ww. nakazowi zapłaty.
2.	25-00000557	16.792,25	2013-2018	Wszczęto postępowanie sądowe i egzekucyjne za lata 2013-2016 - postępowanie egzekucyjne w toku. Na zaległości za lata 2017-2018 wierzyciel wysłał 4 wezwania do zapłaty: 11.09.2017 r., 20.11.2017 r., 14.08.2018 r., 11.09.2018 r. - dalszych czynności egzekucyjnych nie podjęto.
3.	25-00001044	4.650,48	2014-2018	Nie podjęto żadnych czynności egzekucyjnych
4.	25-00001039	16.228,98	2013-2018	Wszczęto postępowanie sądowe i egzekucyjne za lata 2013-2016 - postępowanie egzekucyjne bezskuteczne. W stosunku do zaległości za rok 2017 nie podjęto żadnych działań. W dniu 15.10.2018 r. wierzyciel wysłał wezwanie do zapłaty - dalszych czynności nie podejmowano.
5.	25-00000373	5.192,10	2013-2018	Wszczęto postępowanie sądowe i egzekucyjne za lata 2013-2016 - postępowanie egzekucyjne bezskuteczne. W stosunku do zaległości za rok 2017 nie podjęto żadnych działań. W dniu 15.10.2018 wierzyciel wysłał wezwanie do zapłaty na zaległość za 2018 roku - dalszych czynności nie podejmowano.
6.	25-00001351	2.091,51	2018	W dniu 17.09.2018 r. wystawiono wezwanie do zapłaty - dalszych czynności nie podjęto.
7.	25-00000051	2.580,97	2018	Nie podjęto żadnych czynności egzekucyjnych.
8.	25-00000277	9.387,38	2013-2018	Za lata 2013-2016 wszczęto postępowanie sądowe i egzekucyjne - egzekucja w toku. W stosunku do zaległości za rok 2017 w dniu 28.07.2017 wierzyciel wystawił wezwanie do zapłaty. Wobec zaległości za 2018 r. wystawiono wezwanie do zapłaty w dniu 17.10.2018 r. nie podjęto dalszych czynności egzekucyjnych.
9	25-00000278	9.487,38	2015-2018	Za lata 2013-2016 wszczęto postępowanie sądowe i egzekucyjne - egzekucja w toku. W stosunku do zaległości za rok 2017 w dniu 28.07.2017 wierzyciel wystawił wezwanie do zapłaty. Na zaległość za 2018 r. wystawiono wezwanie do zapłaty w dniu 17.09.2018 r. Dalszych czynności egzekucyjnych nie podjęto.
10	25-00000372	3.229,18	2014-2018	Za lata 2013-2016 wszczęto postępowanie sądowe i egzekucyjne - egzekucja w toku. W stosunku do zaległości za rok 2017 w dniu 28.07.2017 wierzyciel wystawił wezwanie do zapłaty. Na zaległość za 2018 r. wystawiono wezwanie do zapłaty w dniu 17.09.2018 r. Dalszych czynności egzekucyjnych nie podjęto.

Dochody z opłaty z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczyste w prawo własności nieruchomości				
1.	Decyzja 6826.36.2012	1.306,28	2018	Zapłacono w dniu 25.01.2019 roku.
2.	Decyzja 6826.36.2012	435,43	2018	Zapłacono w dniu 25.01.2019 roku.
3.	Decyzja GN.6826.9.201 5	2.037,35	2016-2018	W dniu 7.11.2018 r. rozłożono zaległość na raty.
4.	Decyzja GN.6826.10201 5	429,71	2018	Nie podjęto żadnych czynności egzekucyjnych

Ustalono, że kontrolowana jednostka w 8 przypadkach (na 21 kontrolowanych) ograniczyła się jedynie do wysyłania kolejnych wezwań do zapłaty, natomiast zaniechano dalszych czynności windykacyjnych. W 4 przypadkach jednostka nie podjęła żadnych działań w celu wyegzekwowania należności.

W wyjaśnieniu z dnia 13.01.2020 r. przywołanym uprzednio w niniejszym protokole pani Magdalena Gibowska podała m.in. – cyt.: *Do dnia 17 stycznia 2020 roku do dłużników zostaną wysłane ostateczne wezwania do zapłaty z wyznaczeniem 7 dniowego terminu do uregulowania należności. Celem uniknięcia przedawnienia powyższych roszczeń do dnia 31 marca 2020 zostaną złożone pozwy o zapłatę do Sądu Rejonowego w Chojnicach (...).*

B. WYDATKI BUDŻETOWE

- 1) Kontrolę wydatków przeprowadzono w oparciu o rok 2018 z tym, że w zakresie wydatków majątkowych kontrolą objęto również 2 lata wcześniejsze, tj. lata 2016-2017.
- 2) Ustalono, że w 2018 roku kontrolowana gmina zrealizowała wydatki budżetowe w wysokości 199.926.013,14 zł. Wydatki te stanowiły 90% wydatków planowanych (223.025.149,50 zł).

3.5. Wydatki bieżące

- 1) W kontrolowanym roku wydatki bieżące gminy wyniosły 151.848.173,20 zł. Wydatki te stanowiły 76% wszystkich wydatków budżetu.
- 2) Kontroli poddano zrealizowane przez urząd miejski wydatki: na wynagrodzenia osobowe pracowników; na podróże służbowe pracowników i radnych; związane z wypłatą diet radnych; na odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych; na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii oraz na ochronę przeciwpożarową.

3.5.1. Wydatki z tytułu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń

- 1) Na wynagrodzenia osobowe pracowników (§ 401 wydatków) urząd miejski wydatkował w 2018 roku środki budżetowe na sumę 8.802.174,38 zł. Wydatki te poniesiono

w następujących rozdziałach budżetu: 75011 – „Urzędy wojewódzkie” (427.103,00 zł); 75023 – „Urzędy gmin...” (6.595.953,12 zł); 75101 – „Urzędy naczelnych organów władzy...” (4.917,45 zł); 75416 – „Straż gminna...” (1.152.729,68 zł); 90002 – „Gospodarka odpadami” (51.404,18 zł), 90004 – „Utrzymanie zieleni...” (199.334,42 zł); 90095 – „Pozostała działalność” (284.348,94 zł); 92195 – „Pozostała działalność” (39.913,99 zł) oraz 92601 – „Obiekty sportowe” (46.469,60 zł).

Zrealizowane wydatki na pochodne od wynagrodzeń (§§ 411 i 412 wydatków) od wszystkich rodzajów wynagrodzeń wyniosły 1.706.491,57 zł.

- 2) W pierwszej połowie 2018 roku tematykę wynagradzania pracowników urzędu miejskiego zatrudnionych na podstawie umowy o pracę regulował *Regulamin Wynagradzania Pracowników Urzędu Miejskiego w Chojnicach*, wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 178/2017 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Wynagradzania Pracowników (...).

W dniu 19.06.2018 roku kierownik kontrolowanej jednostki wydał zarządzenie Nr 78/18 w sprawie wprowadzenia Regulaminu Wynagradzania Pracowników Urzędu Miejskiego w Chojnicach. Z § 5 zarządzenia wynikało, że miało ono wejść w życie po upływie dwóch tygodni od podania go do wiadomości pracowników. Z okazanych do kontroli dokumentów wynikało, że z treścią regulaminu pracownicy jednostki zapoznali się w dniu wydania zarządzenia, co potwierdzili swoimi podpisami na przygotowanym w tym celu wykazie.

- 3) Prawidłowość stosowania przepisów regulujących zasady wynagradzania pracowników samorządowych sprawdzono na przykładzie wynagrodzeń ustalonych dla 28 wybranych pracowników urzędu miejskiego. Próbę kontrolną stanowili pracownicy wymienieni w tabeli:

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko służbowe
1	2	3
1.	Arseniusz Finster	burmistrz miasta
2.	Adam Kopczyński	zastępca burmistrza miasta (od dnia 9.11.2018 r.)
3.	Edward Pietrzyk	zastępca burmistrza miasta (do dnia 8.11.2018 r.)
4.	Wioletta Szreder	skarbnik miasta
5.	Robert Wajlonis	sekretarz miasta – dyrektor generalny
6.	Ewa Szymanowicz	dyrektor wydziału
7.	Waldemar Gregus	dyrektor wydziału
8.	Anna Wrycz-Rekowska	audytor wewnętrzny
9.	Arkadiusz Megger	p.o. Komendanta Straży Miejskiej
10.	Joanna Rekowska	zastępca dyrektora wydziału
11.	Kazimierz Karkoszka	zastępca dyrektora wydziału
12.	Helena Tarlach	zastępca kierownika USC
13.	Zbigniew Buława	kierownik referatu
14.	Mariusz Nica	kierownik referatu
15.	Magdalena Rogińska	radca prawny
16.	Aleksandra Thiede	starszy inspektor
17.	Małgorzata Niemier	starszy inspektor
18.	Danuta Kurek	inspektor
19.	Grzegorz Piekarski	inspektor
20.	Agnieszka Buchwald	główny specjalista
21.	Andrzej Janiak	główny specjalista

22.	Gabriela Kryger	podinspektor
23.	Anna Michalak	podinspektor
24.	Marzena Kass	referent
25.	Paulina Morek	referent
26.	Aleksandra Semrau	sekretarka
27.	Waldemar Krakowski	dozorca
28.	Bogumiła Błanek	sprzątaczką

- 4) Obowiązujące w 2018 roku wynagrodzenie pana Arseniusza Finstera – burmistrza określały uchwały Rady Miejskiej w Chojnicach:
- Nr IV/47/15 z dnia 9 marca 2015 r. w sprawie wynagrodzenia Burmistrza Miasta Chojnice – uchwała obowiązywała do dnia 22.11.2018 r.;
  - Nr I/9/18 z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie wynagrodzenia Burmistrza Miasta Chojnice – uchwała weszła w życie z dniem podjęcia.

Składniki wynagrodzenia burmistrza oraz wysokości kwotowe zestawiono w tabeli poniżej:

Składnik wynagrodzenia	Wysokość obowiązująca:	
	do dnia 22.11.2018 r. (zł)	od dnia 23.11.2018 r. (zł)
1	2	3
- wynagrodzenie zasadnicze	6.000,00	4.800,00
- dodatek funkcyjny	2.100,00	2.100,00
- dodatek za staż pracy (20%)	1.200,00	960,00
- dodatek specjalny	3.065,22	2.760,00
Razem:	12.365,22	10.620,00

- Stwierdzono, że w okresie od dnia 1.07.2018 r. do dnia 22.11.2018 r. wynagrodzenie zasadnicze burmistrza, w wysokości 6.000,00 zł, przekraczało o 1.200,00 zł wynagrodzenie zasadnicze określone w obowiązującej od dnia 1.07.2018 roku tabeli IB załącznika nr 1 („Wykaz stanowisk, kwoty wynagrodzenia zasadniczego oraz kwoty maksymalnego poziomu dodatku funkcyjnego na poszczególnych stanowiskach dla pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie wyboru”) do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936).
W myśl przywołanych uregulowań od dnia 1.07.2018 r. wynagrodzenie zasadnicze burmistrza w gminie powyżej 15 tys. mieszkańców do 100 tys. mieszkańców nie mogło przekraczać kwoty 4.800,00 zł.
- Na podstawie protokołu nr XLVI/2018 z XLVI sesji Rady Miejskiej w Chojnicach, odbytej w dniu 2.07.2018 roku ustalono, że w dniu tym pan Józef Skiba – zastępca przewodniczącego Rady Miejskiej w Chojnicach przedstawił organowi stanowiącemu gminy projekt uchwały w sprawie wynagrodzenia Burmistrza Miasta Chojnice. Projekt uchwały powołującej się na przywołane powyżej rozporządzenie Rady Ministrów, ustalającej: wynagrodzenie zasadnicze burmistrza w wysokości 4.800,00 zł, dodatek

funkcyjny w wysokości 2.100,00 zł; dodatek specjalny w wysokości 2.760,00 zł oraz dodatek za wieloletnią pracę w wysokości 960,00 zł, nie został przez organ stanowiący gminy przyjęty – uchwała została odrzucona.

Kserokopię projektu uchwały w sprawie wynagrodzenia burmistrza oraz kilku stron przywołanego powyżej protokołu z XLVI sesji Rady Miejskiej w Chojnicach (strony tytułowej, strony z przyjętym porządkiem obrad oraz stron dokumentujących przedłożenie projektu uchwały, przebieg dyskusji oraz końcowe rozstrzygnięcie) załączono do akt roboczych kontroli.

[Kserokopie: projektu uchwały Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 2 lipca 2018 r. w sprawie wynagrodzenia Burmistrza Miasta Chojnice; stron 1-2 oraz 18-22 protokołu z XLVI sesji Rady Miejskiej w Chojnicach (strona tytułowa, strona z przyjętym porządkiem obrad oraz strony dokumentujące przedłożenie projektu uchwały, przebieg dyskusji i końcowe rozstrzygnięcie)

- poz. 18 akt kontroli]

- Wynagrodzenie burmistrza w wysokości zgodnej z ww. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. ustalono z początkiem kadencji 2018-2023. Dokonano tego uchwałą Nr I/9/18 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie wynagrodzenia Burmistrza Miasta Chojnice.
  - Ustalono, że w dniu 22.11.2018 roku panu Arseniuszowi Finsterowi – burmistrzowi wypłacono ekwiwalent pieniężny za 9 dni z 11 dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego za rok 2018. Ekwiwalent wyliczono w wysokości 5.342,40 zł.
Na koniec roku burmistrz miał do wykorzystania jeden dzień urlopu za rok 2018 rok.
- 5) Wynagrodzenie pana Edwarda Pietrzyka – zastępcy burmistrza (do dnia 8.11.2018 r.) ustalono zgodnie z przepisami obowiązującego do dnia 18.05.2018 roku rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 1786) oraz obowiązującego od dnia 19.05.2018 roku rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936).
Drugie z przywołanych powyżej rozporządzeń określało maksymalną wysokość wynagrodzenia zasadniczego przysługującego od dnia 1.07.2018 roku zastępcy burmistrza (w miastach powyżej 15 tys. mieszkańców do 100 tys. mieszkańców) w wysokości 4.200,00 zł. Według wcześniejszego rozporządzenia zastępcy burmistrza można było przyznać wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 5.200,00 zł.
Obniżenia wynagrodzenia zasadniczego pana Edwarda Pietrzyka – zastępcy burmistrza do wysokości zgodnej z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. dokonano „porozumieniem zmieniającym zawartym w dniu 2.07.2018 roku” – sprawa OR.2122.83.2018. Pan Edward Pietrzyk – zastępca burmistrza podpisał ten dokument

z adnotacją „otrzymałem 23.07.2018”. Kserokopię tego dokumentu załączono do akt roboczych kontroli.

[Kserokopia „porozumienia zmieniającego” zawartego w dniu 2.07.2018 r., dotyczącego ustalenia wynagrodzenia pana Edwarda Pietrzyka – zastępcy burmistrza – poz. 19 akt kontroli]

- Jednym ze składników wynagrodzenia miesięcznego pana Edwarda Pietrzyka – zastępcy burmistrza (do dnia 8.11.2018 r.) był dodatek specjalny. Dodatek ten do końca marca 2018 roku wynosił 2.487,00 zł, od kwietnia do listopada dodatek wynosił 2.799,00 zł. Z pism kierownika jednostki informujących o przyznaniu dodatku wynikało, że nastąpiło to „z uwagi na okresowe zwiększenie obowiązków służbowych”.
Ustalono, że o przyznanie dodatku specjalnego zwrócił się do burmistrza sam zainteresowany (pismo z dnia 9.01.2017 r.) argumentując to „pełnieniem nadzoru nad stowarzyszeniami, przyznawaniem dotacji dla organizacji pozarządowych oraz nadzorowaniem współpracy z klubami sportowymi i Chojnickim Centrum Kultury”.
  - Ustalono, że w ostatnim dniu pracy (8.11.2018 r.) panu Edwardowi Pietrzykowi – zastępcy burmistrza wypłacono ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za rok 2018. Ekwiwalent wyliczony za 15 dni niewykorzystanego urlopu wyniósł 7.198,80 zł.
- 6) Wynagrodzenie zasadnicze pana Adama Kopczyńskiego – zastępcy burmistrza (od dnia 9.11.2018 r.) ustalono zgodnie z obowiązującymi przepisami.
Jednym ze składników wynagrodzenia miesięcznego zastępcy burmistrza był dodatek specjalny w kwocie 2.772,00 zł, przyznany z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków. Dodatek ten kierownik kontrolowanej jednostki przyznał na wniosek pracownika z dnia 9.11.2018 r., uzasadniony „pełnieniem nadzoru nad stowarzyszeniami oraz przyznawaniem dotacji”.
- 7) Obowiązujące w 2018 roku wynagrodzenie zasadnicze pani Wioletty Szreder – skarbnik miasta ustalono zgodnie z obowiązującymi przepisami.
W 2018 roku skarbnik gminy otrzymywała dodatek specjalny – cyt.: „z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych” – takie uzasadnienie zawarto w piśmie OR.2122.173.2017 burmistrza z dnia 5.01.2018 r., informującego o przyznaniu dodatku specjalnego w wysokości 2.487,00 zł miesięcznie, w okresie od stycznia do grudnia 2018 r., jak też w piśmie OR.2122.58.2018 z dnia 12.04.2018 r., informującym o zwiększeniu dodatku do kwoty 2.799,00 zł miesięcznie, od kwietnia 2018 r.
Ustalono, że kierownik kontrolowanej jednostki przyznał dodatek specjalny na pisemny wniosek skarbnika miasta z dnia 29.12.2017 r., zawierający następującą argumentację – cyt.: *Nadmieniam, iż pełnię funkcję Skarbnika Gminy i jednocześnie głównego księgowego Urzędu Miejskiego. Funkcje te wiążą się z wykonywaniem szeregu dodatkowych czynności, takich jak bardzo rozbudowana sprawozdawczość czy też szczegółowa obsługa księgową*

prowadzonych zadań inwestycyjnych, których w bieżącym roku jest wyjątkowo dużo z uwagi na możliwość korzystania z dofinansowania z budżetu Unii Europejskiej. Prowadzone przedsięwzięcia prezentowane są w wieloletniej prognozie finansowej na okres spłaty zadłużenia, ulegają częstym modyfikacjom z uwagi na ograniczoność środków finansowych, a każdorazowa modyfikacja WPF jest bardzo czasochłonna. Będę zajmowała się także obsługą długu publicznego oraz przygotowaniem przetargu na udzielenie kredytu zaplanowanego na rok 2018. Ponadto zwiększenie moich obowiązków będzie się wiązało z koniecznością przyuczenia na stanowiskach pracy nowych pracowników, którzy zostaną zatrudnieni w miejsce pracowników odchodzących na emeryturę.

- 8) Kontrola wynagrodzeń zasadniczych ustalonych dla pozostałych pracowników stanowiących próbę kontrolną, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (pracownicy wymienieni w poz. 5 – 27 tabeli powyżej), nie wykazała nieprawidłowości. Przyznane wynagrodzenia nie wykraczały poza granice określone w części II („Wymagania kwalifikacyjne i szczegółowe zasady wynagradzania”) *Regulaminu wynagradzania (...)*.
- Ustalono, że 13 pracownikom z próby kontrolnej, zatrudnionym na podstawie umowy o pracę [REDAKTION] przyznano dodatki funkcyjne. Możliwość przyznania dodatków funkcyjnych pracownikom na tych stanowiskach wynikała z części IV („Dodatek funkcyjny”) regulaminu wynagradzania. Wysokości przyznanych dodatków funkcyjnych były zgodne z uregulowaniami tego regulaminu.
  - Spośród pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę i jednocześnie stanowiących próbę kontrolną dodatek specjalny otrzymywało 3 pracowników.

- 9) Na podstawie kart wynagrodzeń oraz losowo wybranych list wypłat wynagrodzeń (za maj i grudzień 2018 r.) ustalono, że stanowiący próbę kontrolną pracownicy urzędu miejskiego otrzymywali wynagrodzenia zgodne z wynagrodzeniami przyznanymi.

3.5.2. Dodatkowe wynagrodzenie roczne pracowników

- 1) W 2018 roku urząd miejski zrealizował 630.783,41 zł wydatków budżetowych klasyfikowanych w § 404 – „Dodatkowe wynagrodzenie roczne”.

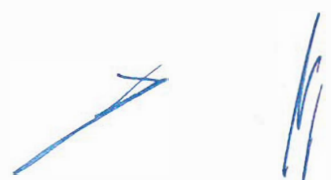
Powyższe wydatki zrealizowano w rozdziałach: 75011 – „Urzędy wojewódzkie” (7.014,00 zł); 75023 – „Urzędy gmin...” (506.461,58 zł); 75416 – „Straż gminna...” (85.401,26 zł); 90002 – „Gospodarka odpadami” (4.892,17 zł); 90004 – „Utrzymanie zieleni w miastach i gminach” (8.893,01 zł); 90095 – „Pozostała działalność” (11.474,96 zł); 92195 – „Pozostała działalność” (2.989,82 zł) oraz 92601 – „Obiekty sportowe” (3.656,61 zł).

- 2) Kontrolę wyliczeń wypłaconych w styczniu 2018 roku dodatkowych wynagrodzeń rocznych za rok 2017 przeprowadzono w oparciu o próbę 28 pracowników urzędu miejskiego przyjętych do kontroli wydatków z tytułu wynagrodzeń osobowych. Ustalono, że z ww. próby do otrzymania dodatkowego wynagrodzenia rocznego uprawnionych było 27 pracowników, wymienionych w pozycjach 1 oraz 3-28 tabeli zawartej w części „3.5.1. Wydatki z tytułu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń” niniejszego protokołu. Dodatkowego wynagrodzenia za 2017 rok nie otrzymał pan Adam Kopczyński – zastępca burmistrza, zatrudniony w kontrolowanej jednostce od listopada 2018 roku.
- 3) W trakcie kontroli ustalono, że we wszystkich 27 przypadkach wynagrodzenia wyliczono i wypłacono zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1872).

3.5.3. Nagrody

- 1) Obowiązujący w 2018 roku w kontrolowanej jednostce *Regulamin wynagradzania* umożliwiał burmistrzowi przyznawanie pracownikom nagród uznaniowych z własnej inicjatywy lub na wniosek bezpośredniego przełożonego pracownika (§ 12 *Regulaminu*).
- 2) Ustalono, że w 2018 roku kierownik kontrolowanej jednostki przyznał nagrody na sumę 176.850,80 zł, stanowiącą 2% wszystkich wydatków na wynagrodzenia osobowe pracowników urzędu miejskiego, klasyfikowanych w § 401 wydatków. Nagrody przyznawano 2-krotnie w trakcie roku.
  - W maju kierownik jednostki przyznał nagrody 144 pracownikom jednostki, na sumę 71.079,00 zł. Przeważająca część pracowników (135 osób) otrzymała nagrody w jednakowej wysokości – [REDAKTURA] Skarbnikowi miasta, zastępcy burmistrza oraz sekretarzowi – dyrektorowi generalnemu burmistrz miasta przyznał nagrody w wysokości [REDAKTURA]
  - W grudniu 2018 roku 150 pracownikom kontrolowanej jednostki przyznano nagrody na sumę 105.771,80 zł. Znaczna część pracowników (116 osób) otrzymała nagrody w jednakowej wysokości, wynoszącej [REDAKTURA] Skarbnikowi miasta, zastępcy burmistrza oraz sekretarzowi – dyrektorowi generalnemu kierownik jednostki przyznał nagrody w wysokości [REDAKTURA]

3.5.4. Wydatki na podróże służbowe pracowników (krajowe i zagraniczne)

- 1) Na krajowe podróże służbowe pracowników (§ 441 wydatków) kontrolowany urząd miejski wydatkował w 2018 roku środki budżetowe w wysokości 73.952,00 zł. Wydatki te zrealizowano w rozdziałach: 75011 – „Urzędy wojewódzkie” (1.273,99 zł); 75023 – „Urzędy gmin...” (66.715,51 zł); 75075 – „Promocja jednostek samorządu terytorialnego” (2.818,08 zł); 75109 – „Wybory do rad gmin...” (614,31 zł) oraz 75416 – „Straż gminna...” (2.530,11 zł).

W 2018 roku urząd miejski zrealizował też 14.532,06 zł wydatków na zagraniczne podróże służbowe pracowników (§ 442 wydatków). Wydatki te poniesiono w rozdziałach 75023 – „Urzędy gmin...” (7.896,89 zł) i 75075 – „Promocja jednostek samorządu terytorialnego” (6.635,17 zł).

- 2) Kontrolę przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie krajowych podróży służbowych odbytych pojazdami niebędącymi własnością pracodawcy oraz środkami komunikacji publicznej przeprowadzono na przykładzie podróży rozliczonych w maju i czerwcu 2018 r.

W powyższym okresie urząd miejski poniósł 6.527,06 zł wydatków klasyfikowanych w § 441 – „Podróże służbowe krajowe” tytułem zwrotu kosztów 42 podróży służbowych – podróży zrealizowanych na podstawie poleceń służbowego oznaczonych numerami: 116 – 118; SM.2343.11.2018; 126 – 135; 140 – 143; 147 – 157; 159 – 170 oraz 174.

- Ustalono, że koszty podróży służbowych odbytych samochodami osobowymi niebędącymi własnością pracodawcy rozliczono z zastosowaniem stawki 0,8358 zł za 1 kilometr przebiegu, tj. maksymalnej stawki z § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 ze zm.). Stosowanie ww. stawki znajdowało oparcie w uregulowaniach wewnętrznych, wprowadzonych zarządzeniem Nr 59/2015 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie zasad rozliczania podróży służbowej krajowej prywatnym samochodem przez pracowników Urzędu Miejskiego w Chojnicach.
- W trakcie kontroli stwierdzono, że w jednym przypadku (dotyczy podróży służbowej odbytej w dniu 25.04.2018 r. przez ██████████ na podstawie polecenia wyjazdu służbowego nr 116/2018) rozliczenie kosztów podróży wpłynęło do Wydziału Finansowego po upływie 14 dni (w dniu 14.05.2018 r.) od zakończenia podróży objętej tym rozliczeniem. W myśl § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r., poz. 167) pracownik dokonuje rozliczenia kosztów

podróży krajowej lub podróży zagranicznej nie później niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia tej podróży.

- W okresie wybranym do kontroli rozliczono koszty jednej podróży odbytej środkami komunikacji publicznej – podróży zrealizowanej na podstawie polecenia wyjazdu służbowego nr 151. Do udokumentowania wydatków oraz rozliczenia kosztów uwag nie wniesiono.

- 3) Zrealizowane w 2018 roku wydatki w wysokości 73.952,00 zł, klasyfikowane w § 441 w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin...”, poza wydatkami na podróże służbowe pracowników, obejmowały też 27.076,13 zł wydatków związanych z wypłatą miesięcznych ryczałtów pieniężnych za wykorzystywanie prywatnych samochodów pracowników do celów służbowych w jazdach lokalnych.

Zwrotu kosztów w formie pieniężnych ryczałtów dokonywano w oparciu o pisemne oświadczenia pracowników dotyczące używania prywatnych pojazdów do celów służbowych w jazdach lokalnych, składane po zakończeniu każdego miesiąca. Oświadczenia takie składali pracownicy, z którymi zawarto pisemne umowy, określające m.in. miesięczne limity kilometrów (od 100 do 300 km) oraz wskazujące, że pieniężne ryczałty będą wyliczane z zastosowaniem stawki określonej w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy.

Kontrolę wydatków związanych z wypłatą miesięcznych ryczałtów pieniężnych przeprowadzono w oparciu o ryczałty wypłacone w czerwcu (wypłacono 15 pracownikom) oraz lipcu 2018 r. (tę formę zwrotu kosztów zastosowano wobec 16 pracowników jednostki), na sumę 4.549,40 zł, tytułem zwrotu kosztów używania prywatnych pojazdów pracowników do celów służbowych w maju i czerwcu 2018 r.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

- 4) Wydatki na podróże służbowe zagraniczne, zrealizowane w wysokości 14.532,06 zł, wiązały się z rozliczeniem kosztów 13 podróży służbowych.

Z 10 „poleceń wyjazdu służbowego” dotyczących wyjazdów 6 pracowników do m. Emsdetten (miasto partnerskie w Niemczech) wynikało, że pracownicy ci mieli wziąć udział w: „uroczystościach noworocznych”, „wymianie pracowników miast partnerskich”, „otwarcium wystawy rysunków Hubertusa Jelkmanna w ratuszu” oraz „uroczystościach wręczenia honorowego obywatelstwa miasta Chojnice”. Wydatki na te podróże wyniosły 11.486,12 zł.

Do Korsunia Szewczenkowskiego (miasto partnerskie na Ukrainie) podróż służbową, w celu podpisania umowy partnerskiej, odbył pan Edward Pietrzyk – ówczesny zastępca burmistrza. Tytułem zwrotu kosztów tej podróży wydatkowano 1.073,01 zł.

Na podstawie 2 poleceń wyjazdu służbowego do m. Bayeux (zaprzyjaźnione miasto we Francji) podróże służbowe zrealizowało 2 pracowników jednostki. Jako cel podróży podano „podpisanie umowy partnerskiej”. Wydatki związane z rozliczeniem tych podróży wyniosły 1.972,93 zł.

Kontrolę prawidłowości wydatkowania środków na zagraniczne podróże służbowe przeprowadzono na przykładzie podróży służbowych zrealizowanych przez 3 pracowników urzędu miejskiego w dniach 16-25.04.2018 r. do m. Emsdetten celem „udziału w wymianie pracowników miast partnerskich” – polecenia wyjazdu służbowego nr 98-100/2018 z dnia 10.04.2018 r.

Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w stosowaniu przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r., poz. 167).

3.5.5. Wydatki na zakupy, dostawy i usługi

Kontrolę wydatków, o jakich mowa w tytule, przeprowadzono na przykładzie wydatków klasyfikowanych w § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia” w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin...” oraz w § 430 – „Zakup usług pozostałych” w rozdziale 92105 – „Pozostałe zadania w zakresie kultury”.

§ 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia” w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin...”

- 1) W 2018 roku w tych podziałkach klasyfikacji zrealizowano wydatki na sumę 320.332,46 zł.

Kontrolę wydatków przeprowadzono na przykładzie wydatków zrealizowanych w kwotach przekraczających jednorazowo 1.000,00 zł. Wydatków takich było 98, na sumę 233.028,45 zł.

- 2) Ustalono, że objęte próbą kontrolną wydatki budżetowe wiązały się z zapłatą faktur za: prenumeratę czasopism; materiały biurowe; druki; ekspres do kawy; wodę; artykuły spożywcze; tonery i tusze; środki czystości; meble biurowe; telefony komórkowe; karty sieciowe; czytniki e-dowód; kopiarki; drukarki; kasy fiskalne; programy komputerowe; akumulatory do serwerowni; klimatyzatory; flagi oraz wykładzinę dywanową.

Do udokumentowania wydatków uwag nie wniesiono.

§ 430 – „Zakup usług pozostałych” w rozdziale 92105 – „Pozostałe zadania w zakresie kultury”

- 1) Z ewidencji księgowej wydatków klasyfikowanych w tych podziałkach klasyfikacji wydatków wynikało, że w 2018 roku wydatki na zakup usług pozostałych wyniosły 504.254,64 zł.
- 2) Kontrolę zgodności wydatków z otrzymanymi fakturami oraz terminowości zapłat zobowiązań wynikających z tych faktur przeprowadzono na przykładzie próby obejmującej jednorazowe wydatki z całego roku w kwocie od 3.000,00 zł. Próba kontrolna obejmowała 28 takich wydatków, zrealizowanych na sumę 470.624,76 zł. Podstawowe dane o wydatkach przedstawiono w tabeli poniżej:

Lp.	Nr – data faktury – wystawca faktury	Kwota faktury	Nazwa usługi według faktury / informacje z opisu faktury	Data zapłaty
1	2	3	4	5
1.	F/0013/01/18/G – 17.01.2018 r. CT Media Agnieszka Synoradzka w Charzykowach	14.145,00	Wynajem techniki scenicznej / na koncerty XXVI Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy	26.01.2018 r.
2.	FS 43/2018 – 30.01.2018 r. Chojnickie Centrum Kultury	37.992,25	Organizacja imprezy / współorganizacja Koncertu Noworocznego w hali Centrum Park w Chojnicach	6.02.2018 r.
3.	4/2018 – 30.01.2018 r. Przedsiębiorstwo Marketingowe LOGO w Bydgoszczy	9.027,90	Książki „Zeszyty Chojnickie” / druk 300 szt. książek do użytku bieżącego i na sprzedaż	12.02.2018 r.
4.	1/03/2018 – 11.03.2018 r. ARTE CON BRIO Agencja Artystyczna w Bydgoszczy	27.000,00	Wykonanie „Mszy Koronacyjnej” Mozarta przez orkiestrę, chór i solistów w Kościele Farnym w Chojnicach w dniu 11.03.2018 r. / współorganizacja koncertu dla mieszkańców Chojnic	16.03.2018 r.
5.	FS 97/2018 – 19.03.2018 r. Chojnickie Centrum Kultury	5.483,72	Organizacja imprezy / organizacja koncertu piosenki poetyckiej w wykonaniu zespołu „Cisza Jak Ja” w dniu 11.03.2018 r.	22.03.2018 r.
6.	FS 98/2018 – 19.03.2018 r. Chojnickie Centrum Kultury	6.116,88	Organizacja imprezy / organizacja koncertu z piosenkami Leonarda Cohena w wykonaniu Marcina Stycznia w dniu 24.02.2018 r.	22.03.2018 r.
7.	FS 133/2018 – 26.04.2018 r. Chojnickie Centrum Kultury	5.453,23	Organizacja imprezy / współorganizacja koncertu Dominiki Żukowskiej i Andrzeja Koryckiego w dniu 8.04.2018 r.	9.05.2018 r.
8.	FS 161/2018 – 25.05.2018 r. Chojnickie Centrum Kultury	16.550,00	Organizacja imprezy / organizacja imprez w ramach Europejskiej Nocy Muzeów w dniu 19.05.2018 r.	29.05.2018 r.
9.	073/06/2018 – 26.06.2018 r. Promocja Regionu Chojnickiego	50.000,00	Organizacja koncertu zespołu „Wilki” – Dni Chojnic 23.06.2018 r. / współorganizacja koncertu ww. zespołu na Starym Rynku	9.07.2018 r.
10.	072/06/2018 – 26.06.2018 r. Promocja Regionu Chojnickiego	40.000,01	Organizacja koncertu zespołu „Poparzeni Kawą Trzy” – Dni Chojnic 23.06.2018 r. / współorganizacja koncertu ww. zespołu na Starym Rynku	9.07.2018 r.
11.	074/06/2018 – 26.06.2018 r. Promocja Regionu Chojnickiego	23.500,00	Wynajem sprzętu oświetlenia efektowego sceny z realizacją imprezy – „Dni Chojnic” / współorganizacja oświetlenia sceny na Starym Rynku	9.07.2018 r.
12.	75/06/2018 – 26.06.2018 r. Promocja Regionu Chojnickiego	23.500,00	Wynajem sprzętu nagłośnieniowego z realizacją imprezy, ochrona – „Dni Chojnic” / współorganizacja nagłośnienia z realizacją imprezy oraz ochroną	9.07.2018 r.
13.	76/06/2018 – 26.06.2018 r. Promocja Regionu Chojnickiego	23.000,00	Wynajęcie sceny, prowadzenie dyskoteki, koncert Ady Gostkowskiej, obsługa elektryczna – „Dni Chojnic” / współorganizacja koncertu, prowadzenie dyskoteki i obsługi elektrycznej	9.07.2018 r.
14.	28/2018 – 11.07.2018 r. Agencja Fotograficzno-Filmowa w Lidzbarku Warmińskim	4.130,00	Sesja zdjęciowa dronem i zwykła / wykonanie zdjęć zabytków Chojnic do publikacji w wydawnictwie w Chojnicach	18.07.2018 r.
15.	PB/CH/017/07/2018 – 30.07.2018 r. Powiatowa Bursa dla Młodzieży Szkółnej w Chojnicach	13.861,80	Zakwaterowanie (noclegi) i pełne wyżywienie / usługa dot. uczestników Międzynarodowego Festiwalu Folkloru „Kaszubskie Spotkania z Folklorem Świata 2018” w Fosie Miejskiej w dniu 27.07.2018 r.	6.08.2018 r.

16.	004/08/2018 – 7.08.2018 r. Promocja Regionu Chojnickiego	4.597,74	Realizacja koncertu na organy z udziałem Męskiego Zespołu Chorałowego w dniu 5.08.2018 r.	10.08.2018 r.
17.	PB/CH/001/08/2018 – 6.08.2018 r. Powiatowa Bursa dla Młodzieży Szkolnej w Chojnicach	4.209,30	Zakwaterowanie (noclegi) i pełne wyżywienie / usługa dot. uczestników XIV Ogólnopolskich Spotkań Poetyckich w dniach 2-5.08.2018 r.	16.08.2018 r.
18.	FS 205/2018 – 3.09.2018 r. Chojnickie Centrum Kultury	39.957,36	Organizacja imprezy / współorganizacja „XIV Chojnickiej Nocy Poetów” oraz „VIII Chojnickich Nocy Operetkowych” w sierpniu 2018 r. w Fosie Miejskiej	6.09.2018 r.
19.	FS 204/2018 – 3.09.2018 r. Chojnickie Centrum Kultury	3.872,83	Organizacja imprezy / współorganizacja Turnieju Rycerskiego w dniu 25.08.2018 r. w Fosie Miejskiej	7.09.2018 r.
20.	4471/2018 – 19.09.2018 r. MIKO-TUR w Funce	7.400,00	Za udział w plenerze malarskim „Chojnicka Młodzież Maluje” oraz dodatkowego opiekuna /organizacja 3-dniowego pleneru malarskiego dla uzdolnionej młodzieży szkolnej	26.09.2018 r.
21.	18-FVS/02648 – 22.09.2018 r. Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca MAZOWSZE w Karolinie	51.300,00	Koncert w wykonaniu Zespołu w dniu 22.09.2018 r. / koncert z okazji 100 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę	26.09.2018 r.
22.	022/09/2018 z dnia 24.09.2018 r. Promocja Regionu Chojnickiego	3.613,74	Organizacja koncertu Współczesnej Sakralnej Muzyki Kaszubskiej „Stworzenie Świata” / organizacja koncertu fortepianowego w ramach „IX Dni Sztuki” w dniu 15.09.2018 r.	8.10.2018 r.
23.	152/2018 z dnia 3.10.2018 r. Dom Handlowy HACKERT w Chojnicach	3.690,00	Wykonanie fotografii do przewodnika o Chojnicach	9.10.2018 r.
24.	04/11/2018/MC FORTUNA MUSIC w Poznaniu	6.500,00	Autorskie wykonanie koncertu „Maciej Fortuna – Komedą” w ramach wieczoru z Krzysztofem Komedą w dniu 9.11.2018 r. w Chojnicach	22.11.2018 r.
24.	FS 267/2018 z dnia 27.11.2018 r. Chojnickie Centrum Kultury	20.000,00	Organizacja imprezy / współorganizacja: koncertu M. Wyrostka (11.11.2018 r.), wieczoru autorskiego M. Grzebałkowskiej (9.11.2018 r.), cyklu imprez „Jesienne Impresje” (26.10.-30.11.2018 r.)	30.11.2018 r.
26.	0367/12/2018 z dnia 4.12.2018 r. Wydawnictwo BERNADINIUM w Pelplinie	18.795,00	Książki „Zagadki chojnickiego parku”, „Trasa chojnickiego tura”, „Przewodnik zabytkowe Chojnice” (łącznie 2.500 szt.) / do użytku bieżącego i do sprzedaży	11.12.2018 r.
27.	ETR/1201/18 z dnia 7.12.2018 r. EMPRIZ Training w Warszawie	3.500,00	Konferencja – szkolenie „Archiwizacja dokumentacji” w dniu 7.12.2018 r. / dla pracowników urzędu i jednostek podległych	12.12.2018 r.
28.	196/2018 z dnia 17.12.2018 r. Dom Handlowy HACKERT w Chojnicach	4.628,00	Wykonanie zdjęć dla wydawnictw oraz na potrzeby Internetu / do bieżącego użytku	19.12.2018 r.
Razem:		471.824,76	x	x

3) Jako próbę do szczegółowej kontroli wydatków przyjęto wydatki zrealizowane w kwotach od 20.000,00 zł.

Próba kontrolna dotyczyła 10 wydatków, wykonanych na sumę 336.249,62 zł, związanych z zapłatą:

- 3 faktur Chojnickiego Centrum Kultury (samorządowej instytucję kultury) – wydatki na sumę 97.949,61 zł;
- 5 faktur spółki Promocja Regionu Chojnickiego (spółki z udziałem gminy) – wydatki na sumę 160.000,01 zł;
- faktury Agencji Artystycznej ARTE CON BRIO w Bydgoszczy, wystawionej na kwotę 27.000,00 zł;
- faktury Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca MAZOWSZE w Karolinie, wystawionej na kwotę 51.300,00 zł.

Podstawowe dane o fakturach, ich wystawcach oraz usługach objętych fakturami przedstawiono w tabeli poniżej:

Wystawca faktury	Nr faktury, data wystawienia	Nazwa usługi według faktury / opis faktury	Kwota faktury (zł)
1	2	3	4
Chojnickie Centrum Kultury	FS 43/2018 30.01.2018 r.	Organizacja imprezy / współorganizacja Koncertu Noworocznego w hali Centrum Park w Chojnicach	37.992,25
	FS 205/2018 3.09.2018 r.	Organizacja imprezy / współorganizacja „XIV Chojnickiej Nocy Poetów” oraz „VIII Chojnickich Nocy Operetkowych” w sierpniu 2018 r. w Fosie Miejskiej	39.957,36
	FS 267/2018 27.11.2018 r.	Organizacja imprezy / współorganizacja: koncertu Marcina Wyrostka w dniu 11.11.2018 r., wieczoru autorskiego M. Grzebałkowskiej w dniu 9.11.2018 r., cyklu imprez „Jesienne Impresje” w dniach 26.10.-30.11.2018 r.	20.000,00
Promocja Regionu Chojnickiego	073/06/2018 26.06.2018 r.	Organizacja koncertu zespołu „Wilki” – Dni Chojnic 23.06.2018 r. / współorganizacja koncertu ww. zespołu na Starym Rynku	50.000,00
	072/06/2018 26.06.2018 r.	Organizacja koncertu zespołu „Poparzeni Kawą Trzy” – Dni Chojnic 23.06.2018 r. / współorganizacja koncertu ww. zespołu na Starym Rynku	40.000,01
	074/06/2018 26.06.2018 r.	Wynajem sprzętu oświetlenia efektowego sceny z realizacją imprezy – „Dni Chojnic” / współorganizacja oświetlenia sceny na Starym Rynku	23.500,00
	75/06/2018 26.06.2018 r.	Wynajem sprzętu nagłośnieniowego z realizacją imprezy, ochrona – „Dni Chojnic” / współorganizacja nagłośnienia z realizacją imprezy oraz ochroną	23.500,00
	76/06/2018 26.06.2018 r.	Wynajęcie sceny, prowadzenie dyskoteki, koncert Ady Gostkowskiej, obsługa elektryczna – „Dni Chojnic” / współorganizacja koncertu, prowadzenie dyskoteki i obsługi elektrycznej	23.000,00
ARTE CON BRIO Agencja Artystyczna w Bydgoszczy	1/03/2018 11.03.2018 r.	Wykonanie „Mszy Koronacyjnej” C-dur Mozarta przez orkiestrę, chór i solistów w Kościele Farnym w Chojnicach w dniu 11.03.2018 r. / współorganizacja koncertu dla mieszkańców Chojnic	27.000,00
Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca MAZOWSZE w Karolinie	18/FVS/02648 22.09.2018 r.	Koncert w wykonaniu Zespołu w dniu 22.09.2018 r. / koncert z okazji 100 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę	51.300,00

- 4) Stwierdzono, że kontrolowana jednostka nie zawarła pisemnych umów z wystawcami ww. faktur – umów zawierających takie elementy, jak np. określenie rodzaju i zakresu usługi do wykonania, termin wykonania usługi, wysokość wynagrodzenia wykonawcy, czy też termin zapłaty wynagrodzenia usługobiorcy.

Ustnej informacji o braku pisemnych umów udzielił pan Zbigniew Buława – kierownik Referatu Kultury, Sportu, Rekreacji i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi – komórki organizacyjnej urzędu miejskiego, prowadzącej m.in. zadania z zakresu kultury. Kierownik tej jednostki opisywał faktury przed ich zatwierdzeniem do wypłaty.

- W związku z brakiem pisemnych umów i niemożliwością przeprowadzenia kontroli np. w zakresie zgodności zapłaconych wynagrodzeń za usługi z ustaleniami stron przed ich wykonaniem, czy też w zakresie odnoszącym się do ewentualnego udziału finansowego Chojnickiego Centrum Kultury oraz spółki Promocja Regionu Chojnickiego w organizacji imprez (opisy niektórych faktur wskazywały na współorganizację imprez) poproszono pana Zbigniewa Buławę – kierownika ww. Referatu o złożenie pisemnego wyjaśnienia w sprawie braku umów.

- Treść złożonego wyjaśnienia była następująca (zacytowano z wyróżnieniami tekstu dokonanyymi przez składającego wyjaśnienie):

Dot.: zlecenia bezumownego podległym placówkom usług na organizację koncertów artystycznych.

Myśl – nie jest możliwe przy organizacji imprez określić na 2-3 miesiące wcześniej kosztów imprezy /składowych/.

Mówimy tutaj o usłudze wykonywanej przez podległe jednostki na rzecz UM – nie o dotacji do tych podmiotów. I nie chodzi o podpisywanie fikcyjnych umów, aby mieć „umowę”, chodzi o sprawne i uczciwe działanie!

Ustosunkowując się do prośby ws. procedur przy organizacji koncertów artystycznych, wyjaśniam: od lat ściśle współpracujemy z Chojnickim Centrum Kultury i Promocją Regionu Chojnickiego. Współpraca wiąże się także z obsługą organizacji imprezy artystycznej od początku do końca.

Jesteśmy w stałym kontakcie: omawiamy na spotkaniach sposób organizacji, przybliżone koszty, podział zadań itp. wynikających ze sposobu wspólnej organizacji imprezy. Zawarcie umowy spoczywa na placówce, także ze względu na to, że zespoły żądają poufności ws. honorariów za występ.

Na koszty przykładowych koncertów oprócz honorariów zespołu składają się m.in. płatna reklama w radio, hotele, obsługa elektryczna, art. spożywcze/woda, ciastka, napoje itp., wynajem toalet toyki, opł. ochrony, scena na występ, druk zaproszeń, druk plakatów, kwiaty itp.

Organizator z ramienia UM/ChCK – daje ze swej strony: ludzi do obsługi bezpłatnie, sprzęt, obsługę finansową imprezy, wypłaty, przygotowuje cząstkowe umowy zlecenia.

Trudno przewidzieć wszystkie koszty na etapie początkowej organizacji i trudno zlecając na kilka miesięcy wcześniej organizację imprezy, zawrzeć umowę z wyszczególnieniem pozycji kosztorysu imprezy, na który składają się np. 42 pozycje i więcej, co jest normą.

Często występują rzeczy nieprzewidziane np. trzeba wynająć pokój 2-osobowy i koszty ulegają zmianie.

Urząd ustalając z podległymi jednostkami organizacyjnymi zakres czynności poszczególnych podmiotów w organizacji imprezy, ustala nie tylko merytoryczną stronę zadań przypadającą na poszczególne podmioty, lecz także wynikające z obowiązujących cen i kosztorysów, stawki opłat za poszczególne czynności. Skomponowany montaż finansowy imprezy powoduje, że każdy z podmiotów realizuje i finansuje przypadającą na niego część zadania przy organizacji, na ogół urzędu miejskiego, będącego organizatorem lub kierownikiem jednostki o ile zostanie on uznany za podmiot realizujący imprezę. Pozwala to uniknąć nadmiernych kosztów, wprowadza sprawną organizację, w której każdy z podmiotów przez przypisane mu zadania odpowiada za ich jakość i finansowanie. Wobec tak przyjętego modelu zbędne jest zawieranie odrębnych umów, gdyż podział zadań

umożliwia ich kontrolę przez nadrzędny organ, jakim jest burmistrz miasta, w końcowym zakresie rozliczenia merytorycznego i finansowego zadania. Pozwala to na przypisanie indywidualnej odpowiedzialności każdemu z podmiotów zaangażowanych w realizację zadania.

Cytowane wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pana Zbigniewa Buławy – kierownika Referatu Kultury, Sportu, Rekreacji i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w sprawie braku pisemnych umów z wykonawcami usług związanych z organizacją (współorganizacją) imprez artystycznych, wynajęciem sceny oraz sprzętu oświetleniowego i nagłaśniającego – poz. 20 akt kontroli]

3.5.6. Stosowanie przepisów o zamówieniach publicznych

- 1) Kontrolę przestrzegania w 2018 roku ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1843) w zakresie wydatków bieżących przeprowadzono na przykładzie zamówienia publicznego pn. *Udzielenie kredytu długoterminowego w kwocie 13.800.000 zł na finansowanie planowanego deficytu i spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów Gminy Miejskiej Chojnice* (sprawa FN.271.1.2018).

Podstawowe informacje dotyczące tego zamówienia zawarto w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie	Ustalone dane
1	2
Wartość szacunkowa zamówienia (podana w protokole postępowania o zamówienie publiczne)	3.300.620,00 zł – równowartość 765.503 euro;
Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia	SIWZ z dnia 25.05.2018 r., zatwierdzona przez kierownika zamawiającego;
Wybrany tryb zamówienia publicznego	Przetarg nieograniczony;
Rodzaj zamówienia	Usługi;
Zakres rzeczowy zamówienia (ogólnie)	Udzielenie gminie kredytu bankowego do wysokości 13.800.000,00 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu i spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów dla Gminy Miejskiej Chojnice na okres 10 lat, przy spłacie przez okres 6 lat. Postawienie środków kredytu do dyspozycji zamawiającego: najwcześniej od dnia podpisania umowy, najpóźniej do dnia 31.12.2018 r.
Wymagany termin wykonania zamówienia	Do dnia 31.12.2027 r. (termin realizacji umowy);
Wadium	10.000,00 zł, płatne przed upływem terminu do składania ofert;
Oferty częściowe	Nie dopuszczono możliwości składania ofert częściowych;
Publikacja w ogłoszenia o zamówieniu	Dz. Urz. UE: 2018/S 110-250759 – 12.06.2018 r.
Termin składania ofert	Oferty należało składać do godz. 11.00 w dniu 23.07.2018 r.;
Kryteria oceny ofert	Cena – 60%, zabezpieczenie- 40%
Cena w ofercie	Zamawiający oczekiwał podania w ofercie: stawki procentowej jednorazowej prowizji bankowej; stawek procentowych oprocentowania WIBOR 1M i marży banku; całkowitego kosztu usługi obliczonej według zaproponowanych stawek podziałem na wartość prowizji oraz wartość oprocentowania za cały okres kredytowania.
Powołanie komisji przetargowej	Zarządzenie Nr 68/18 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie powołania komisji przetargowej do przeprowadzenia przetargu nieograniczonego na zaciągnięcie kredytu bankowego na sfinansowanie (...)
Liczba złożonych ofert	4
Oferta z najniższą ceną – oferta z najwyższą ceną	najniższa cena: 2.008.697,97 zł – ING Bank Śląski SA O/Gdańsk najwyższa cena: 2.237.715,05 zł – PKO BP SA Centrum w Koszalinie
Oferty odrzucone – podstawa prawna	Żadnej oferty nie odrzucono;
Wykluczeni wykonawcy – podstawa prawna	Żadnego wykonawcy nie wykluczono;
Cena wybranej oferty – wybrany wykonawca	2.008.697,97 zł – ING Bank Śląski SA O/Gdańsk;
Zawiadomienie o wyborze oferty – data	Przesłano wykonawcom w dniu 30.07.2018 r.
Numer umowy, data zawarcia	Nr 858/2018/00001641/00 z dnia 14.08.2018 r.
Publikacja ogłoszenia o udzieleniu zamówienia	Dz. Urz. UE: 2018/S 158-362962 z dnia 18.08.2018 r.

- 2) Z „Protokołu postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego” (punkty 4 i 5 w sekcji „2. Przedmiot zamówienia publicznego”) wynikało, że wartość zamówienia w wysokości 3.300.620,00 zł (równowartość 765.503 euro) ustalona została w dniu 13.04.2018 r. na podstawie – cyt. „Sporządzonej informacji o sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego w 2018 roku (dla Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku)”.
- 3) W „Protokole z otwarcia ofert na udzielenie kredytu długoterminowego (...)” zapisano, że w dniu 23.07.2018 r. o godz. 11.15 komisja przetargowa – cyt. „dokonała otwarcia złożonych w zamkniętych kopertach, oznaczonych zgodnie z wymogami SIWZ, niżej wymienionych trzech ofert zawierających następującą ceną zamówienia:”, po czym w tabeli zestawiono nazwy i ceny 4 ofert.

Kontrolując dokumentację przetargową ustalono, że faktycznie wpłynęły 4 oferty. Nazwy wykonawców oraz zaproponowane ceny za wykonanie zamówienia zestawiono poniżej:

Lp. Nr oferty	Nazwa wykonawcy	Cena oferty/koszt kredytu (zł)
1	2	3
1.	Bank Polskiej Spółdzielczości SA w Gdyni	2.044.567,94
2.	Polska Kasa Oszczędności BP SA Regionalne Centrum Korporacyjne w Koszalinie	2.237.715,05
3.	ING Bank Śląski SA Oddział Korporacyjny w Gdańsku	2.008.697,97
4.	Bank Gospodarstwa Krajowego Region Pomorski w Gdańsku	2.078.370,28

- 4) W myśl uregulowań zawartych w art. 86 ust. 3 Prawa zamówień publicznych bezpośrednio przed otwarciem ofert zamawiający podaje kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia.
- Podpisany przez czterech członków komisji przetargowej protokół z otwarcia ofert nie zawierał informacji o kwocie, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na realizację kontrolowanego zamówienia.
- Kwota, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na realizację zamówienia (3.300.620,00 zł), wymieniona została w początkowej części „Informacji z otwarcia ofert w trybie przetargu nieograniczonego...” (pismo FN.271.1.2018 z dnia 23.07.2018 r.), podpisanej przez pana Arseniusza Finstera – burmistrza.
- 5) Spośród 4 ofert złożonych do przetargu i spełniających warunki specyfikacji istotnych warunków zamówienia komisja przetargowa za najkorzystniejszą uznała ofertę ING Banku Śląskiego z ceną w wysokości 2.008.697,97 zł. Oferta ta uzyskała największą ilość punktów przy zastosowaniu kryteriów oceny złożonych ofert określonych w ogłoszeniu o zamówieniu i SIWZ.
- 6) Zawarta w dniu 14.08.2018 roku umowa kredytowa nr 858/2018/00001641/00 zawierała postanowienia zgodne z załączonym do SIWZ wzorem umowy, a w zakresie wynagrodzenia wykonawcy – ze złożoną i wybraną ofertą przetargową.

- 7) W 2018 roku nie realizowano żadnych wydatków budżetowych (prowizje, odsetki) związanych z realizacją ww. zamówienia publicznego.

3.5.7. Wydatki na podróże służbowe radnych (krajowe i zagraniczne)

- 1) W 2018 roku radnym Rady Miejskiej w Chojnicach przysługiwał zwrot kosztów podróży służbowych według zasad określonych w następujących uchwałach organu stanowiącego gminy:
- w uchwale Nr XXVI/333/2000 z dnia 27 grudnia 2000 r. w sprawie wysokości stawek zwrotu kosztów podróży służbowych – uchwała obowiązywała do dnia 21.01.2018 r.;
  - w uchwale Nr IX/117/07 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie diet za udział w pracach Rady Miejskiej i jej organów, w brzmieniu określonym uchwałą Nr XLI/476/18 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniającą uchwałę Nr IX/117/07 (...) – uchwała zmieniająca weszła w życie z dniem jej podjęcia.
- 2) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej wydatków budżetowych klasyfikowanych w § 303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych” w rozdziale 75022 – „Rady gmin (...)” ustalono, że w 2018 roku kontrolowana jednostka zrealizowała 5.896,00 zł wydatków związanych ze zwrotem kosztów podróży. Wydatki te dotyczyły w całości podróży zagranicznych – nie realizowano wydatków związanych z podróżami krajowymi.
- 3) Wydatki na podróże służbowe zagraniczne wiązały się z rozliczeniem kosztów 9 podróży służbowych.

Z 5 „poleceń wyjazdu służbowego” dotyczących wyjazdów 5 radnych do m. Emsdetten (miasto partnerskie w Niemczech) wynikało, że radni ci mieli wziąć udział w „otwarcium wystawy rysunków Hubertusa Jelkmanna w ratuszu” (8-11.05.2018 r.) oraz w „uroczystościach wręczenia honorowego obywatelstwa miasta Chojnice” (15-18.07.2018 r.). Wydatki na te podróże wyniosły 2.208,17 zł.

W okresie od dnia 9.05.2018 r. do dnia 15.05.2018 roku podróż do m. Korsuń Szewczenkowski (miasto partnerskie na Ukrainie), w celu podpisania umowy partnerskiej, wraz z zastępcą burmistrza, odbyło 3 radnych. Tytułem zwrotu kosztów podróży radnych wydatkowano 3.209,55 zł.

Jedna z radnych Rady Miejskiej w Chojnicach odbyła w dniach 16-20.05.2018 r., wraz z sekretarzem miasta i dyrektorem Wydziału Programów Rozwojowych i Współpracy Zagranicznej urzędu miejskiego, podróż służbową do m. Bayeux (zaprzyjaźnione miasto we Francji), w celu podpisania umowy partnerskiej z tym miastem. Wydatek związany z rozliczeniem podróży radnej wyniósł 478,28 zł.

Kontrolę prawidłowości wydatkowania środków na zagraniczne podróże służbowe przeprowadzono na przykładzie podróży służbowych 3 radnych Rady Miejskiej

w Chojnicach do m. Korsuń Szewczenkowski. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w stosowaniu przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r., poz. 167), mających zastosowanie również do zagranicznych podróży służbowych radnych, stosownie do przepisów § 8 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2000 r. w sprawie sposobu ustalania należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych radnych gminy (Dz. U. Nr 66, poz. 800).

3.5.8. Wyплаты diet radnym i przewodniczącym jednostek pomocniczych gminy

- 1) W 2018 roku tematykę wypłacania diet radnym Rady Miejskiej w Chojnicach oraz przewodniczącym jednostek pomocniczych gminy (przewodniczącym zarządów osiedli) regulowała uchwała Nr IX/117/07 organu stanowiącego gminy z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie diet za udział w pracach Rady Miejskiej i jej organów, zmieniona uchwałami tego organu – Nr XVI/181/12/ z dnia 24 stycznia 2012 r. oraz Nr XLI/476/18 z dnia 22 stycznia 2018 r.
- 2) Zgodnie z przywołaną uchwałą przewodniczący Rady Miejskiej w Chojnicach miał otrzymywać miesięczną dietę w wysokości 73% półtorakrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255 ze zm.).
Wiceprzewodniczącym Rady oraz przewodniczącym stałych komisji organu stanowiącego gminy przysługiwały diety miesięczne w wysokości 55% diety ustalonej dla przewodniczącego Rady Miejskiej, pozostałym radnym – w wysokości 35% diety ustalonej dla przewodniczącego Rady, a przewodniczącym zarządów osiedli – w wysokości 15 diety przewodniczącego Rady Miejskiej.
Uchwała zawierała uregulowanie mówiące o potrącaniu z miesięcznej diety kwoty 100,00 zł za każdą nieusprawiedliwioną nieobecność radnego lub przewodniczącego zarządu osiedla na posiedzeniu sesji lub komisji.
- 3) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej wydatków klasyfikowanych w § 303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych” w rozdziale 75022 – „Rady gmin (...)” ustalono, że w 2018 roku wydatki na wypłatę diet radnych Rady Miejskiej w Chojnicach wyniosły 219.403,76 zł.

Prawidłowość wyliczania i wypłacania diet radnym Rady Miejskiej w Chojnicach sprawdzono w oparciu o próbę obejmującą diety za styczeń, listopad i grudzień 2018 r.

W miesiącach tych na diety radnych poniesiono wydatki na sumę 52.909,84 zł. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

- 4) Wydatki związane z wypłatą diet dla przewodniczących zarządów osiedli ewidencjonowano w § 303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych” w rozdziale 75095 – „Pozostała działalność”. W 2018 roku wydatki te wyniosły 34.700,34 zł. Prawidłowość naliczania i wypłacania diet przewodniczącym zarządów jednostek pomocniczych gminy przeprowadzono na przykładzie diet wypłaconych w styczniu i grudniu 2018 r., na sumę 5.792,87 zł. Uwag w kontrolowanym zakresie nie wniesiono.

3.5.9. Naliczenie środków ZFŚS

- 1) W 2018 roku urząd miejski zrealizował 235.039,99 zł wydatków klasyfikowanych w § 444 – „Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”. Wydatki te poniesiono w następujących rozdziałach budżetu: 75023 – „Urzędy gmin...” (177.127,74 zł); 75416 – „Straż gminna...” (23.777,10 zł); 90002 – „Gospodarka odpadami” (2.371,32 zł); 90004 – „Utrzymanie zieleni w miastach i gminach” (5.928,30 zł); 90095 – „Pozostała działalność” (23.464,21 zł); 92195 – „Pozostała działalność” (1.185,66 zł) oraz 92601 – „Obiekty sportowe” (1.185,66 zł).
- 2) Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów ustalono, że w styczniu i lutym 2018 roku Wydział Finansowy otrzymał z Wydziału Organizacyjnego, ze Straży Miejskiej w Chojnicach oraz z Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska pisma informujące o:
  - przewidywanym stanie zatrudnienia w urzędzie miejskim – 172 pracowników, w tym 21 pracowników Straży Miejskiej w Chojnicach (komórka organizacyjna urzędu miejskiego) oraz 10 pracowników zatrudnionych w ramach robót publicznych;
  - potrzebie uwzględnienia w odpisie na ZFŚS 107 emerytów i rencistów, w tym 47 byłych pracowników urzędu miejskiego oraz 60 byłych pracowników administracji i obsługi ze zlikwidowanych w 2007 i 2012 roku gminnych przedszkoli;
  - liczbie pracowników urzędu miejskiego posiadających orzeczenia o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym i znacznym – 12 osób.
- 3) Otrzymane dane stanowiły podstawę wyliczeń odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości 227.267,97 zł. Wyliczeń dokonała pani Joanna Rekowska – zastępca dyrektora Wydziału Finansowego, przy czym żaden z dokumentów (odrębnie wyliczono odpis dla Straży Miejskiej; dla pracowników zatrudnionych w ramach robót publicznych oraz dla pozostałych pracowników urzędu miejskiego, emerytów i rencistów objętych opieką socjalną) nie został oznaczony datą jego sporządzenia. Ustalono, że do wyliczeń odpisu przyjęto prawidłowe stawki, tj. 1.185,66 zł na jednego zatrudnionego; 197,61 zł na jednego emeryta i rencistę oraz 197,61 zł jako zwiększenie na

każdego pracownika z orzeczoną niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym lub znacznym.

- 4) W terminie do dnia 31.05.2018 roku jednostka przekazała na wyodrębniony rachunek bankowy Funduszu środki pieniężne w wysokości 170.450,98 zł, stanowiące 75% kwoty wyliczonego odpisu. Przekazując co najmniej 75% wyliczonego odpisu do końca maja spełniono wymogi wynikające z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1352).

Pozostałe 25% odpisu (556.816,99 zł) jednostka przekazała w dniu 12.06.2018 r., wypełniając wynikający z przywołanego powyżej przepisu obowiązek przekazania równowartości rocznego odpisu w terminie do dnia 30 września roku, którego odpis ten dotyczył.

- 5) W grudniu 2018 roku Wydział Finansowy otrzymał z wymienionych na wstępie komórek organizacyjnych urzędu miejskiego pisemne informacje o średniorocznej liczbie zatrudnionych pracowników, o liczbie pracowników z orzeczoną niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz o liczbie emerytów i rencistów objętych opieką socjalną. Otrzymane informacje stanowiły podstawę do przeliczenia (korekty) odpisu rocznego.

Dokonane przez panią Joannę Rekowską – zastępcę dyrektora Wydziału Finansowego wyliczenia (dokumenty z wyliczeń nie zawierały dat ich sporządzenia) skutkowały zwiększeniem odpisu o 7.772,02 zł do wysokości 235.039,99 zł. Przelewu kwoty 7.772,02 zł na bankowy rachunek ZFŚS dokonano w dniu 11.12.2018 r.

Do wyliczeń odpisu uwag nie wniesiono.

- 6) Kontrolowana jednostka posiada regulamin gospodarowania środkami Funduszu – w 2018 roku obowiązywał *Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Urzędu Miejskiego w Chojnicach*, wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 52/2017 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 9 maja 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Zakładowego Funduszu (...), zmieniony zarządzeniem Nr 82/2017 tego organu z dnia 11 lipca 2017 r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr 52/2017 w sprawie wprowadzenia Regulaminu (...).

Aktualnie w jednostce obowiązuje *Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Urzędu Miejskiego w Chojnicach* wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 170/2018 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 31 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Urzędu Miejskiego w Chojnicach.

- 7) W trakcie kontroli sprawdzono, czy kontrolowana jednostka przestrzegała w 2018 roku uregulowania obowiązującego w tym czasie *Regulaminu* w zakresie udzielania pożyczek mieszkaniowych ze środków Funduszu – uregulowania określające maksymalne kwoty

pożyczek oraz maksymalne okresy spłaty tych pożyczek. Jednym z ustaleń kontrolnych dokonanych w trakcie poprzedniej kompleksowej kontroli gminy, zakończonej w lipcu 2015 r., było stwierdzenie przypadków zawarcia w 2014 roku kilku umów pożyczek określających wyższe kwoty pożyczek i dłuższe terminy ich spłaty od maksymalnych kwot i terminów spłat określonych w obowiązującym w jednostce *Regulaminie*.

Ustalono, że zawarte w 2018 roku umowy określały kwoty pożyczek oraz terminy ich spłat zgodne z obowiązującymi uregulowaniami wewnętrznymi.

3.5.10. Wydatkowanie środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

- 1) *Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii* na 2018 rok przyjęto uchwałą Nr XXXIX/446/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki (...).

Zapisy w początkowej części („Postanowienia ogólne”) ww. *Programu* wskazywały, że realizatorem *Programu* jest Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej w Chojnicach. Planowany koszt realizacji 5 podstawowych zadań *Programu* wynieść miał 1.008.800,00 zł – taką sumę uzyskano po podsumowaniu kwot planowanych kosztów podanych przy poszczególnych zadaniach.

- 2) Z § 5 przyjętej w dniu 18.12.2017 roku uchwały Nr XL/456/17 Rady Miejskiej w Chojnicach w sprawie uchwalenia budżetu miasta Chojnice na 2018 r. wynikało, że planowane dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych środki wynieść miały 1.031.800,00 zł. Środki te zamierzano wydatkować w całości na realizację *Programu*, w tym 1.027.300,00 zł na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi oraz 4.500,00 zł na zadania związane ze zwalczaniem narkomanii.
- Ustalono, że wynikająca z podjętej w dniu 18.12.2017 r. uchwały budżetowej suma środków na realizację *Programu* (1.031.800,00 zł) była wyższa o 23.000,00 zł od sumy planowanych kosztów realizacji *Programu* podanych w tymże *Programie*, uchwalonym w dniu 27.11.2017 r.
  - W trakcie kontroli ustalono, że w budżecie gminy uwzględniono 23.000,00 zł wydatków w formie dotacji na przeciwdziałanie alkoholizmowi (rozdział 85154), w tym 20.000,00 zł dotacji klasyfikowanych w § 236 – „Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego” oraz 3.000,00 zł dotacji klasyfikowanych w § 281 – „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom”. Zapisy w uchwale budżetowej wskazywały, że wydatki te zamierzano ponieść na

realizację *Programu*, sam *Program* nie zawierał żadnej wzmianki o finansowaniu zadań poprzez dotacje.

- 3) Ustalono, że w trakcie roku budżetowego planowane wydatki budżetu gminy na przeciwdziałanie alkoholizmowi (rozdział 85154) zwiększono o 143.475,00 zł – z wysokości 1.027.300,00 zł do wysokości 1.170.775,00 zł. Plan wydatków na zwalczanie narkomanii, klasyfikowanych w rozdziale 85153, nie uległ zmianie i na koniec roku wynosił 4.500,00 zł.

Ostateczny plan wydatków w obu tych rozdziałach wynosił 1.175.275,00 zł. Plan ten obejmował 23.000,00 zł wydatków klasyfikowanych jako dotacje (§§ 236 i 281) oraz 1.152.275,00 zł pozostałych wydatków bieżących.

- 4) W analogicznym czasie organ stanowiący gminy przyjął dwie uchwały zmieniające *Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii* na 2018 rok, tj. uchwałę Nr XLIII/498/18 z dnia 26 marca 2018 r. oraz uchwałę Nr XLIX/581/18 z dnia 9 listopada 2018 r.

Drugą z tych uchwał dokonano zmian zwiększających o 143.475,00 zł (z wysokości 1.008.800,00 zł do wysokości 1.152.275,00 zł) planowane koszty realizacji *Programu*.

- 5) Kontrolowana jednostka nie realizowała *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii* na 2018 rok – program ten realizował Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej w Chojnicach (jednostka organizacyjna gminy), stosownie do zapisów w *Programie*.

- 6) Ze sporządzonego za 2018 rok kwartalnego sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych wynikało, że wykonane w tym roku wydatki w rozdziałach 85153 – „Zwalczanie narkomanii” i 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” wyniosły łącznie 968.025,53 zł (odpowiednio 590,73 zł i 967.434,80 zł).

- 7) W myśl art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 2277) dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych nie mogą być przeznaczone na inne cele, niż na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, programów zapobiegania narkomanii oraz zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach ww. programów.

Poniżej zestawiono wielkości planowanych i zrealizowanych dochodów z opłaty za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, planowanych i wykonanych wydatków na zwalczanie narkomanii i przeciwdziałanie alkoholizmowi, jak też różnice pomiędzy dochodami i wydatkami (stan na koniec 2018 r.):

Wyszczególnienie	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
<i>I</i>	2	3
a/ Dochody z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (§ 048 w rozdziale 75618)	1.073.404,00	1.078.101,42
b/Wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi i na zwalczanie narkomanii (rozdziały 85153 i 85154)	1.175.275,00	968.025,53
c/ Różnica (a - b)	-101.871,00	110.075,89

- 8) Z zestawienia wynika, że na przeciwdziałanie alkoholizmowi i zwalczanie narkomanii zaplanowano środki budżetowe wyższe o 101.871,00 zł od planowanych wpływów z opłaty za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Rzeczywiste wydatki na te cele były o 110.075,89 zł niższe od wykonanych wpływów.

W pisemnym wyjaśnieniu pani Wioletta Szreder – skarbnik miasta podała, że cyt.: *Nadwyżkę wpływów z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych za rok 2018 przeznaczono na wydatki związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi w roku następnym. Stosownej zmiany dokonano uchwałą Nr XI/137/19 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 21 października 2019 r.*

Złożone wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pani Wioletty Szreder – skarbnik miasta w sprawie wykorzystania wpływów z opłaty za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – poz. 21 akt kontroli]

3.5.11. Wydatkowanie środków z zakresu ochrony przeciwpożarowej

- 1) W trakcie kontroli ustalono, że burmistrz nie skorzystał z możliwości zatrudnienia komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej przewidzianej w art. 32 ust. 3a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1372).
- 2) Na terenie gminy działa jedna jednostka ochotniczej straży pożarnej – Ochotnicza Straż Pożarna w Chojnicach, mająca siedzibę przy ul. Gdańskiej 51.
- 3) Wydatki bieżące urzędu miejskiego na ochronę przeciwpożarową wyniosły w 2018 roku 40.626,26 zł.

Powyższe wydatki, klasyfikowane w rozdziale 75412 – „Ochotnicze straże pożarne”, wykonano w § 282 – „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom” (40.000,00 zł) oraz w § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia” (626,26 zł). Wydatki te poddano kontroli.

Dokonane dotyczące tych wydatków przedstawiono poniżej, w punktach „a)” i „b)”. Pod tymi ustaleniami, w punkcie „c)”, przedstawiono pozostałe ustalenia kontroli z zakresu wydatków na ochronę przeciwpożarową.

a) § 282 – „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom”

- 1) Beneficjentem dotacji celowej w wysokości 40.000,00 zł, przelanej w dniu 10.01.2018 r., była Ochotnicza Straż Pożarna w Chojnicach.
- 2) Podstawę przekazania dotacji stanowiła umowa nr OC.5543.12.2017 z dnia 22.12.2017 r., dotycząca udzielenia OSP w Chojnicach dotacji celowej w kwocie 40.000,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej tej jednostki. Kserokopię umowy dołączono do akt roboczych kontroli.
  - Zgodnie z umową środki finansowe pochodzące z dotacji miały być wykorzystane do dnia 31.12.2018 r. i rozliczone w terminie 14 dni od daty ich wykorzystania, nie później niż do dnia 14.01.2019 r. Rozliczenie miało polegać na przedłożeniu przez OSP sprawozdania oraz uwierzytelnionych kserokopii faktur, rachunków oraz innych dowodów księgowych wraz z dokumentami zapłaty.
  - Według zapisów umowy podstawę jej zawarcia stanowiły: art. 32 ust. 1 i ust. 3b ustawy o ochronie przeciwpożarowej; art. 221 ustawy o finansach publicznych; uchwała Nr XL/456/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Chojnice na 2018 r. oraz zarządzenie Nr 187/2017 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie wydatkowania środków z budżetu Miasta Chojnice w formie dotacji z działu 754, rozdziału 75412 – „Ochotnicze straże pożarne” na wyposażenie, utrzymanie, wyszkolenie, ubezpieczenie oraz zapewnienie gotowości bojowej ochotniczych straży pożarnych będących podmiotami niezaliczanymi do sektora finansów publicznych.

Przywołane zarządzenie zawierało zapis mówiący, że – cyt.: „Gmina Miejska Chojnice postanawia realizować w 2018 roku zadania z zakresu wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia, ubezpieczenia członków oraz zapewnienia gotowości bojowej ochotniczych straży pożarnych wymienionych w załączniku do zarządzenia i przekazać na ten cel kwotę 40.000,- zł”. Zarządzeniem wskazano też dyrektora Wydziału Zarządzania Kryzysowego, Ochrony Ludności i Spraw Obronnych urzędu miejskiego, jako osobę odpowiedzialną za przygotowanie umowy z OSP Chojnice.

[Kserokopia umowy nr OC.5543.12.2017, zawartej z OSP w Chojnicach w dniu 22.12.2017 r., w sprawie dotacji celowej – poz. 22 akt kontroli]

- 3) Z otrzymanej dotacji OSP w Chojnicach rozliczyła się „Sprawozdaniem finansowym z dotacji celowej”, złożonym w urzędzie miejskim w dniu 11.01.2019 r.

Jednym z elementów sprawozdania było tabelaryczne „Zestawienie dokumentów potwierdzających poniesione wydatki” (84 pozycje), zawierające dane o: dowodach stanowiących podstawę do poniesienia wydatków (daty i numery dowodów oraz ich wystawcy); kwotach wydatków; rodzajach wydatków (np. zakup paliwa, zakup

umundurowania, itp.), a także datach zapłaty zobowiązań. Sprawozdanie obejmowało też kserokopie uwierzytelnionych dokumentów wydatkowych – rachunków i faktur, dowodów zapłaty oraz wyciągów bankowych.

- Na podstawie zestawienia i kserokopii dokumentów załączonych do sprawozdania ustalono, że środki pochodzące z otrzymanej dotacji jednostka OSP w Chojnicach wykorzystwała do zapłaty m.in. za: paliwa do samochodu i sprzętu pożarniczego; umundurowanie; sprzęt pożarniczy; telefon; radiotelefony; usługi bankowe; usługi telekomunikacyjne; sprzęt biurowy (drukarka); materiały biurowe; media w remizie OSP (energia elektryczna, woda i ścieki, ogrzewanie, itp.); wyposażenie remizy (m.in. meble); materiały budowlane do remontu remizy; ubezpieczenie OC pojazdu pożarniczego; opony i części do samochodu pożarniczego; szkolenie-kurs opiekunów Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych; wykonanie obsługi finansowo-księgowej; utrzymanie serwera i domeny; legitymacje i hologramy do legitymacji.
- Ustalono, że środki finansowe pochodzące z otrzymanej dotacji celowej ww. jednostka wykorzystwała również do zapłaty:
  - faktury nr 11/02/2018 Biura Handlowo-Usługowego BEST POLAND w Poznaniu z dnia 19.02.2018 r. za książki z zakresu historii pożarnictwa – wydatek w kwocie 360,00 zł zrealizowano w dniu 15.03.2018 r. – poz. 7 zestawienia;
  - faktury nr 1427/2018/FSW Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego „Bagietka” w Chojnicach za 250 sztuk bułek na „festyn strażaków – wydatek w kwocie 112,50 zł poniesiono w dniu 4.07.2018 r. – poz. 28 zestawienia;
  - rachunku nr 1/2018 pani ██████████ z dnia 13.12.2018 r. do umowy zlecenia nr 1/2018 z dnia 1.0.2018 r., wystawionego na kwotę 2.465,93 zł za organizację spotkań z Młodzieżową Drużyną Pożarniczą. Na podstawie „Dziennika spotkań Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej” w listopadzie 2018 roku ustalono, że jedna godzina zajęć (w dniu 11.11.2018 r.) polegała na „ustawianiu krzeseł na koncert w Bazylice”. Zgodnie z umową zleceniobiorcy przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 80,00 zł netto za każdą godzinę spotkań – poz. 81 „Zestawienia dokumentów...”.

Kserokopie przywołanych powyżej dokumentów załączono do akt roboczych kontroli.

[Kserokopie:

- faktury nr 11/02/2018 Biura Handlowo-Usługowego BEST POLAND w Poznaniu z dnia 19.02.2018 r. za książki z zakresu historii pożarnictwa;
- faktury nr 1427/2018/FSW Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego „Bagietka” w Chojnicach za 250 sztuk bułek na „festyn strażaków;
- rachunku nr 1/2018 pani ██████████ z dnia 13.12.2018 r.; umowy zlecenia nr 1/2018 z dnia 1.0.2018 r.; „Dziennika spotkań Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej” w listopadzie 2018 r. – poz. 23 akt kontroli]

- 4) Rozliczenia udzielonej dotacji w urządzeniach księgowych kontrolowanej jednostki dokonano pod datą 31.12.2018 r. na podstawie pisma OC.5543.12.2017 Wydziału

Zarządzania Kryzysowego, Ochrony Ludności i Spraw Obronnych urzędu miejskiego z dnia 15.01.2019 r., informującego o złożeniu przez OSP w Chojnicach rozliczenia wykorzystania środków z dotacji celowej zgodnie z ich przeznaczeniem.

b) Wydatek klasyfikowany w § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia” – 626,26 zł.

- 1) Kwotę 626,26 zł przelano w dniu 25.06.2018 r. na wyodrębniony rachunek bankowy w związku z pismem OC.5543.1.2018 Wydziału Zarządzania Kryzysowego, Ochrony Ludności i Spraw Obronnych urzędu miejskiego z dnia 21.06.2018 r., nawiązującym do umowy nr DSRiN-I-7211-1095/18 z dnia 14.06.2018 r., zawartej z Ministrem Sprawiedliwości.
- 2) Przywołana umowa stanowiła podstawę otrzymania przez gminę dotacji celowej w kwocie 62.000,00 zł z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej („Funduszu Sprawiedliwości”) z przeznaczeniem na zakup wyposażenia i urządzeń ratownictwa, niezbędnych do udzielenia pomocy poszkodowanym bezpośrednio na miejscu popełnienia przestępstwa.
Jednym z warunków otrzymania dotacji było wniesienie przez gminę wkładu własnego w wysokości 1% wartości zadań określonych we wniosku – przekazania kwoty 626,26 zł na wyodrębniony rachunek bankowy najpóźniej na 3 dni przed dokonaniem zapłaty za zakupione wyposażenie i urządzenia.
- 3) Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów ustalono, otrzymaną dotację z wkładem własnym gminy wykorzystano w dniu 23.08.2018 r. do zapłaty faktury nr (S)FS-192/18/HCTM spółki „Delta Service” w Zielonce za zakupione urządzenia hydrauliczne (pompa, węże, nożyce i rozpieracz) oraz klocki, kliny i podkłady do stabilizacji pojazdu.

c) Inne ustalenia dotyczące wydatków na ochronę przeciwpożarową

- 1) Kontrolując wydatki klasyfikowane w rozdziale 75412 – „Ochotnicze straże pożarne” ustalono, że nie obejmowały one wydatków na ubezpieczenie członków OSP oraz majątku pozostającego w dyspozycji OSP w Chojnicach.
- 2) W toku dalszych czynności kontrolnych ustalono, że w 2018 roku kontrolowany urząd miejski zrealizował 16.189,49 zł wydatków na ubezpieczenie (§ 443 – „Różne opłaty i składki”), w tym:
  - 9.300,00 zł na ubezpieczenie (I rata) samochodu pożarniczego w Sopockim Towarzystwie Ubezpieczeniowym Ergo Hestia – wydatek poniesiono w dniu 23.11.2018 r.;
  - 6.889,48 zł na ubezpieczenie członków OSP i członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych od następstw nieszczęśliwych wypadków.

W I półroczu 2018 roku wydatkowano 3.679,48 zł na zapłatę III i IV rat wynikających z polis wykupionych w Towarzystwie Ubezpieczeń Inter Risk Oddział w Gdańsku na okres od dnia 1.09.2017 r. do dnia 31.08.2018 r., w II półroczu wydatkowano 3.210,00 zł na zapłatę I rat wynikających z polis wykupionych w Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych CONCORDIA Polska we Wrocławiu na okres od dnia 1.09.2018 r. do dnia 31.08.2019 r.

Stwierdzono, że wszystkie te wydatki, na sumę 16.189,48 zł, zrealizowano w niewłaściwym rozdziale klasyfikacji wydatków, tj. 75023 – „Urzędy gmin...”.

3.5.12. Fundusz sołecki

W 2018 roku kontrolowana gmina, na terenie której nie występują jednostki pomocnicze w postaci sołectw, nie planowała i nie realizowała wydatków w ramach funduszu sołeckiego.

3.6. Wydatki majątkowe

3.6.1. Planowanie nakładów inwestycyjnych (Wieloletnia Prognoza Finansowa)

- 1) W latach objętych kontrolą wydatków majątkowych obowiązywały następujące wieloletnie prognozy finansowe (dalej: „WPF”):
  - w 2016 roku obowiązywała WPF na lata 2016-2025, przyjęta uchwałą Nr XVI/151/15 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 14 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej na okres 2016-2025, zmieniona po raz ostatni uchwałą Nr XXVII/300/16 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej;
  - w 2017 roku obowiązywała WPF na lata 2017-2027, przyjęta uchwałą XXVII/306/16 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej na okres 2017-2027. Ostatniej zmiany WPF dokonano uchwałą Nr XL/455/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2017 do 2027 r.;
  - w 2018 roku obowiązywała WPF przyjęta uchwałą Nr XL/459/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej, zmieniona po raz ostatni uchwałą Nr II/11/18 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 27 grudnia 2018 r. w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej. Ustalono, że wymieniona powyżej WPF obejmowała lata 2018-2028.

- 2) Wielkości prognozowanych wydatków majątkowych na lata 2016-2021 (taki przedział czasowy wybrano dla zobrazowania prognozy ww. wydatków) według wymienionych powyżej WPF i stanów na dni ich uchwalenia przedstawiono w tabeli:

Nr uchwały Rady Miejskiej w Chojnicach dot. WPF, data przyjęcia uchwały	Prognoza wydatków majątkowych na rok (w pełnych złotych):					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7
WPF na lata 2016-2025 Nr XVI/151/15 z dnia 14.12.2015 r.	11.657.773	23.399.800	29.397.308	15.290.281	11.196.869	3.736.818
WPF na lata 2017-2027 Nr XXVII/306/16 z dnia 19.12.2016 r.	wykonanie: 12.311.688	43.225.716	21.578.982	19.676.491	7.414.689	4.729.456
WPF na lata 2018-2028 Nr XL/459/17 z dnia 18.12.2017 r.	wykonanie: 12.311.688	wykonanie: 32.886.276	49.949.451	34.048.719	24.475.184	4.798.211

3.6.2. Wydatki na inwestycje i remonty (z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych)

Ustalenia w zakresie planowania i realizacji wydatków inwestycyjnych w latach 2016-2018 przedstawiono poniżej, odrębnie dla każdego roku budżetowego.

Rok 2016

- 1) Z uchwały Nr XVI/147/15 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 14 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia budżetu miasta Chojnice na 2016 r. wynikało, że wydatki majątkowe gminy zaplanowano w wysokości 11.657.733,00 zł. Środki te zamierzano wykorzystać do finansowania 15 zadań inwestycyjnych wymienionych w załączniku „Zadania inwestycyjne planowane do realizacji w 2016 r.” do uchwały budżetowej.
- 2) Po dokonanych w 2016 roku zmianach budżetu końcowy plan wydatków majątkowych wynosił 14.336.797,00 zł i był wyższy od planu początkowego o 2.679.064,00 zł (23%).
  - Aktualny na koniec roku plan wydatków majątkowych zakładał wydatkowanie: 12.971.927,00 zł na finansowanie zadań inwestycyjnych jednostek budżetowych (§ 605); 726.712,00 zł na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (§ 606); 350.000,00 zł na wniesienie udziałów w spółce prawa handlowego (§ 601); 262.158,00 zł w formie dotacji celowych (§§ 623, 630, 662) oraz 26.000,00 zł poprzez wpłatę na państwowy fundusz celowy (§ 617).
  - Końcowy wykaz planowanych do realizacji w 2016 roku zadań inwestycyjnych wymieniał 58 takich zadań.

W zakresie planowanych wydatków klasyfikowanych w §§ 605 i 606 (13.698.639,00 zł), największe środki budżetowe zamierzano wydatkować na zadania związane z: budową odcinka ul. Leśmiana i odcinka ul. Żeromskiego w Chojnicach (2.464.000,00 zł); termomodernizacją wraz z przebudową Chojnickiego Centrum Kultury w Chojnicach

(2.089.448,00 zł); utworzeniem transportowego węzła integrującego wraz ze ścieżkami pieszo-rowerowymi w Chojnicach (2.000.000,00 zł).

- 3) W 2016 roku wydatki majątkowe gminy wyniosły 12.311.688,13 zł i były o 2.025.108,87 zł niższe od wydatków planowanych – stanowiły 86% wydatków planowanych.

Wydatki wykonane obejmowały: 11.732.730,06 zł wydatków inwestycyjnych gminnych jednostek budżetowych (§§ 605 i 606); 350.000,00 zł wydatków klasyfikowanych w § 601 – „Wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego...”); 202.958,07 zł dotacji celowych (§§ 623, 630 i 662) oraz 26.000,00 zł wydatków klasyfikowanych jako wpłaty na państwowy fundusz celowy (§ 617).

- 4) Kontrolę wydatków i kosztów inwestycyjnych przeprowadzono na przykładzie zadania inwestycyjnego pn. *Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi do Igieł*.

Początkowy plan wydatków inwestycyjnych na to zadanie (§ 605 w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne”) w wysokości 300.000,00 zł ustalono uchwałą Nr XVI/147/15 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 14 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia budżetu miasta Chojnice na 2016 r. W trakcie roku budżetowego plan zwiększono do wysokości 340.000,00 zł. Zmiany planu początkowego były następujące:

- w dniu 28.01.2016 r. plan zwiększono o 150.000,00 zł, do wysokości 450.000,00 zł – uchwała Nr XVII/165/16 Rady Miejskiej w Chojnicach w sprawie zmian w budżecie miasta Chojnice na 2016 r.;
- w dniu 13.06.2016 r. plan zmniejszono o 100.000,00 zł, do wysokości 350.000,00 zł – uchwała Nr XXI/214/16 Rady Miejskiej w Chojnicach w sprawie zmian w budżecie miasta Chojnice na 2016 r.;
- w dniu 15.07.2016 r. plan zmniejszono o 30.000,00 zł, do wysokości 320.000,00 zł – uchwała Nr XXII/233/16 Rady Miejskiej w Chojnicach w sprawie zmian w budżecie miasta Chojnice na 2016 r.;
- w dniu 12.10.2016 r. plan zwiększono o 20.000,00 zł, do wysokości 340.000,00 zł – zarządzenie Nr 83/16 Burmistrza Miasta Chojnice w sprawie zmian w budżecie miasta Chojnice na 2016 r.

- 5) W 2016 roku na kontrolowane zadanie poniesiono wydatki na sumę 335.419,86 zł. Wydatki te wiązały się z zapłatą faktur i rachunków za:

- budowę ciągu pieszo-rowerowego
(spółka MARBRUK w Charzykowach) - 298.626,67 zł;
- montaż wiaty i poszerzenie drogi
(spółka MARBRUK w Charzykowach) - 17.417,69 zł;
- wycinkę drzew (Zakład Urządzania i Utrzymania
Zieleni w Ostródzie) - 6.250,00 zł;

- opracowanie projektu technicznego	-	6.027,00 zł;
- pełnienie nadzoru inwestorskiego	-	5.859,50 zł;
- opracowanie projektu stałej organizacji ruchu	-	1.230,00 zł;
- dziennik budowy	-	9,00 zł;
	Razem: -	335.419,86 zł.

Ustalono, że zapłaty wynagrodzeń za roboty budowlane dokonano po komisyjnych odbiorach robót. W pozostałych przypadkach zapłata następowała po potwierdzeniu wykonania prac na odwrocie otrzymanych faktur.

- 6) Przed 2016 rokiem na kontrolowane zadanie inwestycyjne nie poniesiono żadnych kosztów. W 2016 roku poniesiono koszty w wysokości 335.419,86 zł, równe zrealizowanym wydatkom.

Rozliczenia kosztów dokonano w listopadzie 2016 r., tj. w miesiącu zapłaty ostatniej faktury związanej z realizacją tego zadania inwestycyjnego. Pod datą 30.11.2016 r. na stan ewidencyjny środków trwałych przyjęto 2 składniki majątku o wartości równej rozliczonym kosztom – ciąg pieszo-rowerowy, o wartości początkowej w wysokości 329.519,03 zł, oraz wiatę przystankową, o wartości początkowej w wysokości 5.900,83 zł.

- 7) Kontrolę przestrzegania w 2016 roku ustawy Prawo zamówień publicznych w zakresie wydatków majątkowych przeprowadzono na przykładzie zamówienia publicznego pn. *Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi do Igieł* (sprawa BI.271.6.2016). Postępowanie prowadził i dokumentował Wydział Inwestycyjno-Budowlany urzędu miejskiego.

Podstawowe informacje dotyczące tego zamówienia zawarto w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie	Ustalone dane
1	2
Wartość szacunkowa zamówienia	W protokole z postępowania o zamówienie publiczne zapisano, że wartość szacunkowa wynosiła 300.984,47 zł (równowartość 86.512,57 euro) i obejmowała wartość przewidywanych zamówień uzupełniających w wysokości 60.196,89 zł (20% wartości kosztorysu inwestorskiego), co stanowi równowartość 14.481,76 euro.
Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia	Zatwierdzona przez kierownika zamawiającego w dniu 15.04.2016 r., zamieszczona na stronie internetowej zamawiającego od dnia 15.04.2016 r. do dnia 12.05.2016 r.
Wybrany tryb zamówienia publicznego	Przetarg nieograniczony
Rodzaj zamówienia	Roboty budowlane
Zakres rzeczowy zamówienia (ogólnie)	Budowa ciągu pieszo-rowerowego o długości 771 mb wzdłuż drogi do Igieł wraz z pętlą autobusową, peronami i chodnikami; oznakowanie drogowe; zieleń (humusowanie skarp z obsianiem trawą)
Wymagany termin wykonania zamówienia	15.10.2016 r.
Wadium	Wykonawców zobowiązano do wniesienia wadium w wysokości 6.000,00 zł
Oferty częściowe	Zamawiający nie dopuścił możliwości składania ofert częściowych
Przewidywane zamówienia uzupełniające	Przewidziano możliwość udzielenia zamówień uzupełniających do 20% wartości zamówienia
Publikacja w BZP ogłoszenia o zamówieniu oraz o zmianie ogłoszenia	Ogłoszenie o zamówieniu: 41531 – 2016 w dniu 15.04.2016 r. Zmiana ogłoszenia: 104988 – 2016 w dniu 27.04.2016 r.
Termin składania ofert	Pierwotny: do godz. 10.00 w dniu 4.05.2016 r. Po zmianie: do godz. 10.00 w dniu 12.05.2016 r.

Kryteria oceny ofert	Cena – 95%; okres gwarancji na roboty budowlane – 5%;
Cena w ofercie (ryczałtowa, kosztorysowa)	Zamawiający oczekiwał podania w ofercie ceny ryczałtowej
Komisja przetargowa	Nie powołano komisji przetargowej - czynności w postępowaniu wykonywało 3 pracowników zamawiającego.
Liczba złożonych ofert	3
Oferta z najniższą ceną – oferta z najwyższą ceną	Najniższa cena: MARBRUK Sp. z o.o. w Charzykowach – 298.626,67 zł Najwyższa cena: Przedsiębiorstwo Usługowe HYDRO-EKO Mirosław Rożek w Chojnicach
Wykluczeni wykonawcy – podstawa prawna	Nie wykluczono żadnego wykonawcy
Oferty odrzucone – podstawa prawna	Nie odrzucono żadnej oferty
Cena wybranej oferty – wybrany wykonawca	298.626,67 zł – MARBRUK Sp. z o.o. w Charzykowach
Zawiadomienie o wyborze oferty – data	13.05.2016 r.
Numer umowy, data zawarcia	BI.272.7.2016 z dnia 24.05.2016 r.
Publikacja ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych	24.05.2016 r. – 132690-2016.

- „Protokół postępowania w trybie przetargu nieograniczonego” zawierał informacje wskazujące m.in., że szacunkową wartość zamówienia w wysokości 300.984,47 zł (równowartość 86.512,57 euro) ustalono w dniu 31.03.2016 r. na podstawie kosztorysu inwestorskiego; wartość szacunkowa obejmowała wartość przewidywanych zamówień uzupełniających, wyliczoną na kwotę 60.196,89 zł (20% wartości kosztorysu inwestorskiego), co stanowi równowartość 14.481,76 euro; wartość zamówienia ustalił pan Daniel Fohler.

Przedłożona do kontroli dokumentacja z postępowania o ww. zamówienie publiczne nie zawierała dokumentu z wyliczeniami szacunkowej wartości zamówienia w oparciu o wartość kosztorysową.

W trakcie kontroli stwierdzono, że podana w „Protokole postępowania...” wartość szacunkowa zamówienia (300.984,47 zł) nie uwzględniała wartości przewidywanych zamówień uzupełniających – była wartością kosztorysową, wynikającą z kosztorysu inwestorskiego, sporządzonego w dniu 31.03.2016 roku przez zleceniobiorcę Usługi Projektowe Nadzór Budowlany mgr inż. Daniel Fohler w Chojnicach.

Obowiązek uwzględnienia w wartości szacunkowej zamówienia wartości przewidywanych zamówień uzupełniających wynikał z art. 32 ust. 3 Prawa zamówień publicznych, w brzmieniu obowiązującym w trakcie prowadzonego postępowania.

W powyższej sprawie pisemne wyjaśnienie do protokołu złożyła pani Beata Topka Kosecka – inspektor w Wydziale Budowlano-Inwestycyjnym urzędu miejskiego. Wyżej wymieniona podała, że – cyt.: *W protokole ZP w punkcie 2 ppkt 2 – wartość zamówienia wpisałam oddzielnie kwotę z kosztorysu inwestorskiego tj. 300.984,47 zł oraz oddzielnie kwotę przewidzianą na zamówienia uzupełniające – 20% wartości kosztorysowej tj. 60.196,89 zł nie wykreślając zwrotu w tym co jest błędem pisarskim winno być oraz wartość przewidywanych zamówień uzupełniających. Wartość szacunkową zamówienia ustalono zwiększając wartość kosztorysu inwestorskiego o 20%. Na tę czynność nie sporządzano dodatkowych notatek tylko zamieszczając ją w pkt 2 protokołu ZP.*

Natomiast w punkcie 3 B ppkt 2 został wpisany tylko projektant sporządzający kosztorys inwestorski a winna być jeszcze osoba przygotowująca i ustalająca wartość szacunkową zamówienia na podstawie sporządzonego kosztorysu inwestorskiego.

W końcowej części wyjaśnienia wyżej wymieniona podała, że – cyt.: *Pomyłki, błędy pisarskie w protokole ZP z postępowania w trybie przetargu nieograniczonego nr BI.271.6.2016 nastąpiły z powodu częstego wykonywania wielu czynności jednocześnie co wynika z prowadzenia kilku inwestycji w tym samym czasie, jednak nie wpłynęły one na prawidłowość prowadzonego postępowania.*

Cytowane wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pani Beaty Topka Koseckiej – inspektor w Wydziale Budowlano-Inwestycyjnym dotyczące określenia wartości szacunkowej zamówienia publicznego na budowę ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi do Igieł – poz. 24 akt kontroli]

- Z „Protokołu z otwarcia ofert w trakcie postępowania o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego” wynikało, że w wyznaczonym terminie swoje oferty złożyło 3 wykonawców. Nazwy wykonawców, ceny ofert i zaoferowane okresy gwarancji na roboty budowlane zestawiono w tabeli:

Lp. Nr oferty	Nazwa wykonawcy	Cena oferty (w zł)	Gwarancja
1	2	3	4
1.	Przedsiębiorstwo Usługowe HYDRO-EKO Mirosław Rożek w Chojnicach	395.432,00	5 lat
2.	MARBRUK Sp. z o.o. w Charzykowach	298.626,67	5 lat
3.	Usługi Komunalno-Transportowe AMAR – Mariusz Rudnik w Lichnowach	328.567,56	5 lat

- Z ww. protokołu wynikało też, że przed otwarciem ofert przedstawiciel zamawiającego podał wysokość środków, jakie zamawiający zamierzał przeznaczyć na wykonanie przedmiotu zamówienia – 400.000,00 zł.
- Spośród złożonych ofert zamawiający wybrał ofertę spółki MARBRUK w Charzykowach z ceną w wysokości 298.626,67 zł. Oferta ta zawierała najniższą cenę, przy jednakowych okresach gwarancji. Wybrana oferta uzyskała największą liczbę punktów przy zastosowaniu kryteriów oceny ofert podanych w ogłoszeniu o zamówieniu. Informację o wynikach postępowania przesłano wykonawcom w dniu 13.05.2016 r.
- Umowę nr BI.272.7.2016 z wybranym wykonawcą zawarto w dniu 24.05.2016 r. Postanowienia umowy w zakresie określenia zakresu rzeczowego zamówienia były zgodne ze SIWZ, a w zakresie wynagrodzenia wykonawcy – ze złożoną ofertą przetargową.
- W dniu zawarcia umowy z wybranym wykonawcą zamawiający posiadał wystarczające środki do sfinansowania zamówienia o wartości 298.626,67 zł. Aktualny na ten dzień plan wydatków klasyfikowanych w § 605 w rozdziale 60016 wynosił 450.000,00 zł a wcześniej nie wydatkowano żadnych środków. W dniu zawarcia umowy wydatkowano 9,00 zł na zakup dziennika budowy.

- Objęte ww. umową prace zostały zgłoszone do odbioru w dniu 14.10.2016 r., na dzień przed upływem terminu wykonania zamówienia.
Komisyjnego odbioru robót dokonano w dniu 20.10.2016 r. Komisja potwierdziła wykonanie robót zgodnie z zamówieniem, dokumentacją budowlaną i specyfikacjami technicznymi.
Protokół odbioru robót stanowił podstawę do wystawienia przez wykonawcę w dniu 21.10.2016 r. faktury nr 321/2016 za realizację umowy nr BI.272.7.2016 – budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi do Igieł. Wynikające z faktury wynagrodzenie wykonawcy było zgodne z umową.
- Ustalono, że w trakcie realizacji robót objętych ww. umową (w dniu 4.10.2016 r.) przedstawiciele zamawiającego i wykonawcy oraz inspektor nadzoru inwestycyjnego spisali notatkę służbową wskazującą m.in. na potrzebę wykonania poszerzenia jezdni na odcinku 70 mb z masy bitumiczno-asfaltowej, zamontowania wpustu deszczowego oraz montażu wiaty przystankowej. Wartość tych prac, wynikająca ze sporządzonego w tym dniu „Kosztorysu robót – wykonanie robót związanych z wykonaniem wiaty autobusowej i poszerzeniem jezdni ul. Droga do Igieł”, wynosiła 17.417,69 zł.
Powierzenie wykonania ww. prac spółce MARBRUK w Charzykowach (wykonawcy zamówienia podstawowego) nastąpiło umową BI.2151.20.2016 z dnia 14.10.2016 r. Z § 1 tej umowy wynikało, że zawarto ją zgodnie z art. 4 pkt 8 Prawa zamówień publicznych. Przepis ten stanowi, że ww. ustawy nie stosuje się do zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30.000 euro.
Wykonane prace odebrano komisyjnie w dniu 3.11.2016 r. Zapłaty wynagrodzenia określonego w fakturze nr 347/2016 z dnia 8.11.2016 r. dokonano terminowo w dniu 17.11.2016 r.

Rok 2017

- 1) Z uchwały Nr XXVII/302/16 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia budżetu miasta Chojnice na 2017 r. wynikało, że wydatki majątkowe gminy zaplanowano w wysokości 43.255.716,00 zł. Środki te zamierzano wykorzystać do finansowania 40 zadań inwestycyjnych wymienionych w załączniku „Zadania inwestycyjne planowane do realizacji w 2017 r.” do uchwały budżetowej.
  - 2) Po dokonanych w 2017 roku zmianach budżetu końcowy plan wydatków majątkowych wynosił 32.886.276,00 zł i był niższy od planu początkowego o 10.369.440,00 zł – stanowił 76% planu początkowego.
- Aktualny na koniec roku plan wydatków majątkowych zakładał wydatkowanie: 27.024.773,00 zł na finansowanie zadań inwestycyjnych jednostek budżetowych (§ 605); 3.884.230,00 zł na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (§ 606); 1.579.273,00 zł w formie dotacji celowych (§§ 622, 623, 630, 662); 363.000,00 zł na wniesienie udziałów

w spółce prawa handlowego (§ 601) oraz 35.000,00 zł poprzez wpłatę na państwowy fundusz celowy (§ 617).

- W końcowym wykazie planowanych do realizacji w 2017 roku zadań inwestycyjnych wymienionych było 65 takich zadań.

W zakresie planowanych wydatków na zadania inwestycyjne i zakupy inwestycyjne, klasyfikowanych w §§ 605 i 606 wydatków (30.909.003,00 zł), największe środki budżetowe zamierzano wydatkować na zadania związane z: termomodernizacją wraz z przebudową Chojnickiego Centrum Kultury (7.217.717,00 zł); przebudową ul. Człuchowskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą (4.448.723,00 zł); zakupem nieruchomości (3.430.170,00 zł) oraz przebudową ul. Niemcewicza, Tuwima, odcinka ul. Konopnickiej wraz z odwodnieniem i oświetleniem (1.990.000,00 zł).

- 3) W 2017 roku wydatki majątkowe gminy wyniosły 24.916.600,05 zł i były niższe od wydatków planowanych o 7.969.675,95 zł – stanowiły 76% wydatków planowanych.

Wydatki wykonane obejmowały: 22.954.743,48 zł wydatków inwestycyjnych gminnych jednostek budżetowych (§§ 605 i 606); 1.563.856,57 zł dotacji celowych (§§ 622, 623, 630 i 662); 363.000,00 zł wydatków klasyfikowanych w § 601 – „Wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego...” oraz 35.000,00 zł wydatków klasyfikowanych jako wpłaty na państwowy fundusz celowy (§ 617).

- 4) Kontrolę wydatków i kosztów inwestycyjnych przeprowadzono na przykładzie zadania inwestycyjnego pn. *Budowa parkingu przy ul. Nowe Miasto* – taka nazwa występowała w załączniku „Zadania inwestycyjne planowane do realizacji w 2017 r.” oraz w księgowej ewidencji wydatków urzędu miejskiego. W dokumentach z realizacji tego zadania posługiwano się nazwą *Przebudowa ulic Nowe Miasto i Spichrzowa w Chojnicach wraz z odwodnieniem i oświetleniem*.

Początkowy plan wydatków inwestycyjnych na kontrolowane zadanie (§ 605 w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne”) w wysokości 350.000,00 zł ustalono uchwałą Nr XXVII/302/2016 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia budżetu miasta Chojnice na 2017 rok. W trakcie roku plan zmniejszono o 23.163,00 zł, do wysokości 326.837,00 zł. Zmniejszenia planu dokonano uchwałą Nr XXXIX/439/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie zmian w budżecie miasta Chojnice na 2017 r.

- 5) W 2017 roku na kontrolowane zadanie poniesiono wydatki na sumę 326.836,16 zł. Wydatki wiązały się z zapłatą faktur i rachunków za:

- roboty budowlane związane z przebudową dróg i budową parkingu („Ścinka Drzew, Remont i Konserwacja Urządzeń Drogowych” – Tadeusz Stencel w Chojnicach) - 294.930,00 zł;

- przebudowę oświetlenia drogowego (Marek Nitka ELNIT ELECTRIC w Chojnicach)	-	12.331,16 zł;
- opracowanie dokumentacji projektowej	-	12.300,00 zł;
- nadzór inwestorski	-	4.305,00 zł;
- nadzór archeologiczny nad pracami ziemnymi	-	2.965,00 zł;
- dziennik budowy	-	5,00 zł;
Razem:		326.836,16 zł.

Ustalono, że zapłata wynagrodzeń za roboty budowlane nastąpiła po komisyjnych odbiorach wykonanych robót. W pozostałych przypadkach zapłata następowała po potwierdzeniu wykonania prac na odwrocie otrzymanych faktur.

- 6) Przed 2017 rokiem na ww. zadanie inwestycyjne nie poniesiono żadnych kosztów. W 2017 roku poniesiono koszty w wysokości 326.836,16 zł, równe poniesionym wydatkom. Rozliczenia kosztów dokonano w grudniu 2017 r., tj. w miesiącu realizacji ostatniego wydatku związanego z realizacją tego zadania inwestycyjnego. Pod datą 19.12.2017 roku na stan ewidencyjny środków trwałych przyjęto 2 składniki majątku (parking i oświetlenie drogowe) o wartościach początkowych wynoszących odpowiednio 312.205,00 zł i 14.631,16 zł. Wartości te były równe poniesionym i rozliczonym kosztom.
- 7) Kontrolę przestrzegania w 2017 roku ustawy Prawo Zamówień Publicznych w zakresie wydatków majątkowych przeprowadzono na przykładzie zamówienia publicznego pn. *Przebudowa ulicy Nowe Miasto i Spichrzowej w Chojnicach wraz z odwodnieniem i oświetleniem* (sprawa KM.271.16.2017). Postępowanie prowadził i dokumentował Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska urzędu miejskiego. Podstawowe informacje dotyczące tego zamówienia zawarto w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie	Ustalone dane
1	2
Wartość szacunkowa zamówienia według protokołu postępowania o zamówienie publiczne	Część I – 342.417,26 zł (równowartość 82.018,07 euro); Część II – 17.243,05 zł (równowartość 4.130,17 euro).
Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia	Zatwierdzona przez kierownika zamawiającego i udostępniona na stronie internetowej zamawiającego od dnia 30.03.2017 r. do dnia 14.04.2017 r.
Wybrany tryb zamówienia publicznego	Przetarg nieograniczony
Rodzaj zamówienia	Roboty budowlane
Zakres rzeczowy zamówienia (ogólnie)	Wykonanie przebudowy ulic Nowe Miasto i Spichrzowa, w tym: przebudowa skrzyżowania z ul. Poczтовую, przebudowa jezdni, przebudowa chodników i zjazdów na posesje, budowa miejsc postojowych i jezdni manewrowej, przebudowa łącznika pieszego, przebudowa oświetlenia ulicznego, budowa kanalizacji deszczowej
Wymagany termin wykonania zamówienia	Do dnia 30.06.2017 r.
Wadium	Część I – 5.000,00 zł; Część II – 500,00 zł.
Oferty częściowe	Zamawiający umożliwił składanie ofert częściowych: - część I: Przebudowa ul. Nowe Miasto i Spichrzowa wraz z odwodnieniem - część II: Budowa oświetlenia drogowego
Przewidywane zamówienia w trybie art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 PZP	Nie przewidywano udzielania takich zamówień

Publikacja w BZP ogłoszenia o zamówieniu oraz o zmianie ogłoszenia	Ogłoszenie: 54534-2017 z dnia 30.03.2017 r.; Zmiana ogłoszenia: 54535 z dnia 30.03.2017 r.
Termin składania ofert	Początkowy: do godz. 9.00 w dniu 13.04.2017 r. Po zmianie: do godz. 9.00 w dniu 14.04.2017 r.
Procedura odwrócona (art. 24aa PZP)	Zamawiający przewidział w SIWZ możliwość zastosowania tzw. procedury odwróconej
Kryteria oceny ofert	Cena – 60%, gwarancja 40%;
Cena w ofercie (ryczałtowa, kosztorysowa)	Zamawiający oczekiwał podania w ofercie ceny ryczałtowej za wykonanie zamówienia
Komisja przetargowa	Nie powołano komisji. Czynności wykonywało 3 pracowników zamawiającego
Liczba złożonych ofert	Część I: wpłynęły 3 oferty; Część II: wpłynęły 2 oferty.
Oferta z najniższą ceną – oferta z najwyższą ceną	Część I – najniższa cena: 294.930,00 zł - Ścinka Drzew Remont i Konserwacja Urządzeń Drogowych - Tadeusz Stencel w Chojnicach , najwyższa cena – 405.782,39 zł – Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Andrzej Gliszczyński, Danuta Gliszczyńska w Człuchowie. Część II: najniższa cena: 12.331,16 zł - Marek Nitka ELNIT ELECTRIC w Chojnicach , najwyższa cena: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe ELMONT Tadeusz Kosecki w Kławkowie.
Wykluczeni wykonawcy – podstawa prawna	Nie wykluczono żadnego wykonawcy
Oferty odrzucone – podstawa prawna	Odrzucono ofertę Przedsiębiorstwa Wielobranżowego s.c. Andrzej Gliszczyński, Danuta Gliszczyńska w Człuchowie – art. 89 ust. 1 pkt 7b) PZP (nie wniesiono wadium do upływu terminu do składania ofert)
Cena wybranej oferty – wybrany wykonawca	Część I: 294.930,00 zł - Ścinka Drzew Remont i Konserwacja Urządzeń Drogowych - Tadeusz Stencel w Chojnicach ; Część II: 12.331,16 zł - Marek Nitka ELNIT ELECTRIC w Chojnicach
Zawiadomienie o wyborze oferty – data	24.04.2017 r.
Numer umowy, data zawarcia	Część I: KM.272.26.2017 z dnia 4.05.2017 r. Część II: KM.272.25.2017 z dnia 4.05.2017 r.
Publikacja ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych	Część I i II – 88472-2017 z dnia 26.05.2017 r.

- Z „Protokołu postępowania o zamówienie publiczne...” wynikało, że szacunkową wartość zamówienia w wysokościach 342.417,26 zł (część I) i 17.243,05 zł (część II), na podstawie kosztorysu inwestorskiego, ustaliła w dniu 24.03.2017 r. pani Magdalena Lubecka, zatrudniona w urzędzie miejskim od dnia 13.10.2017 r. na stanowisku sekretarki.

Stwierdzono, że ww. wartości były nieprawidłowe – były to wartości brutto, tj. z podatkiem od towarów i usług (VAT). Prawidłowe wartości szacunkowe powinny być niższe o 64.029,24 zł i 3.224,31 zł i wynosić odpowiednio 278.388,02 zł i 14.018,74 zł.

W przedstawionym powyżej przypadku naruszono art. 32 ust. 1 Prawa zamówień publicznych stanowiący, że podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością.
- Przywołany kosztorys inwestorski składał się z trzech części, obejmujących branże: drogową, sanitarną i elektryczną. Wynikające z tych kosztorysów wartości netto i brutto zestawiono w „Zestawieniu kosztorysów inwestorskich”, sporządzonym (brak daty sporządzenia) przez pana Leszka Nitkę.

Stwierdzono, że jeden z tych kosztorysów, tj. kosztorys z zakresu branży drogowej, opracowany na wartość 214.122,00 zł, nie zawierał takich elementów, jak np.: nazwa i adres zamawiającego; nazwa i adres sporządzającego kosztorys; data opracowania kosztorysu; ogólna charakterystyka obiektu lub robót, zawierająca krótki opis techniczny wraz z istotnymi parametrami, które określają wielkość obiektu lub robót; przedmiar robót; założenia wyjściowe do kosztorysowania.

Wymóg zawarcia ww. elementów w kosztorysie inwestorskim wynika z § 7 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. Nr 130, poz. 1389).

Kserokopie protokołu postępowania o zamówienie publiczne, zestawienia kosztorysów inwestorskich oraz kosztorysu inwestorskiego z zakresu branży drogowej załączono do akt roboczych kontroli

[Kserokopie: Protokołu postępowania o zamówienie publiczne, „Zestawienia kosztorysów inwestorskich” oraz kosztorysu inwestorskiego – branża drogowa „Przebudowa ul. Nowe Miasto i Spichrzowej w Chojnicach wraz z odwodnieniem i oświetleniem”, sporządzonych przez pana Leszka Nitkę – poz. 25 akt kontroli]

- Z „Protokołu z otwarcia ofert w trakcie postępowania o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego” wynikało, że w wyznaczonym terminie swoje oferty złożyło 5 wykonawców. Nazwy wykonawców, ceny ofert i okresy gwarancji zestawiono w tabeli:

Lp. Nr oferty	Nazwa wykonawcy	Cena oferty (zł)		Gwarancja
		Część I	Część II (w zł)	
1	2	3	4	5
1.	Ścinka Drzew Remont i Konserwacja Urządzeń Drogowych Tadeusz Stencel w Chojnicach	294.930,00	-	5 lat
2.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe ELMONT Tadeusz Kosecki w Chojnicach	-	15.900,00	7 lat
3.	MARBRUK Sp. z o.o. w Charzykowach	312.440,74	-	5 lat
4.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe s.c. Andrzej Gliszczyński, Danuta Gliszczyńska w Człuchowie	405.782,39	-	3 lata
5.	Marek Nitka ELNIT ELECTRIC w Chojnicach	-	12.331,16	7 lat

- Z ww. protokołu wynikało też, że przed otwarciem ofert przedstawiciel zamawiającego podał wysokość środków, jakie zamawiający zamierzał przeznaczyć na wykonanie przedmiotu zamówienia: część I – 313.000,00 zł, część II – 17.000,00 zł.
- Spośród złożonych ofert zamawiający wybrał oferty firm „Ścinka Drzew Remont i Konserwacja Urządzeń Drogowych” Tadeusz Stencel w Chojnicach, z ceną w wysokości 294.930,00 zł (część I zamówienia) oraz Marek Nitka ELNIT ELECTRIC w Chojnicach, z ceną w wysokości 12.331,16 zł (część II zamówienia).

Wybrane oferty zawierały najniższe ceny i uzyskały najwięcej punktów przy zastosowaniu kryteriów oceny ofert podanych w ogłoszeniu o zamówieniu.

- W dniu 4.05.2017 r., tj. w dniu zawarcia umów z wybranymi wykonawcami zamówień, zamawiający posiadał wystarczające środki do zapłaty wynikających z tych umów zobowiązań na sumę 307.261,16 zł.

Na dzień zawarcia umów plan wydatków budżetowych na zadanie inwestycyjne związane z przebudową ww. ulic (§ 605 w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne”) wynosił 350.000,00 zł, do tego dnia wykorzystano środki w wysokości 14.300,00 zł (zapłata

faktury za opracowanie dokumentacji projektowej) i do wykorzystania pozostawały środki w wysokości 335.700,00 zł, tj. o 28.438,84 zł wyższe od wartości umów.

- Określone w umowach wynagrodzenia wykonawców były zgodne ze złożonymi ofertami, pozostałe zapisy umów były zgodne z wzorami umów załączonymi do SIWZ.
- Na podstawie protokołów z końcowych odbiorów wykonanych robót, spisanych w dniu 21.06.2017 r. ustalono, że zamówienia zostały zrealizowane terminowo i bez usterek. Protokoły stanowiły podstawę do wystawienia w tym samym dniu przez obu wykonawców faktur za wykonane prace, na kwoty zgodne z umowami. Zapłaty faktur dokonano terminowo w dniach 23.06.2017 r. (294.930,00 zł) i 6.07.2017 r. – 12.331,16 zł.

Rok 2018

- 1) Z uchwały XL/456/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia budżetu miasta Chojnice na 2018 r. wynikało, że wydatki majątkowe gminy zaplanowano w wysokości 49.949.451,00 zł.

Środki te zamierzano wykorzystać do finansowania 31 zadań inwestycyjnych wymienionych w załączniku „Zadania inwestycyjne planowane do realizacji w 2018 r.” do ww. uchwały budżetowej.

- 2) Po dokonanych w trakcie 2018 roku zmianach budżetu końcowy plan wydatków majątkowych wynosił 64.612.663,00 zł i był wyższy od planu początkowego o 14.663.212,00 zł (o 29%).
- Aktualny na koniec roku plan wydatków majątkowych zakładał wydatkowanie: 62.270.404,00 zł na finansowanie zadań inwestycyjnych jednostek budżetowych (§ 605); 955.500,00 zł na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (§ 606); 831.259,00 zł w formie dotacji celowych (§§ 622, 623, 662) oraz 67.500,00 zł poprzez wpłatę na państwowy fundusz celowy (§ 617). Końcowy plan wydatków majątkowych obejmował ponadto rezerwę na inwestycje i zakupy inwestycyjne (§ 680) w wysokości 488.000,00 zł.
- W końcowym wykazie planowanych do realizacji w 2018 roku zadań inwestycyjnych wymienionych było 49 zadań inwestycyjnych.

W zakresie planowanych wydatków na zadania inwestycyjne i zakupy inwestycyjne, klasyfikowanych w §§ 605 i 606 wydatków (63.225.904,00 zł), największe środki budżetowe zamierzano wydatkować na zadania związane z: poprawą gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Chojnice – Człuchów (20.131.509,00 zł); termomodernizacją wraz z przebudową Chojnickiego Centrum Kultury (14.390.000,00 zł) oraz utworzeniem transportowego węzła integrującego wraz ze ścieżkami pieszo-rowerowymi w Chojnicach (9.380.806,00 zł).

- 3) W 2018 roku wydatki majątkowe gminy wyniosły 48.077.839,94 zł i były o 16.534.823,06 zł niższe od wydatków planowanych – stanowiły 74% wydatków planowanych.

Wydatki wykonane obejmowały: 47.270.643,92 zł wydatków inwestycyjnych gminnych jednostek budżetowych (§§ 605 i 606); 739.696,02 zł dotacji celowych (§§ 622, 623 i 662) oraz 67.500,00 zł wydatków klasyfikowanych jako wpłaty na państwowy fundusz celowy (§ 617).

- 4) Kontrolę wydatków i kosztów inwestycyjnych przeprowadzono na przykładzie dwóch zadań inwestycyjnych, tj.:

- *Budowa ulic: Morelowa, Truskawkowa* – plan wydatków inwestycyjnych na to zadanie (§ 605 w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne”) w wysokości 3.510.000,00 zł ustalono uchwałą Nr XLII/483/18 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 12 lutego 2018 r. w sprawie zmian w budżecie miasta Chojnice na 2018 r. Do końca roku plan ten nie był zmieniany;
- *Budowa ciągu pieszo-rowerowego od okolic pomnika upamiętniającego zwycięstwo nad Krzyżakami, w kierunku ul. Prochowej, w Parku 1000-lecia w Chojnicach* – początkowy plan wydatków inwestycyjnych na to zadanie (§ 605 w rozdziale 90095 – „Pozostała działalność”) w wysokości 330.000,00 zł ustalono przywołaną powyżej uchwałą Nr XLII/483/18 organu stanowiącego gminy z dnia 12 lutego 2018 r. W trakcie roku, zarządzeniem Nr 118/18 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 8 października 2018 r., plan wydatków zmniejszono o 12.000,00 zł, do wysokości 318.000,00 zł.

- 5) W 2018 roku na kontrolowane zadania poniesiono wydatki w wysokościach odpowiednio 3.417.528,15 zł i 317.403,89 zł. Podstawowe dane o wydatkach przedstawiono w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie	Budowa ulic: Morelowa, Truskawkowa	Budowa ciągu pieszo-rowerowego w Parku 1000-lecia
1	2	3
wynagrodzenie za roboty budowlane (MARBRUK Sp. z o.o. w Charzykowach)	3.370.418,61	311.162,64
wynagrodzenie inspektora nadzoru inwestorskiego	46.980,74	6.223,25
zapłata za wykonanie kserokopii dokumentacji	110,80	-
zakup dziennika budowy	18,00	18,00
Razem:	3.417.528,15	317.403,89

Ustalono, że zapłaty wynagrodzeń za roboty budowlane nastąpiły po komisyjnych odbiorach wykonanych robót (odbiorach częściowych i końcowych), w pozostałych przypadkach – po potwierdzeniu wykonania prac na odwrocie faktur.

- 6) Przed 2018 rokiem na budowę ulic Morelowej i Truskawkowej w Chojnicach poniesiono koszty w wysokości 33.652,80 zł, związane z opracowaniem dokumentacji projektowej. W 2018 roku poniesiono koszty w wysokości 3.417.528,15 zł, równe poniesionym wydatkom. Rozliczenia wszystkich kosztów, na sumę 3.451.180,95 zł, dokonano w grudniu 2018 roku i pod datą 31.12.2018 r. na stan ewidencyjny środków trwałych przyjęto 4 składniki majątkowe (2 drogi utwardzone oraz 2 kanalizacje deszczowe) o wartościach początkowych wynoszących łącznie 3.451.180,95 zł.

Na zadanie inwestycyjne związane z budową ciągu pieszo-rowerowego w Parku 1000-lecia w Chojnicach poniesiono przed 2018 rokiem (w 2017 r.) koszty w wysokości 20.910,00 zł, związane z opracowaniem dokumentacji projektowej tego ciągu.

Na ostatni dzień 2018 roku saldo kosztów wynosiło 338.313,89 zł. Koszty te nie zostały rozliczone. Z pisemnej informacji złożonej przez panią Beatę Topka Kosecką – inspektor w Wydziale Budowlano-Inwestycyjnym (informację załączono do akt roboczych kontroli) wynikało, że poniesione nakłady zostaną rozliczone po wybudowaniu drugiego etapu ciągu pieszo-rowerowego i zakończeniu całości inwestycji.

[Informacja pani Beaty Topka Koseckiej – inspektor w sprawie rozliczenia kosztów na budowę ciągu pieszo-rowerowego w Parku 1000-lecia w Chojnicach – poz. 26 akt kontroli]

- 7) Kontrolę przestrzegania w 2018 roku ustawy Prawo Zamówień Publicznych w zakresie wydatków majątkowych przeprowadzono na przykładzie zamówienia publicznego pn. „Budowa ulic w Chojnicach wraz z infrastrukturą towarzyszącą” (sprawa BI.271.5.2018).

Podstawowe informacje dotyczące tego zamówienia zawarto w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie	Ustalone dane
1	2
Wartość szacunkowa zamówienia według zapisu w protokole postępowania	Część I – 2.854.306,14 zł (równowartość 661.990,89 euro); Część II – 239.593,88 zł (równowartość 55.568,31 euro).
Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia	Zatwierdzona przez kierownika zamawiającego w dniu 19.02.2018 r., podana do publicznej wiadomości od dnia 20.02.2018 r. do dnia 7.03.2018 r.
Wybrany tryb zamówienia publicznego	Przetarg nieograniczony
Rodzaj zamówienia	Roboty budowlane
Zakres rzeczowy zamówienia (ogólnie)	Część I: Budowa ul. Morelowej i Truskawkowej wraz z odwodnieniem; budowa kanalizacji deszczowej i kolektora deszczowego ze studniami; wykonanie oznakowania drogowego; Część II: Budowa ciągu pieszo-rowerowego z kostki betonowej w Parku 1000-lecia od pomnika upamiętniającego zwycięstwo nad Krzyżakami w kierunku ul. Prochowej; wykonanie oznakowania drogowego; wykonanie oświetlenia
Wymagany termin wykonania zamówienia	Do dnia 31.08.2018 r.
Wadium	Część I – 70.000,00 zł; Część II – 6.000,00 zł;
Oferty częściowe	Zamawiający umożliwił składanie ofert częściowych
Przewidywane zamówienia, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 oraz art. 134 ust. 6 pkt 3 PZP	Zamawiający nie przewidział udzielania takich zamówień
Publikacja w BZP ogłoszenia o zamówieniu oraz o zmianie ogłoszenia	Ogłoszenie: nr 520478-N-2018 z dnia 20.02.2018 r.; Zmiana ogłoszenia: nr 500040331 z dnia 23.02.2018 r., nr 500045876 z dnia 2.03.2018 r.
Termin składania ofert	do godz. 11.00 w dniu 7.03.2018 r.
Kryteria oceny ofert	Część I: cena – 60%, gwarancja 40%; Część II: cena 60%, gwarancja na roboty budowlane 20%, gwarancja na oświetlenie wraz z oprawami – 20%;
Cena w ofercie (ryczałtowa, kosztorysowa)	Zamawiający oczekiwał podania w ofercie ceny ryczałtowej

Powołanie komisji przetargowej	Komisja nie została powołana – czynności w imieniu zamawiającego prowadziło 3 pracowników.
Liczba złożonych ofert	Część I – 3 oferty; Część II – 2 oferty.
Oferta z najniższą ceną – oferta z najwyższą ceną	Część I: najniższa cena – 3.132.049,10 zł (MARBRUK Sp. z o.o. w Charzykowach) ; najwyższa cena – 4.292.040,99 zł (AMAR Mariusz Rudnik w Lichnowach); Część II: najniższa cena – 311.162,64 zł (MARBRUK Sp. z o.o. w Charzykowach) ; najwyższa cena – 632.286,17 zł (AMAR Mariusz Rudnik w Lichnowach);
Wykluczeni wykonawcy – podstawa prawna	Nie wykluczono żadnego wykonawcy
Oferty odrzucone – podstawa prawna	Nie odrzucono żadnej oferty
Cena wybranej oferty – wybrany wykonawca	Część I: 3.132.049,10 zł - MARBRUK Sp. z o.o. w Charzykowach ; Część II: 311.162,64 zł - MARBRUK Sp. z o.o. w Charzykowach .
Zawiadomienie o wyborze oferty – data	22.03.2018 r.
Numer umowy, data zawarcia	Część I: Umowa BI.272.6.2018 z dnia 4.04.2018 r. + aneks nr 1 z dnia 29.08.2018 r. Część II: Umowa BI.272.7.2018 z dnia 4.04.2018 r.
Publikacja ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych	Nr 500121889-N-2018 z dnia 30.05.2018 r.

- Podana w „Protokole postępowania o zamówienie publiczne” wartość szacunkowa zamówienia wynikała z kosztorysów inwestorskich opracowanych przez spółkę NEOX w Gdańsku (kosztorys dot. budowy ul. Morelowej i Truskawkowej) oraz przez firmę Barbara Nitka Usługi Projektowe Nadzory i Wykonawstwo w Chojnicach (kosztorys dot. budowy ciągu pieszo-rowerowego w Parku 1000-lecia).

Zwrócono uwagę, że kosztorys dotyczący budowy ulic Morelowej i Truskawkowej, sporządzony z podziałem na branżę sanitarną i branżę drogową, nie zawierał oznaczenia daty jego opracowania. Wymóg podania w kosztorysie daty jego opracowania wynikał z § 7 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. Nr 130, poz. 1389).

Kosztorys inwestorski dotyczący budowy ciągu pieszo-rowerowego opracowano w dniach 27.10.2017 r. (branża elektryczna) i 14.12.2017 r. (branża drogową).

- Nazwy wykonawców i zaproponowane ceny ofert zestawiono w dokumencie zatytułowanym „Przetarg nieograniczony na: Budowa ulic w Chojnicach wraz z infrastrukturą towarzyszącą”, bez oznaczenia daty jego sporządzenia i osoby sporządzającej ten dokument. W dokumencie wymieniono 3 wykonawców wraz z zaproponowanymi cenami i okresami gwarancji. Nazwy wykonawców i ceny ofert przedstawiały się następująco:

Nr oferty	Nazwa wykonawcy	Cena oferty (w zł)	
		Część I	Część II
1	2	3	4
1.	Konsorcjum firm: WO-KOP Wojciech Drewezyński w Chojnicach AD-BET Adrian Paszko w Chojniczkach	3.488.338,20	-
2.	MARBRUK Sp. z o.o. w Charzykowach	3.132.049,10	311.162,64
3.	AMAR Mariusz Rudnik Usługi Komunalno-Transportowe w Lichnowach	4.292.040,99	632.286,17

Z przywołanego dokumentu wynikało też, że na realizację części I zamówienia zamawiający zamierzał przeznaczyć kwotę 3.450.000,00 zł, a na część II kwotę 320.000,00 zł.

- Spośród złożonych ofert zamawiający wybrał oferty spółki MARBRUK w Charzykowach z cenami w wysokości 3.132.039,10 zł (część I) i 311.162,64 zł (część II).

Wybrane oferty zawierały najniższe ceny i uzyskały najwięcej punktów przy zastosowaniu kryteriów oceny ofert podanych w ogłoszeniu o zamówieniu.

- W dniu 4.04.2018 r., tj. w dniu zawarcia umów z wybranym wykonawcą zamówienia zamawiający posiadał wystarczające środki do zapłaty zobowiązań wynikających z tych umów.

Na ww. dzień plan wydatków inwestycyjnych na zadanie związane z budową ulic Morelowej i Truskawkowej (§ 605 w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne”) wynosił 3.510.000,00 zł, do tego dnia wydatkowano 18,00 zł na zakup dziennika budowy. Pozostała do wykorzystania kwota 3.509.982,00 zł była o 377.932,90 zł wyższa od wartości umowy na budowę tych ulic (3.132.049,10 zł).

Plan wydatków budżetowych na zadanie inwestycyjne polegające na budowie ciągu pieszo-rowerowego w parku 1000-lecia w Chojnicach w dniu zawarcia umowy wynosił 330.000,00 zł, do tego dnia wykorzystano 18,00 zł na zakup dziennika budowy. Do wykorzystania pozostały środki finansowe w wysokości 329.982,00 zł, wyższe o 18.819,36 zł od wartości umowy na budowę tego ciągu (311.162,64 zł).

- Określone w umowach wynagrodzenia wykonawcy były zgodne ze złożonymi ofertami, pozostałe zapisy umów były zgodne z wzorami umów załączonymi do SIWZ.
- Na podstawie ewidencji księgowej wydatków związanych z realizacją zadania inwestycyjnego dotyczącego budowy ulic Morelowej i Truskawkowej, protokołów częściowych i końcowego protokołu odbioru wykonanych robót, faktur wykonawcy robót oraz dowodów zapłaty tych faktur ustalono, że wartość robót wykonanych przez spółkę MARBRUK w Charzykowach wyniosła 3.370.418,61 zł. Wielkość ta była o 238.369,51 zł wyższa od wynagrodzenia określonego w zawartej z ww. wykonawcą umowie nr BI.272.6.2018, w brzmieniu obowiązującym w dniu 4.04.2018 r. (dzień zawarcia umowy), wynoszącego 3.132.049,10 zł.
- Ustalono, że zwiększenia wynagrodzenia wykonawcy zamówienia dokonano aneksem nr 1 do ww. umowy, spisany w dniu 29.08.2018 r., powołującym się na § 12 ust. 1 pkt. 2 i 3 umowy z dnia 4.04.2018 r. oraz na „Protokół konieczności nr 1 z dnia 28.08.2018 r. Poza zwiększeniem wynagrodzenia wykonawcy przywołanym aneksem wydłużono też termin realizacji zamówienia – z dnia 31.08.2018 r. do dnia 21.09.2018 r.
- Przywołany „Protokół konieczności”, podpisany przez przedstawicieli zamawiającego, wykonawcę, kierownika budowy, inspektorów nadzoru inwestorskiego, zatwierdzony przez kierownika zamawiającego, stwierdzał potrzebę: wykonania pełnej wymiany gruntu

na odcinku nowobudowanego kolektora deszczowego; zmiany głębokości posadowienia rury kanalizacyjnej i studni, rezygnacji z posadowienia jednej ze studni oraz rezygnacji z wykonania przecisku na połączeniu wpustów z kanalizacją deszczową. Według tego protokołu oraz załączonego do niego kosztorysu różnicowego wartość robót dodatkowych wynosiła 263.506,11 zł, wartość robót zaniechanych 25.136,59 zł a różnica pomiędzy tymi wartościami wynosiła 238.369,52 zł. O tę ostatnią kwotę zwiększono wynagrodzenie wykonawcy przywołanym powyżej aneksem nr 1 do umowy z dnia 4.04.2018 r.

- Ustalono że w § 12 ust. 1 pkt 2 i 3 umowy z kwietnia 2018 r. strony umowy dopuszczają jej zmianę:

1/ w przypadku realizacji dodatkowych dostaw, usług lub robót budowlanych od dotychczasowego wykonawcy, nieobjętych zamówieniem podstawowym, o ile stały się niezbędne i zostały spełnione łącznie następujące warunki:

- a) zmiana wykonawcy nie może zostać dokonana z powodów ekonomicznych lub technicznych, w szczególności dotyczących zamienności lub interoperacyjności sprzętu, usług lub instalacji, zamówionych w ramach zamówienia podstawowego,
- b) zmiana wykonawcy spowodowałaby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla zamawiającego;
- c) wartość każdej kolejnej zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej;

2/ jeżeli zostały spełnione łącznie następujące warunki:

- a) konieczność zmiany umowy lub umowy ramowej spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć;
- b) wartość zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej.

- Roboty budowlane objęte umową nr BI.272.6.2018 z dnia 4.04.2018 r. (część I zamówienia) odebrano 6 protokołami częściowego odbioru robót (umowa dopuszczała odbiory częściowe) spisanyymi w przedziale czasowym od dnia 28.06.2018 r. do dnia 29.08.2018 r. oraz protokołem końcowego odbioru robót, spisany w dniu 12.10.2018 r. Łączna wartość odebranych robót wyniosła 3.370.418,61 zł i była zgodna z określonym w umowie (po zmianie) wynagrodzeniem wykonawcy.

Zapłaty wynagrodzenia dokonywano po każdym odbiorze robót. Ostatnie faktury wykonawcy, wystawione w dniu 17.10.2018 r., zostały zapłacone w dniu 25.10.2018 r. Łącznie za tę część zamówienia wykonawcy zapłacono 3.370.418,61 zł, zgodnie z postanowieniami umowy, odbiorami robót i otrzymanymi fakturami.

- Objęte umową nr BI.272.7.2018 z dnia 4.04.2018 r. (część II zamówienia) roboty budowlane odebrano 2 protokołami częściowego odbioru robót (umowa dopuszczała odbiory częściowe) spisanyymi w dniach 30.04. i 28.06.2018 r. oraz protokołem końcowego odbioru robót, spisany w dniu 9.08.2018 r. Łączna wartość odebranych robót wyniosła 311.162,64 zł i była zgodna z określonym w umowie wynagrodzeniem wykonawcy. Zapłaty wynagrodzenia dokonywano po każdym odbiorze robót. Ostatnią fakturę wykonawcy, wystawioną w dniu 14.08.2018 r., zapłacono w dniu 28.08.2018 r. Łącznie za tę część zamówienia wykonawcy zapłacono 311.162,64 zł, zgodnie z postanowieniami umowy, odbiorami robót i otrzymanymi fakturami.
- Na wstępie tej części protokołu wykazano już (pkt 6), że rozliczenia wszystkich kosztów związanych z budową ulic Morelowej i Truskawkowej w Chojnicach (3.451.180,95 zł), dokonano w grudniu 2018 roku i pod datą 31.12.2018 r. na stan ewidencyjny środków trwałych przyjęto 4 składniki majątkowe o łącznej wartości początkowej równej poniesionym i rozliczonym kosztom inwestycyjnym.
W przywołanym powyżej punkcie protokołu wykazano też, że do końca 2018 roku nie rozliczono kosztów związanych z budową ciągu pieszo-rowerowego w Parku 1000-lecia w Chojnicach, poniesionych w latach 2017-2018 na sumę 338.313,89 zł. Według pisemnej informacji pani Beaty Topka Koseckiej – inspektor w Wydziale Budowlano-Inwestycyjnym (informację załączono do akt roboczych kontroli) poniesione nakłady zostaną rozliczone po wybudowaniu drugiego etapu ciągu pieszo-rowerowego.

3.6.3. Ewidencja księgową inwestycji, rozliczenie i przyjęcie zakończonych zadań inwestycyjnych na stan (księgowy) środków trwałych

- 1) Kontrolowana jednostka ewidencjonuje koszty inwestycyjne według podziałek klasyfikacji budżetowej z podziałem na poszczególne zadania inwestycyjne. Ewidencja daje obraz kosztów poniesionych w danym roku budżetowym, kosztów poniesionych przed tym rokiem, jak też kosztów rozliczonych.
Ewidencja wydatków inwestycyjnych powadzona jest również w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej.
- 2) W trakcie kontroli dokonano analizy obrotów na koncie 080 – „Inwestycje (środki trwałe w budowie)” w 2018 roku.
Ustalono, że w roku tym kontrolowana jednostka rozliczyła koszty 22 zadań inwestycyjnych na sumę 20.968.071,22 zł, przy czym w 4 przypadkach dokonano częściowego rozliczenia kosztów – inwestycje te są nadal realizowane. Rozliczone koszty dotyczyły zadań wymienionych w tabeli:

Lp.	Nazwa zadania (według księgowej ewidencji kosztów inwestycyjnych)	Rozliczone koszty (zł)
1	2	3
1.	Budowa ul. Staszica i M.C. Skłodowskiej	1.325.640,41
2.	Budowa ul. Prusa z oświetleniem i kanalizacją deszczową	510.705,31

3.	Utwardzenie płytą łącznika ul. Przybosa i ul. Brzechwy	31.645,38
4.	Budowa ulic: Morelowa, Truskawkowa	3.451.180,95
5.	Poprawa bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych w Chojnicach	250.227,84
6.	Przebudowa ul. Niemcewicza, Tuwima, odcinka ul. Konopnickiej	2.463.718,63
7.	Utworzenie transportowego węzła komunikacyjnego – Dworzec (rozliczenie części kosztów)	6.538.774,30
8.	Zakup gruntów	111.186,00
9.	Modernizacja pomieszczeń serwerowni i kancelarii materiałów niejawnych	19.680,00
10.	Zakupy inwestycyjne	233.819,25
11.	Modernizacja systemu monitoringu	50.650,00
12.	Rozbudowa kompleksu budynków Szkoły Podstawowej Nr 3 (rozliczenie części kosztów)	617.840,79
13.	Zakup pomocy dydaktycznych – Aktywne Przedszkolaki	49.850,00
14.	Modernizacja kolektora deszczowego od ul. Subisława do ul. Drzymały	308.929,10
15.	Poprawa gospodarki wodami opadowymi na terenie Chojnic (rozliczenie części kosztów)	1.526.232,84
16.	Zakup zestawu zabawowego	3.198,00
17.	Zakup parkometrów	41.574,00
18.	Rzeźby – zagospodarowanie Parku 1000-Lecia	28.782,00
19.	Przebudowa boiska sportowego ul. Mickiewicza (rozliczenie części kosztów)	737.644,81
20.	Zakup 2 wiat na stadion przy ul. Mickiewicza	29.645,46
21.	Budowa kompleksu sportowego SP Nr 5	2.518.329,50
22.	Zakup wyposażenia Przystani Jachtowej	118.816,65
Razem:		20.968.071,22

- 3) Występujące na dzień 31.12.2018 roku saldo konta 080 w wysokości 39.306.386,58 zł przedstawiało wartość nierozliczonych kosztów, poniesionych na realizację 41 zadań inwestycyjnych wymienionych w tabeli poniżej:

Lp.	Nazwa zadania według księgowej ewidencji kosztów inwestycyjnych	Saldo kosztów na dzień 31.12.2018r. (w zł)
1	2	3
1.	Projekt koncepcji drogowej ul. Widokowej	10.118,20
2.	Przebudowa ul. Parkowej, ul. Nowotki, ul. Sawickiej i ul. Krasickiego	5.474,00
3.	Drogi publiczne – wykonanie projektów budowy ulic	65.158,80
4.	Budowa dróg na terenie działek „Metalowiec”	89.790,00
5.	Utwardzenie ul. Portowej	4.305,00
6.	Budowa ul. Zeromskiego z oświetleniem	60.655,44
7.	Budowa ul. Czerśniowej i Winogronowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą	6.150,00
8.	Projekt i realizacja ul. Podlesie	12.500,00
9.	Wykonanie dróg z płyt betonowych	27.524,00
10.	Budowa ul. Krasickiego w Chojnicach	21.427,00
11.	Budowa ul. Sikorskiego z odwodnieniem	10.976,00
12.	Budowa ul. Subisława na odcinku do ul. Towarowej	148.856,00
13.	Poprawa efektywności energetycznej – Miejska Biblioteka Publiczna	12.480,00
14.	Utworzenie transportowego węzła komunikacyjnego – Dworzec	235.386,34
15.	Termomodernizacja Chojnickiego Centrum Kultury	20.884.442,49
16.	Modernizacja Cmentarza Komunalnego	36.000,00
17.	Wykonanie ogrodzenia cmentarza ofiar terroru	21.689,58
18.	Budowa obiektu przy ul. Dworcowej na cele społeczne	283.417,58
19.	Poprawa efektywności energetycznej – termomodernizacja – urząd miejski	9.940,00
20.	Poprawa efektywności energetycznej – termomodernizacja – Szkoła Podstawowa Nr 1	17.627,50
21.	Poprawa efektywności energetycznej – termomodernizacja – Szkoła Podstawowa Nr 5	15.167,50
22.	Poprawa efektywności energetycznej – termomodernizacja – Zespół Szkół Nr 7	26.237,50
23.	Rozbudowa kompleksu budynków Szkoły Podstawowej Nr 3	2.335.999,19
24.	Poprawa efektywności energetycznej – termomodernizacja – Szkoła Podstawowa Nr 3	1.700.137,54
25.	Poprawa efektywności energetycznej – termomodernizacja – Gimnazjum Nr 1	15.167,50
26.	Poprawa efektywności energetycznej – termomodernizacja – Gimnazjum Nr 2	15.167,50
27.	Budowa kanalizacji deszczowej – Osiedle Leśne	95.079,00
28.	Budowa kolektora deszczowego i przepompowni ul. Młodzieżowa i ul. Kilińskiego	19.065,00
29.	Budowa kolektora tłocznej kanalizacji deszczowej Pawłówek	59.532,00
30.	Poprawa gospodarki wodami opadowymi na terenie Chojnic	9.655.014,04
31.	Wymiana okien w budynku przy ul. Świętopełka	5.872,34
32.	Budowa Otwartych Stref Aktywności (OSA)	7.900,00
33.	Modernizacja targowiska ul. Młodzieżowa	51.660,00
34.	Zagospodarowanie i adaptacja fosi wraz z murami	235.174,21
35.	Przebudowa targowiska ul. Angowicka – II etap	20.440,02
36.	Budowa ciągu pieszego w Parku SM Nr 9	338.313,89
37.	Zagospodarowanie Wzgórza Ewangelickiego	22.342,95

38.	Adaptacja Fosi Miejskiej na cele ścieżki kulturowej	69.565,72
39.	Przebudowa boiska sportowego ul. Mickiewicza	1.823.468,01
40.	Poprawa efektywności energetycznej – budynek MKS Chojniczanka	11.250,00
41.	Poprawa efektywności energetycznej – ChKS Kolejorz	819.914,74
Razem:		39.306.386,58

- 4) Na podstawie szczegółowej ewidencji kosztów inwestycyjnych ustalono, że na niektórych szczegółowych kontach w ostatnich 3 latach (od początku 2016 roku) nie zaksięgowano żadnych operacji – nie wystąpiły zwiększenia kosztów, nie rozliczano też kosztów poniesionych w latach wcześniejszych.

Zadania inwestycyjne, których dotyczą powyższe ustalenia, wymieniono w tabeli poniżej. W tabeli podano też wysokości nierozliczonych kosztów oraz oznaczono rok, w którym wystąpiły ostatnie księgowania kosztów.

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego oraz rozdział budżetu	Poniesione i nierozliczone koszty	Rok ostatniego księgowania kosztów
1	2	3	4
1.	Przebudowa ul. Parkowej, ul. Nowotki, ul. Sawickiej i ul. Krasickiego – 60016	5.474,00	2013
2.	Budowa ul. Żeromskiego z oświetleniem – 60016	60.655,44	2015
3.	Budowa ul. Sikorskiego z odwodnieniem – 60016	10.976,00	2009
4.	Modernizacja Cmentarza Komunalnego – 71035	36.000,00	2010
5.	Przebudowa targowiska ul. Angowicka – II etap – 90095	20.440,02	2012
6.	Zagospodarowanie i adaptacja Fosi Miejskiej wraz z murami obronnymi na cele ścieżki kulturowej	69.565,72	2015

W trakcie kontroli poproszono ustnie panią Wioletę Szreder – skarbnik miasta o złożenie pisemnej informacji wyjaśniającej przyczyny niezmienności ww. sald kosztów w okresach wynoszących od 3 do 9 lat.

W odpowiedzi pani Wioletta Szreder – skarbnik gminy przedłożyła pisma trzech wydziałów urzędu miejskiego adresowane do Wydziału Finansowego. Wynikające z tych pism informacje przedstawiono poniżej:

- a) Zgodnie z pismem (bez numeru, z dnia 5.12.2019 r.) Wydziału Budowlano-Inwestycyjnego zadania inwestycyjne związane z przebudową i budową dróg gminnych wymienionych w poz. 1, 2 i 3 tabeli powyżej będą realizowane, a zrealizowane koszty wiązały się z opracowaniem dokumentacji projektowych. Wymienione w poz. 5 zadanie inwestycyjne polegające na przebudowie targowiska przy ul. Angowickiej jest aktualnie realizowane i ma być zakończone w roku 2020;
- b) Według pisma (bez numeru, z dnia 5.12.2019 r.) Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska koszty inwestycyjne związane z modernizacją cmentarza komunalnego zostały w dniu 9.09.2019 r. przeksięgowane w koszty urzędu miejskiego. Inwestycja nie była kontynuowana ze względu na brak środków finansowych;
- c) Z pisma PRiWZ.041.7.5.2015 Wydziału Programów Rozwojowych i Współpracy Zagranicznej z dnia 5.12.2019 r. wynikało, że nakłady na zadanie związane z zagospodarowaniem i adaptacją Fosi Miejskiej, obejmujące przygotowanie

studium wykonalności projektu oraz program funkcjonalno-użytkowy, wyksięgowano w koszty urzędu miejskiego w dniu 4.11.2019 r. w związku z brakiem dofinansowania i brakiem możliwości realizacji zadania przy współudziale środków Unii Europejskiej w perspektywie budżetowej 2014-2020.

Przywołane powyżej pisma załączono do akt roboczych kontroli.

[Pisma trzech wydziałów urzędu miejskiego z dnia 5.12.2019 r. dotyczące kosztów 6 zadań inwestycyjnych – poz. 27 akt kontroli]

3.6.4. Zakup i objęcie akcji, udziałów oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego

W 2018 roku nie planowano i nie realizowano wydatków klasyfikowanych w § 601 – „Wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych”.

3.6.5. Dotacje celowe z budżetu gminy na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji (lub zakupów inwestycyjnych) realizowanych przez inne jednostki

- 1) W 2018 roku na finansowanie lub dofinansowanie kosztów, o jakich mowa w tytule, udzielono 739.696,02 zł dotacji celowych. Podstawowe dane o udzielonych dotacjach przedstawiono w tabeli:

Rozdział budżetu	Plan dotacji (zł)	Dotacje udzielone (zł)	Beneficjent dotacji oraz przeznaczenie dotacji (ogólnie)
1	2	3	4
§ 622 – „Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych”			
85111 – „Szpitale ogólne”	50.000,00	50.000,00	Szpital Specjalistyczny w Chojnicach – wyposażenie SOR
Razem § 622:	50.000,00	50.000,00	x
§ 623 – „Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych”			
75495 – „Pozostała działalność”	472.000,00	472.000,00	Ochotnicza Straż Pożarna w Chojnicach – dofinansowanie zakupu samochodu
90002 – „Gospodarka odpadami”	25.000,00	8.112,00	6 osób fizycznych – usuwanie wyrobów azbestowych
90005 – „Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu”	282.180,00	207.505,02	53 osoby fizyczne – modernizacja źródeł energii cieplnej
Razem § 623:	779.180,00	687.617,02	x
§ 662 – „Dotacje celowe przekazane dla powiatu na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego”			
70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”	693,00	693,00	Powiat Chojnicki – projekt w zakresie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej
80101 – „Szkoły podstawowe”	693,00	693,00	
92601 – „Obiekty sportowe”	693,00	693,00	
Razem § 662:	2.079,00	2.079,00	x
Ogółem:	831.259,00	739.696,02	x

- 2) Szczegółową kontrolę udzielania i rozliczania majątkowych dotacji budżetowych przeprowadzono na przykładzie dotacji udzielonych:

- Szpitalowi Specjalistycznemu w Chojnicach (50.000,00 zł);
- Ochotniczej Straży Pożarnej w Chojnicach (472.000,00 zł);
- 5 losowo wybranym osobom fizycznym, którym udzielono łącznie 20.224,14 zł dotacji na modernizację źródeł energii cieplnej.

Suma kontrolowanych dotacji, wynosząca 542.224,14 zł, stanowi 73% wszystkich dotacji majątkowych udzielonych z budżetu gminy w 2018 roku.

- 3) Przekazania 50.000,00 zł dotacji dla Szpitala Specjalistycznego w Chojnicach dokonano w dniu 9.07.2018 roku na podstawie umowy nr Fn.032.5.2018 z dnia 4.07.2018 r. Umowa powołująca się na art. 114 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 115 ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2190) dotyczyła udzielenia dotacji na realizację zadania pn. *Poprawa efektywności systemu opieki zdrowotnej oraz przebudowa, rozbudowa i doposażenie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w Szpitalu Specjalistycznym im. J.K. Łukowicza w Chojnicach.*

Z otrzymanej dotacji Szpital rozliczył się w dniu 15.10.2018 r., z zachowaniem terminu określonego w umowie, przedkładając wymagane dokumenty, tj. kserokopie: faktury za zakupiony sprzęt, dowodu zapłaty faktury oraz dowodów przyjęcia zakupionych składników majątku na stan inwentarzowy środków trwałych. Beneficjent dotacji przedłożył też rozliczenie finansowania faktury – zakup sfinansowano środkami pochodzącymi z dotacji 6 jednostek samorządu terytorialnego oraz środkami własnymi Szpitala.

W urzędzeniach księgowych kontrolowanej jednostki udzieloną dotację rozliczono pod datą 22.10.2018 r.

- 4) Klasyfikowanej w § 633 w rozdziale 75495 dotacji w wysokości 472.000,00 zł udzielono Ochotniczej Straży Pożarnej w Chojnicach w dniach 6.09.2018 r. (455.000,00 zł) i 20.11.2018 r. (17.000,00 zł) na podstawie umowy nr 2/2018 z dnia 4.06.2018 r., zmienionej aneksami nr 1 z dnia 28.08.2018 r. i nr 2 z dnia 19.11.2018 r.

Z przywołanej umowy wynikał obowiązek wykorzystania dotacji do zakupu średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla ww. jednostki OSP w terminie do dnia 15.12.2018 r. oraz rozliczenia dotacji do dnia 30.12.2018 r.

Z otrzymanej dotacji jej beneficjent rozliczył się terminowo, przedkładając wymagane dokumenty, tj. kserokopię faktury za samochód specjalny pożarniczy ratowniczo-gaśniczy oraz kserokopię bankowego dowodu zapłaty faktury w dniu 22.11.2018 r.

Ustalono, że część środków (20.000,00 zł) przekazanych w formie dotacji dla ww. jednostki OSP pochodziła z pomocy finansowej otrzymanej z Gminy Wiejskiej Chojnice na podstawie zawartej z tą gminą umowy Fn.032.2.2018 z dnia 25.06.2018 r., w następstwie uchwały Nr XXXIV/569/2018 Rady Gminy w Chojnicach z dnia

22 czerwca 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej gminie miejskiej Chojnice na dofinansowanie zakupu samochodu pożarniczego.

W ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki udzieloną dotację rozliczono pod datą 3.12.2018 r.

- 5) Kontrolę prawidłowości udzielania dotacji na modernizację źródeł energii cieplnej przeprowadzono na przykładzie dotacji udzielonych 5 osobom fizycznym wymienionym w pozycjach 10, 20, 26, 30 i 40 „Listy osób do wypłaty dotacji celowej w ramach dofinansowania w związku z realizacją zadania pn. *Zadanie z zakresu modernizacji źródeł energii cieplnej na terenie Gminy Miejskiej Chojnice w ramach konkursu CZYSTE POWIETRZE POMORZA (edycja 2017)* – dowód księgowy 1492/113-114.
- Z dokumentów przedłożonych przez pana Łuksza Prilla – inspektora w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska wynikało, że podstawę przyznania dotacji stanowiły „Umowy o udzielenie dotacji na dofinansowanie kosztów realizacji zadania pn. *Zadanie z zakresu modernizacji źródeł energii cieplnej (...)*” . Umowy te określały m.in.: przeznaczenie dotacji (likwidacja kotłów i pieców opalanych węglem lub koksem i zastąpieniu ich jednym ze wskazanych w umowie rozwiązań); termin wykonania modernizacji; maksymalne koszty kwalifikowane; wysokość dotacji (do 30% kosztów kwalifikowanych); termin i sposób rozliczenia zadania oraz podstawę wypłaty dotacji (złożenie wniosku o rozliczenie inwestycji). W umowach zawarto też uregulowania dotyczące kontroli prawidłowości wykonania umowy oraz zwrotu dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości.
  - Podstawę zawarcia umów stanowiły złożone w urzędzie miejskim „Wnioski o dofinansowanie zadań z zakresu modernizacji źródeł energii cieplnej (...)” według wzoru określonego zarządzeniem Nr 23/2017 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie ogłoszenia otwartego naboru wniosków o dofinansowanie zadań z zakresu modernizacji źródeł energii cieplnej na terenie Gminy Miejskiej Chojnice przy udziale środków uzyskanych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku w ramach konkursu „Czyste powietrze Pomorza” (edycja 2017). Zarządzeniem tym powołano komisję ds. opiniowania wniosków oraz wprowadzono regulamin naboru wniosków. Z regulaminu wynikało m.in., że realizacja inwestycji następować miała w terminie do dnia 30.06.2018 r., a termin składania wniosków upływał w dniu 28.04.2017 r.
  - Zasady przeprowadzenia konkursu, kryteria wyboru inwestycji do dofinansowania oraz zasady udzielania i rozliczania dotacji celowej określono w załączniku do uchwały Nr XXXVI/415/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 25 września 2017 r. w sprawie przyjęcia zasad udzielania i rozliczania dotacji celowej na dofinansowanie prac związanych z modernizacją źródeł energii cieplnej (...), ogłoszonej w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 12 października 2017 r., pod poz. 3527.

- Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Dotacje przelano na rachunki bankowe osób fizycznych w dniu 27.07.2018 r. Rozliczenia udzielonych dotacji w księgach rachunkowych kontrolowanej jednostki dokonano pod datą 31.12.2018 r. (dowód księgowy 2592) na podstawie pisma KM.041.2017 Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska z dnia 3.01.2019 r. informującego, że dotacje celowe na dofinansowanie modernizacji źródeł energii cieplnej wykorzystano zgodnie z zawartymi umowami.

3.6.7. Inne wydatki majątkowe

- 1) Poza przedstawionymi już w niniejszym protokole wydatkami majątkowymi w 2018 roku gmina zrealizowała 67.500,00 zł wydatków klasyfikowanych w § 617 – „Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych”. Wydatki te poniesiono w rozdziałach 75404 – „Komendy wojewódzkie Policji” (42.500,00 zł) i 75410 – „Komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej (25.000,00 zł).
- 2) Przelewu kwoty 42.500,00 zł na bankowy rachunek Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku dokonano w dniu 22.06.2018 r. na podstawie porozumienia nr F.312.1-50/2018 z dnia 11.06.2018 r., zawartego z ww. Komendą. Porozumieniem tym gmina zobowiązała się dofinansować ww. kwotą zakup samochodu osobowego typu SUV w wersji oznakowanej dla Komendy Powiatowej Policji w Chojnicach, Komenda zobowiązała się do wykorzystania środków w terminie do dnia 26.11.2018 r. oraz przedłożenia rozliczenia finansowego do dnia 11.12.2018 r.
Księgowego rozliczenia ww. wpłaty na państwowy fundusz celowy dokonano w dniu 10.12.2018 r. po otrzymaniu w tym dniu rozliczenia finansowego z ww. Komendy. Załącznikami do rozliczenia były m.in. kserokopie: wystawionej w dniu 6.11.2018 r. na kwotę 88.959,34 zł faktury za samochód osobowy wraz z wyposażeniem na samochód uprzywilejowany; bankowego dowodu przekazania przez ww. Komendę środków finansowych na bankowy rachunek Komendy Wojewódzkiej w Bydgoszczy (komenda ta dokonała wspólnego zakupu samochodów dla większej liczby komend) oraz dowodu przyjęcia zakupionego samochodu na stan inwentarzowy środków trwałych Komendy Powiatowej Policji w Chojnicach.
- 3) Kwotę 25.000,00 zł przekazano na rachunek bankowy Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku w dniu 6.06.2018 r. na podstawie umowy Fn.032.1.2018 zawartej w dniu 22.05.2018 roku z ww. Komendą oraz Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Chojnicach.
Zgodnie z treścią umowy środki finansowe gminy miały być wykorzystane przez ww. Komendę Powiatową do zakupu samochodu lekkiego rozpoznawczo-ratowniczego w terminie do dnia 30.11.2018 r.

- Ze sporządzonego w dniu 17.01.2019 r. przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Chojnicach (tę Komendę wskazano w § 4 ust. 2 jako właściwą do rozliczenia środków) i złożonego w tym samym dniu w urzędzie miejskim „Rozliczenia z zakupu samochodu lekkiego rozpoznawczo-ratowniczego” (pismo PF.322.1.1.2019.AZ) wynikało, że otrzymane środki, wraz ze środkami pochodzącymi z 5 innych źródeł (w tym dwóch jednostek samorządu terytorialnego oraz Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie), wykorzystano w dniu 24.10.2018 r. do zapłaty faktury za samochód pożarniczy, wystawionej na kwotę 142.500,00 zł.
Stwierdzono, że rozliczenie finansowo-rzeczowe Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Chojnicach sporządziła i złożyła w kontrolowanej jednostce po upływie 38 dni od terminu określonego w § 4 ust. 2 umowy, wyznaczonego na dzień 10.12.2018 r.
- Księgowego rozliczenia ww. wpłaty na państwowy fundusz celowy dokonano pod datą 31.12.2018 r. (dowód księgowy nr 2628).

3.7. Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji.

3.7.1. Rozliczenie otrzymanych dotacji

3.7.1.1. Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami

- 1) W 2018 roku gmina zrealizowała 47.424.886,64 zł dochodów z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami, w tym 22.760.036,78 zł dochodów klasyfikowanych w § 201 oraz 24.664.849,86 zł dotacji klasyfikowanych w § 206.

Wysokości planowanych i wykonanych dochodów w poszczególnych rozdziałach budżetu gminy zestawiono w tabeli poniżej:

Rozdział budżetu	Dochody planowane (zł)	Dochody wykonane (zł)
1	2	3
§ 201 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami”		
01095 – „Pozostała działalność”	34.355,51	34.355,25
75011 – „Urzędy wojewódzkie”	567.012,00	521.011,98
75101 – „Urzędy naczelnych organów...”	7.881,00	7.881,00
75109 – „Wybory do rad gmin, rad powiatów...”	230.981,00	219.447,89
80153 – „Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników...”	444.211,00	437.093,19
85195 – „Pozostała działalność”	2.509,00	2.509,00
85203 – „Ośrodki wsparcia”	784.525,00	784.518,55
85213 – „Składki na ubezpieczenie zdrowotne...”	182.000,00	179.919,34
85215 – „Dodatki mieszkaniowe”	2.856,00	2.642,89
85219 – „Ośrodki pomocy społecznej”	27.200,00	27.032,90
85228 – „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne...”	323.400,00	322.373,15
85502 – „Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego (...)”	18.898.868,00	18.766.969,23
85503 – „Karta Dużej Rodziny”	1.750,00	1.283,17
85504 – „Wspieranie rodziny”	1.453.000,00	1.452.999,24
Razem § 201:	22.960.548,51	22.760.036,78

§ 206 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (...), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci”		
85501 – „Świadczenie wychowawcze”	24.900.000,00	24.664.849,86
Razem § 206:	24.900.000,00	24.664.849,86
Ogółem §§ 201 i 206:	47.860.548,51	47.424.886,64

- 2) Otrzymane dotacje gmina rozliczyła sprawozdaniami Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, sporządzonymi na podstawie własnej ewidencji księgowej i sprawozdań jednostkowych gminnych jednostek budżetowych.

3.7.1.2. Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami

W 2018 roku gmina nie planowała nie realizowała dochodów klasyfikowanych w § 631 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami”.

3.7.1.3. Pozostałe dotacje otrzymane z budżetu państwa i państwowych funduszy celowych

- 1) Poza dotacjami z budżetu państwa wymienionymi w poprzednich punktach niniejszego protokołu gmina zrealizowała jeszcze 5.959.812,69 zł dochodów klasyfikowanych jako dotacje z budżetu państwa i państwowych funduszy celowych, w tym:
- 5.000,00 zł dotacji klasyfikowanych w § 202 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej”;
  - 5.114.395,09 zł dochodów klasyfikowanych w § 203 – „Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)”;
  - 9.374,80 zł dotacji klasyfikowanych w § 204 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych”;
  - 821.042,80 zł dochodów klasyfikowanych w § 626 – „Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych”.

- 2) Wysokości planowanych i wykonanych dochodów z tytułu dotacji klasyfikowanych w §§ 202, 203, 204 i 626 w poszczególnych rozdziałach budżetu gminy przedstawiono w tabeli poniżej.

Rozdział budżetu	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1	2	3
§ 202 - Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej		
71035 - „Cmentarze”	5.000,00	5.000,00
Razem § 202:	5.000,00	5.000,00
§ 203 - „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)”		
80103 - „Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych”	104.120,00	104.120,00
80104 - „Przedszkola”	1.457.680,00	1.457.680,00
80149 - „Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci...”	28.770,00	28.770,00
85213 - „Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia...”	150.000,00	140.672,81
85214 - „Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe”	400.000,00	365.764,31
85216 - „Zasiłki stałe”	1.665.000,00	1.642.965,97
85219 - „Ośrodki pomocy społecznej”	582.710,00	582.710,00
85230 - „Pomoc w zakresie dożywiania”	540.000,00	526.915,00
85415 - „Pomoc materialna dla uczniów”	233.000,00	233.000,00
85504 - „Wspieranie rodziny”	31.797,00	31.797,00
Razem § 203:	5.193.077,00	5.114.395,09
§ 204 - „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych”		
85415 - „Pomoc materialna dla uczniów”	19.041,00	9.374,80
Razem § 204:	19.041,00	9.374,80
§ 626 - „Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych”		
92695 - „Pozostała działalność”	831.042,80	831.042,80
Razem § 626:	831.042,80	831.042,80
OGÓLEM:	6.048.160,80	5.959.812,69

- 3) Z dotacji klasyfikowanych w §§ 202, 203 i 204 gmina rozliczyła się przesłaną w dniu 8.02.2019 r. do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku pisemną „Informacją o otrzymanych i wykorzystanych dotacjach nieobjętych Rb-50 od początku roku do 31.12.2018 r.” W informacji tej wykazano prawidłowe dane.
- 4) Ustalenia dotyczące dotacji klasyfikowanej w § 626 w rozdziale 92695 przedstawiono w części „3.1.4. Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych” niniejszego protokołu kontroli.

3.7.1.4. Dotacje celowe otrzymane na realizację porozumień zawartych z jednostkami samorządu terytorialnego

- 1) W 2018 roku gmina zrealizowała 1.687.784,00 zł dochodów, o jakich mowa powyżej. Wykonano je w § 231 - „Dotacje celowe otrzymane z gminy na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu

terytorialnego” w rozdziale 60004 – „Lokalny transport zbiorowy” (1.547.784,00 zł) oraz w § 232 – „Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego” w rozdziałach 60014 – „Drogi publiczne powiatowe” (80.000,00 zł) i 92116 – „Biblioteki” (60.000,00 zł).

Dotacje klasyfikowane w § 231 otrzymano z Gminy Wiejskiej Chojnice, z kolei dotacje ujęte w § 232 otrzymano z Powiatu Chojnickiego.

- 2) Podstawę otrzymania dotacji w rozdziale 60004 stanowiło „Porozumienie międzygminne z dnia 30.12.2011 r. w sprawie organizacji publicznego transportu zbiorowego w granicach administracyjnych Miasta Chojnice i Gminy Chojnice” (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 23 stycznia 2012 r., poz. 298). Powyższe porozumienie zawarto w celu realizacji uchwały Nr XV/166/11 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 19 grudnia 2011 r. w sprawie organizacji publicznego transportu zbiorowego w granicach administracyjnych Miasta Chojnice i Gminy Chojnice oraz uchwały Nr XVII/203/2011 Rady Gminy Chojnice z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie zawarcia porozumienia międzygminnego dotyczącego organizacji publicznego transportu zbiorowego w granicach administracyjnych Gminy Chojnice.

Porozumienie zakładało udzielenie kontrolowanej gminie 1.552.000,00 zł dotacji i w takiej wysokości dotacje wpłynęły. Środki te kontrolowana jednostka przekazała na bankowy rachunek Miejskiego Zakładu Komunikacji Sp. z o.o. w Chojnicach, klasyfikując poniesione wydatki w § 415 – „Dopłaty w spółkach prawa handlowego”.

- Sporządzone przez ww. spółkę i złożone w dniu 22.01.2019 r. w urzędzie miejskim „rozliczenie dotacji” wskazywało, że Gminie Wiejskiej Chojnice przysługiwał zwrot dotacji w kwocie 4.216,00 zł. Kontrolowana jednostka zwróciła taką kwotę w dniu 23.01.2019 r. Po zwrocie takiej kwoty pomniejszono o 4.216,00 zł, do wysokości 1.547.784,00 zł, dochody budżetowe gminy klasyfikowane w § 231 w rozdziale 60004 – „Lokalny transport zbiorowy”.
- Szczegółowe ustalenia dotyczące dopłat do ww. spółki oraz zwrotu części dotacji otrzymanej z Gminy Wiejskiej Chojnice przedstawiono w końcowej części niniejszego protokołu („V. Rozliczenia jednostki samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi” – „5.4.3. Pozostałe samorządowe osoby prawne”).

- 3) Dotację w kwocie 80.000,00 zł w rozdziale 60014 – „Drogi publiczne powiatowe” gmina otrzymała z Powiatu Chojnickiego na realizację porozumienia z dnia 27.12.2017 r., zawartego w następstwie uchwały Nr X/70/2003 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 19 listopada 2003 r. w sprawie powierzenia prowadzenia zadań publicznych Powiatu jednostkom samorządu terytorialnego oraz uchwały Nr XXXII/346/2014 tego organu

z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie powierzenia Gminie Miejskiej Chojnice zadań związanych z utrzymaniem dróg powiatowych.

Powyższym porozumieniem Powiat powierzył kontrolowanej gminie funkcję zarządcy 4 dróg (ulic) powiatowych na terenie miasta oraz zadania w zakresie oczyszczania jezdni 19 dróg (ulic) powiatowych i zamykania chodników wzdłuż tych ulic.

Według porozumienia przekazana gminie dotacja w wysokości 80.000,00 zł miała być wykorzystana do dnia 31.12.2018 r. i rozliczona do dnia 15.01.2019 r.

- Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej wydatków klasyfikowanych w rozdziale 60014 ustalono, że wykorzystanie dotacji nastąpiło poprzez kwartalne przeksięgowania wydatków z rozdziału 60016 – „Drogi publiczne gminne” § 427 – „Zakup usług remontowych”.
  - Z okazanej do kontroli kopii pisma KM.7021.2.2.2019 kontrolowanej jednostki z dnia 9.01.2019 r., dostarczonego w tym samym dniu do Starostwa Powiatowego w Chojnicach wynikało, że otrzymaną dotację wykorzystano do zapłaty faktur za mechaniczne oczyszczanie jezdni i zamykanie chodników, odśnieżanie jezdni, remonty cząstkowe bitumiczne, regulację włązów i czyszczenie wpustów ulicznych oraz za utrzymanie zieleni.
- 4) Dotację w wysokości 60.000,00 zł w rozdziale 92116 – „Biblioteki” kontrolowana gmina otrzymała na podstawie porozumienia w sprawie powierzenia Gminie Miejskiej Chojnice zadań Powiatu Chojnickiego w zakresie prowadzenia powiatowej biblioteki publicznej, zawartego z Powiatem Chojnickim w dniu 23.01.2013 r., na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1479). Tekst porozumienia ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 4 marca 2013r., pod poz. 1206, określający wysokość dotacji na 2018 rok aneks nr 5 do ww. porozumienia, spisany w dniu 15.01.2018 r., ogłoszono w ww. publikatorze z dnia 30 marca 2018 r., pod poz. 1206.
- Ustalono, że środki finansowe pochodzące z otrzymanej dotacji celowej kontrolowana jednostka włączyła do dotacji podmiotowej dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnicach.
  - Z okazanej do kontroli kopii „Sprawozdania finansowego Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnicach od 1.01.2018 r. do 31.12.2018 r. z zadań powiatowej biblioteki dla Powiatu Chojnickiego” wynikało, że środki finansowe pochodzące z dotacji celowej Biblioteka wykorzystwała w całości do zapłaty 66 faktur za zakupione książki.

3.7.1.5. Pozostałe dotacje

- 1) W 2017 roku gmina zrealizowała ponadto 6.046.951,72 zł dochodów z tytułu dotacji klasyfikowanych w §§ 200, 205, 620, 625 i 630 dochodów.

Wielkości tych dochodów, z podziałem na poszczególne rozdziały budżetu, przedstawiono w tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie – paragraf klasyfikacji dochodów	Rozdział budżetu	Wykonanie (zł)
1	2	3	4
1.	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich - § 200	85395 – „Pozostała działalność”	528.469,33
2.	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy o finansach publicznych, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego – § 205	80103 – „Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych”	55.552,00
		85395 – „Pozostała działalność”	482.533,20
3.	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich - § 620	70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomością”	2.461.160,93
		80101 – „Szkoły podstawowe”	614.665,32
		90001 – „Gospodarka ściekowa i ochrona wód”	1.702.433,39
		92601 – „Obiekty sportowe”	180.994,22
4.	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy o finansach publicznych, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego – § 625	85395 – „Pozostała działalność”	1.143,33
5.	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych – § 630	75495 – „Pozostała działalność”	20.000,00
Razem:			6.046.951,72

- 2) Ustalenia w zakresie dotacji klasyfikowanych w §§ 200, 205, 620 i 625 przedstawiono w części „3.1.5. Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ustawy o finansach publicznych, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego” niniejszego protokołu kontroli.

Dotację celową w wysokości 20.000,00 zł, klasyfikowaną w § 630 w rozdziale 75495, otrzymano z Gminy Wiejskiej Chojnice, tytułem pomocy finansowej na zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Chojnicach. Podstawę otrzymania dotacji stanowiła zawarta z tą gminą umowa Fn.032.2.2018 z dnia 25.06.2018 r., w następstwie uchwały Nr XXXIV/569/2018 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 22 czerwca 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej gminie miejskiej Chojnice na dofinansowanie zakupu samochodu pożarniczego. Ustalenia dotyczące wykorzystania tej dotacji przedstawiono w części „3.6.5. Dotacje celowe z budżetu gminy na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji (lub zakupów inwestycyjnych) realizowanych przez inne jednostki” niniejszego protokołu kontroli.

3.7.2. Rozliczenie udzielonych dotacji

3.7.2.1. Dotacje podmiotowe

- 1) W 2018 roku z budżetu gminy udzielono 14.641.570,94 zł dotacji podmiotowych, w tym: 3.864.945,55 zł dotacji dla samorządowych instytucji kultury (§ 248), 7.971.843,30 zł dotacji dla niepublicznych jednostek systemu oświaty (§ 254) oraz 2.804.782,09 zł dotacji podmiotowych dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną (§ 259).

Plan i wykonanie wydatków budżetowych klasyfikowanych jako dotacje podmiotowe w poszczególnych paragrafach i rozdziałach budżetu przedstawiono w tabeli:

Lp.	Rozdział budżetu	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1	2	3	4
Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury - § 248			
1.	92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby”	1.892.300,00	1.892.300,00
2.	92116 – „Biblioteki”	1.959.600,00	1.959.600,00
3.	92195 – „Pozostała działalność”	20.000,00	13.045,55
Razem:		3.871.900,00	3.864.945,55
Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty - § 254			
1.	80104 – „Przedszkola”	6.296.903,00	6.296.387,24
2.	80149 – „Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach...”	1.675.458,00	1.675.456,06
Razem:		7.972.361,00	7.971.843,30
Dotacja podmiotowa z budżetu dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną – § 259			
1.	80101 – „Szkoły podstawowe”	1.834.916,00	1.834.915,60
2.	80104 – „Przedszkola”	851.044,00	850.354,00
3.	80149 – „Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach...”	11.383,00	11.381,37
4.	80150 – „Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych”	108.133,00	108.131,12
Razem:		2.805.476,00	2.804.782,09
Ogółem:		14.649.737,00	14.641.570,94

- 2) Odbiorcami dotacji podmiotowych klasyfikowanych w § 248 w rozdziałach 92109 (1.892.300,00 zł) i 92116 (1.959.600,00 zł) były dwie samorządowe instytucje kultury – odpowiednio Chojnickie Centrum Kultury oraz Miejska Biblioteka Publiczna w Chojnicach. Pierwsza z ww. instytucji kultury była też beneficjentem 13.045,55 zł dotacji klasyfikowanych w § 248 w rozdziale 92195.

- Ustalono, że księgować na kontach 810 (Wn) i 224 (Ma) kwot dotacji w rozdziałach 92109 i 92116 dokonano pod datą 31.12.2018 roku (dowody księgowe nr 2634 poz. 1 i 2 oraz nr 2635 poz. 1 i 2) w oparciu o pisma (bez numerów) Referatu Kultury, Sportu, Rekreacji i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi z dnia 5.02.2019 r., informujące Wydział Finansowy o złożeniu przez ww. instytucje kultury, odpowiednio w dniach 31.01.2019 r. i 1.02.2019 r., informacji o wykorzystaniu dotacji.

Księgować rozliczających dotację w wysokości 13.045,55 zł w rozdziale 92195 dokonano pod datą 31.12.2018 r. (dowód księgowy nr 2613, poz. 1-6) na podstawie pisma PRiWZ.042.5.53.2017 Wydziału Programów Rozwojowych i Współpracy Zagranicznej

z dnia 9.01.2019 r. informujące, że Chojnickie Centrum Kultury wykorzystało taką kwotę na realizację projektu pn. *Rewitalizacja Dzielnic Dworcowej w Chojnicach, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa.*

Zwrócono uwagę na zastosowanie nieprawidłowej klasyfikacji wydatków w zakresie tej ostatniej dotacji – wydatki w formie dotacji posiadającej cechy dotacji celowej nie powinny być planowane i realizowane w § 248 – „Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury”.

- Ze sporządzonego przez Chojnickie Centrum Kultury „rozliczenia dotacji” wynikało m.in., że dotacje z budżetu gminy wykorzystano w całości, a największe środki wydatkowano na wynagrodzenia (974.854,43 zł) oraz na zakup usług (500.000,00 zł).
- Przedłożone do kontroli dokumenty nie obejmowały „rozliczenia dotacji” sporządzonego przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Chojnicach – rozliczenia z dnia 1.02.2019 r., o jakim mowa w przywołanym powyżej piśmie Referatu Kultury, Sportu, Rekreacji i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi z dnia 5.02.2019 r.

Jako źródłowy dokument „rozliczenia dotacji” pani Wioletta Szreder – skarbnik miasta wskazała dokument zatytułowany „Wykonanie planu finansowego Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnicach za okres od 01 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.”, nie zawierający daty jego sporządzenia, ani też daty wpływu do urzędu miejskiego. Kserokopię tego dokumentu załączono do akt roboczych kontroli.

Wymieniony dokument, podpisany przez panie Annę Lipińską – dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnicach oraz Sylwię Daczkowską – głównego księgowego tej instytucji kultury, zawierał w początkowej części („I. Dochody”) informację wskazującą, że środkami pochodzącymi z „dotacji z Urzędu Miasta”, w wysokości 1.959.600,00 zł, sfinansowano wydatki na sumę 1.958.101,68 zł.

Powyższe daje podstawę do stwierdzenia, że Biblioteka nie wydatkowała kwoty 1.498,32 zł z otrzymanej dotacji. Kwoty takiej nie zaksięgowano jako należność kontrolowanej jednostki i nie dochodzono jej zwrotu. W związku z powyższym o pisemne wyjaśnienie w tej sprawie poproszono panią Wioletę Szreder – skarbnik miasta.

W pisemnym wyjaśnieniu skarbnik miasta podała, że – cyt.: *Wyjaśniam, iż przyczyną niezaksięgowania kwoty 1.498,32 zł wynikającej z rozliczenia dotacji podmiotowej Miejskiej Biblioteki Publicznej za 2018 rok jako należność był brak informacji z Referatu Kultury, Sportu, Rekreacji i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi o niewykorzystaniu dotacji w tej wysokości. Pracownicy Wydziału Finansowego ewidencjonują należności na podstawie dokumentów przekazywanych przez wydziały merytoryczne.*

W dniu 31 stycznia 2020 r. Miejska Biblioteka Publiczna zwróciła różnicę wynikającą z rozliczenia dotacji za 2018 r. w kwocie 1.498,32 zł oraz odsetki w kwocie 120 zł.

Do wyjaśnienia skarbnik miasta dołączyła kserokopię dowodu wpływu w dniu 31.01.2020 r. na bankowy rachunek urzędu miejskiego kwoty 1.618,32 zł (1.498,32 zł + 120,00 zł).

Wyjaśnienie skarbnika, wraz z załączonym dowodem bankowym, załączono do akt roboczych kontroli.

[Kserokopia dokumentu „Wykonanie planu finansowego Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnicach za okres od 01 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.” oraz wyjaśnienie pani Wioletty Szreder – skarbnik miasta (wraz z załączonym dowodem bankowym z dnia 31.01.2020 r.) –

– poz. 28 akt kontroli]

- 3) W 2018 roku tematykę udzielania i rozliczania dotacji dla publicznych i niepublicznych jednostek systemu oświaty, prowadzonych przez osoby niebędące jednostkami samorządu terytorialnego regulowała uchwała Nr XLI/466/18 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu Gminy Miejskiej Chojnice dla publicznych i niepublicznych: szkół, przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego, prowadzonych przez osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 9 lutego 2018 r., poz. 600).

Kontrolę przestrzegania obowiązujących przepisów oraz uregulowań przywołanej powyżej uchwały przeprowadzono na przykładzie dotacji udzielonych w 2018 roku Przedszkolu Niepublicznemu „Tęczowe Misie” w Chojnicach, prowadzemu przez osobę fizyczną. W kontrolowanym roku na rachunek bankowy tego przedszkola przekazano dotacje na sumę 304.130,96 zł.

- Ustalono, że przekazywane w trakcie roku kwoty dotacji stanowiły iloczyn:
  - liczby dzieci podawanych przez ww. Przedszkole w „Informacjach miesięcznych o aktualnej liczbie uczniów/wychowanków według stanu na dziesiąty dzień miesiąca” – obowiązek składania informacji wynikał w ww. uchwały;
  - podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli, wyliczonej w oparciu o planowane wydatki (wydatki bieżące oraz na doskonalenie zawodowe), pomniejszone o planowane dochody (za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz z tytułu opłat za wyżywienie) w Przedszkolu Nr 3 przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 3 w Chojnicach (jednostka organizacyjna gminy). Wyliczona w styczniu 2018 roku podstawowa miesięczna kwota dotacji na ucznia/wychowanka wynosiła 544,74 zł. W kwietniu, październiku i listopadzie 2018 roku kwota ta była korygowana (przeliczana) w oparciu o zmiany wynikające ze sprawozdań Rb-28S ww. Zespołu. Końcowa podstawowa miesięczna kwota dotacji na jednego ucznia/wychowanka wynosiła 546,50 zł.
  - wskaźnika 75%, wynikającego z przywołanej powyżej uchwały.

- Dokonany w grudniu 2018 roku przelew dotacji uwzględniał wyrównanie dotacji za okres styczeń-listopad 2018 r. w związku ze wzrostem podstawowej miesięcznej kwoty dotacji na jednego ucznia/wychowanka.
- Ustalono, że Przedszkole złożyło w dniu 30.01.2019 r. (terminowo) „Rozliczenie wykorzystania dotacji w roku 2018”, zawierające dane o: kwocie dotacji otrzymanej; kwocie dotacji wykorzystanej; faktycznej liczbie uczniów/wychowanków w poszczególnych miesiącach; faktycznej liczbie uczniów/wychowanków w poszczególnych miesiącach spoza terenu gminy; poniesionych w 2018 roku wydatkach Przedszkola ze szczególnością wymaganą formularzem „Rozliczenia...” wprowadzonym wyżej wymienioną uchwałą Rady Miejskiej w Chojnicach.

Z rozliczenia wynikało, że otrzymaną dotację Przedszkole wykorzystało w całości. Środki pochodzące z dotacji wydano na wynagrodzenia nauczycieli (167.883,53 zł), wynagrodzenia pozostałych pracowników wychowawczo-opiekuńczych i obsługi organizacyjno-finansowej (88.397,43 zł) oraz na zapłatę za wynajem pomieszczeń (47.850,00 zł).

3.7.2.2. Dotacje przedmiotowe

W 2018 roku nie planowano i nie udzielano dotacji przedmiotowych.

3.7.2.3. Dotacje celowe

- 1) Ze sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wynikało, że w roku tym udzielono 3.539.527,04 zł dotacji celowych zaliczanych do wydatków bieżących. Wielkości dotacji udzielonych w poszczególnych paragrafach i rozdziałach budżetu przedstawiono w tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie - paragraf klasyfikacji budżetowej	Rozdział budżetu	Wykonanie (zł)	Ogólne dane o beneficjentach dotacji
1	2	3	4	5
1.	Dotacje celowe przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego - § 231	92105 - „Pozostałe zadania w zakresie kultury”	7.000,00	Gmina Wiejska Chojnice
2.	Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego - § 232	85508 - „Rodziny zastępcze”	468.164,54	(brak danych w ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki)
3.	Dotacje celowe z budżetu j.s.t., udzielone w trybie art. 221 ustawy na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego - § 236	75075 - „Promocja jednostek samorządu terytorialnego”	1.000,00	Chojnickie Stowarzyszenie Partnerstwa Miast
		85 54 - „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”	18.000,00	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci O/Chojnice
		85228 - „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze”	1.182.484,76	Stowarzyszenie „Spróbuj Sam” w Chojnicach
		85230 - „Pomoc w zakresie żywienia”	280.294,00	(brak danych w ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki)

		85395 – „Pozostała działalność”	150.450,00	(brak danych w ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki)
		85412 – „Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej...”	5.000,00	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci (3.000,00 zł); Polski Czerwony Krzyż (2.000,00 zł)
		90013 – „Schroniska dla zwierząt”	400.000,00	Chojnickie Stowarzyszenie Miłośników Zwierząt
		90019 – „Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska”	1.400,00	Polski Czerwony Krzyż
		92105 – „Pozostałe zadania w zakresie kultury”	89.829,20	Kościelna osoba prawna i 12 stowarzyszeń
		92605 – „Zadania w zakresie kultury fizycznej”	337.994,30	21 stowarzyszeń
4.	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących - § 271	80102 – „Szkoły podstawowe specjalne”	22.976,24	Powiat Chojnicki
5.	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych - § 272	92120 – „Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami”	349.981,00	Parafia, spółka komunalna oraz 4 wspólnoty mieszkaniowe
6.	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom - § 281	75075 – Promocja jednostek samorządu terytorialnego”	1.500,00	Fundacja Rozwoju Ziemi Chojnickiej i Człuchowskiej
		92105 – „Pozostałe zadania w zakresie kultury”	17.000,00	2 fundacje i stowarzyszenie
7.	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom - § 282	75412 – „Ochotnicze straże pożarne”	40.000,00	Ochotnicza Straż Pożarna Chojnice
		85505 – „Tworzenie i funkcjonowanie żłobków”	5.086,40	2 żłobki prowadzone przez stowarzyszenie
8.	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych - § 283	80153 – „Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	28.413,00	Katolicka Szkoła Podstawowa w Chojnicach
		85505 – „Tworzenie i funkcjonowanie żłobków”	132.953,60	Żłobki działające na terenie gminy, niezaliczane do sektora finansów publicznych
Razem:			3.539.527,04	x

- 2) Ustalono, że kontrolowana jednostka nie realizowała wydatków związanych z udzielaniem dotacji klasyfikowanych w § 232 – „Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego” w rozdziale 85508 – „Rodziny zastępcze” (468.164,54 zł) oraz dotacji klasyfikowanych w § 236 – „Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego” w rozdziałach 85230 – „Pomoc w zakresie dożywiania” (280.294,00 zł) i 95395 – „Pozostała działalność” (150.250,00 zł). Dotacji tych, na sumę 898.708,54 zł, udzielał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach, ponieważ wydatki w ww. podziałkach ujęto w planie finansowym tej jednostki budżetowej.

- Powyższe było niezgodne z art. 249 ust. 4 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych. W myśl tych przepisów dotacje dla innych jednostek samorządu terytorialnego oraz pozostałe dotacje ujmują się w planie finansowym urzędu jednostki samorządu terytorialnego.
- Nieprawidłowości w powyższym zakresie stwierdzono również w trakcie poprzedniej kompleksowej kontroli gminy, przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku w roku 2015. Wniosek o ujmowanie w planie finansowym urzędu miejskiego wydatków budżetowych klasyfikowanych jako dotacje budżetowe zawarty był w wystąpieniu pokontrolnym Izby – pismo WK.0804/10/4/K/2015 z dnia 22.09.2015 r. W piśmie (bez numeru) z dnia 15.10.2015 r., zawierającym odpowiedzi na wnioski pokontrolne, pan Arseniusz Finster – burmistrz miasta podał, że – cyt.: *Począwszy od 2016 r. wszystkie dotacje celowe będą ujmowane w planie finansowym Urzędu Miejskiego.* Przedstawione powyżej ustalenia wskazują, że w 2018 roku kontrolowana jednostka nie przestrzegała przywołanych powyżej przepisów ustawy o finansach publicznych i nie realizowała ww. wniosku pokontrolnego.
- O pisemne wyjaśnienie przyczyn (powodów) niezrealizowania wniosku pokontrolnego poproszono panią Wioletę Szreder – skarbnik miasta.

Skarbnik miasta złożyła wyjaśnienie o następującej treści: *Wyjaśniam, że stanowisko skarbnika objęłam w połowie 2017 roku i kontynuowałam prace związane z dokonywaniem zmian w planie oraz realizacją budżetu, którego nie byłam autorem. Ogromny zakres czynności i obowiązków związanych z tą funkcją oraz dodatkowo nieprzewidziane zdarzenie związane z nawałnicą i koniecznością udzielania dodatkowo pomocy finansowej sąsiednim gminom, a także pomocą otrzymaną oraz całym mnóstwem zadań inwestycyjnych, w tym wieloletnich spowodowały, że nie zdążyłam się zapoznać ze wszystkimi ustaleniami, w tym z bardzo obszernym protokołem poprzedniej kontroli RIO. Budżet roku 2018 został przygotowany jeszcze w roku 2017 i w dużej mierze był odzwierciedleniem zapisów budżetu roku 2017.*

W odniesieniu do poszczególnych dotacji podjęto następujące działania:

1. *W przypadku dotacji ujętej w rozdziale 85230 § 236 – w 2018 roku dotacja została jeszcze ujęta w planie finansowym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, natomiast od 2019 roku (czyli w latach 2019 i 2020) jest już ujmowana tak jak być powinna, tj. w planie wydatków Urzędu.*
2. *Dotacje ujęte w 2018 roku w rozdziale 98395 w § 236 dotyczyły dwóch zadań unijnych realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej*
  - 1) *„Stop wykluczeni – start na pracę w kwocie 69.500,00 zł;*
  - 2) *„Stop bezrobociu i wykluczeniu” w kwocie 83.600 zł. Program został zakończony.*

Udzielane dotacje są jedynie częścią programów realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ze środków unijnych (§ 2367) i nie ma możliwości ich wydzielenia, z uwagi na ryzyko związane z korektą i koniecznością zwrotu dotacji.

- 3) *W przypadku rozdziału 85508 i środków sklasyfikowanych w § 232 nastąpiła pomyłka w klasyfikacji wydatku w 2018 roku. MOPS błędnie sklasyfikował ten wydatek w swoim projekcie budżetu na rok 2018, Wydatek ten winien być sklasyfikowany w § 433 – zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego. Błąd ten został poprawiony w roku 2019.*

Cytowane wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pani Wioletty Szreder – skarbnik miasta w sprawie nieujęcia w planie finansowym urzędu miejskiego wydatków klasyfikowanych jako dotacje – dot. dotacji klasyfikowanych w § 232 (rozdział 85508) i § 236 (rozdziały 85230, 85395) – poz. 29 akt kontroli]

- 3) Kontrolę w zakresie udzielania i rozliczenia dotacji celowych przeprowadzono na przykładzie dotacji udzielonych:
- a) Miejskiemu Klubowi Sportowemu „Chojniczanka 1930” SA w Chojnicach – 90.000,00 zł dotacji klasyfikowanej w § 236 w rozdziale 92605 – „Zadania w zakresie kultury fizycznej” na realizację zadania publicznego pn. *Wspieranie szkolenia dzieci i młodzieży w zakresie piłki nożnej* – umowa nr 13/2018 z dnia 15.01.2018 r.;
  - b) Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. Ścięcia Św. Jana Chrzciciela w Chojnicach – 7.400,00 zł dotacji klasyfikowanej w § 236 w rozdziale 92105 – „Pozostałe zadania w zakresie kultury”, na realizację zadania publicznego pn. *Obchody 25-lecia nadania chojnickiej farze tytułu bazyliki mniejszej* – umowa nr 36/2018 z dnia 1.02.2018 r.;
  - c) Fundacji „Szarża Pod Krojantami” – 7.000,00 zł dotacji klasyfikowanej w § 281 w rozdziale 92105 – „Pozostałe zadania w zakresie kultury”, na realizację zadania publicznego pn. *Organizacja inscenizacji Szarży 18 Pułku Ułanów Pomorskich pod Krojantami z 1 września 1939 r.* – umowa nr 53/2018 z dnia 1.02.2018 r.;
  - d) Towarzystwu Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Chojnicach – 18.000,00 zł dotacji celowej klasyfikowanej w § 236 w rozdziale 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”, na realizację zadania publicznego pn. *Kolonia letnia z programem profilaktycznym* – umowa nr 61/2018 z dnia 1.02.2018 r.;
  - e) Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. Ścięcia Św. Jana Chrzciciela Bazylika Mniejsza w Chojnicach – 150.000,00 zł dotacji celowej klasyfikowanej w § 272 w rozdziale 92120 – „Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami”, na *dofinansowanie prac remontu dachu w Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. Ścięcia Św. Jana Chrzciciela Bazylika Mniejsza w Chojnicach* - umowa KZ.4125.108.2018 z dnia 14 listopada 2018 r.

- 4) Ustalono, że dotacji celowych wymienionych w punktach od „a” do „d” udzielono po: przyjęciu *Programu współpracy Gminy Miejskiej Chojnice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2018 rok* – uchwała Nr XXXVII/431/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 23 października 2017 r. w sprawie przyjęcia programu współpracy (...); ogłoszeniu otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w 2018 roku; ocenie złożonych ofert przez powołaną w tym celu komisję konkursową; zatwierdzeniu wyników konkursu oraz spisaniu umów z wybranymi podmiotami.
- Ogłoszenie konkursu ofert nastąpiło zarządzeniem Nr 152/2017 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 10 listopada 2017 r. w sprawie ogłoszenia i przeprowadzenia otwartego konkursu ofert na dotacje w postępowaniu konkursowym, zatwierdzenia regulaminu pracy komisji konkursu oraz wzoru kart ocen.
Ogłoszenie zawierało elementy wymagane obowiązującymi przepisami.
  - Wyniki ogłoszonego i przeprowadzonego konkursu zatwierdzono zarządzeniami Burmistrza Miasta Chojnice w sprawie zatwierdzania dotacji w postępowaniu konkursowym – Nr 2/2018 z dnia 4 stycznia 2018 r. oraz Nr 21/2018 z dnia 25 stycznia 2018 r.
  - Na podstawie złożonych terminowo „Sprawozdań z realizacji zadania publicznego...” ustalono, że wszystkie dotacje objęte kontrolą wykorzystano w całości i zgodnie z przeznaczeniem.
  - Kontrola zagadnień związanych z zawieraniem umów, przekazywaniem dotacji celowych oraz ich rozliczaniem nie wykazała nieprawidłowości stanowiących naruszenia ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, uregulowań zawartych w *Programie i trybie współpracy (...)*, jak też postanowienia zawartych w umów.
  - Księgowość na kontach 810 i 224, związanych z rozliczeniem udzielonych dotacji, dokonano pod datą 31.12.2018 r. (dowód księgowy nr 2630) w oparciu o pisemną informację Referatu Kultury, Sportu, Rekreacji i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi (pismo bez numeru) z dnia 5.02.2019 r.
- 5) Podstawę udzielenia dotacji w wysokości 150.000,00 zł dla Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. Ścięcia Św. Jana Chrzciciela Bazylika Mniejsza w Chojnicach na remont dachu w Parafii stanowiła umowa KZ.4125.108.2018 z dnia 14.11.2018 r., zawarta na wniosek ww. Parafii z dnia 15.04.2018 r. We wniosku proboszcz prosił o pomoc finansową w kwocie 150.000,00 zł na renowację chojnickiego zabytku, tzw. „Starej Plebanii” na Placu Kościelnym w Chojnicach. Wnioskowaną dotację proboszcz zamierzał wykorzystać na sfinansowanie kosztów wymiany pokrycia dachowego, wzmocnienia posadowienia budynku oraz „innych koniecznych prac”.

- Przedłożona do kontroli dokumentacja związana z udzieleniem ww. dotacji, poza przywołanym powyżej wnioskiem z dnia 15.04.2018 r., obejmowała też:
  - kserokopię decyzji Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku z dnia 23.08.2007 r. w sprawie wpisu do rejestru zabytków zabytku Stara Plebania w Chojnicach przy Placu Kościelnym nr 6 wraz częścią działki nr 1443/2 w obrębie obrysu budynku (nr rejestru zabytków: A-1810);
  - kserokopię sporządzonego w dniu 16.04.2018 r. projektu budowlanego na remont dachu budynku Starej Plebanii w Chojnicach;
  - kserokopię pozwolenia Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie robót budowlanych polegających na remoncie dachu – decyzja nr ZN.5142.281.2018.JT z dnia 16.05.2018 r.;
  - kserokopię pozwolenia na remont dachu budynku Starej Plebanii w Chojnicach – decyzja nr AB.6740.1.473.2018 Starosty Chojnickiego z dnia 24.07.2018 r.;
  - sporządzony w dniu 26.09.2018 r. kosztorys ofertowy Zakładu Ogólnobudowlanego TADMAR Tadeusz Kiedrowicz w Chojnicach na roboty budowlane związane z wykonaniem pokrycia dachowego i wzmocnieniem posadowienia budynku – wartość kosztorysowa robót wyniosła 151.593,63 zł;
  - nieopatrzone datą sporządzenia i niepodpisany „Harmonogram rzeczowo-finansowy zadania „Renowacja Starej Plebanii” – wykonanie pokrycia dachowego, wzmocnienie posadowienia budynku i wykonanie innych koniecznych prac;
  - pismo ww. Parafii z dnia 5.11.2018 r., zawierające oświadczenie proboszcza, że na remont dachu starej Plebanii nie otrzymał żadnego dofinansowania;
  - spisany w dniu 21.12.2018 r. protokół komisyjnego odbioru prac wymienionych w kosztorysie budowlanym, potwierdzający wykonanie prac zgodnie z warunkami pozwolenia na budowę, umowy o dotację, dokumentację projektową, jak też potwierdzający zasadność dokonania wypłaty dotacji w kwocie 150.000,00 zł;
  - kserokopię faktury nr 24/12/18 Zakładu Ogólnobudowlanego TADMAR w Chojnicach z dnia 21.12.2018 r. za renowację Starej Plebanii – wykonanie pokrycia dachowego i prac przygotowawczych, wystawionej na kwotę 151.593,63 zł;
  - kopię adresowanego do Wydziału Finansowego urzędu miejskiego pisma KZ.4125.108.2018 z dnia 21.12.2018 r., podpisanego przez panią Marlenę Pawlak – Konserwatora Zabytków Miasta Chojnice, wnoszącego o przekazanie kwoty 150.000,00 zł na bankowy rachunek ww. Parafii.
- Na podstawie powyższych dokumentów ustalono, że pozwolenia właściwych organów na prowadzenie prac oraz kosztorys ofertowy zostały wydane lub sporządzone już po złożeniu wniosku o dotację.

Obowiązująca w 2018 roku uchwała Nr XXXVI/416/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 25 września 2017 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 25 września 2017 r., poz. 3528) zawierała zapis mówiący, że wniosek o przyznanie dotacji, z załącznikami m.in. w postaci decyzji właściwych organów zezwalających na prowadzenie robót oraz kosztorysem i harmonogramem przewidywanych prac do wykonania, powinien być złożony w terminie do 30 listopada roku poprzedzającego realizację prac lub robót, celem zapewnienia środków w uchwale budżetowej (§ 3 i § 4 ust. 1 uchwały). W § 4 ust. 2 uchwały zapisano, że termin, o którym mowa w § 1, nie ma zastosowania w przypadku ubiegania się o dotację na prace interwencyjne wynikające z zagrożenia zabytku lub w przypadku, gdy na dzień 30 listopada roku poprzedzającego realizację prac lub robót nie jest możliwe złożenie wymaganych do wniosków załączników.

- Ustalono, że o udzieleniu ww. Parafii dotacji w wysokości 150.000,00 zł organ stanowiący gminy zadecydował uchwałą Nr XLIX/582/18 z dnia 9 listopada 2018 r. w sprawie udzielenia dotacji na remont dachu „Starej Plebanii” w Chojnicach wpisanej do rejestru zabytków województwa pomorskiego pod nr 1810 z dnia 23.08.2007 r. Przelewu dotacji na bankowy rachunek Parafii dokonano w dniu 21.12.2018 r., tj. w dniu odbioru wykonanych prac i wystawienia faktury przez ich wykonawcę.
- Rozliczenia udzielonej dotacji w urządzeniach księgowych kontrolowanej jednostki dokonano pod datą 31.12.2018 r.

3.8. Dług publiczny, przychody i rozchody budżetu.

Kontrolę w zakresie długu publicznego oraz przychodów i rozchodów budżetu gminy przeprowadzono w oparciu o lata 2017-2018.

3.8.1. Przestrzeganie uprawnień do zaciągania zobowiązań obciążających budżet

W trakcie kontroli nie stwierdzono przypadków przekraczania przez organ wykonawczy gminy uprawnień do zaciągania zobowiązań obciążających budżet gminy.

3.8.2. Przychody i rozchody

Rok 2017

- 1) Z uchwalonego w dniu 19.12.2016 roku budżetu gminy na 2017 rok (uchwała Nr XXVII/302/16 Rady Miejskiej w Chojnicach) wynikało, że przychody budżetu gminy zaplanowano w wysokości 21.700,00 zł, rozchody budżetu gminy wynieść miały 8.040.900,00 zł.

Na podstawie załącznika nr 2 („Przychody i rozchody budżetu w 2017 r.”) do ww. uchwały ustalono, że przychody budżetu miały pochodzić w całości z pożyczek i kredytów zaciągniętych na rynku krajowym, planowane rozchody budżetu wiązały się ze spłatą otrzymanych pożyczek i kredytów.

- 2) Aktualny na koniec 2017 roku budżet gminy zakładał realizację dochodów wysokości 166.357.447,82 zł, wydatków na sumę 184.640.487,82 zł, przychodów w wysokości 26.323.940,00 zł oraz rozchodów budżetu na sumę 8.040.900,00 zł.

Plan przychodów zamierzano zrealizować poprzez przychody z zaciągniętych kredytów i pożyczek (21.700.000,00 zł) oraz z tzw. „wolnych środków”, zdefiniowanych w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych – 4.623.940,00 zł.

Końcowy plan rozchodów budżetu w wysokości 8.040.900,00 zł obejmował rozchody związane wyłącznie ze spłatą zaciągniętych kredytów i pożyczek.

- 3) Ustalono, że w 2017 roku zrealizowano dochody w wysokości 173.158.803,81 zł, wydatki na sumę 169.745.072,87 zł, przychody w wysokości 31.488.047,18 zł oraz rozchody na sumę 8.040.900,00 zł.

Wykonane przychody pochodziły z zaciągniętego kredytu w wysokości 21.700.000,00 zł oraz z wolnych środków – 9.788.047,18 zł.

Zrealizowane rozchody budżetu w wysokości 8.040.900,00 zł wiązały się ze spłatą rat 7 kredytów. Ustalenia w zakresie zaciągania i spłaty kredytów przedstawiono w dalszych punktach protokołu kontroli.

Rok 2018

- 1) Z uchwalonego w dniu 18.12.2017 roku budżetu gminy na 2018 rok (uchwała Nr XL/456/17 Rady Miejskiej w Chojnicach) wynikało, że przychody budżetu gminy zaplanowano w wysokości 13.800.000,00 zł, rozchody budżetu gminy wynieść miały 7.462.500,00 zł.

Na podstawie załącznika nr 2 („Przychody i rozchody budżetu w 2018 r.”) do ww. uchwały ustalono, że planowane przychody budżetu pochodzić miały z pożyczek i kredytów zaciągniętych na rynku krajowym. Planowane rozchody budżetu wiązały się w całości ze spłatą otrzymanych pożyczek i kredytów.

- 2) Aktualny na koniec 2018 roku budżet gminy na ten rok zakładał realizację dochodów wysokości 191.675.554,00 zł, wydatków na sumę 223.025.149,50 zł, przychodów w wysokości 38.812.095,50 zł oraz rozchodów budżetu na sumę 7.462.500,00 zł.

Plan przychodów w wysokości 38.812.095,50 zł zamierzano zrealizować poprzez przychody z zaciągniętych na rynku krajowym kredytów i pożyczek (13.800.000,00 zł) oraz z tzw. „wolnych środków” – 25.012.095,50 zł.

Końcowy plan rozchodów budżetu w wysokości 7.462.500,00 zł obejmował wyłącznie spłatę zaciągniętych kredytów i pożyczek.

- 3) Ustalono, że w 2018 roku zrealizowano dochody w wysokości 173.682.358,59 zł, wydatki na sumę 199.926.013,14 zł, przychody w wysokości 40.660.878,12 zł oraz rozchody na sumę 7.462.500,00 zł.

Wykonane przychody pochodziły z zaciągniętego w tym roku kredytu w wysokości 13.800.000,00 zł oraz z wolnych środków – 26.860.878,12 zł.

Zrealizowane rozchody budżetu w wysokości 7.462.500,00 zł, równe rozchodom planowanym, wiązały się ze spłatą 6 kredytów.

3.8.3. Kredyty i pożyczki

Na podstawie ewidencji księgowej budżetu gminy (organu finansowego) prowadzonej na kontach 134 – „Kredyty bankowe” i 260 – „Zobowiązania finansowe” ustalono, że na dzień 1.01.2017 roku zobowiązania gminy z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych oraz pożyczek wynosiły 39.700.400,00 zł. Na koniec 2018 roku zobowiązania kredytowe i pożyczkowe gminy wynosiły 56.697.000,00 zł.

Ustalenia w zakresie zaciągania zobowiązań oraz ich spłaty przedstawiono poniżej.

a) Kredyty

- 1) Na dzień 1.01.2017 roku konto 134 – „Kredyty bankowe” wykazywało saldo Ma w wysokości 39.700.400,00 zł. Saldo to przedstawiało stan zobowiązań gminy z tytułu niewymagalnych rat 8 kredytów zaciągniętych w 2008-2016, tj.:

- 562.400,00 zł z kredytu w wysokości 4.500.000,00 zł zaciągniętego w 2008 roku w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie na finansowanie planowanego deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek – umowa nr 08/1341 z dnia 2.09.2008 r.

Kredyt miał być spłacany w latach 2010-2017 w ratach kwartalnych. W 2017 spłacono terminowo przypadające na ten rok raty na sumę 562.400,00 zł i na koniec roku gmina nie posiadała już żadnych zobowiązań z tytułu tego kredytu;

- 2.875.000,00 zł z kredytu w wysokości 11.500.000,00 zł zaciągniętego w 2009 roku w Banku Spółdzielczym w Chojnicach na finansowanie planowanego deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów – umowa nr 631/2009 z dnia 29.09.2009 r.

Kredyt miał być spłacany w latach 2011-2018 w ratach kwartalnych. W latach 2017-2018 spłacono terminowo przypadające na ten okres raty na sumę 2.875.000,00 zł i na koniec 2018 roku gmina nie posiadała już żadnych zobowiązań z tytułu tego kredytu;

- 6.675.000,00 zł z kredytu w wysokości 17.800.000,00 zł zaciągniętego w 2010 roku w NORDEA Bank Polska SA w Gdyni na finansowanie planowanego deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów – umowa nr BKO-PLN-CBKGD-10-000024 z dnia 9.08.2010 r.

Kredyt miał być spłacany w latach 2012-2019 w ratach kwartalnych. W latach 2017-2018 spłacono terminowo przypadające na ten okres raty na sumę 4.450.000,00 zł. Do spłaty po 2018 roku przypadają zobowiązania w wysokości 2.225.000,00 zł.

- 4.368.000,00 zł z kredytu w wysokości 6.650.000,00 zł, zaciągniętego w 2011 roku w Powszechnej Kasie Oszczędności Bank Państwowy SA w Warszawie na finansowanie planowanego deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów – umowa nr 98102046490000749600355685 z dnia 12.07.2011 r.

Kredyt miał być spłacany w latach 2015-2020 w ratach kwartalnych. W latach 2017-2018 spłacono terminowo przypadające na ten okres raty na sumę 2.184.000,00 zł. Do spłaty po 2018 roku pozostały zobowiązania w wysokości 2.184.000,00 zł;

- 5.220.000,00 zł z kredytu w wysokości 7.300.000,00 zł, zaciągniętego w 2012 roku w Powszechnej Kasie Oszczędności Bank Polski SA w Warszawie na finansowanie planowanego deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów – umowa nr 13102046490000779600425744 z dnia 19.06.2012 r.

Kredyt miał być spłacany w latach 2015-2021 w ratach kwartalnych. W latach 2017-2018 spłacono terminowo przypadające na ten okres raty na sumę 2.088.000,00 zł. Do spłaty po 2018 roku pozostały zobowiązania na sumę 3.132.000,00 zł;

- 5.000.000,00 zł kredytu zaciągniętego w 2013 r. w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie na spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów – umowa nr 13/1697 z dnia 3.09.2013 r.

Kredyt miał być spłacany w latach 2017-2022 w ratach kwartalnych. W latach 2017-2018 spłacono terminowo przypadające na ten okres raty na sumę 1.672.000,00 zł. Do spłaty po 2018 roku pozostały zobowiązania na sumę 3.328.000,00 zł;

- 5.000.000,00 zł kredytu zaciągniętego w 2013 r. w SGB-Bank SA w Poznaniu na sfinansowanie planowanego deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów – umowa nr PI/01/JST/2013 z dnia 10.12.2013 r.

Kredyt miał być spłacany w latach 2017-2022 w ratach kwartalnych. W latach 2017-2018 spłacono terminowo przypadające na ten okres raty na sumę 1.672.000,00 zł. Do spłaty po 2018 roku pozostały zobowiązania na sumę 3.328.000,00 zł;

- 10.000.000,00 zł kredytu zaciągniętego w 2016 r. w Banku Polskiej Spółdzielczości SA w Warszawie na sfinansowanie planowanego deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów – umowa nr 4177953/06/K/POZ/16 z dnia 31.03.2016 r. Kredyt miał być spłacany w latach 2019-2025 w ratach kwartalnych.

Ogółem w latach 2017-2018 gmina spłaciła raty ww. kredytów na sumę 15.503.400,00 zł. Z kredytów zaciągniętych przed 2017 rokiem do spłaty po 2018 roku pozostały zobowiązania na sumę 24.197.000,00 zł.

- 2) W latach 2017-2018 gmina zaciągnęła 2 kredyty długoterminowe na sumę 35.500.000,00 zł, z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów.
- a) W 2017 roku zaciągnięto kredyt w wysokości 21.700.000,00 zł w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie – umowa nr 17/2602 z dnia 28 czerwca 2017 r. Zaciągnięcie kredytu nastąpiło na podstawie uchwały Nr XXVII/305/16 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu bankowego na sfinansowanie deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów.
- Przy ubieganiu się o ww. kredyt burmistrz uzyskał wymaganą przepisami art. 91 ust. 2 ustawy o finansach publicznych opinię regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty tego kredytu. Pozytywna opinia wyrażona została w uchwale Nr 050/g111/K/I/17 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z dnia 12 kwietnia 2017 r.
- Zgodnie z przywołaną powyżej umową kredyt ma być spłacany w ratach kwartalnych w latach 2021-2026. Termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 31.12.2026 r.
- b) W 2018 roku gmina zaciągnęła kredyt w wysokości 13.800.000,00 zł w ING Banku Śląskim w Katowicach – umowa nr 858/2018/00001641/00 z dnia 14.08.2018 r. Zaciągnięcie kredytu nastąpiło na podstawie uchwały Nr XL/457/17 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu bankowego na sfinansowanie deficytu budżetowego oraz spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów.
- Przy ubieganiu się o kredyt burmistrz uzyskał wymaganą przepisami art. 91 ust. 2 ustawy o finansach publicznych opinię regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty tego kredytu. Pozytywna opinia wyrażona została w uchwale Nr 072/g111/K/I/18 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z dnia 30 kwietnia 2018 r.
- Zgodnie z umową kredytową kredyt ma być spłacany w ratach kwartalnych w latach 2022-2027. Termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 31.12.2027 r.
- 3) Ustalono, że dzień 31.12.2018 roku zobowiązania gminy z tytułu zaciągniętych kredytów wynosiły 59.697.000,00 zł. Takie saldo konta 134 – „Kredyty bankowe” w ewidencji księgowej budżetu gminy na dzień 31.12.2018 roku obejmowało zobowiązania z tytułu 8 kredytów zaciągniętych przed 2017 rokiem (24.197.000,00 zł) oraz 2 kredytów zaciągniętych w kontrolowanych latach 2017-2018 (35.500.000,00 zł).

Pożyczki

W latach 2017-2018 gmina nie zaciągała i nie spłacała pożyczek. Zaprowadzone w ewidencji księgowej budżetu gminy (organu finansowego) konto 260 – „Zobowiązania finansowe” nie wykazywało na koniec 2018 roku żadnego salda.

3.8.4. Obligacje i sprzedaż papierów wartościowych wyemitowanych przez gminę

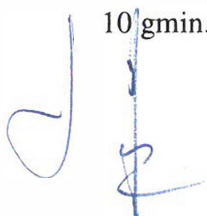
W latach 2017-2018 gmina nie planowała i nie realizowała przychodów budżetowych ze źródeł, o jakich mowa w tytule. W analogicznym okresie nie realizowano też rozchodów budżetowych związanych z wykupem papierów wartościowych.

3.8.5. Wydatki na obsługę długu jednostki samorządu terytorialnego

- 1) W 2017 roku na obsługę długu gminy kontrolowana jednostka wydatkowała środki w wysokości 996.322,50 zł, klasyfikowane w § 811 – „Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek” w rozdziale 75702 – „Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego”. Wydatki te poniesiono na spłatę odsetek od zaciągniętych kredytów.
- 2) W 2018 roku na obsługę długu gminy wydatkowano środki w wysokości 1.275.968,73 zł, klasyfikowane w rozdziale 75702 i § 811.
Wydatki powyższe wiązały się ze spłatą odsetek od zaciągniętych kredytów.

3.8.6. Udzielone poręczenia i gwarancje

- 1) W latach 2017-2018 gmina nie udzielała poręczeń i gwarancji. W okresie tym nie realizowano też żadnych wydatków związanych z poręczeniami i gwarancjami udzielonymi w latach wcześniejszych.
- 2) W części B („Poręczenia i gwarancje”) sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego, sporządzonego według stanu na koniec IV kwartału 2017 roku kontrolowana jednostka wykazała, że wartość nominalna niewymagalnych (potencjalnych) zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wynosiła 5.690.098,18 zł. W analogicznym sprawozdaniu według stanu na koniec IV kwartału 2018 roku kontrolowana jednostka wykazała 5.251.171,67 nominalnych niewymagalnych (potencjalnych) zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.
- 3) Ustalono, że powyższe wielkości odnosiły się do poręczeń udzielonych:
  - w 2009 roku Bankowi Gospodarstwa Krajowego Oddział w Pile – było to poręczenie spłaty kredytu udzielonego Chojnickiemu Towarzystwu Budownictwa Społecznego w Chojnicach (jednoosobowa spółka gminy);
  - w 2011 roku Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku – było to poręczenie spłaty pożyczki udzielonej Zakładowi Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Spółka z o.o. w Nowym Dworze – spółce 10 gmin.

- a) Ustalenia dotyczące udzielonego Bankowi Gospodarstwa Krajowego w Warszawie poręczenia do wysokości 4.077.578,22 zł przedstawiono w protokole z kompleksowej kontroli gminy przeprowadzonej w 2011 roku.

W trakcie tamtej kontroli ustalono, że w 2009 roku gmina poręczyła spłatę kredytu w wysokości 2.298.000,00 zł, udzielonego Chojnickiemu Towarzystwu Budownictwa Społecznego w Chojnicach na finansowanie przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlanego w ramach realizacji rządowych programów popierania budownictwa mieszkaniowego, jak też należnych odsetek i innych kosztów. Umowa kredytowa zakładała spłatę kredytu przez 34 lata, począwszy od lutego 2010 r.

Na podstawie pozabilansowej ewidencji księgowej (konto 994 – „Poręczenia i gwarancje”) ustalono, że na koniec 2018 roku nominalna wartość niewymagalnych zobowiązań gminy z tytułu tego poręczenia wynosiła 3.185.825,67 zł. Zapisów na tym koncie, pomniejszających wartość potencjalnych zobowiązań gminy o wartość spłaconych rat kredytu i odsetek, dokonywano w oparciu o wewnętrzne dowody „PK-polecenie księgowania”, wystawiane na podstawie otrzymywanych co kwartał z ww. spółki informacji „Zasłużenie tytułem kredytu zaciągniętego na budowę budynku mieszkalnego ul. Kartuska 3”.

- b) W protokole z poprzedniej kompleksowej kontroli gminy wykazano, że w 2011 roku kontrolowana gmina udzieliła poręczenia za zobowiązania z tytułu pożyczki w kwocie 13.593.902,00 zł udzielonej przez Wojewódzki Fundusz Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska w Gdańsku Zakładowi Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór w Nowym Dworze na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn. „Budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór w gminie Chojnice”.

Zgodnie z wystawionym w dniu 17.06.2011 roku dokumentem „Poręczenie” poręczenie kontrolowanej gminy obejmowało zobowiązania pożyczkobiorcy do wysokości 3.787.673,00 zł. Spłata pożyczki poręczonej przez 10 gmin następować miała w kwartalnych ratach do końca pierwszego kwartału 2025 r.

Na koniec 2018 roku nominalna wartość niewymagalnych zobowiązań gminy z tytułu tego poręczenia wynosiła 2.065.346,00 zł. Zapisów na pozabilansowym koncie 994, pomniejszających wartość potencjalnych zobowiązań gminy o wartość spłaconych rat pożyczki i odsetek, dokonywano co kwartał w oparciu o dowody „PK-polecenie księgowania”, wystawiane na podstawie otrzymywanych z ww. spółki zestawień „Wartość poręczenie gmin na rzecz ZZO Nowy Dwór Sp. z o.o. na dzień... (tu oznaczenie ostatniego dnia kwartału)”.

- 4) Ustalono, że w planach finansowych gminy zabezpieczano środki na ewentualną spłatę poręczonych zobowiązań.

W uchwalonym w dniu 19.12.2016 roku budżecie gminy na 2017 rok na powyższy cel zabezpieczono środki finansowe w wysokości 439.803,00 zł.

W trakcie roku plan wydatków budżetowych klasyfikowanych w § 802 – „Wyплаты z tytułu gwarancji i poręczeń” w rozdziale 75704 – „Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego” zmniejszono o 2.834,47 zł, do wysokości 436.968,53 zł. Zmniejszenia planu dokonano uchwałą Nr XXXVI/413/2017 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 25 września 2017 r. w sprawie zmian w budżecie miasta Chojnice na 2017 r.

W uchwalonym w dniu 18.12.2017 roku budżecie gminy na 2018 rok na ewentualną spłatę poręczonych zobowiązań zabezpieczono środki finansowe w wysokości 411.433,00 zł. Do końca roku plan ten nie był zmieniany.

- 5) Jak już wykazano na wstępie tej części protokołu w latach 2017-2018 gmina nie realizowała wydatków na spłatę poręczonych zobowiązań.

3.9. Gospodarka odpadami komunalnymi

3.9.1. Stosowanie przepisów o zamówieniach publicznych

- 1) Usługi związane z odbiorem odpadów komunalnych z nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy oraz ich transportem do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Nowym Dworze realizowało w 2018 roku trzech wykonawców, tj.:
  - Zakład Oczyszczania Miasta ZOM Spółka z o.o. w Klawkowie (dalej: „ZOM w Klawkowie”) – w sektorach nr: 1, 2 oraz 4;
  - Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Spółka z o.o. w Nowym Dworze (dalej: ZZO Nowy Dwór) – w sektorze nr 3;
  - firma CLEAN CITY Jakub Kiedrowski w Chojnicach – odbiór i transport popiołu.
- 2) Podziału gminy na 4 sektory odbioru odpadów komunalnych dokonano uchwałą Nr XXVII/311/16 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie podziału obszaru Gminy Miejskiej Chojnice na sektory w celu zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 20 stycznia 2017 r., poz. 239).
- 3) Wyboru dwóch pierwszych wykonawców dokonano w trybie przetargu nieograniczonego ogłoszonego w dniu 11.04.2017 r. (Dz. Urz. UE: 2017/S 075-145126) i rozstrzygniętego w dniu 29.05.2017 r. (Dz. Urz. UE: 2017/S 113-228055).

Z ogłoszenia o zamówieniu wynikało m.in., że zamówienie miało być realizowane w okresie od dnia 1.07.2017 r. do dnia 31.05.2021 r. oraz, że zamawiający dopuścił możliwość składania ofert częściowych.

- Na podstawie złożonych ofert oraz protokołu z otwarcia w dniu 23.05.2017 r. ofert w postępowaniu o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego ustalono, że w wymaganym terminie wpłynęły oferty 3 wykonawców. Nazwy wykonawców oraz ceny złożonych przez nich ofert zestawiono w tabeli:

Lp.	Nazwa wykonawcy	Cena oferty (w zł)
1	2	3
Część 1 – Sektor nr 1		
1	Zakład Oczyszczania Miasta ZOM Sp. z o.o. w Klawkowie	2.068.470,00
Część 2 – Sektor nr 2		
1.	Zakład Oczyszczania Miasta ZOM Sp. z o.o. w Klawkowie	1.492.344,00
2.	Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o. w Nowym Dworze	1.877.866,20
Część 3 – Sektor nr 3		
1.	SUEZ PÓLNOĆ Sp. z o.o. w Gdańsku	1.851.962,40
2.	Zakład Oczyszczania Miasta ZOM Sp. z o.o. w Klawkowie	1.432.954,80
3.	Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o. w Nowym Dworze	1.224.686,52
Część 4 – Sektor nr 4		
1.	Zakład Oczyszczania Miasta ZOM Sp. z o.o. w Klawkowie	1.649.700,00 zł

- Za najkorzystniejsze oferty zamawiający uznał oferty ZOM w Klawkowie (części 1, 2 i 4 zamówienia) oraz ZZO Nowy Dwór (część 3 zamówienia). Ceny wybranych ofert wyróżniono w tabeli pogrubioną czcionką.
  - Umowy z wybranymi wykonawcami, oznaczone numerami od KM.272.30.2017 do KM.272.33.2017 zawarto w dniu 12.06.2017 r. Określone w umowach wynagrodzenia wykonawców były zgodne ze złożonymi i wybranymi ofertami.
- 4) Firma CLEAN CITY Jakub Kiedrowski w Chojnicach wykonywała w 2018 roku usługi polegające na wyposażaniu nieruchomości w pojemniki 120 litrowe oraz na odbiorze i transporcie segregowanego odpadu komunalnego (popiołu) do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Nowym Dworze.
- Podstawę wykonywania tych usług stanowiły dwie umowy, tj. umowa KM.272.41.2017 z dnia 20.10.2017 r. (dotyczyła usług wykonywanych w okresie od dnia 1.11.2017 r. do dnia 31.03.2018 r.), a następnie umowa KM.272.48.2018 z dnia 29.10.2018 r. – ta umowa dotyczyła usług wykonywanych w okresie od dnia 1.11.2018 r. do dnia 31.03.2019 r. Według umów odbiór i wywóz popiołu następować miał co dwa tygodnie. Za realizację umów wykonawcy przysługiwało wynagrodzenie w wysokościach odpowiednio 7,99 zł brutto i 7,24 zł za jeden pojemnik, przy czym w obu przypadkach wartość umowy (wynagrodzenia całkowitego) nie mogła przekroczyć kwoty 70.200,00 zł.
  - Z umów wynikało, że zawarto je w trybie art. 4 pkt 8 ustawy o zamówieniach publicznych. Przepis ten stanowi, że ustawy nie stosuje się do zamówień i konkursów, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro.

- Ustalono, że od dnia 12.09.2017 roku w kontrolowanej jednostce tematykę udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości wyrażonej w złotych kwoty 30.000 euro regulował *Regulamin udzielania zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty wskazanej w art. 4 pkt 8 ustawy Prawo Zamówień Publicznych*, wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 120/2017 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 12 września 2017 r. w sprawie Regulaminu udzielania zamówień publicznych (...).
Powyższy *Regulamin* zobowiązywał (§ 6) odpowiedzialnego merytorycznie pracownika do przekazania zaproszenia do złożenia ofert cenowych co najmniej do trzech wykonawców realizujących, w ramach prowadzonej przez siebie działalności, usługi będące przedmiotem zamówienia. Dalsze uregulowania tego paragrafu określały m.in. minimalną liczbę ważnych ofert niezbędnych do uznania postępowania za prawidłowe oraz sposób dokumentowania postępowania. Według § 7 *Regulaminu* udzielenie zamówienia, którego wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości 6.000 euro, nie wymagało zawarcia umowy w formie pisemnej.
  - Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów ustalono, że wyboru firmy CLEAN CITY Jakub Kiedrowski w Chojnicach na wykonawcę usług z zakresu odbioru i transportu odpadów komunalnych w postaci popiołu w okresie od początku listopada 2017 roku do końca marca 2018 roku dokonano w dniu 19.10.2017 r. spośród 4 wykonawców, którzy przedstawili swoje oferty cenowe na zaproszenie do składania ofert zamieszczone na internetowej stronie gminy w dniu 12.10.2017 r. Cena wybranej oferty wynosiła 7,99 zł brutto za pojemnik i była ceną najniższą – pozostali wykonawcy zaproponowali ceny w wysokościach od 8,86 zł do 11,00 zł za pojemnik.
  - Wyboru ww. firmy na wykonawcę tych samych usług w okresie od początku listopada 2018 roku do końca marca 2019 roku dokonano w dniu 26.10.2018 r. również spośród 4 wykonawców, którzy przedstawili swoje oferty cenowe na zaproszenie do składania ofert z dnia 23.10.2018 r. Cena wybranej oferty wynosiła 7,24 zł brutto za pojemnik i była ceną najniższą – pozostali wykonawcy zaproponowali ceny w wysokościach od 7,56 zł do 12,74 zł za pojemnik.
- 5) Zadania związane z zagospodarowaniem odpadów przyjętych od przewoźnika realizował w 2018 roku ZZO Nowy Dwór na podstawie umowy KM.272.35.2017 z dnia 20.06.2017 r., zawartej na okres od dnia 1.07.2017 r. do dnia 31.05.2021 r.
- Zgodnie z § 4 ust. 3 tej umowy za przyjęcie i zagospodarowanie odpadów komunalnych spółka miała otrzymywać wynagrodzenie stanowiące iloczyn ilości przyjętych odpadów oraz ceny jednostkowej określonego kodu odpadów. Miały obowiązywać ceny jednostkowe zgodne z cennikiem spółki. Wartość szacunkowa umowy przez cały okres jej trwania nie mogła przekroczyć kwoty 11.448.000,00 zł.

- Z § 7 umowy wynikało, że zawarto ją w trybie zamówienia z wolnej ręki – art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a Prawa zamówień publicznych.
W „Protokole postępowania o udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki” (sekcja 6 „Uzasadnienie wyboru trybu postępowania”) przywołano m.in. art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 202 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 701) oraz następującą treść tego przepisu: „odpady, które nie mogą być przetworzone w miejscu ich powstania, przekazuje się, uwzględniając hierarchię sposobów postępowania z odpadami oraz najlepszą dostępną technikę, o której mowa w art. 207 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, lub technologię, o której mowa w art. 143 tej ustawy, do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być przetworzone”. W ostatnim zdaniu uzasadnienia wyboru trybu z wolnej ręki podano, że gmina jest jednym z 10 udziałowców spółki ZZO Nowy Dwór.
Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynikało też, że pismem KM.271.21.2017 z dnia 5.06.2017 r. gmina powiadomiła prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, w trybie art. 67 ust. 2 PZP, o wszczęciu w dniu 2.06.2017 r. postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1) lit. a tej ustawy. W piśmie tym uzasadniono wybór ww. trybu, przywołując m.in. cytowany powyżej art. 20 ust. 2 ustawy o odpadach.
- Zamawiający podał do publicznej wiadomości (Dz. Urz. UE: 2017/S 108-217916 z dnia 8.06.2017 r.) „Ogłoszenie o dobrowolnej przejrzystości ex ante”, zawierające m.in. dane o przedmiocie zamówienia; jego wartości (10.850.000,00 zł netto); zastosowanej procedurze (negocjacje bez uprzedniej publikacji) oraz o wykonawcy zamówienia.
Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia opublikowano w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 28.06.2017 r. – nr 2017/S 121-245361.

3.9.2. Dochody z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

- 1) Na podstawie sporządzonego za 2018 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku tym gmina zrealizowała 4.397.874,39 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw” w rozdziale 90002 – „Gospodarka odpadami”.
Z tego samego sprawozdania wynikało, że na koniec roku należności gminy w dochodach klasyfikowanych w ww. podziałkach wynosiły 239.530,58 zł (w całości były to zaległości), z kolei wynikające z nadpłat zobowiązania gminy wynosiły 17.596,31 zł.
- 2) W kontrolowanym roku obowiązywały stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi określone uchwałą Nr XXI/224/16 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 13 czerwca 2016 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i stawki tej opłaty (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 11 lipca 2016 r., poz. 2427).

- Z § 2 uchwały wynikały następujące miesięczne stawki opłaty (stawki od jednego mieszkańca) za odpady powstałe na terenie nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy:
  - a) gromadzenie i odbieranie w sposób zmieszany – 13,50 zł w gospodarstwach domowych do 4 osób; 6,75 zł za piątą osobę w gospodarstwie domowym oraz 0,00 zł za szóstą i każdą następną osobę w gospodarstwie domowym;
  - b) gromadzenie i odbieranie w sposób selektywny – 10,00 zł w gospodarstwach domowych do 4 osób; 5,00 zł za piątą osobę w gospodarstwie domowym oraz 0,00 zł za szóstą i każdą następną osobę w gospodarstwie domowym.

Według definicji zawartej ust. 3 tego paragrafu – cyt. „przez gospodarstwo domowe rozumie się osoby prowadzące wspólne gospodarstwo domowe i zamieszkujące wspólnie w jednym lokalu, będące rodzicami i dziećmi. Pojęcia gospodarstwa domowego nie stosuje się do rodzin wielopokoleniowych.”

- Według § 4 uchwały roczna stawka ryczałtowa opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi powstałymi na terenie nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub na terenie innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywanych jedynie przez część roku, wynosiła 81,00 zł od domku lub nieruchomości, przy gromadzeniu i odbiorze odpadów w sposób zmieszany, oraz 60,00 zł przy gromadzeniu i odbiorze w sposób selektywny.
- 3) Z uregulowań zawartych w obowiązującej w 2018 roku uchwale Nr XXI/22/16 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 13 czerwca 2016 r. w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 11 lipca 2016 r., poz. 2426) wynikało m.in., że:
- opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi miała być uiszczana przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych z góry, za każdy miesiąc kalendarzowy w terminie do 15 dnia danego miesiąca;
  - właściciele nieruchomości wykorzystywanych jedynie przez część roku (nieruchomości z domkami letniskowymi, inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe) mieli wносить ryczałtową opłatę w dwóch równych ratach do 15 dnia maja oraz do 15 dnia listopada danego roku;
  - podstawę uiszczenia opłaty stanowić miała deklaracja o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – wzór deklaracji określać miała inna uchwała organu stanowiącego gminy;
  - właściciele nieruchomości mieli obliczać wysokość opłaty samodzielnie oraz uiszczać tę opłatę do kasy urzędu miejskiego lub na rachunek bankowy tego urzędu.

Zgodnie z zapisem w § 4 tej uchwały przez właścicieli rozumieć należało również współwłaścicieli, użytkowników wieczystych oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością.

- 4) W 2018 roku obowiązywał wzór „Deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi” określony w załączniku do uchwały Nr XXI/226/16 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 13 czerwca 2016 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 6 lipca 2016 r., poz. 2371). Zgodnie z § 3 uchwały ważność zachowywały deklaracje o wysokości opłaty złożone do dnia wejścia w życie tej uchwały na drukach ustalonych przepisami dotychczas obowiązującymi.

- 5) W trakcie kontroli dokonano wrywkowego sprawdzenia, czy przypisane na 2018 rok opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyliczono w oparciu o złożone deklaracje, czy do wyliczeń przyjęto prawidłowe stawki, jak też czy wyliczenia opłaty były prawidłowe pod względem rachunkowym. Ponadto sprawdzono prawidłowość dokonania przypisów należności.

Kontrolę przeprowadzono na przykładzie deklaracji 10 osób fizycznych, do rozliczenia których prowadzono konta rozrachunkowe oznaczone następującymi indeksami: 20-115; 20-810; 20-885; 20-1817; 20-3747; 20-589638079; 20-589638009; 20-589638153; 20-589638202 oraz 20-589638232.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

3.9.3. Wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz cele wskazane w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

- 1) W myśl art. 6r ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 2010) z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, obejmujące koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- obsługi administracyjnej tego systemu;
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Przywołane przepisy dają gminom możliwość wykorzystania pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi do pokrywania kosztów wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz kosztów utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, jak też do pokrywania kosztów usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 701).

2) W trakcie kontroli poproszono panią Joannę Rekowską – zastępcę dyrektora Wydziału Finansowego o sporządzenie, na przedłożonym jej formularzu, informacji dotyczącej m.in. zrealizowanych w 2018 roku wydatków na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi według podziału wynikającego z przywołanego powyżej art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

- Informację, o jakiej mowa powyżej, sporządził i przedłożył pan Łukasz Prill – starszy inspektor w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska.

Z informacji zatytułowanej „Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi” wynikało, że w 2018 roku z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zrealizowano dochody w wysokości 4.397.874,39 zł.

Ustalono, że powyższa wielkość była równa sumie zaewidencjonowanych w 2018 roku wpływów z opłat, klasyfikowanych w § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw” w rozdziale 90002 – „Gospodarka odpadami”.

- Według ww. informacji na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi poniesiono wydatki w wysokości 4.658.301,63 zł. Powyższa wielkość obejmowała:

- 4.551.644,55 zł wydatków związanych z odbiorem, transportem, zbieraniem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
- 21.599,88 zł wydatków na tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 81.576,70 zł wydatków na obsługę administracyjną systemu;
- 1.073,39 zł na edukację ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi;
- 2.407,11 zł innych wydatków wynikających z ustawy.

Przywołaną informację załączono do akt roboczych kontroli.

[Informacja „Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi”, sporządzona przez pana Łukasza Prilla – starszego inspektora – poz. 30 akt kontroli]

- 3) Na podstawie dowodów księgowych i ewidencji wydatków klasyfikowanych w rozdziale 90002 ustalono, że:
- wydatki związane z odbieraniem, transportem, zbieraniem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych (4.551.644,55 zł) poniesiono na zapłatę faktur: Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór (3.169.998,24 zł); Zakładu Oczyszczania Miasta ZOM w Klawkowie (1.330.344,00 zł) oraz firmy CLEAN CITY Jakub Kiedrowski w Chojnicach (51.302,31 zł).
  - wydatki na tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów (21.599,88 zł) poniesiono na zapłatę faktur Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór w Nowym Dworze za utrzymanie takiego punktu na terenie miasta Chojnice;
  - na obsługę administracyjną systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wydatkowano 81.576,70 zł – były to wydatki płacowe, klasyfikowane w §§ 401, 404, 411, 412, 417 oraz wydatki związane z odpisem na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla 2 pracowników urzędu miejskiego;
  - na edukację ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi wydatkowano 1.073,39 zł (§ 421), opłacając fakturę za zakup roweru – nagrody w konkursie wiedzy ekologicznej (974,99 zł) oraz fakturę za tablice informacyjne – 98,40 zł;
  - zawarte w informacji „inne wydatki wynikające z ustawy” w wysokości 2.407,11 zł, związane były z zapłatą faktury za wykonanie 2100 sztuk worków do selektywnej zbiórki odpadów (2.185,71 zł) oraz faktury za wykonanie 1000 sztuk ulotek reklamujących akcję zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego – 221,40 zł.
- 4) Ze złożonej informacji wynikało, że w 2018 roku wydatki kontrolowanej gminy na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (4.658.301,63 zł) były o 260.427,24 zł wyższe od dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami, wykonanych w wysokości 4.397.874,39 zł.
- 5) W ramach niniejszej kontroli sprawdzono również, w jakiej wysokości wpływy z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina uzyskała w roku 2019, jakie były wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarowania tymi odpadami oraz jakie uregulowania w sprawie opłat wprowadził organ stanowiący gminy.
- Ze sporządzonej przez pana Łukasza Prilla – starszego inspektora w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska i dotyczącej 2019 roku informacji „Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi” wynikało, że:

- dochody z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 5.247.936,72 zł;
- wydatki gminy na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wyniosły 5.028.919,80 zł – wielkość ta obejmowała wydatki: związane z odbieraniem, transportem, zbieraniem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych (4.908.367,82 zł); na tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (23.799,99 zł); na obsługę administracyjną tego systemu (96.311,97 zł) oraz na edukację ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi – 440,02 zł;
- zrealizowane wydatki były o 219.016,92 zł niższe od dochodów z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Przywołaną powyżej informację załączono do akt roboczych kontroli.

[Dotycząca 2019 roku informacja „Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi”, sporządzona przez pana Łukasza Prilla – starszego inspektora w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska – poz. 31 akt kontroli]

- 6) Ustalono, że obowiązujące w 2018 roku stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, określone w uchwałą Nr XXI/224/16 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 13 czerwca 2016 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i stawki tej opłaty (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 11 lipca 2016 r.) obowiązywały do końca I kwartału 2019 r.

Od dnia 1.04.2019 roku obowiązywały nowe stawki opłaty, określone uchwałą Nr III/37/19 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i stawki tej opłaty (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 28 lutego 2019 r., poz. 974). Tę ostatnią uchwałę zmieniono uchwałą Nr XII/155/19 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 20 listopada 2019 r. zmieniającą uchwałę w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i stawki tej opłaty (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 6 grudnia 2019 r.), wprowadzając nowe stawki opłaty obowiązujące od dnia 1.01.2020 r.

- W tabeli poniżej zestawiono stawki opłaty obowiązujące w 2018 roku i w I kwartale 2019 r.; stawki opłaty obowiązujące od dnia 1.04.2019 r. do dnia 31.12.2019 r., a także stawki opłaty obowiązujące od dnia 1.01.2020 r.:

Wyszczególnienie	Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	
	zbieranymi i odbieranymi w sposób zmieszany	zbieranymi i odbieranymi w sposób selektywny
1	2	3
Stawki obowiązujące w 2018 roku i w I kwartale 2019 r.		
od jednego mieszkańca w gospodarstwie domowym do 4 osób	13,50 zł/miesiąc	10,00 zł/miesiąc
za piątą osobę zamieszkałą w gospodarstwie domowym	6,75 zł/miesiąc	5,00 zł/miesiąc
za szóstą i każdą kolejną osobę zamieszkałą w gospodarstwie domowym	0,00 zł/miesiąc	0,00 zł/miesiąc
wykorzystywane przez część roku domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe	81,00 zł/rok	60,00 zł/rok
Stawki obowiązujące w okresie od dnia 1.04.2019 r. do dnia 31.12.2019 r.		
od jednego mieszkańca w gospodarstwie domowym do 4 osób	18,00 zł/miesiąc	13,00 zł/miesiąc
za piątą osobę zamieszkałą w gospodarstwie domowym	9,00 zł/miesiąc	6,50 zł/miesiąc
za szóstą i każdą kolejną osobę zamieszkałą w gospodarstwie domowym	0,00 zł/miesiąc	0,00 zł/miesiąc
wykorzystywane przez część roku domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe	108,00 zł/rok	78,00 zł/rok
Stawki obowiązujące od dnia 1.01.2020 r.		
od jednego mieszkańca w gospodarstwie domowym do 4 osób	18,00 zł/miesiąc	18,00 zł/miesiąc
za piątą osobę zamieszkałą w gospodarstwie domowym	9,00 zł/miesiąc	9,00 zł/miesiąc
za szóstą i każdą kolejną osobę zamieszkałą w gospodarstwie domowym	0,00 zł/miesiąc	0,00 zł/miesiąc
wykorzystywane przez część roku domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe	108,00 zł/rok	78,00 zł/rok

- Z powyższego zestawienia wynika, że od dnia 1.01.2020 r. stawki za odpady zbierane i odbierane w sposób segregowany (nie dotyczy odpadów gromadzonych na nieruchomościach wykorzystywanych przez część roku, stanowiących domki letniskowe lub inne, wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe) są równe stawkom opłaty za odpady niesegregowane.

- 5) W trakcie kontroli zapytano pana Łukasza Prilla – starszego inspektora, jakie czynniki wpłynęły na zmianę (zwiększenie) od stycznia 2020 r. wysokości stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób selektywny. Wyżej wymieniony złożył informację o następującej treści:

Zgodnie z art. 6 k ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 2010) Rada gminy, w drodze uchwały dokona wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi spośród metod określonych w art. 6j ust. 1 i 2 oraz ustali stawkę tej opłaty; dopuszcza się stosowanie więcej niż jednej metody ustalenia opłat na obszarze gminy. Działając na podstawie uchwały Nr XVIII/205/12 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 19 marca 2012 r. w sprawie szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego projektów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących ich działalności statutowej, Burmistrz Miasta Chojnice przedstawił do konsultacji projekt uchwały zmieniającej

uchwałę w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i stawki tej opłaty. W dniach od 1 listopada 2019 r. do 7 listopada 2019 r. przeprowadzono konsultacje z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego działających na terenie miasta Chojnice w sprawie w/w projektu aktu prawa miejscowego. Nie wpłynęły żadne uwagi ani opinie.

Wzrost opłaty dla mieszkańców Gminy Miejskiej Chojnice z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi (dotyczy segregacji z 13,50 zł na 18,00 zł) wynika ze zmiany cennika w zakresie wysokości stawek za przyjęcie odpadów do Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o., który jest konsekwencją wprowadzenia w życie zmian stawek z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie jednostkowych stawek opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 2490). Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie jednostkowych stawek opłat za korzystanie ze środowiska wprowadza zmianę w wysokości stawek z tytułu opłaty za składowanie w latach 2019-2020 i kolejnych. Opłata środowiskowa za odbiór odpadów o kodzie 20 03 01 w 2018 roku wynosiła 140,00 zł za tonę, w 2019 roku – 170,00 zł za tonę, natomiast w 2020 roku wynosi 270,00 zł za tonę, wzrost o ponad 90% w stosunku do roku 2018. Odpad o kodzie 19 05 99 – w 2017 roku opłata wynosiła 24,15 zł za tonę, w 2019 roku – 42,50 zł za tonę, natomiast w 2020 roku wynosi 67,50 zł za tonę, wzrost o około 180%. Odpad o kodzie 19 12 12 – w 2017 roku opłata wynosiła 74,26 zł za tonę, w 2019 roku – 170,00 zł za tonę, natomiast w 2020 roku wynosi 270,00 zł za tonę, wzrost o około 260%.

Do ww. informacji pan Łukasz Prill dołączył przywołane w niej rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. Cytowaną informację wraz z rozporządzeniem załączono do akt roboczych kontroli.

[Informacja pana Łukasza Prilla – starszego inspektora dotycząca zwiększenia wysokości opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych (wraz z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie stawek opłat za korzystanie ze środowiska) – poz. 32 akt kontroli]

IV. GOSPODARKA MIENIEM

Kontrolę w zakresie gospodarki mieniem przeprowadzono za rok 2018.

4.1. Gospodarka mieniem komunalnym

4.1.1. Środki trwałe

- 1) W myśl uregulowań zawartych w dokumentacji opisującej przyjęte w jednostce zasady (politykę) rachunkowości (pkt 6.7 „Dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości...”) ewidencja środków trwałych prowadzona jest w:

- a) systemie elektronicznym:
- w Wydziale Finansowym (system ewidencji środków trwałych firmy ARISCO w Łodzi) – karty kontowe poszczególnych środków trwałych oraz tabela amortyzacyjna;
  - w Wydziale Organizacyjnym – w programie ProgMan firmy Software w Gdyni – ewidencja wyposażenia (kartoteki);
  - w Wydziale Gospodarowania Nieruchomościami – w programie „Mienie” pakietu GEOBID ewidencjonuje się nieruchomości gruntowe z podziałem na własne i w użytkowaniu wieczystym oraz środki trwałe w postaci budynków i budowli;
- b) ręcznie w księgach rachunkowych:
- w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska – ewidencja dróg gminnych, wyposażenia do realizacji zadań z zakresu gospodarki komunalnej (narzędzia, maszyny, urządzenia);
  - w Referacie Kultury, Sportu, Rekreacji i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi – ewidencja środków trwałych o charakterze wyposażenia na terenie obiektów sportowych i obiektów kultury;
  - w Straży Miejskiej.
- 2) W przywołanych powyżej uregulowaniach wewnętrznych zapisano również obowiązek uzgadniania przez ww. wydziały (komórki organizacyjne) swojej ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną w Wydziale Finansowym.
- 3) Na podstawie szczegółowych wydruków z kont 011 – „Środki trwałe” i 013 – „Pozostałe środki trwałe” ustalono następujące dane o saldach i obrotach kont księgowych służących do ewidencji podstawowych i pozostałych środków trwałych (konto 013) w 2018 roku (w zł):

Wyszczególnienie	Konto 011	Konto 013
1	2	3
Wartość początkowa środków trwałych na początek roku (B.O.)	318.255.950,30	4.546.451,95
Zwiększenia wartości początkowej w trakcie roku	17.037.945,08	520.801,12
Zmniejszenia wartości początkowej w trakcie roku	2.070.394,44	63.539,64
Wartość początkowa środków trwałych na koniec roku (B.Z.)	333.223.500,94	5.003.713,43

- 4) Ustalono, że na zwiększenie wartości początkowej podstawowych środków trwałych o 17.037.945,08 zł wpłynęło zaksięgowanie na stronie Wn konta 011 wartości:
- składników majątkowych powstałych po rozliczeniu kosztów zadań inwestycyjnych - 16.403.736,63 zł;
  - nieruchomości ujawnionych przez Wydział Gospodarowania Nieruchomościami, m.in. po podziale - 352.871,42 zł;

- składników majątkowych przejętych nieodpłatnie od innych jednostek	-	265.772,57 zł;
- nieruchomości nabytych w drodze zamiany	-	13.305,36 zł;
- nieruchomości przejętych z mocy prawa	-	2.259,10 zł;
	Razem: -	17.037.945,08 zł.

- W 2018 roku kontrolowana jednostka otrzymała nieodpłatnie takie składniki majątku, jak: winda dla osób niepełnosprawnych z Chojnickiego Centrum Kultury (41.055,00 zł); oświetlenie drogowe z Powiatu Chojnickiego (133.755,65 zł) oraz fontanny z Miejskich Wodociągów (90.961,92 zł). Podstawę otrzymania tych składników oraz przyjęcia ich na stan środków trwałych stanowiły stosowne umowy (porozumienia) wraz z protokołami przekazania.
- Przyjmowanie na stan inwentarzowy środków trwałych następowało w oparciu o obowiązujące w jednostce dowody księgowo: „OT – Protokół przyjęcia środka trwałego” oraz „PT – Protokół przekazania – przejęcia środka trwałego”.

5) Na zmniejszenie o 2.070.394,44 zł wartości początkowej podstawowych środków trwałych wpłynęło zaksięgowanie na stronie Ma konta 011:

- wartości początkowych nieruchomości zbytych w drodze sprzedaży lub zamiany	-	1.849.887,67 zł;
- wartości zlikwidowanych (skasowanych) składników majątku	-	220.409,74 zł;
- różnicy w wartości gruntów z tytułu zaokrągleń i podziału działek gminnych	-	97,03 zł;
	Razem: -	2.070.394,44 zł.

Ustalono, że likwidacja środków trwałych w postaci kopiarek, drukarek, skanerów, komputerów i zestawów komputerowych oraz parkometrów nastąpiła po spisaniu przez powołaną przez kierownika jednostki komisję „Protokołów z przeprowadzonej oceny przydatności składników majątku ruchomego” oraz zatwierdzeniu tych protokołów przez kierownika jednostki. Ze stanu inwentarzowego zdjęto też składniki majątku w postaci tymczasowych dróg (ul. Staszica i ul. M. Curie Skłodowskiej), o łącznej wartości 61.232,42 zł – w tych przypadkach wyksięgowania dokonano na podstawie pism dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, informujących o zrealizowaniu zadań inwestycyjnych polegających na budowie dróg w tych ulicach oraz o potrzebie wyksięgowania wartości dróg tymczasowych.

- 6) Wykazane w tabeli powyżej zmiany w zakresie zwiększenia w trakcie roku o 520.801,12 zł wartości początkowej pozostałych środków trwałych (konto 013) wiązało się z zakupem i wydaniem do używania składników majątku m.in. w postaci: urządzeń wielofunkcyjnych; kopiarek; mebli; defibrylatorów; garaży blaszanych; telefonów komórkowych, kas fiskalnych, itp. Na stan ewidencyjny składniki majątku przyjmowano na podstawie dowodów zakupu.

Część składników majątku, o wartości początkowej na sumę 192.542,00 zł, przyjęto na stan ewidencyjny po rozliczeniu kosztów zakończonych zadań inwestycyjnych. Na zwiększenie wartości konta 013 wpłynęło również zaksięgowanie kwoty 177.678,50 zł, jako wartości wyposażenia zakupionego w ramach projektu Aktywne Przedszkolaki – upowszechnianie oraz podniesienie jakości edukacji przedszkolnej w mieście Chojnice, dofinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Zmniejszenie w trakcie roku o 63.539,64 zł wartości konta 013 wynikało z wyksięgowania wartości zlikwidowanych składników majątku (62.740,64 zł), jak też z zaksięgowania na stronie Ma tego konta, pod datą 31.12.2018 r., różnic inwentaryzacyjnych na podstawie protokołu komisji inwentaryzacyjnej (799,00 zł).

Umorzenie środków trwałych

- 1) Na podstawie szczegółowych wydruków z kont 071 – „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” i 072 – „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” ustalono następujące dane o saldach i obrotach kont księgowych służących do ewidencji umorzeń podstawowych i pozostałych środków trwałych oraz podstawowych i pozostałych wartości niematerialnych i prawnych w 2018 roku (w zł):

Wyszczególnienie	Konto 071	Konto 072
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Wartość umorzenia na początek roku (B.O.)	67.127.463,12	4.818.444,15
Zwiększenia wartości umorzenia w trakcie roku	8.322.486,37	536.272,18
Zmniejszenia wartości umorzenia w trakcie roku	213.607,65	63.539,64
Wartość umorzenia na koniec roku (B.Z.)	75.236.341,84	5.291.176,69

- 2) Ustalono, że pod datą 31.12.2018 roku na stronie Ma konta 071 zaksięgowano roczne umorzenie podstawowych środków trwałych (8.210.373,36 zł) oraz umorzenie podstawowych wartości niematerialnych i prawnych (3.382,50 zł). W trakcie roku zaksięgowano umorzenie otrzymanych nieodpłatnie składników majątku w postaci windy dla osób niepełnosprawnych (13.684,99 zł) i fontann (aeratorów) – 90.961,92 zł. Pozostałe księgowania, na sumę 4.083,60 zł, wiązały się z naliczeniem („doksięgowaniem”)

umorzenia do nieumorzonych składników majątkowych przed ich likwidacją – powyższe dotyczyło tymczasowych dróg z płyt betonowych, kopiarki i lokalu mieszkalnego.

Księgowań na stronie Wn konta 071, zmniejszających o 213.607,65 zł wartość umorzenia, dokonano w trakcie roku w związku z likwidacją i sprzedażą podstawowych środków trwałych.

Na zwiększenie w trakcie roku o 536.272,18 zł wartości umorzenia na koncie 072 wpłynęło zaksięgowanie umorzenia zakupionych i wytworzonych oraz wydanych do używania tzw. „pozostałych środków trwałych” (podlegających ewidencji na koncie 013) – 520.801,12 zł, jak też umorzenia licencji na korzystanie z wydanych do używania programów komputerowych, jako „pozostałych wartości niematerialnych i prawnych” (podlegających ewidencji na koncie 020) – 15.471,06 zł.

Zmniejszenie o 63.539,64 zł wartości umorzenia wynikało z wyksięgowania umorzenia zlikwidowanych składników majątkowych o charakterze wyposażenia (62.740,64 zł) oraz umorzenia składników majątkowych wykreślonych z ewidencji księgowej w oparciu o protokół komisji inwentaryzacyjnej, stwierdzający niedobór składników majątkowych o wartości 799,00 zł.

4.1.2. Wartości niematerialne i prawne

- 1) Na dzień 1.01.2018 roku syntetyczne konto 020 – „Wartości niematerialne i prawne” w ewidencji księgowej urzędu miejskiego wykazywało saldo Wn w wysokości 476.153,89 zł.

Ustalono, że powyższa wielkość przedstawiała wartość początkową podstawowych wartości niematerialnych i prawnych (204.161,69 zł), zaewidencjonowanych na analitycznym koncie 020-000-00000-0000-00 oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych (271.992,20 zł), ujętych na analitycznym koncie 020-000-00000-0000-01.

- 2) W trakcie roku na stronie Wn konta 020 zaksięgowano wartości początkowe 6 niematerialnych składników majątkowych, na sumę 15.471,06 zł. Księgowania miały związek z zakupem i wydaniem do użytkowania programów komputerowych do ochrony danych niejawnych, do edycji grafiki, do ewidencji korespondencji, do projektowania, jak też oprogramowania serwerowego.

Analitycznie księgowania na ww. sumę dokonano na koncie 020-000-00000-0000-01, przeznaczonym do ewidencji pozostałych wartości niematerialnych i prawnych. Księgowania były prawidłowe.

- 3) W 2018 roku nie dokonywano żadnych księgowania na stronie Ma konta 020, zmniejszających wartość początkową wartości niematerialnych i prawnych.

Na dzień 31.12.2018 roku konto 020 przedstawiało saldo Wn w wysokości 491.624,95 zł. Wielkość ta przedstawiała wartość początkową podstawowych (204.161,69 zł) i pozostałych (287.463,26 zł) wartości niematerialnych i prawnych.

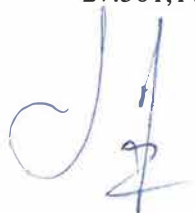
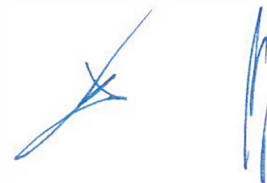
4.1.3. Finansowy majątek trwały

- 1) Kontrolowana jednostka prowadziła konto 030 – „Długoterminowe aktywa finansowe”, na którym w 2018 roku nie zaksięgowano żadnej operacji. Konto to na początek i koniec 2018 roku wykazywało saldo Wn w wysokości 46.863.095,00 zł.
- 2) Ustalono, że wielkość powyższa przedstawiała wartość długoterminowych aktywów finansowych gminy (udziałów) w 8 spółkach prawa handlowego:

- Centrum Park Sp. z o.o. w Chojnicach	- 17.853.000,00 zł;
- Miejskie Wodociągi Sp. z o.o. w Chojnicach	- 15.111.000,00 zł;
- Chojnickie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	- 6.937.500,00 zł;
- Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Nowym Dworze	- 3.080.100,00 zł;
- Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Chojnicach	- 2.683.795,00 zł;
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Chojnicach	- 1.017.000,00 zł;
- Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. w Gdańsku	- 100.700,00 zł;
- Promocja Regionu Chojnickiego Sp. z o.o. w Chojnicach	- 80.000,00 zł;
Razem:	- 46.863.095,00 zł.

4.1.4. Materiały

- 1) Z dokumentacji opisującej przyjęte w jednostce zasady (politykę) rachunkowości wynikało („II. Metody wyceny aktywów i pasywów”), że wartość materiałów przeznaczonych do bezpośredniego zużycia odpisywana jest w koszty na dzień zakupu łącznie z VAT. Na koniec każdego roku obrotowego należało, w drodze spisu z natury, zinwentaryzować nieużyte materiały (materiały drogowe, paliwo w kanistrach, części zamienne do maszyn i urządzeń, elementy składowe środków trwałych w budowie), wartość zapasów ująć ewidencji księgowej o jednocześnie skorygować koszty. Według przywołanej dokumentacji materiały promocyjne (wydawnictwa drukowane i multimedialne) należało ewidencjonować według cen nabycia ilościowo-wartościowo w Referacie Kultury, Sportu, Rekreacji i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. Dopuszczono sprzedaż materiałów promocyjnych po cenie niższej od ceny zakupu na podstawie „protokołu wyceny” zatwierdzonego przez burmistrza.
- 2) Na dzień 1.01.2018 roku konto 310 – „Materiały” wykazywało saldo Wn w wysokości 28.574,38 zł.
W trakcie roku dokonano 3 księgowania zwiększających wartość zapasów materiałów o 3.018,70 zł, jak też 12 zapisów zmniejszających wartość zapasów o 4.291,91 zł. Na bilans zamknięcia ksiąg rachunkowych konto to wykazywało saldo Wn w wysokości 27.301,17 zł.

- 3) Księgowania na stronie Wn konta 310 miały związek z zakupem przeznaczonych do odsprzedaży wydawnictw „Zeszyty chojnickie” i „Trasa Chojnickiego Tura”, o łącznej wartości 2.850,00 zł, jak też wyksięgowaniem z kosztów, pod datą 31.12.2018 r., zinwentaryzowanych w ostatnim dniu roku zapasów paliwa zakupionego na potrzeby utrzymania zieleni miejskiej przez Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska – 168,70 zł.
- 4) Księgowania zmniejszających wartość zapasów materiałów dokonywano w związku z odsprzedażą zakupionych materiałów promocyjnych (czasopism i wydawnictw książkowych, przewodników, itp.) spółce Promocja Regionu Chojnickiego, lokalnej księgarni oraz osobie fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą obejmującą m.in. sprzedaż przewodników turystycznych i pamiątek.
- 5) Występujące na dzień 31.12.2018 roku saldo konta 310 – „Materiały” w wysokości 27.301,17 zł przedstawiało wartość materiałów promocyjnych w Referacie Kultury, Sportu, Rekreacji i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi (27.132,47 zł) oraz zapasów paliwa (etyliny) w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska – 168,70 zł.

Ilości i wartości zapasów materiałowych wynikały z arkuszy spisów z natury (nr 20 i 53), wykorzystanych do inwentaryzacji rocznej zapasów materiałów, przeprowadzonej według stanu na dzień 31.12.2018 r., stosownie do zarządzenia Nr 124/18 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 15 października 2018 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej.

4.2. Inwentaryzacja roczna rzeczowych składników majątku

- 1) W trakcie kontroli ustalono, że ostatnią „pełną” inwentaryzację rzeczowych składników majątkowych przeprowadzono na podstawie zarządzenia Nr 124/18 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 15 października 2018 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej, po upływie 4 lat od poprzedniej inwentaryzacji przeprowadzonej na podstawie zarządzenia Nr 89/14 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 20 października 2014 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej.
- 2) Zgodnie z pierwszym z wyżej przywołanych zarządzeń inwentaryzację należało przeprowadzić:
  - a) metodą spisu z natury:
    - środki trwałe i wyposażenie według stanu na dzień 31.10.2018 r.; oraz zapasy i materiały według stanu na dzień 31.12.2018 r.;
  - b) metodą weryfikacji:
    - inwestycje w toku według stanu na dzień 31.12.2018 r.
    - drogi według stanu na dzień 30.11.2018 r.

Zarządzeniem powołano komisje inwentaryzacyjną oraz zespoły spisowe.

- 3) Na podstawie dokumentacji inwentaryzacyjnej ustalono, że inwentaryzację przeprowadzono metodą weryfikacji i metodą spisu z natury.

Metodą spisu z natury zinwentaryzowano budynki i lokale, kotły i maszyny energetyczne, urządzenia techniczne, środki transportu, narzędzia i przyrządy oraz zapasy paliwa. Metodą weryfikacji inwentaryzowano grunty, drogi, obiekty inżynierii lądowej i wodnej oraz trudnodostępne środki trwałe.

- 4) Inwentaryzacją objęto składniki majątkowe o łącznej wartości 325.414.277,36 zł. Na kwotę tę złożyła się wartość zinwentaryzowanych składników majątkowych objętych ewidencją konta 011 w wysokości 320.499.422,20 zł oraz pozostałych środków trwałych ewidencjonowanych na koncie 013 - 4.914.855,16 zł.

Wartość rzeczowych składników majątkowych objętych ewidencją konta 011 i konta 013 na dzień 31.10.2018 r. wynosiła 325.416.719,09 zł i była wyższa od wartości zinwentaryzowanych składników majątkowych (325.414.277,36 zł) o 2.441,73 zł.

- 5) Na podstawie „Sprawozdania Komisji Inwentaryzacyjnej z rozliczenia inwentaryzacji zarządzonej w 2018 r. z dnia 7.02.2019 r.” ustalono, że na wyżej wskazaną kwotę (2.441,73 zł) złożyło się 1.545,70 zł stanowiące wartość ewidencyjną sprzedanej działki nr 127/15 oraz 97,03 zł wynikające z zaokrągleń wartości gruntów gminnych po ich podziale. Pozostały niedobór w wysokości 799,00 zł był następstwem kradzieży systemu nagłaśniającego PORTABLE SPEAKER SOUND SYSTEM model Miko 134 – 0135. Ustalono, że w sprawie kradzieży było prowadzone postępowanie przez Komendę Powiatową Policji w Chojnicach. Postanowienia RSD 654/18 z dnia 16.07.2018 r. umorzono postępowanie z powodu nie wykrycia sprawcy kradzieży. Niedobór uznano za niezawiniony i odpisano go z ksiąg rachunkowych według stanu na dzień 31.12.2018 r.
- 6) W trakcie kontroli stwierdzono, że na arkuszach spisu z natury wymienionych poniżej, w pozycji sposób przeprowadzenia inwentaryzacji (spisu) wpisano „weryfikacja”:

- arkusz spisu z natury nr 30 - poz.: 92 (10.914, 00 zł), 93 (17.120,00 zł), 104 (7.490,00 zł) wiaty przystankowe;
- arkusz spisu z natury nr 31 - poz.: 116 szałet miejski (29.280,00 zł), 118 wiata (4.880,00 zł), 124 ogródek jordanowski (4.819,00 zł , poz. 125 ogródek jordanowski (9.489,77 zł);
- arkusz spisu z natury nr 32 - poz.: 138 (4.038,20 zł), 139 (21.106,00 zł), 158 (5.348,29 zł), 159 (4.693,09 zł) - ogródki jordanowskie, 140 wiata (4.270,00 zł), 161 odkurzacz wodny (11.493,28 zł), 162 myjka wysokociśnieniowa (6.000,00 zł);
- arkusz spisu z natury nr 33 - poz.: 187 kompleks rekreacyjno-sportowy (136.606,30 zł), 188 plac zabaw (60.155,58 zł);
- arkusz spisu z natury nr 45 - poz.: 487 parkometry (258.187,56 zł), 488 samochód dostawczy opel (62.467,00 zł), 489 parkometr (20.787,00 zł. 490 parkometr

(20.787,00 zł, 491 kontener sanitarny (39.457,21 zł), 492 budynek administracyjno socjalny (49.150,18 zł), 493 kontener sanitarny (22.008,30 zł), 494 samochód osobowy (67.199,00 zł), 495 budynek pogrzebowy (65.057,28 zł).

W sprawie stwierdzonych nieprawidłowości wyjaśnienie złożyła pani Wioletta Szreder - skarbnik miasta, która podała – cyt.: *Wyjaśniam, iż na arkuszach spisu z natury o numerach: 30, 31, 32, 33 i 45 inwentaryzacja została przeprowadzona droga spisu z natury. zespół spisowy w składzie Grzegorz Piekarski oraz Julia Chabowska – Reca błędnie określił sposób przeprowadzenia spisu wpisując słowo „weryfikacja”. Ogrom arkuszy spisowych, które trzeba było uzgodnić i rozliczyć sprawił, że zapis ten umknął mojej uwadze podczas rozliczania inwentaryzacji.*

Cytowane wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli.

**[Wyjaśnienie pani Wioletty Szreder – skarbnika miasta w sprawie nieprawidłowości w sposobie przeprowadzenia inwentaryzacji oraz kserokopie arkuszy spisu z natury nr: 30, 31, 32, 33 i 45 –
– poz. 33 akt kontroli]**

V. ROZLICZENIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO Z JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI

Kontrolę rozliczeń przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2018.

5.1. Rozliczenia z jednostkami budżetowymi

Rozliczenie dochodów budżetowych

- 1) Na podstawie sprawozdań jednostkowych Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowych jednostek budżetowych za 2018 rok ustalono, że w roku tym gminne jednostki budżetowe wykonały dochody w wysokości 173.682.358,59 zł.
- 2) Ustalone na podstawie ewidencji księgowej budżetu gminy (konto 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych”) wielkości dochodów wykonanych i rozliczonych z budżetem gminy przez poszczególne jednostki budżetowe przedstawiono w tabeli (w zł):

L.p.	Nazwa jednostki budżetowej	Dochody wykonane	Dochody rozliczone	Dochody do rozliczenia (kol. 3 – kol. 4)
1	2	3	4	5
1.	Urząd Miejski w Chojnicach	171.786.240,79	171.786.242,79	-2,00
2.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach	460.745,10	460.745,10	0
3.	Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej w Chojnicach	18.792,19	18.792,19	0
4.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Chojnicach	163.112,16	163.112,16	0
5.	Szkoła Podstawowa Nr 5 w Chojnicach	164.202,75	164.202,75	0
6.	Szkoła Podstawowa Nr 7 w Chojnicach	407.227,42	407.227,42	0
7.	Szkoła Podstawowa Nr 8 w Chojnicach	158.007,02	158.007,02	0
8.	Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 3 w Chojnicach	346.154,83	346.154,83	0
9.	Złobek Miejski w Chojnicach	177.876,33	177.876,33	0
	Razem:	173.682.358,59	173.682.360,59	-2,00

Saldo zobowiązań budżetu gminy wobec urzędu miejskiego w wysokości 2,00 zł występowało na analitycznym koncie prowadzonym do rozliczenia dochodów realizowanych przez urzędy skarbowe. Nadpłata w dochodach została rozliczona w 2019 roku.

- 3) Dochody wykonane przez 9 gminnych jednostek budżetowych rozliczano w ewidencji księgowej budżetu gminy z wykorzystaniem 12 kont analitycznych.

Większa liczba kont od liczby jednostek wynikała z prowadzenia dodatkowych kont do rozliczenia urzędu miejskiego i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnicach (dalej: „MOPS”). W przypadku urzędu miejskiego konta te wykorzystywano do rozliczeń dotacji i subwencji oraz dochodów realizowanych przez urzędy skarbowe, w przypadku MOPS dodatkowe konto (222-005-00000-0000-01) służyło do rozliczenia dochodów pochodzących ze zwrotów nienależnie pobranych świadczeń w latach ubiegłych.

- 4) Na stronie Ma wymienionego powyżej analitycznego konta 222-005-00000-0000-01 zaewidencjonowano w trakcie roku wpływy środków z MOPS na sumę 97.515,09 zł. Obroty w takiej samej wysokości zaksięgowano też na stronie Wn tego konta w oparciu o jednostkowe sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów samorządowej jednostki budżetowej.

- Zaksięgowane na koncie 222-005-00000-0000-01 dochody klasyfikowane były w następujących paragrafach i rozdziałach:

- § 291 – „Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności (...), pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości”, w rozdziałach: 85214 (182,52 zł); 85216 (10.390,41 zł); 85501 (13.407,00 zł) i 85502 (66.859,85 zł)	- 90.839,78 zł;
- § 090 – „Odsetki od dotacji oraz płatności (...), pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości”, w rozdziałach: 85501 (1.066,16 zł); 85502 (5.606,73 zł) i 85504 (2,42 zł)	- 6.675,31 zł;
	<hr/>
	Razem: - 97.515,09 zł.

- Stwierdzono, że podane powyżej wielkości kwotowe występowały również w sporządzonym przez MOPS za 2018 rok jednostkowym sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej – Ośrodek ten wykazał 90.839,78 zł wydatków klasyfikowanych w § 291 – „Zwrot dotacji oraz płatności (...) pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości”, w rozdziałach: 85214 (182,52 zł); 85216 (10.390,41 zł); 85501 (13.407,00 zł) i 85502 (66.859,85 zł) oraz 6.675,31 zł wydatków klasyfikowanych w § 456 – „Odsetki od dotacji oraz płatności (...),

pobranymi nienależnie lub w nadmiernej wysokości” w rozdziałach, 85501 (1.066,16 zł); 85502 (5.606,73 zł) i 85504 (2,42 zł).

- W toku dalszych czynności kontrolnych ustalono, że otrzymane z MOPS środki finansowe pochodzące ze zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w latach ubiegłych do budżetu państwa przekazywał urząd miejski z podstawowego rachunku bankowego gminy. Przelewy środków ewidencjonowano: Wn konto 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” (ściślej: 223-005-00000-0000-02 – „Rozliczenie wydatków budżetowych – MOPS Zwrot nienależnie pobranych świadczeń za lata ubiegłe” /Ma konto 133 – „Rachunek bieżący budżetu”.

Na ww. koncie rozrachunkowym 223-005-00000-0000-02 drugostronnie księgowano kwoty opisane jako „Wydatki MOPS Chojnice wg sprawozdania za ... (tu poszczególne miesiące roku)”. Suma takich kwot w 2018 roku wyniosła 97.515,09 zł. Wielkość ta była równa sumie dochodów MOPS z tytułu zwrotu świadczeń nienależnie pobranych w latach wcześniejszych (rozliczonych z budżetem gminy na koncie 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych”), jak też sumie przelewów dokonanych w 2018 roku na rachunek Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, tytułem „Nienależnie pobrane świadczenia za lata ubiegłe”.

W myśl obowiązujących w jednostce uregulowań, przedstawionych w dokumentacji opisującej przyjęte w jednostce zasady (politykę) rachunkowości, konto 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” mogło być wykorzystywane wyłącznie do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu dokonanych przez te jednostki wydatków budżetowych.

- 5) Szczegółową kontrolę rozliczania dochodów budżetowych z budżetem gminy (organem finansowym) przeprowadzono na przykładzie Żłobka Miejskiego w Chojnicach (dalej: „Żłobek”). Do rozliczenia tej jednostki prowadzono analityczne konto 222-006-0000-0000-00.

Żłobek rozliczył się z wykonanych dochodów (177.876,33 zł) dokonując w trakcie roku 20 przelewów na sumę 177.694,18 zł, a w ostatnim dniu roku bank obsługujący tę jednostkę przeksięgował skapitalizowane na jej rachunku bankowym odsetki w wysokości 182,15 zł na podstawowy rachunek bankowy gminy.

Ogólne dane o: dochodach Żłobka zaksięgowanych na stronie Wn konta 222 w poszczególnych miesiącach 2018 r.; kwotach rozliczonych (przekazanych) dochodów w tych miesiącach (księgowania na stronie Ma tego konta); datach wpływów środków na rachunek bankowy budżetu oraz saldach konta na koniec każdego miesiąca, zawarto w tabeli poniżej, sporządzonej z wykorzystaniem wydruku „Wykaz stanów i sald dla konta 222-006-00000-0000-00 za okres 2018.01.01-2018.12.31”:

Miesiąc	Dochody zaksięgowane na podstawie sprawozdań (w zł)	Dochody rozliczone (zł)	Data wpływu dochodów	Saldo konta 222-006-00000-0000-00 (zł)	
				Wn (należności)	Ma (nadpłata)
1	2	3	4	5	6
I	19.351,45	17.669,16 859,00	26.01.2018 r. 30.01.2018 r.	823,29	-
II	16.089,38	15.871,21	27.02.2018 r.	1.041,46	-
III	17.692,63	14.231,00 4.649,24	28.03.2018 r. 30.03.2018 r.	-	146,15
IV	16.364,31	17.032,64 222,00	26.04.2018 r. 30.04.2018 r.	-	1.036,48
V	16.505,49	11.986,52	25.05.2018 r.	3.482,49	-
VI	15.765,28	3.482,49 11.436,00	5.06.2018 r. 28.06.2018 r.	4.329,28	-
VII	-	846,79	9.07.2018 r.	3.482,49	-
VIII	10.661,20	3.482,49 9.000,00	10.08.2018 r. 29.08.2018 r.	1.661,20	-
IX	18.070,28	1.661,20 17.182,60	4.09.2018 r. 28.09.2018 r.	887,68	-
X	15.322,32	14.000,00 1.988,00	26.10.2018 r. 31.10.2018 r.	222,00	-
XI	16.626,66	12.881,22	28.11.2018 r.	3.967,44	-
XII	15.427,33	3.967,44 15.245,18 182,15	5.12.2018 r. 31.12.2018 r. 31.12.2018 r.	0	0
Razem:	177.876,33	177.876,33	x	x	x

- Z tabeli wynika, że na koniec 9 miesięcy wielkości rozliczonych przez Żłobek dochodów była niższe od dochodów wykonanych – np. na koniec czerwca 2018 roku saldo należności budżetu od tej jednostki wynosiło 4.329,28 zł.

W myśl uregulowań zawartych w części III („Rozliczenia między organem gminy a jej jednostkami budżetowymi”) dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, jednostki budżetowe gminy powinny całość uzyskanych dochodów odprowadzić na rachunek budżetu gminy – cyt. „w ciągu miesiąca”. Uregulowania te zacytowano w całości w punkcie „1.3.3. Dokumentacja opisująca przyjęte zasady (politykę) rachunkowości” niniejszego protokołu kontroli.

W tym miejscu należy jednak dodać, że ww. dokumentacja, wprowadzona do stosowania zarządzeniem Nr 13/18 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 12 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości oraz zakładowego planu kont, opartym na art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości, jest zbiorem uregulowań obowiązujących wyłącznie w urzędzie miejskim – przywołany przepis nie daje podstaw do wprowadzenia przez kierownika jednostki uregulowań obowiązujących inne jednostki.

- W trakcie kontroli stwierdzono, że na koniec marca i kwietnia 2018 roku wielkości rozliczonych (przekazanych) dochodów były wyższe od dochodów wykonanych przez tę jednostkę – na koniec marca 2018 roku na prowadzonym do rozliczenia dochodów Żłobka koncie 222-006-00000-0000-00 występowało saldo Ma (saldo zobowiązań budżetu) w wysokości 146,15 zł, z kolei na dzień 30.04.2018 r. na tym koncie występowało saldo Ma w wysokości 1.036,48 zł.

Wydruki „Wykaz stanów i sald dla konta 222-006-00000-0000-00 za okres 2018.01.01-2018.04.30” i „Wykaz stanów i sald dla konta 222-006-00000-0000-00 za okres 2018.01.01-2018.06.30”, dokumentujące salda konta na dzień 30.04.2018 r. oraz na dzień 30.06.2018 r. załączono do akt roboczych kontroli.

[Wydruki: „Wykaz stanów i sald dla konta 222-006-00000-0000-00 za okres 2018.01.01-2018.04.30” i „Wykaz stanów i sald dla konta 222-006-00000-0000-00 za okres 2018.01.01-2018.06.30” – poz. 34 akt kontroli]

- W związku z powyższymi ustaleniami kontroli poproszono panią Wiolettę Szreder – skarbnik miasta o złożenie pisemnej odpowiedzi na następujące zapytania/wnioski:
  - 1/ *Proszę wskazać obowiązujące w gminie uregulowania prawne określające termin(y) rozliczania z budżetem gminy dochodów wykonanych przez gminne jednostki budżetowe;*
  - 2/ *Rozliczone w okresie od początku 2018 roku do końca marca 2018 roku dochody Żłobka Miejskiego w Chojnicach (53.279,61 zł) były o 146,15 zł wyższe od dochodów wykonanych przez tę jednostkę (53.133,46 zł) i zaksięgowanych w analogicznym okresie na stronie Wn konta 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” w ewidencji budżetu gminy – organu finansowego. Podobna sytuacja wystąpiła też miesiąc później – według stanu na dzień 30.04.2018 roku suma dochodów rozliczonych przez tę jednostkę (70.534,25 zł) i zaksięgowanych na stronie Ma konta 222 była wyższa od dochodów wykonanych (69.497,77 zł) o 1.036,48 zł. Proszę wyjaśnić powyższe różnice lub uzyskać w tej sprawie pisemne wyjaśnienie z ww. jednostki, zawierające informacje o źródłach finansowania przelewów wyższych od uzyskanych dochodów i załączyć to wyjaśnienie do własnego wyjaśnienia.*

Skierowany do skarbnika miasta wniosek o złożenie wyjaśnienia załączono do akt roboczych kontroli.

[Skierowany do pani Wioletty Szreder – skarbnik gminy wniosek o złożenie wyjaśnienia w sprawie rozliczeń dochodów gminnych jednostek budżetowych – poz. 35 akt kontroli]

- Odnosząc się do pierwszego zagadnienia skarbnik miasta podała, że nie ma pisemnych uregulowań określających terminy rozliczania się jednostek budżetowych z budżetem gminy z wypracowanych dochodów. Dodała, że funkcję skarbnika pełni od połowy czerwca 2017 roku i nie ma wiedzy na temat ustnych ustaleń pomiędzy gminą a jednostkami budżetowymi. Według skarbnika uregulowania w powyższym zakresie będą wprowadzone od stycznia 2020 r.

Do swojego wyjaśnienia skarbnik miasta załączyła wyjaśnienie pani Jolanty Miszewskiej – głównego księgowego Żłobka Miejskiego w Chojnicach, odnoszące się do drugiego zagadnienia, tj. przekazania przez tę jednostkę na podstawowy rachunek bankowy gminy wyższych dochodów od dochodów wykonanych. W wyjaśnieniu pani Jolanta Miszewska

podała, że – cyt.: *Rozliczenie i przekazanie do Urzędu Miejskiego w Chojnicach dochodów wyższych od zrealizowanych o kwotę 146,15 zł za okres od stycznia do marca 2018 r. wynikało z przekazania dochodów brutto, a nie netto czyli bez pomniejszenia podatku VAT z faktur wystawionych dla Niepublicznego Przedszkola Integracyjnego SKRZATY. Analogiczna sytuacja, która wystąpiła według stanu na dzień 30.04.2018 r., dotyczyła błędnego analitycznego księgowania zwrotu nadpłaty w kwocie 1.036,48 zł dla Niepublicznego Przedszkola Integracyjnego SKRZATY. W związku z powyższym, kwota ta nie była widoczna na koncie analitycznym dochodów i po księgowaniu całego miesiąca i sporządzeniu sprawozdania z wykonania dochodów zauważono, że przekazano wyższą kwotę dochodów nad wykonanymi. Dokonano korekty księgowania, a nadwyżkę przekazanych dochodów skorygowano w następnym miesiącu.*

[Wyjaśnienie pani Wioletty Szreder – skarbnik miasta dotyczące rozliczeń dochodów gminnych jednostek budżetowych, z załączonym wyjaśnieniem pani Jolanty Miszewskiej – głównego księgowego Żłobka Miejskiego w Chojnicach – poz. 36 akt kontroli]

Rozliczenie wydatków budżetowych

- 1) Do rozliczenia środków budżetu gminy przeznaczonych do finansowania wydatków 9 gminnych jednostek budżetowych prowadzono w 2018 roku w ewidencji księgowej budżetu gminy (organu finansowego) 19 kont analitycznych do syntetycznego konta 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”.

Większa liczba kont od liczby jednostek wynikała z zaprowadzenia 6 dodatkowych kont do rozliczenia wydatków urzędu miejskiego oraz 4 dodatkowych kont do rozliczenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnicach. Dodatkowe konta wykorzystywano do rozliczenia wydatków na realizację konkretnych programów i projektów, a w przypadku ww. Ośrodka (dotyczy konta 223-005-00000-0000-02) – także do księgowania „wydatków MOPS Chojnice wg sprawozdań” (strona Ma tego konta) oraz dokonywanych przez urząd miejski z podstawowego rachunku bankowego gminy przelewów „zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w latach ubiegłych” na rachunek bankowy Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku. Ustalenia dotyczące przepływu środków z ww. tytułu przedstawiono w niniejszym protokole powyżej, przy opisie rozliczeń dochodów jednostek budżetowych.

- 2) Na bilans zamknięcia ksiąg rachunkowych 2018 roku żadne z kont analitycznych nie wykazywało należności budżetu gminy.
- 3) Ustalone na podstawie ewidencji księgowej (konto 223 w ewidencji budżetu gminy) wielkości środków przekazanych na finansowanie wydatków (pomniejszonych o zwroty środków w trakcie roku) oraz środków wydatkowanych, przedstawiono w tabeli (w zł):

L.p.	Nazwa jednostki budżetowej	Środki przekazane jednostce	Wykonane wydatki jednostki	Środki do rozliczenia (kol. 3 – kol. 4)
1	2	3	4	5
1.	Urząd Miejski w Chojnicach	102.737.255,54	102.737.255,54	0
2.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach	56.188.068,99	56.188.068,99	0
3.	Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej w Chojnicach	950.025,53	950.025,53	0
4.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Chojnicach	9.556.758,43	9.556.758,43	0
5.	Szkoła Podstawowa Nr 5 w Chojnicach	7.222.985,31	7.222.985,31	0
6.	Szkoła Podstawowa Nr 7 w Chojnicach	8.179.717,29	8.179.717,29	0
7.	Szkoła Podstawowa Nr 8 w Chojnicach	6.692.680,83	6.692.680,83	0
8.	Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 3 w Chojnicach	7.403.782,05	7.403.782,05	0
9.	Żłobek Miejski w Chojnicach	994.739,17	994.739,17	0
	Razem:	199.926.013,14	199.926.013,14	0

- 4) Szczegółową kontrolę finansowania i rozliczania wydatków gminnych jednostek budżetowych przeprowadzono na przykładzie Żłobka Miejskiego w Chojnicach. Do rozliczenia wydatków tej jednostki prowadzono analityczne konto rozrachunkowe 223-006-00000-0000-00 – „Rozliczenie wydatków budżetowych – Żłobek Miejski”.
- 5) Na podstawie wydruku z ww. konta za okres od dnia 1.01.2018 r. do dnia 31.12.2018 r. ustalono, że w trakcie roku na bankowy rachunek Żłobka przekazano środki finansowe na sumę 1.009.077,00 zł. Wielkość ta była równa aktualnemu na koniec roku planowi wydatków tej jednostki.

Przelewów środków budżetowych (łącznie 14 przelewów) dokonywano sukcesywnie w trakcie roku, w kwotach wynikających z pisemnych wniosków ww. jednostki o zasilenie jej rachunku bankowego.

W ostatnim dniu roku Żłobek przekazał na podstawowy rachunek bankowy gminy kwotę 14.337,83 zł, którą zaksięgowano na ww. koncie jako zwrot niewykorzystanych środków. Po uwzględnieniu zwrotu suma środków przekazanych Żłobkowi na finansowanie jego wydatków wyniosła 994.739,17 zł i równa wydatkom Żłobka wykazanym w sporządzonym za 2018 rok kwartalnym sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej, jak też wydatkom zaksięgowanym na stronie Ma ww. analitycznego konta rozrachunkowego.

5.2. Rozliczenia z samorządowymi zakładami budżetowymi

W roku objętym kontrolą rozliczeń z budżetem na terenie gminy nie działał żaden samorządowy zakład budżetowy.

5.3. Rozliczenia rachunków dochodów

W 2018 roku w żadnej z samorządowych jednostek budżetowych prowadzącej działalność określoną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, nie funkcjonował wydzielony rachunek dochodów o jakim mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

5.4. Samorządowe osoby prawne

5.4.1. Instytucje kultury

1) Na wstępie niniejszego protokołu kontroli wykazano, że w 2018 roku na terenie gminy funkcjonowały 2 samorządowe instytucje kultury – Chojnickie Centrum Kultury w Chojnicach oraz Miejska Biblioteka Publiczna w Chojnicach.

Obie te instytucje otrzymały w 2018 roku dotacje budżetowe – dotacje podmiotowe klasyfikowane w § 248 – „Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury” w rozdziałach:

- 92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby” – 1.892.300,00 zł dotacji dla Chojnickiego Centrum Kultury;
- 92116 – „Biblioteki” – 1.959.600,00 zł dotacji dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnicach;
- 92195 – „Pozostała działalność” – 13.045,55 zł dotacji dla Chojnickiego Centrum Kultury.

Sumy udzielonych dotacji w rozdziałach 92109 i 92116 były równe dotacjom zaplanowanym w budżecie gminy. Dotacje udzielone w rozdziale 92195 stanowiły 65% planu ustalonego w wysokości 20.000,00 zł.

2) Obie instytucje kultury rozliczyły się z otrzymanych dotacji. Szczegółowe ustalenia w powyższym zakresie przedstawiono w punkcie „3.7.2. Rozliczenie udzielonych dotacji” (3.7.2.1. „Dotacje podmiotowe”) niniejszego protokołu kontroli.

5.4.2. Samorządowe publiczne zakłady opieki zdrowotnej

Na terenie gminy nie działał żaden samorządowy publiczny zakład opieki zdrowotnej utworzony i prowadzony przez kontrolowaną jednostkę samorządu terytorialnego.

5.4.3. Pozostałe samorządowe osoby prawne

- 1) W początkowej części niniejszego protokołu wykazano, że w 2018 roku na terenie kontrolowanej gminy funkcjonowało 5 jednoosobowych spółek gminy, tj.: Centrum Park Chojnice w Chojnicach; Chojnickie Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Chojnicach; Miejskie Wodociągi w Chojnicach; Miejski Zakład Komunikacji w Chojnicach oraz Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Chojnicach.
- 2) Na podstawie sporządzonego przez urząd miejski za 2018 rok jednostkowego sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków samorządowej jednostki budżetowej oraz w oparciu o szczegółową ewidencję wydatków urzędu miejskiego ustalono, że w roku

objętym kontrolą zrealizowano 7.507.125,76 zł wydatków klasyfikowanych w § 415 – „Dopłaty w spółkach prawa handlowego”.

- Podstawowe dane o ww. wydatkach, obejmujące m.in. informacje o spółkach, na rzecz których dokonywano dopłat oraz o sumach dopłat, zawarto w tabeli poniżej. Szczegółowe ustalenia przedstawiono w następnych punktach tej części protokołu.

Lp.	Rozdział budżetu	Nazwa spółki	Suma dopłat do spółki (zł)
1	2	3	4
1.	60004 – „Lokalny transport zbiorowy”	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Chojnicach	4.235.152,00
2.	75095 – „Pozostała działalność”	Promocja Regionu Chojnickiego Sp. z o.o. w Chojnicach	106.480,00
3.	90001 – „Gospodarka ściekowa i ochrona wód”	Miejskie Wodociągi Sp. z o.o. w Chojnicach	1.365.493,76
4.	92601 – „Obiekty sportowe”	Centrum Park Chojnice Sp. z o.o. w Chojnicach	1.800.000,00
Razem:			7.507.125,76

- Powyższe zestawienie przedstawia sumy dopłat zarówno do komunalnych spółek (poz. 1, 3 i 4 tabeli), na sumę 7.400.645,76 zł, a także do spółki Promocja Regionu Chojnickiego, która – jak wykazano w początkowej części niniejszego protokołu – nie jest jednoosobową spółką gminy. Przelewu kwoty 106.480,00 zł na rachunek bankowy tej spółki dokonano w dniu 17.01.2018 r. po otrzymaniu pisma (bez numeru) ww. spółki z dnia 12.01.2018 r., informującego o potrzebie przekazania dopłaty w tej wysokości, wynikającej z uchwały Nr 1/2018 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki Promocja Regionu Chojnickiego z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie dopłat do spółki. Uchwałę wskazującą, że dopłaty 4 wspólników spółki, na sumę 271.525,00 zł, przeznaczone będą na pokrycie straty, załączono do akt roboczych kontroli.

[Uchwała Nr 1/2018 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki Promocja Regionu Chojnickiego z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie dopłat do spółki – poz. 37 akt kontroli]

- 3) W 2018 roku kontrolowana jednostka dokonała 25 przelewów na rachunek bankowy komunalnej spółki Miejski Zakład Komunikacji w Chojnicach na kwotę 4.235.125,00 zł. Przelewów dokonywano na pisemne wnioski ww. spółki o przekazywanie „rekompensaty” w kwotach podanych w tych wnioskach. Na bankowych dowodach przelewów tytuł opisywano jako „transza dotacji za m-c ...”, a jak podano powyżej, wydatki planowano i ewidencjonowano jako dopłaty w spółkach prawa handlowego (§ 415 wydatków).
- Ustalono, że podstawę przekazywania środków finansowych stanowiła zawarta z tą spółką umowa Nr KM.032.8.2013 z dnia 31.12.2013r. „o świadczenie usług publicznych w ramach publicznego transportu zbiorowego w komunikacji autobusowej na terenie miasta Chojnice”.

Umowa ta, zmieniona kilkoma aneksami z lat 2015-2018 (w 2018 roku obowiązywały zmiany wprowadzone aneksami: nr 3 z dnia 20.12.2017 r.; nr 4 z dnia 20.02.2018 r.; nr 5 z dnia 6.06.2018 r.; nr 6 z dnia 21.12.2018 r.), zobowiązywała spółkę m.in. do

realizacji usług lokalnego transportu zbiorowego, z kolei gmina miała m.in. rekompensować spółce wydatki na świadczenie usług według zasad określonych w umowie.

Z aktualnego na koniec 2018 roku załącznika nr 8 do umowy wynikało, że kwota dopłaty do spółki w wysokości 4.235.152,00 zł tylko w części (2.683.152,00 zł) dotyczyła kontrolowanej gminy – pozostała część dopłaty (1.552.000,00 zł) dotyczyła Gminy Wiejskiej Chojnice, na terenie której ww. spółka również świadczyła usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

Ustalono, że dopłaty do spółki w części dotyczącej sąsiedniej gminy były finansowane środkami pochodzącymi z dotacji celowej klasyfikowanej w § 231 – „Dotacje celowe otrzymane z gminy na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego” w rozdziale 60004 – „Lokalny transport zbiorowy”. W 2018 roku kontrolowana gmina otrzymała 1.552.000,00 zł takich dotacji.

Podstawę otrzymania dotacji oraz włączenia Gminy Wiejskiej Chojnice do wspólnej sieci komunikacji zbiorowej stanowiło „Porozumienie międzygminne z dnia 30.12.2011 r. w sprawie organizacji publicznego transportu zbiorowego w granicach administracyjnych Miasta Chojnice i Gminy Chojnice” (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 23 stycznia 2012 r., poz. 298). Porozumienie zawarto w następstwie uchwał organów stanowiących obu gmin: uchwały Nr XV/166/11 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 19 grudnia 2011 r. w sprawie organizacji publicznego transportu zbiorowego w granicach administracyjnych Miasta Chojnice i Gminy Chojnice oraz uchwały Nr XVII/203/2011 Rady Gminy Chojnice z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie zawarcia porozumienia międzygminnego dotyczącego organizacji publicznego transportu zbiorowego w granicach administracyjnych Gminy Chojnice.

- Otrzymane w dniu 22.01.2019 r. z Miejskiego Zakładu Komunikacji w Chojnicach „Rozliczenie dotacji Gminy Chojnice za 2018 rok”, zawierało informacje o planowanych i faktycznie przejechanych kilometrach, jak też informację o przysługującym Gminie Wiejskiej Chojnice zwrocie kwoty 4.216,00 zł.

Powołując się na to rozliczenie Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska urzędu miejskiego, pismem KM 7243.1.2019 z dnia 23.01.2019 r., poprosił Wydział Finansowy tego urzędu o zwrot niewykorzystanej dotacji dla Gminy Wiejskiej Chojnice. W tym samym dniu kontrolowana jednostka przekazała tej gminie kwotę 4.216,00 zł, tytułem „zwrot niewykorzystanej dotacji za rok 2018”. Jednocześnie o taką wielkość (do wysokości 1.547.784,00 zł) zmniejszono dochody budżetowe 2018 roku klasyfikowane w § 231 w rozdziale 60004.

- Podana powyżej kwota 4.216,00 zł, nadpłacona przez Gminę Wiejską Chojnice, powinna stanowić także nadpłatę w rozliczeniach pomiędzy kontrolowaną gminą a ww. spółką –

nadpłatę w wydatkach klasyfikowanych w § 415 – „Dopłaty w spółkach prawa handlowego”

Ustalono, że Miejski Zakład Komunikacji w Chojnicach nie przekazał (nie zwrócił) takiej kwoty na bankowy rachunek kontrolowanej jednostki.

W powyższej sprawie pisemne wyjaśnienie złożyła pani Beata Zielińska – starszy inspektor w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska. Treść złożonego wyjaśnienia była następująca:

W związku z zawartym Porozumieniem Międzygminnym z dnia 30 grudnia 2011 r. w sprawie organizacji publicznego transportu zbiorowego w granicach administracyjnych Miasta Chojnice i Gminy Chojnice na podstawie § 8 ust. 4 Gmina Miejska Chojnice dokonała rozliczenia dotacji za rok 2018.

Na podstawie § 8 ust. 3 dokonano na rachunek bankowy Gminy Chojnice zwrotu różnicy dotacji wynikającej z założonego planu i faktycznie wykonanej ilości wozokilometrów. Różnica dotacji wyniosła 4.126,- zł i została zwrócona Gminie Chojnice.

Z kolei z rozliczenia z tytułu realizacji Przewozów publicznego transportu pasażerskiego za 2018 rok pomiędzy Organizatorem tj. Gminą Miejską Chojnice, a Operatorem tj. MZK Sp. z o.o. (w oparciu o zawartą umowę KM.032.6.2013 o świadczenie usług publicznych w ramach publicznego transportu zbiorowego w komunikacji autobusowej na terenie miasta Chojnice zawartej w dniu 31 grudnia 2013 r.) wynika łączna strata na liniach w wysokości 280.049,- zł (275.833 zł + 4.216 zł).

Rekompensata za rok 2018 została rozliczona w sposób następujący: Strata na liniach ogółem w wysokości 280.049 zł została pomniejszona o kwotę 4.216 zł (rozliczenie z Gminą Chojnice z tytułu niewykonania planowanych wozokilometrów). Pozostała różnica w wysokości 275.833 zł została pokryta przez Operatora z zysku z działalności dodatkowej na pokrycie pozostałej części straty na liniach, nie obciążając budżetu miasta (Uchwała Zgromadzenia Wspólników). Rozliczenie rekompensaty nastąpiło poprzez kompensatę wzajemnych zobowiązań stron.

Do swojego wyjaśnienia pani Beata Zielińska – starszy inspektor dołączyła kserokopie: „Rozliczenia dotacji Gminy Chojnice za 2018 rok”, sporządzonego przez Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Chojnicach w dniu 21.01.2019 r.; sporządzonego przez tę spółkę (brak oznaczenia daty sporządzenia) „Rozliczenia rekompensaty za rok 2018 z tytułu wykonanych wozokilometrów; pisma DN/0307/2019 ww. spółki z dnia 14.02.2019 r. w sprawie zaliczenia kwoty 4.216,00 zł na poczet rozliczenia „rekompensaty za rok 2018”, bez konieczności zwrotu.

Cytowane wyjaśnienie z załącznikami załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pani Beaty Zielińskiej – starszego inspektora w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska dotyczące rozliczenia dopłat do spółki Miejski Zakład Komunikacji w Chojnicach wraz z załącznikami – poz. 38 akt kontroli]

- 4) Klasyfikowane w § 415 w rozdziale 90001 – „Gospodarka ściekowa i ochrona wód” wydatki na sumę 1.365.493,76 zł zrealizowano poprzez zapłatę 16 not księgowych spółki Miejskie Wodociągi w Chojnicach, w tym 12 not księgowych „za odprowadzone ścieki w taryfie S-1.1 w okresie (...) od odbiorców indywidualnych gospodarstw domowych miasta Chojnice” (wydatki wyniosły 1.296.831,55 zł) oraz 4 not „za dostarczoną wodę do indywidualnych gospodarstw domowych miasta Chojnice w taryfie W-1” (wydatki wyniosły 68.662,26 zł).

W notach księgowych ww. spółka przedstawiała wyliczenia oparte na ilościach przyjętych ścieków i dostarczonej wody oraz stawkach dopłat wynikających z uchwał organu stanowiącego gminy, podjętych na podstawie art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1437). Były to uchwały Rady Miejskiej w Chojnicach w sprawie ustalenia dopłaty do taryfy za zbiorową dostawę wody (Nr XLVII/556/18 z dnia 20 sierpnia 2018 r.) oraz w sprawie ustalenia dopłaty do taryfy za zbiorowe odprowadzanie ścieków (Nr XXVI/293/16 z dnia 28 listopada 2016 r.; Nr XXXIX/444/17 z dnia 27 listopada 2017 r. i Nr XLVII/557/18 z dnia 20 sierpnia 2018 r.).

- 5) Wydatki na sumę 1.800.000,00 zł w § 415 rozdziału 92601 – „Obiekty sportowe” zrealizowano poprzez przelewy na bankowy rachunek spółki Centrum Park Chojnice. Przelewów dokonywano na pisemne wnioski spółki, powołujące się na uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki Centrum Park Chojnice: nr 1/01/2018 z dnia 2 stycznia 2018 r., nr 1/05/2018 z dnia 21 maja 2018 r. oraz nr 1/07/2018 z dnia 3 lipca 2018 r. Uchwały te załączono do akt roboczych kontroli.

Analizując wymienione powyżej uchwały ustalono, że zasadnicza część przekazanych środków finansowych (1.600.000,00 zł) stanowiła dopłaty do spółki na pokrycie kosztów bieżącej działalności. Dopłata w kwocie 200.000,00 zł, zrealizowana w dniu 9.07.2018 r., przeznaczona była na pokrycie części straty netto spółki za rok 2017.

[Uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki Centrum Park Chojnice: nr 1/01/2018 z dnia 2 stycznia 2018 r.; nr 1/05/2018 z dnia 21 maja 2018 r. oraz nr 1/07/2018 z dnia 3 lipca 2018 r. – poz. 39 akt kontroli]

- 6) W 2018 roku komunalne spółki nie wypłacały dywidend – kontrolowana gmina nie planowała i nie realizowała dochodów klasyfikowanych w § 074 – „Wpływy z dywidend”.

* * *

W punkcie „2.3. Sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inna” niniejszego protokołu kontroli przywołano pisemne wyjaśnienie pana Arseniusza Finstera – burmistrza miasta, dotyczące potrąceń wynagrodzeń nauczycieli za okres udziału w strajku, wskazując, że

wyjaśnienie to załączono do akt roboczych kontroli. Dokumentowi temu nie przypisano kolejnej pozycji akt roboczych kontroli. Przywołane wyjaśnienie, wraz z wnioskiem kontrolującego o jego złożenie, stanowi pozycję akt kontroli podaną poniżej.

[Wyjaśnienie pana Arseniusza Finstera – burmistrza miasta, dotyczące potrąceń wynagrodzeń nauczycieli za okres udziału w strajku; pismo kontrolującego z dnia 17.01.2020 r. w sprawie udzielenia pisemnego wyjaśnienia – poz. 40 akt kontroli]

W punkcie „3.2.15 Windykacja należności podatkowych i opłat przywołano i zacytowano pisemne wyjaśnienie pani Mileny Szewczyk – referenta w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska w sprawie windykacji należności z opłaty za zajęcie pasa drogowego. Dokumentowi temu również nie przypisano kolejnej pozycji akt roboczych kontroli. Przywołane wyjaśnienie stanowi pozycję akt kontroli podaną poniżej.

[Wyjaśnienie pani Mileny Szewczyk – referent w sprawie windykacji należności z opłaty za zajęcie pasa drogowego – poz. 41 akt kontroli]

* *

*

Projekt niniejszego protokołu przekazano panu Arseniuszowi Finsterowi – Burmistrzowi Miasta Chojnice w dniach 4.02.2020 r. (część obejmująca strony od 1 do 140) i 6.02.2020 r. (pozostała część), celem zapoznania się i wniesienia ewentualnych uwag/wyjaśnień. Pisemne potwierdzenia przekazania projektu protokołu załączono do akt roboczych kontroli.

[Pisemne potwierdzenia przekazania projektu protokołu kontroli panu Arseniuszowi Finsterowi – Burmistrzowi Miasta Chojnice – poz. 42 akt kontroli]

Integralną część protokołu stanowią następujące załączniki:

1. Zestawienie akt roboczych kontroli.
2. Protokół kontroli kasy Urzędu Miejskiego w Chojnicach.

Ustalenia końcowe

1. Protokół niniejszy sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.
2. Ustalenia zawarte w protokole zostały przez stronę kontrolującą przedstawione kierownictwu jednostki i omówione na posiedzeniu zorganizowanym w dniu 7.02.2020 r.

3. Burmistrz Miasta Chojnice został poinformowany o przysługującym stronie kontrolowanej prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyny tej odmowy.
4. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod poz. 4/2019.

Chojnice, dnia 7 lutego 2020 r.

Inspektorzy kontroli

Mieczysław Beńko
.....
(Mieczysław Beńko)

Waldemar Staszewski
.....
(Waldemar Staszewski)

URZĄD MIEJSKI w CHOJNICACH
Stary Rynek 1, 89-600 Chojnice
tel centr 52 3971800
fax 52 3972194

Burmistrz

Arseniusz Finster
.....
inż. Arseniusz Finster
(Arseniusz Finster)

SKARBNIK MIASTA

Skarbnik
Wioletta Szreder
.....
m. Wioletta Szreder
(Wioletta Szreder)

Załącznik nr 1
do protokołu kontroli

ZESTAWIENIE AKT ROBOCZYCH KONTROLI

**URZĄD MIEJSKI
W CHOJNICACH**

Nazwa jednostki kontrolowanej

KONTROLA KOMPLEKSOWA

Rodzaj kontroli

14.10.2019 r. – 7.02.2020 r.

Termin przeprowadzenia kontroli

Pozycja akt kontroli	Nazwa lub charakterystyka dokumentu/dokumentów	Ilość kart
1	2	3
1	Zarządzenie Nr 13/18 Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 12 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości oraz zakładowego planu kont wraz z załącznikiem pn. „Dokumentacja przyjętych zasad rachunkowości dla Gminy Miejskiej Chojnice”	10
2	Wyjaśnienie pana Arseniusza Finstera – burmistrza, w sprawie nieopublikowania w Biuletynie Informacji Publicznej protokołu kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku	1
3	Wyjaśnienie pani Beaty Zielińskiej w sprawie przekroczenia terminów płatności	1
4	Wyjaśnienie złożone przez panią Wiolettę Szreder w sprawie dwóch nieprawidłowości, kserokopia zarządzenia Nr 124/18 Burmistrza Miasta Chojnice	4
5	Kserokopie: danych ewidencji gruntów i budynków, deklaracji na podatek od nieruchomości za rok 2018, korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za rok 2018, deklaracji na podatek od nieruchomości za rok 2019, korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za rok 2019, Wyjaśnienie pani Ewy Szymanowicz - dyrektor Wydziału Finansowego w sprawie nieopodatkowania Powiatowej Bursy Młodzieży Szkolnej w Chojnicach	51
6	Kserokopie: pisma przewodniego Powiatu Chojnickiego, deklaracji złożonej przez Powiat Chojnicki, decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe osobie fizycznej, informacja (raport) z rejestru gruntów, wyjaśnienie pani Ewy Szymanowicz - dyrektor Wydziału Finansowego	8
7	Wyjaśnienie z dnia 4.12.2019 r. złożone przez panią Ewę Szymanowicz, kserokopie: decyzji określającej zobowiązanie podatkowe na rok 2017 i decyzji określającej zobowiązanie podatkowe na rok 2018, 1 i 2 stronę odpisu KRS nr 367739	7
8	Wyjaśnienie z dnia 25.11.2019 r. złożone przez panią Ewę Szymanowicz wraz załącznikami, kserokopia umowy zawartej z inkasentem	12
9	Kserokopie 4 decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowych i odsetek za zwłokę nr: FN.3120.115.9.2017, FN.3120.115.10.2017, FN.3120.115.11.2017, FN.3120.262.2.2018	17
10	Oświadczenie z dnia 25.11.2019 r. złożone przez pana Waldemara Gregusa – dyrektora Wydziału Planowania Przestrzennego w sprawie nie naliczania opłat adiacenckich	1

11	Oświadczenie z dnia 2.12.2019 r. złożone przez pana Waldemara Gregusa – dyrektora Wydziału Planowania Przestrzennego	1
12	Wyjaśnienie z dnia 26.11.2019 r. złożone przez panią Milenę Szewczyk, kserokopie: uchwały Nr XVIII/194/04 Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 26 kwietnia 2004 r., w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego, uchwały Nr XIII/154/2012 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 22 lutego 2012 r., w sprawie określenia wysokości opłat za zajęcie pasa drogowego, wniosku o zezwolenie na zajęcie pasa drogowego przy ul. Warszawskiej, decyzji (KM.7230.50.2018) zezwalającej na zajęcie pasa drogowego i naliczeniu opłat wniosku o zezwolenie na zajęcie pasa drogowego przy ul. Gdańskiej, decyzji (KM.7230.54.2018) zezwalającej na zajęcie pasa drogowego i naliczeniu opłat	6
13	Zapytanie kontrolującego w sprawie nieobjęcia ewidencją konta 226 należności z tytułu zajęcia pasa drogowego, wyjaśnienie z dnia 26.11.2019 r. złożone przez panią Wioletę Szreder	2
14	Wykaz nieruchomości gminy zbytych w 2018 roku	4
15	Wyjaśnienie z dnia 13.01.2020 r. w sprawie 5 nieprawidłowości, kserokopie (6 stron) księgi kontowej	7
16	Kserokopie 2 stron księgi kontowej	1
17	Pismo w sprawie wysokości zaległości z tytułu sprzedaży i przekształcenia użytkownika wieczystego	1
18	Kserokopie: projektu uchwały Rady Miejskiej w Chojnicach z dnia 2 lipca 2018 r. w sprawie wynagrodzenia Burmistrza Miasta Chojnice; stron 1-2 oraz 18-22 protokołu z XLVI sesji Rady Miejskiej w Chojnicach (strona tytułowa, strona z przyjętym porządkiem obrad oraz strony dokumentujące przedłożenie projektu uchwały, przebieg dyskusji i końcowe rozstrzygnięcie)	10
19	Kserokopia „porozumienia zmieniającego” zawartego w dniu 2.07.2018 r., dotyczącego ustalenia wynagrodzenia pana Edwarda Pietrzyka – zastępcy burmistrza	1
20	Wyjaśnienie pana Zbigniewa Buławy – kierownika Referatu Kultury, Sportu, Rekreacji i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w sprawie braku pisemnych umów z wykonawcami usług związanych z organizacją (współorganizacją) imprez artystycznych, wynajęciem sceny oraz sprzętu oświetleniowego i nagłaśniającego	1
21	Wyjaśnienie pani Wiolety Szreder – skarbnik miasta w sprawie wykorzystania wpływów z opłaty za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	1
22	Kserokopia umowy nr OC.5543.12.2017, zawartej z OSP w Chojnicach w dniu 22.12.2017 r., w sprawie dotacji celowej	3
23	Kserokopie: - faktury nr 11/02/2018 Biura Handlowo-Usługowego BEST POLAND w Poznaniu z dnia 19.02.2018 r. za książki z zakresu historii pożarnictwa; - faktury nr 1427/2018/FSW Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego „Bagietka” w Chojnicach za 250 sztuk bułek na „festyn strażaków”; - rachunku nr 1/2018 pani Martyny Warmbier z dnia 13.12.2018 r.; umowy zlecenia nr 1/2018 z dnia 1.0.2018 r.; „Dziennika spotkań Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej” w listopadzie 2018 r.	8

24	Wyjaśnienie pani Beaty Topka Koseckiej – inspektor w Wydziale Budowlano-Inwestycyjnym dotyczące określenia wartości szacunkowej zamówienia publicznego na budowę ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi do Igieł	1
25	Kserokopie: Protokołu postępowania o zamówienie publiczne, „Zestawienia kosztorysów inwestorskich” oraz kosztorysu inwestorskiego – branża drogowa „Przebudowa ul. Nowe Miasto i Spichrzowej w Chojnicach wraz z odwodnieniem i oświetleniem”, sporządzonych przez pana Leszka Nitkę	15
26	Informacja pani Beaty Topka Koseckiej – inspektor w sprawie rozliczenia kosztów na budowę ciągu pieszo-rowerowego w Parku 1000-lecia w Chojnicach	1
27	Pisma trzech wydziałów urzędu miejskiego z dnia 5.12.2019 r. dotyczące kosztów 6 zadań inwestycyjnych	
28	Kserokopia dokumentu „Wykonanie planu finansowego Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnicach za okres od 01 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.” oraz wyjaśnienie pani Wioletty Szreder – skarbnik miasta (wraz z załączonym dowodem bankowym z dnia 31.01.2020 r.)	5
29	Wyjaśnienie pani Wioletty Szreder – skarbnik miasta w sprawie nieujęcia w planie finansowym urzędu miejskiego wydatków klasyfikowanych jako dotacje – dot. dotacji klasyfikowanych w § 232 (rozdział 85508) i § 236 (rozdziały 85230, 85395)	1
30	Informacja „Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi”, sporządzona przez pana Łukasza Prilla – starszego inspektora	1
31	Dotycząca 2019 roku informacja „Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi”, sporządzona przez pana Łukasza Prilla – starszego inspektora	1
32	Informacja pana Łukasza Prilla – starszego inspektora dotycząca zwiększenia wysokości opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych (wraz z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie stawek opłat za korzystanie ze środowiska)	5
33	Wyjaśnienie pani Wioletty Szreder – skarbnika miasta w sprawie nieprawidłowości w sposobie przeprowadzenia inwentaryzacji oraz kserokopie arkuszy spisu z natury nr: 30, 31, 32, 33 i 45	6
34	Wydruki: „Wykaz stanów i sald dla konta 222-006-00000-0000-00 za okres 2018.01.01-2018.04.30” i „Wykaz stanów i sald dla konta 222-006-00000-0000-00 za okres 2018.01.01-2018.06.30”	2
35	Skierowany do pani Wioletty Szreder – skarbnik gminy wniosek o złożenie wyjaśnienia w sprawie rozliczeń dochodów gminnych jednostek budżetowych	1
36	Wyjaśnienie pani Wioletty Szreder – skarbnik miasta dotyczące rozliczeń dochodów gminnych jednostek budżetowych, z załączonym wyjaśnieniem pani Jolanty Miszewskiej – głównego księgowego Żłobka Miejskiego w Chojnicach	2
37	Uchwała Nr 1/2018 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki Promocja Regionu Chojnickiego z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie dopłat do spółki	1
38	Wyjaśnienie pani Beaty Zielińskiej – starszego inspektora w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska dotyczące rozliczenia	4

	dopłat do spółki Miejski Zakład Komunikacji w Chojnicach wraz z załącznikami	
39	Uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki Centrum Park Chojnice: nr 1/01/2018 z dnia 2 stycznia 2018 r.; nr 1/05/2018 z dnia 21 maja 2018 r. oraz nr 1/07/2018 z dnia 3 lipca 2018 r.	3
40	Wyjaśnienie pana Arseniusza Finstera – burmistrza miasta, dotyczące potrąceń wynagrodzeń nauczycieli za okres udziału w strajku; pismo kontrolującego z dnia 17.01.2020 r. w sprawie udzielenia pisemnego wyjaśnienia	3
41	Wyjaśnienie pani Mileny Szewczyk – referent w sprawie windykacji należności z opłaty za zajęcie pasa drogowego	1
42	Pisemne potwierdzenia przekazania projektu protokołu kontroli panu Arseniuszowi Finsterowi – Burmistrzowi Miasta Chojnice	2

Sporządził: Mieczysław Beńko – starszy inspektor kontroli finansowej RIO w Gdańsku